

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ

Ἐφημερίου Ἀγίου Θεοδώρου

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

ΧΟΡΑΗ

ΘΕΩΡΗΤΙΚΟΝ

Ἐν Ἱερᾷ Μητροπόλει Πάφου-Κύπρου

1940

Τύπος Κ. Δ. ΧΑΜΠΙΑΟΥΡΗ—Πάφος

*Ἀπαγορεύεται πᾶσα ἑγκατάλειψις ὑπὸ ξένου ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ
συγγραφέως ἢ τῶν κληρονόμων του*

ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Μετὰ πολυετῆ ἐργασίαν, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐφθάσαμεν εἰς τὸ τέλος τῆς παρούσης μελέτης, τὴν ὁποίαν ἀναθέτομεν εἰς τὴν Ἁγίαν καὶ Ὁρθόδοξον Ἑλληνικὴν ἡμῶν Ἐκκλησίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ὀφείλομεν ἀίδιον εὐγνωμοσύνην, ὡς φυλάξασαν μετὰ τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως κατὰ τοὺς μαύρους καὶ σκοτεινοὺς αἰῶνας τῆς δουλείας, εἰς τοὺς κόλπους αὐτῆς καὶ γαλουχήσασαν μετὰ τῆς γλώσσης καὶ τὴν μουσικὴν.

Παραδίδομεν ἤδη τὴν μελέτην μας αὐτὴν εἰς τοὺς περὶ τὴν Βυζαντινὴν Μουσικὴν ἀσχολουμένους, οὐχὶ ὡς τέλειόν τι ἔργον, διότι οὐδὲν ἔργον ἀνθρώπινον εἶναι τέλειον, ἀλλὰ διὰ νὰ κεντήσωμεν τὸν ζῆλον καὶ τὴν φιλομάθειάν των ὑπὲρ τῶν πατρικῶν μας παραδόσεων χάριν τῶν ὁποίων ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων καὶ οἱ σοφώτατοι πρόγονοι ἡμῶν ἐμερίμνησαν τόσον διὰ τὴν γλῶσσαν ὅσον καὶ διὰ τὴν μουσικὴν, συνδέσαντες αὐτὰς διὰ τῆς βραχείας καὶ μακρᾶς φωνῆς τῶν γραμμάτων, διὰ τῶν συλλαβῶν, διὰ τῆς βραχείας καὶ μακρᾶς θέσεως καὶ ἄρσεως τοῦ χρόνου, διὰ τῶν διαφόρων ποδῶν καὶ μέτρων τῆς ποιήσεως, καὶ μετ' αὐτοὺς οἱ προπάτορες, διδάσκαλοι καὶ πατέρες διαδοχικῶς μέχρις ἡμῶν, ὅστινες κατὰ τὸ Εὐαγγελικὸν λόγιον, ἤλθομεν νὰ λάδωμεν μέρος «εἰς τὸν κόπον αὐτῶν».

Διὰ τῆς μελέτης μας αὐτῆς, καθαπτόμεθα ὅλων τῶν περὶ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν μουσικὴν ζητημάτων ἔστω καὶ ἀτελῶς· θὰ θεωρήσωμεν δὲ ἑαυτοὺς λίαν ἱκανοποιημένους, ἐὰν κατορθώσωμεν νὰ προσφέρωμεν καὶ μικρὸν τι χρήσιμον εἰς τὸ μαγικὸν οἰκοδόμημα τῆς Βυζ. Μουσικῆς.

Ἐκ παιδικῆς ἡλικίας διδαχθεὶς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Μουσικὴν, ὑπηρετῶν αὐτὴν καὶ θεραπεύων ἀντὶ παντὸς ἄλλου ἕως σήμερον, εὕρισκω δύο σημαντικὰ ἐμπόδια διὰ τὴν θεωρητικὴν καὶ πρακτικὴν πρόδόν της

Πρῶτον ἐμπόδιον εἶναι ἡ ἔλλειψις πλήρους καὶ τελείου θεωρητικοῦ μὲ κανόνας, ἀσφαλεῖς ἀποδείξεις καὶ βάσεις, εἰς τε τὰς κλίμακας, τόνους, συστήματα καὶ ἤχους.

Πολλὰ θεωρητικὰ μουσικῆς ἐξεδόθησαν ὑπὸ διαφόρων, ἀλλ' οὐδὲν τούτων ἱκανοποιεῖ τὸν φιλομαθῆ καὶ φιλόμουσον μουσικόν. Καὶ ἂν ἐξαιρεθῆ τὸ πρῶτον ἐκδοθὲν θεωρητικόν τὸ 1832, συνταχθὲν παρὰ Χρυσάνθου Ἀρχιεπισκόπου Δυρραχίου, ὅλα τὰ ἄλλα διδάσκουν ξένα καὶ ἀνεφάρμοστα πρὸς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Μουσικὴν.

Δεύτερον ἐμπόδιον, εἶναι ἡ ἔλλειψις καταλλήλου ὄργάνου διὰ τῆς διδαχῆν μουσικῆς ἐπὶ τούτου, πρὸς ἐμπρακτον ἐφαρμογὴν καὶ ἀπόδειξιν τῶν ἐν τῇ Βυζαντινῇ Μουσικῇ διδασκομένων Ἡ Εὐρωπαϊκὴ Μουσικὴ ἐξηπλώθη παντοῦ καὶ προοδεύει ἕνεκα τῆς ταυτότητος καὶ συμφωνίας τῶν μουσικῶν ὄργάνων Ἐκκλησίας καὶ θεάτρου, ὑπὲρ αὐτῆς ἐρριθμησμένων

Ὁ διδάσκαλος τῆς Β Μουσικῆς, λόγῳ τῆς ὑπαρχούσης διαφορᾶ τῶν κλιμάκων μεταξὺ Βυζαντινῆς καὶ Εὐρωπαϊκῆς, οὐδὲν μουσικὸν ὄργανον ἔχει συμβοηθὸν πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ὑπ' αὐτοῦ διδασκομένων εἰμῆ μόνον ἀτελὲς τι καὶ δύσχρηστον Μονόχορδον, καὶ τοῦτο ἄγνωστο εἰς τοὺς μουσικοὺς μας, οἱ ὅποιοι ἕνεκα τῆς ἀπαγορεύσεως τῶν μουσικῶν ὄργάνων ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας εἰς τοὺς ἱεροὺς Ναοὺς, ἠδιαφόρῳσαν καὶ τὴν κατ' ἰδίαν διδαχὴν μουσικῆς, βοηθεῖα μουσικῶν ὄργάνων

Πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἐπιδοθεὶς εἰς τὴν μελέτην τῆς μουσικῆς διὰ τοῦ Μονοχόρδου, τοῦ μόνου καταλλήλου ὄργάνου, τοῦ ἀλφαβήτου τούτου τῆς Μουσικῆς μας, ἀπεφάσισα τὴν συγγραφὴν καὶ ἔκδοσιν μουσικῆς θεωρίας, ἐστηριγμένης ἐπ' αὐτοῦ (τοῦ Μονοχόρδου) ἔχων τοῦτο οὕτως εἰπεῖν, ὡς ναυτικὴν πυξίδα τῆς πράξεως. ὁδηγὸν καὶ σύμβουλον, ἐπὶ τοῦ ὁποῦ λύονται πολλὰ ἄξια προσοχῆς μουσικὰ ζητήματα Ἐπὶ τοῦ Μονοχόρδου βασίζονται αἱ Κλίμακες, ἀποδεικνύονται οἱ τόνοι αἱ συμφωνίαι, καὶ τὰ γένη τῆς μουσικῆς

Ἄλλ' ἐνῷ ἀποδεικνύεται φανερὰ καὶ φαίνεται καθαρὰ ἡ βάση τῶν τόνων τῆς Β. Μουσικῆς, ἐπ' αὐτοῦ τοῦ Μονοχόρδου, προκειμένης ὁμως περὶ ἠνωμένης καὶ συνεχοῦς μελωδίας, καθίσταται δυσχερὲς τῆ, ἡ διὰ τούτου ἐκτέλεισις ταύτης ὄντος ἀκαταλλήλου δι' ἠρμολογίαν ἐν τῇ μελωδίᾳ, καὶ ἕνεκα τοῦ λόγου τούτου φαίνεται, κακῶς θεβαίως, σκοπὸς εἰς τοὺς μουσικοὺς καὶ παντελῶς ἀνωφελὴς ἡ γνῶσις του

Τοιοῦτο μουσικὸν ὄργανον δυνάμενον νὰ ἐκτελεῖ εὐχερῶς καὶ ἠπιόστως ὅλας τὰς ἀπαιτήσεις τῆς Β Μουσικῆς, εἶναι τὸ τετράχορδον (βιολί), τὸ ὁποῖον εἶνε ἐλεύθερον ἀπὸ τοὺς δεσμοὺς τῶν διαστημάτων, εἰς τοὺς ὁποίους ὑπόκεινται ἄλλα ἔγχορδα μουσικὰ ὄργανα τῆς Εὐρωπαϊκῆς Μουσικῆς. Ἐκ τῆς πολυχρονίου πείρας ἐδιδάχθημεν ὅτι ἡ διδασκαλία τῆς Β Μουσικῆς ἀνευ τῆς βοηθείας μουσικοῦ τοιοῦτου ὄργάνου, εἰς ματαιοπονία, καὶ σπανίως ἐπιτυγχάνουν τοῦ σκοποῦ των διδάσκοντες καὶ διδασκόμενοι διὰ τοῦ Πα, Βου, Γα, Δι, ὡς βλέπομεν τοῦτο ἐν πράξει· τὸ μουσικὸν ὄργανον συντείνει πολὺ εἰς τὸν μουσικὸν καθ' ὅλην ἢ ὡς νὰ ἔχη ἀντι ἑνός, δέκα διδασκάλους

Πᾶς βουλόμενος νὰ μάθῃ τὴν Β Μουσικὴν ὀφείλει ἀπαραιτήτως ἔχη πρὸς τὸ Μονόχορδόν του καὶ τὸ Τετράχορδον διότι ἐκεῖνα τὰ ποῖα διδάσκει διὰ τῆς φωνῆς ἀόρατα καὶ ἀπιαστα, τονιαία διαστήματα, τὰ βλέπει ἐπὶ τοῦ Μονοχόρδου, τὰ ἀκούει, τὰ ἐφαρμόζει καὶ ἐκτελεῖ διὰ τοῦ Τετραχόρδου, ἐν συνῳδίᾳ διὰ ζώσης φωνῆς, καὶ σκούμενος οὕτω πως, ἐξοικειοῦται εἰς τὸ ψάλλειν εὐχερῶς καὶ ἠπιόστως

Ἐν τῇ παρουσίᾳ θεωρίᾳ διδάσκονται διὰ κανόνων καὶ παραδειγμάτων οἱ μουσικοὶ χαρακτήρες, αἱ ἐνέργειαι αὐτῶν, αἱ συνθέσεις καὶ πλοκαὶ αὐτῶν, ἡ ὀρθογραφία καὶ σύνταξις αὐτῶν, τὰ γένη τῆς Μουσικῆς καὶ ὁ ἐπὶ χορδῆς καθορισμὸς τῆς Διατονικῆς Κλίμακος, ἢ εἶναι ἡ βάση ὅλων τῶν ἄλλων. Ἐπίσης διδάσκει κατ' ἰδίαν ἡμ

γ'.

μέθοδον ἢ Διατονικὴ Κλίμαξ τῶν ἀρχαίων, Εὐκλείδη τοῦ μαθηματικοῦ, Πυθαγόρου τοῦ φιλοσόφου, καὶ Χρυσάνθου, διδασκάλου τῆς ἐν χρήσει Β Μουσικῆς ὡς καὶ ἡ καθ' ἡμᾶς κατὰ τὸ σύστημα ἐκείνου Διδάσκονται ἐπίσης οἱ Ἐπόδοι, οἱ Ἐπίτριτοι, οἱ Ἐπιενδέκατοι, οἱ παλμοὶ τῆς χορδῆς τοῦ διατονικοῦ καὶ τοῦ χρωματικοῦ γένους καὶ τοῦ Δευτέρου ἤχου νῦν τὸ πρῶτον, διδάσκεται ἐπίσης τὸ ἐναρμόνιον γένος κατ' ἴδιον τρόπον, διδάσκεται ἐπίσης ὁ χρόνος, ἡ ἀγωγή, οἱ πόδες, τὰ μέτρα, οἱ ῥυθμοὶ, καὶ τὰ χρονικὰ τούτων σημεῖα διὰ παραδειγμάτων, καὶ κατὰ τὸ δυνατόν ἀρχαία καὶ νέα προσωδία, οἱ πολυσύλλαβοι φηόγγοι, διὰ τῶν ὁποίων δύναται νὰ προφυλαχθῇ ἀπὸ τῆς ἐξωτερικῆς μουσικῆς τὸ Ἐκκλησιαστικὸν ὕφος, διότι ὡς εἶναι πανθομολογούμενον, σήμερον ἢ Βυζαντινὴ μουσικὴ δὲν εὐρίσκεται εἰς εὐχάριστον θέσιν

Ταῦτα πράττομεν ἐν τῷ μέτρῳ τῶν δυνάμεών μας, διὰ νὰ δώσωμεν ἀφορμὴν εἰς ἄλλους, ὅπως προβῶσιν εἰς ἐπιστημονικὴν ἐξέτασιν αὐτῆς

Τελειώνοντες ζητοῦμεν τὴν εὐμενῆ ἀποδοχὴν τῆς θεωρίας ταύτης καλουμένης **ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΧΟΡΔΗΣ** καὶ κρίσιν εὐνοϊκὴν παρὰ τοῦ μουσικοῦ κόσμου διὰ τὰς ἐλλείψεις μας

Ἐν Ἰ Μητροπόλει Πάφου 12 Σεπτεμβρίου 1939

ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ

«Αἶνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον»
«αἰνέσω Κύριον ἐν τῇ ζωῇ μου»
«Ψαλῶ τῷ Θεῷ μου ἕως ὑπάρχω»
(Ψαλμ. 145)

Θεωρία τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς

- 1 Τῆς παρούσης μουσικῆς θεωρίας καλουμένης ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΧΟΡΔΗΣ ὁ κύριος καὶ τελικὸς σκοπὸς ἀφορᾷ εἰς τὴν διὰ κανόνων, παρατηρήσεων, ἀσκήσεων, καὶ παραδειγμάτων διδασκαλίαν τῶν εὐμοιρούντων λυγιῶν καὶ ὑγειοῦς φωνῆς, εἰς τὸ νὰ καταστῶσιν ἱκανοὶ ἐν τῇ ἐκφωνήσει τῶν λέξεων, νὰ ποιῶσι διαστήματα καὶ μονὰς καλλιφώνους εἰς ἐκτέλεσιν μελωδικῆς μολπῆς.
- 2 Ἡ ἡμετέρα Μουσικὴ καλεῖται Βυζαντινὴ καὶ διαιρεῖται εἰς ἐκκλησιαστικὴν δι' ἧς ὑμνεῖται τὸ θεῖον, καὶ εἰς ἐξωτερικὴν, δι' ἧς τὰ κοσμικὰ ἡμῶν ἄσματα, καὶ ἡ θεὰ Μελοπομένη θεραπεύεται.
- 3 Ἀπὸ ἀπόψεως διδασκαλίας διαιροῦμεν τὴν Β. Μουσικὴν εἰς θεωρητικὴν καὶ πρακτικὴν. Θεωρητικὴν καλοῦμεν ἐκείνην, δι' ἧς κατανοοῦμεν τὴν ὕλην τῆς Μουσικῆς μανθάνομεν τὸ ὄξυ καὶ τὸ βαρὺ, τὸ βραδύ καὶ τὸ ταχύ, ἀποκτῶμεν τὴν ἔξιν πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν φθόγγων, τὴν σχέσιν αὐτῶν καὶ τὴν δύναμιν ἣτις δίδεται εἰς τοὺς χαρακτήρας, ἵνα γράφηται τέλειον τὸ μέλος. Πρακτικὴν δὲ καλοῦμεν ἐκείνην ἣτις βάλλει εἰς πρᾶξιν τὰς ἀρχάς τῆς θεωρίας, οὕτως ὥστε τὴν ἐγνωσμένην ὕλην μελωδοῦμεν συμφώνως πρὸς τὴν δύναμιν τῶν χαρακτήρων.

Ἔννοιαι καὶ ὀρισμοὶ τῶν στοιχείων τῆς Θεωρητικῆς Μουσικῆς

- 4 Φθόγγος καλεῖται μελωδικὴ φωνὴ ἐξερχομένη ἀπὸ ἀνθρώπινου στόματος ἢ ὄργάνου, εἰς παραγωγὴν μέλους, πᾶσα δὲ φωνὴ μὴ ἀφορώσα εἰς παραγωγὴν μέλους καλεῖται Ψόφος (κρότος). Οἱ φθόγγοι διαιροῦνται εἰς ἐμμελεῖς καὶ πεζοὺς. Ἐμμελεῖς καλοῦνται ἐκεῖνοι τοὺς ὁποίους χρῶνται οἱ ἄδοντες, καὶ πεζοὶ ἐκεῖνοι τοὺς ὁποίους ἡμεῖς λαλοῦμεν, καὶ οἱ ῥήτορες ἀπαγγέλλουσι.
- 5 Ἐν τῇ Β. Μουσικῇ φθόγγοι κυρίως εἶναι τὰ ἑπτὰ πρῶτα γράμματα τοῦ ἀλφαβήτου Α, Β, Γ, Δ, Ε, Ζ, Η, ἀτινα διὰ προσλήψεως ἐτέρων ὀκτῶ χάριν εὐφωνίας σχηματίζονται ὡς ἑξῆς :
Πα, Βου, Γα, Δι, Κε, Ζω, Νη.
Διὰ τῶν φθόγγων τούτων ἀναγινώσκονται οἱ μουσικοὶ χαρακτήρες, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐφαρμόζεται ἡ μελωδία.
- 6 Διάστημα λέγεται τὸ μεταξὺ δύο παρακειμένων φθόγγων ὕψος ἧχου τινὸς ὀξυτέρου πρὸς τὸ τοῦ βαρυτέρου, καὶ ἡ διαφορὰ ἀποστάσεώς τινος ἧχου χορδῆς ἐπιμηκεστέρας ἀπὸ βραχυτέρας,
Τμῆμα δὲ λέγεται τὸ ἐλάχιστον μέρος τοῦ διαστήματος Σημείωσις. α' Οἱ ἐμμελεῖς φθόγγοι ἐπὶ χορδῆς σημειοῦν-

ται καθ' ὠρισμένα διαστήματα

Σημ. β' Ὁ ἐκπεμπόμενος ἤχος χορδῆς τινὸς ἐπὶ τῆς αὐτῆς βάσεως λέγεται Βόμβος.

- 7 Τόνος εἶναι θέσις ἤχου παραβαλλομένου πρὸς ἄλλους βαρυτέρους ἢ ὀξύτερος ὡς καὶ τὰ διάφορα σημεῖα τῶν διαστημάτων ἐπὶ τῆς χορδῆς, ἀφ' ὧν ἐκπέμπονται οἱ διάφοροι ἤχοι καὶ τόνοι
- 8 Οἱ τόνοι εἶναι βίσεις τῶν φθόγγων ἀπὸ τοῦ βαρέος ἐπὶ τὸ ὀξύ καὶ ἀπὸ τοῦ ὀξέος ἐπὶ τὸ βαρὺ Ὁκτώ δὲ φθόγγοι ἀποτελοῦσι Κλίμακα μιᾶς ὀκταφωνίας, περὶ ἧς λέγομεν.

Κλίμαξ

- 9 Κλίμαξ λέγεται ἡ διὰ τῶν φθόγγων ἀνάβασις καὶ κατὰβασις τοῦ ἤχου, ἡ ὀξύτης καὶ βαρύτης τῆς φωνῆς, ἣτις λέγεται συνεχῆς παραλλαγὴ, ὅταν οἱ φθόγγοι προφέρωνται κατὰ σειρὰν, βουστροφηδόν, ὡς Πα, Βου, Γα, Δι, Κε, Ζω, Νη, Πα, Νη, Ζω Κε, Δι, Γα, Βου, Πα. Ὑπερβατὴ δὲ ὅταν σιωπῶνται δύο ἢ περισσότεροι, ὡς Πα, Γα, Βου, Κε, Δι—Νη.
- 10 Εἰς τὸ συνεχὲς τὸ ποσὸν τῆς ἀποστάσεως εἶναι 1 εἰς δὲ τὸ ὑπερβατὸν τὸ ποσὸν τῆς ἀποστάσεως εἶναι 2, 3, 4, 5, κ.λ.π. ὅπερ γνωρίζεται διὰ τῆς Κλίμακος οὕτω.

Πα	Βου	Γα	Δι	Κε	Ζω	Νη	Πα
0	1	2	3	4	5	6	7

π.χ. δίδονται δύο φθόγγοι Πα, Δι, καὶ ζητεῖται τὸ ποσὸν τῆς ἀποστάσεως. Παρατηροῦμεν εἰς τὴν Κλίμακα ὅτι ὁ Πα ἀπέχει ἀπὸ τὸν Δι τρεῖς φθόγγους· ἄρα τὸ ποσὸν τῆς ἀποστάσεως εἶναι τρία ὁμοίως καὶ τὸ Πα, Ζω εἶναι 5 καὶ τὸ Πα, Πα, εἶναι 7 ὁμοίως ἐξετάζονται καὶ τὰ λοιπὰ ἀναλόγως, καὶ μόνον ὁ φθόγγος ἀπὸ τὸν ὅποιον μετρῶνται οἱ ἄλλοι δὲν λογαριάζεται.

Ποσόν

- 11 Ποσὸν εἰς τὴν Μουσικὴν θεωρεῖται ἡ ἀνάβασις καὶ κατὰβασις φωνῆς μελωδικῆς ἐκτελουμένης ἐπὶ καθωρισμένων θέσεων διὰ σειρᾶς φθόγγων, ἐπὶ τῶν μουσικῶν χαρακτήρων, τῶν ὁποίων ἡ μὲν ἀνάβασις λέγεται ἄνοδος ἢ ἐπίτασις ὡς Πα, Βου, Γα, Δι, Κε, ἡ δὲ κατὰβασις κάθοδος ἢ ἀνεσις ὡς Κε, Δι, Γα, Βου, Πα.

Χαρακτήρες

- 12 Ἡ μουσικὴ διδάσκεται διὰ τριῶν μεθόδων α') διὰ ζώσης φωνῆς β') διὰ μουσικῶν ὀργάνων γ') διὰ μουσικῶν χαρακτήρων, οἵτινες παριστώσι τὸ μέλος ἐν τῇ προφορᾷ τῶν φθόγγων, καὶ οἵτινες διαιροῦνται εἰς χαρακτήρας ποσότητος, χρόνου, καὶ ποιότητος.

Χαρακτῆρες Ποσότητος

- 13 Ποσότης εἰς τὴν Μουσικὴν λέγεται ἡ δύναμις τῶν χαρακτήρων ὡς πρὸς τὴν ἰσότητα, τὴν ὀξύτητα καὶ τὴν βαρύτητα. Οἱ χαρακτῆρες τῆς ποσότητος εἶναι δέκα καὶ διαιροῦνται εἰς ἀνιόντας καὶ κατιόντας ὡς ἑξῆς :

ΑΝΙΟΝΤΕΣ

ΚΑΤΙΟΝΤΕΣ

Ἴσον		ο	Ἀπόστροφος		α
Ὀλίγον		α	Ὑπορροή		2
Πεταστῆ		α	Ἐλαφρὸν		β
Κεντήματα		α	Χαμηλῆ		δ
Κέντημα		β			
Ὑψηλῆ		δ			

- 14 Ἐκ τούτων τὸ μὲν Ἴσον προφέρεται διὰ τινος τῶν ἐπτά φθόγγων ἀλλὰ εἶναι ἀμετρον. διὸ λέγεται χαρακτῆρ ἰσότητος, διότι οὐδεμίαν δύναμιν φανερῶνει ὀξύτητος ἢ βαρύτητος· προφέρεται δὲ πάντοτε διὰ τοῦ φθόγγου καὶ ἐπὶ τοῦ τόνου τοῦ προηγηθέντος χαρακτῆρος, ὅπερ δηλοῦται καὶ διὰ τοῦ προκειμένου αὐτοῦ μηδενικοῦ ο

α' Τὸ δὲ Ὀλίγον, ἢ Πεταστῆ καὶ τὰ Κεντήματα δηλοῦσι τὸν πρῶτον ἀνιόντα φθόγγον, ὅπερ δηλοῖ τὸ προκειμένον αὐτοῖς α. ὡς α, α, α,

β' Τὸ Κέντημα φανερῶνει τὸν δεύτερον ἀνιόντα ὑπερβατῶς, ὅπερ δηλοῦται διὰ τοῦ προκειμένου αὐτῷ β.

γ' Ἡ ὑψηλῆ φανερῶνει τὸν τέταρτον ὑπερβατῶς ἀνιόντα καὶ δηλοῦται διὰ τοῦ δ ὡς δ'.

- 15 Ἡ Ἀπόστροφος φανερῶνει τὸν πρῶτον κατιόντα φθόγγον, ὡς α

α' Ἡ Ὑπορροή φανερῶνει δύο κατὰ συνέχειαν κατιόντας φθόγγους, ὅπερ δηλοῖ καὶ ὁ προκειμένος αὐτῇ ἀριθμὸς ὡς 2

β' Τὸ Ἐλαφρὸν φανερῶνει τὸν δεύτερον ὑπερβατῶς κατιόντα ὅπερ δηλοῖ τὸ προκειμένον αὐτῷ ὡς β.

γ' Ἡ Χαμηλὴ φανερώγει τὸν δ'. ὑπερβατῶς κατιόντα ὡς \curvearrowright δ.

16 Γράφοντες λοιπὸν τὴν μελωδίαν, διὰ πάσης ἰσότητος μεταχειριζόμεθα τὸ Ἴσον, διὰ δὲ πάσης τῆς συνεχοῦς ἀναβάσεως μεταχειριζόμεθα τὸ Ὀλίγον, τὰ Κεντήματα, καὶ τὴν Πεταστὴν, διὰ δὲ πάσης συνεχοῦς καταβάσεως, τὴν Ἀπόστροφον καὶ τὴν Ὑπορροήν, διὰ τὴν ὑπερβατὴν ἀνάβασιν μεταχειριζόμεθα τὸ Κέντημα καὶ τὴν Ὑψηλὴν ἐπὶ τοῦ Ὀλίγου ἢ τῆς Πεταστῆς, καὶ διὰ τὴν ὑπερβατὴν κατάβασιν τὸ Ἐλαφρὸν καὶ τὴν Χαμηλὴν.

Χρόνος καὶ Χρονικοὶ χαρακτήρες

17 Χρόνος εἰς τὴν Μουσικὴν καλεῖται ἡ κατάμετρησις τοῦ κινουμένου ἢ κίνησις ἐνὸς σώματος κατὰ θέσιν καὶ ἄρσιν. Θέσις λέγεται ἡ πᾶσα εὐτακτος κρούσις, ἄρσις δὲ ἡ ἀντίθετός φασὶς τοῦ κινουμένου σώματος πρὸς τὴν θέσιν. Ὁ ἐκ τῆς κρούσεως προερχόμενος κρότος καλεῖται Ψόφος.

19 Ἐκαστος τῶν χαρακτήρων τῆς ποσότητος δηλοῖ ἐν τῇ πράξει φθόγγον τινὰ καὶ δαπανᾷ χρόνον ἓνα, πλὴν τῆς Ὑπορροῆς ἣτις φέρουσα ἐν αὐτῇ δύο κατὰ συνέχειαν φθόγγους, δαπανᾷ καὶ χρόνους δύο ἀνὰ ἓνα δι' ἕκαστον τῶν φθόγγων τῆς Ἐν τούτοις ὁμως πολλάκις τὸ μέλος ἀπαιτεῖ ὅπως εἰς φθόγγος δαπανᾷ ποικλοῦς χρόνους, καὶ εἰς χρόνος πολλοὺς φθόγγους, ἔνεκα τούτου ὠρίσθησαν οἱ χρονικοὶ χαρακτήρες, οἵτινές εἰσιν οἱ ἑξῆς ἑξ :

Τὸ Κλάσμα	\curvearrowright	Τὸ Ἄργον	\neg
Ἡ Ἀπλῆ	.	Ἡ Σιωπῆ	\curvearrowleft
Τὸ Γοργόν	Γ	Ὁ Σταυρὸς	+

19 Τὸ Κλάσμα τίθεται εἰς ὅλους τοὺς χαρακτήρας τῆς ποσότητος πλὴν τῶν Κεντημάτων καὶ τῆς Ὑπορροῆς καὶ διαρκεῖ χρόνον ἓνα, ἐκτὸς τοῦ εἰδικοῦ χρόνου τοῦ χαρακτήρος ἐφ' ὃν ἐτέθη, ὡς \curvearrowright \curvearrowleft

20 Ἡ Ἀπλῆ ὑπογράφεται εἰς ὅλους τοὺς χαρακτήρας, πλὴν τῶν Κεντημάτων καὶ δηλοῖ χρόνον ἓνα ἐκτὸς τοῦ εἰδικοῦ χρόνου τοῦ χαρακτήρος ὑφ' ὃν ὑπεγράφη. Ἡ Ἀπλῆ γράφεται καὶ Διπλῆ καὶ Τριπλῆ ὑπὸ τοὺς χαρακτήρας, εἰς τοὺς ὁποίους αὐξάνονται καὶ οἱ χρόνοι ἀπὸ δύο εἰς τρεῖς ἢ τέσσαρας ὡς \curvearrowright \curvearrowleft \curvearrowright \curvearrowleft

21 Τὸ Γοργόν τίθεται εἰς ὅλους τοὺς χαρακτήρας πλὴν τῆς Πεταστῆς, ὃ δὲ χαρακτήρ ὃ φέρων Γοργόν, προφέρεται εἰς

τὴν ἄρσιν τοῦ χρόνου ὡς πολλάκις ὁμῶς ἀπαι-
 θέσις ἄρσις
 τεῖται Δίγορον ἢ Τρίγορον ὡς ἢ ἢ ἢ
 ὁπότε προφέρονται εἰς τὴν ἄρσιν τοῦ χρόνου δύο ἢ τρεῖς
 χαρακτῆρες.

22 Τὸ Ἄργον τίθεται ἐπὶ ταύτης καὶ μόνης τῆς θέσε-
 ως ἐν τῇ ὁποῖα τὰ Κεντήματα λαμβάνονται εἰς τὴν
 ἄρσιν τοῦ προηγουμένου χρόνου ὡς ἐπὶ τοῦ Γοργοῦ, εἰς δὲ
 τὴν ἐπομένην θέσιν τοῦ χρόνου ἐκτελεῖται τὸ Ὀλίγον, ἐπὶ
 τοῦ φθόγγου τοῦ ὁποίου συνεχίζεται καὶ δεύτερος χρόνος
 διὰ τὸ Ἄργον. Ὁ χρόνος τοῦ Ἄργου διπλασιάζεται διὰ
 προσθήκης ἐπ' αὐτοῦ μιᾶς καθέτου ὡς καὶ τριπλασι-
 ἀζεται διὰ προσθήκης ἑτέρας ὀριζοντίου ὡς

23 Ἡ Σιωπὴ ἐκτελεῖται ἐναντίως πρὸς τὴν ἐνέργειαν τοῦ
 Κλάσματος, τῆς Ἀπλῆς καὶ τοῦ Ἄργου ἑκείνα ἐκτελοῦν-
 ται διὰ μελωδικῆς φωνῆς. αὕτη δὲ ἐκτελεῖται ἐγχρόνως μὲν,
 ἀφώνως δὲ.

24 Ὁ Σταυρὸς εἶναι ἀφωνος χαρακτῆρ, ἡ σιωπὴ τῆς ἄρσε-
 ως τοῦ χρόνου, μεθ' ἣν, ἡ θέσις τοῦ ἐπομένου χρόνου
 ἄρχεται μέ νεαν ἀναπνοῆν

Χαρακτῆρες Ποιότητος

25 Προσὸν πολύτιμον τῆς Β Μουσικῆς εἶναι τὸ ὅτι ἐξετάζε-
 ται ἐν τῇ μελωδίᾳ ὄχι μόνον τὸ ὀξύ καὶ τὸ βαρὺ τὸ μέγα
 καὶ τὸ μικρὸν, τὸ ταχὺ καὶ τὸ βραδύ, ἀλλὰ καὶ τὸ ποιὸν,
 τὸ τραχὺ καὶ λειὸν, ὅπερ ἐπιτυγχάνεται διὰ τῶν χαρακτῆ-
 ρων τῆς ποιότητος, οἵτινες καλοῦνται ἄχρονοι ὑποστάσεις,
 διότι στεροῦνται χρόνου, καὶ τροπικαί, διότι δηλοῦσι τὸν
 τρόπον τοῦ μέλους διὰ τοῦ ὁποίου ἐκτελοῦνται οἱ χαρακτῆ-
 ρες τῆς ποσότητος, εἰς τοὺς ὁποίους ὑπόκεινται καὶ μετὰ
 τῶν ὁποίων συντίθενται.

Οἱ χαρακτῆρες τῆς ποιότητος εἶναι πέντε οἱ ἑξῆς :

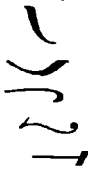
Ἡ Βαρεία

Τὸ Ψηφιστὸν

Τὸ Ἀντικένωμα

Τὸ Ἐτερον

Τὸ Ὀμαλὸν

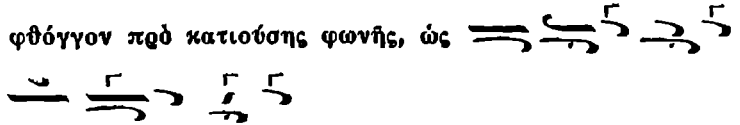

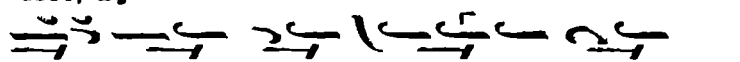
26 Ἡ Βαρεία προγράφεται τοῦ Ἴσου, τοῦ Ὀλίγου, τῆς Ἀ-
 ποστρόφου, τοῦ Ἐλαφροῦ, τῆς Πεταστῆς καὶ τῆς Χαμηλῆς
 συνθέτου μετ' ἄλλων ἢ μὴ, ὡς

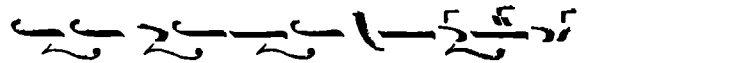

27 Τὸ Ψηφιστὸν τίθεται ὑπὸ τὸ Ἴσον καὶ ὑπὸ τὸ Ὀλίγον προ-

κατιουσῶν φωνῶν, ὡς

28 Τὸ Ἀντικένωμα τίθεται ὑπὸ τὸ Ἴσον, Ὀλίγον, Ἀπόστροφον, Πεταστήν καὶ Ὑπορροήν διὰ τὸν δεύτερον αὐτῆς φθόγγον πρὸ κατιούσης φωνῆς, ὡς

29 Τὸ Ὁμαλὸν τίθεται ὑπὸ Ὀλίγον μετὰ Κλάσματος ἢ ὑπὸ Ὀλίγον μετὰ Ἴσου ἢ Ἀποστρόφου, ἢ Ἐλιφροῦ μετὰ Ἴσου, ὡς

30 Τὸ Ἔτερον ἢ Σύνδεσμος, ἔχει τὴν χάριν νὰ ἐμποδίζῃ τὴν ἀτακτον κοπήν τῆς φωνῆς. συνδέει χαρακτήρας, Ὀλίγον μὲ Ἴσον, Ἀπόστροφον μὲ Ἴσον, κατιόντας μετὰ ἀνιόντων, καὶ θέλει νὰ προφέρωνται οἱ φθόγγοι συνδεδεμένοι μὲ μαλακὴν καὶ ἀδύνατον φωνήν, ὡς

Σημ. Τὸ Ἐνδόφωνον τὸ ὁποῖον ὑπάρχει εἰς τὰ ἄλλα Θεωρητικά, ἀποκλείεται τῆς παρούσης χορδῆς, οὔσης ἐμφώνου, ὅπερ ἀναπληροῦσι τὰ ἔνρινα σύμφωνα μ. ν. εἰς τὰ ὁποῖα συνήθως τίθεται.

Μαρτυρίαι

31 Μαρτυρίαι καλοῦνται τὰ σημεῖα τὰ ὁποῖα δεικνύουσι τὴν βάσιν τῆς μελωδίας, εἶναι τὰ μόνα ἐκ τῶν τῆς μουσικῆς σημείων ἅπερ φέρουν εἰς φῶς καὶ ἀνοίγουν τὸν δρόμον πάσης γραπτῆς μελωδίας, τὰ μόνα ἅπερ ὀδηγοῦν εἰς τὸ ὀρθὸν καὶ τέλειον, τὸ ἐλλιπές, τὴν ἀρχὴν, τὰ μέσα καὶ τὸ τέλος, καὶ διὰ τῶν ὁποίων ὡς ἀπὸ ἀφεταιρίας λαμβάνει ἀρχὴν ἢ μελωδία διὰ μέσου τῶν χαρακτήρων τῆς ποσότητος, οἵτινες ἀφ' ἑαυτῶν δὲν φανερώνουσι φθόγγους, εἰμὴ μόνον ποσὸν ἀναβάσεως, καταβάσεως ἢ ἰσότητος. Ὅθεν πρὸ πάσης μελωδίας εἶναι ἀνάγκη ὑπάρξεως μαρτυρίας, δεικνυσσῆς ἐκ ποίου φθόγγου γίνεται ἀρχὴ καὶ ὡς ἡ κλεις, ἀνοίγει τὴν εἴσοδον εἰς τὴν μελωδίαν.

32 Αἱ μαρτυρίαι ἀποτελοῦνται ἐκ δύο χαρακτήρων, τοῦ ἀρχικοῦ γράμματος τῶν φθόγγων, τὸ ὁποῖον εἶναι ἡ βᾶσις τῆς ἐνάρξεως τῆς μελωδίας διὰ τῶν φθόγγων, καὶ ἐκ τῆς ρίζης, διὰ τῆς ὁποίας μαρτυρεῖται ὁ τόνος, τὸ διάστημα, τὸ σύστημα, ὁ ἦχος, τὸ γένος.

33 Αἱ Μαρτυρίαι ὡς πρὸς τὰς ρίζας αὐτῶν διαιροῦνται, εἰς Μαρτυρίας τοῦ Διατονικοῦ γένους καὶ εἰς μαρτυρίας τοῦ χρωματικοῦ γένους.

Ρίζαι Μαρτυριῶν τοῦ διατονικοῦ γένους εἶναι Τέσσαρες, αἱ ἐξῆς $\sigma\lambda$, φ , λ , $\gamma\gamma$.

α' Ἐκ τῆς ρίζης $\sigma\lambda$ γίνεται ἡ μαρτυρία $\lambda\sigma\lambda$ ἡ ὁποία γράφεται $\sigma\lambda$ δι' ἧς δηλοῦται ὁ φθόγγος Νη, ἔπειτα γίνεται ἡ Τετραφωνία ἥτοι ἡ πέμπτη ἐπὶ τὸ ὄξυ $\overset{\Delta}{\sigma\lambda}$ δι' ἧς δηλοῦται ὁ φθόγγος Δι, ἔπειτα γίνεται ἡ δωδεκάτη ἐπὶ τὸ ὄξυ $\overset{\Delta'}{\sigma\lambda}$ δηλοῦσα τὸν ὀξύτατον ἐπὶ τῆς χορδῆς τόνον Δι, ἔπειτα ἡ τετάρτη τοῦ ν ἐπὶ τὸ βαρὺ δηλοῦσα τὸν βαρύτετον ἐπὶ τῆς χορδῆς τόνον $\sigma\lambda = \Delta$.

β'. Ἐκ τῆς ρίζης φ γίνεται ἡ μαρτυρία $\lambda\varphi$ ἡ ὁποία γράφεται π καὶ δηλοῖ τὸν φθόγγον Πα. Ἐπειτα ἡ πέμπτη ἐπὶ τὸ ὄξυ $\overset{\Delta}{\varphi}$ ἥτις γράφεται κ δηλοῦσα τὸν φθόγγον Κε, ἔπειτα ἡ ὀγδόη ἐπὶ τὸ ὄξυ $\overset{\Delta'}{\varphi}$ δηλοῦσα τὸν ἐπὶ τὸ ὄξυ φθόγγον Πα. Ἐπειτα ἡ δωδεκάτη ἐπὶ τὸ ὄξυ $\overset{\Delta''}{\varphi}$ δηλοῦσα τὸν ὀξύτατον φθόγγον Κε, ἔπειτα ἡ τετάρτη τοῦ π ἐπὶ τὸ βαρὺ $\overset{\Delta}{\varphi}$

Ἄλλοις συσπῶσιν γὰρ ἡ ἀνωτέρω μαρτυρία γράφεται κ .

γ'. Ἐκ τῆς ρίζης λ γίνεται ἡ β δηλοῦσα τὸν φθόγγον Βου, ἔπειτα ἡ πέμπτη ἐπὶ τὸ ὄξυ $\overset{\lambda}{\beta}$ δηλοῦσα τὸν Ζω, τὸν ὀξύτατον οἱ παλαιοὶ ἔγραφον $\overset{\beta}{\lambda}$ δηλοῦντες τὸν δ' ἦχον, ὡς $\overset{\beta}{\lambda}$, ἔπειτα ἡ ὀγδόη ἐπὶ τὸ ὄξυ $\overset{\lambda'}{\beta}$ δηλοῦσα τὸν ὄξυν Βου, ἔπειτα ἡ τετάρτη τοῦ β ἐπὶ τὸ βαρὺ $\overset{\lambda}{\beta}$ δηλοῦσα τὸν Ζω

Σημ. Ἡ ρίζα αὕτη ἴδιον μέλος δὲν ἔχει ἐπὶ τὸ ὄξυ, συμπεριλαμβάνεται ὁμως εἰς τὴν λ .

δ'. Τέλος ἐκ τῆς ρίζης $\gamma\gamma$, τὴν ὁποίαν οἱ ἀρχαῖοι ἔγραφον $\overset{\gamma\gamma}{\gamma}$ διὰ νὰ φανερώσωσι τὸν Τρίτον ἦχον, καὶ τὴν ὁποίαν

ἂν ἡμεῖς γράφομεν Γ δηλοῦντες τὸν φθόγγον Γα. Ἐπει

τα ἢ τῆς πέμπτης ἐπὶ τὸ ὄξυ ν' δηλοῦσα τὸν Νη, καὶ
 77

τέλος ἢ ὀγδόῃ ἐπὶ τὸ ὄξυ Γ' δηλοῦσα τὸν φθόγγον Γα.
 77

Ἐκ τῶν εἰρημένων τεσσάρων ῥιζῶν, ἐξάγονται αἱ ἐξῆς
 Μαρτυραὶ τοῦ Διατονικοῦ γένους,

ζο υ π ε ρ Δ κ ζο' ν' π' ε' ρ' Δ'
 ~ ρι γ κ 77 ρι ῆ ῆ κ 77 γ κ 77 ρι

31 Ρίζαι Μαρτυριῶν τοῦ χρωματικοῦ γένους εἶναι ὁμοίως
 τέσσαρες, αἱ ἐξῆς : ρι εξ ὧν αἱ ρι . τοῦ Δευ-
 τέρου ἤχου, εἰσὶν ἀναλελυμένοι διὰ τῶν ἀπλῶν, καὶ τῆς
 κοπῆς, αἱ δὲ ρι τοῦ Πλαγίου Δευτέρου εἰσὶ συνεπτυγ-
 μέναι ὁμοίως συνεπτυγμένοι εἰσὶ καὶ αἱ μαρτυραὶ τοῦ δια-
 τονικοῦ γένους. Ἐκ τῶν ριζῶν τοῦ Δευτέρου ἤχου σχη-
 ματίζονται αἱ μαρτυραὶ ὡς υ π ε ρ Δ κ ζο' ν'
 ρι ε ρ ρι ε ρ ρι ε ρ ρι

35 Αἱ Μαρτυραὶ τίθενται ὡς εἶπομεν (§ 31), ἐν τῇ ἀρχῇ
 τῆς μελωδίας, ἄφωνοι ἀφετηριαί, ὀρίζουσαι τὴν ἔμφωνον
 μελωδίαν τῶν φθύγγων διὰ τῶν χαρακτήρων, καὶ ὑποδια-
 ροῦνται εἰς μαρτυρίας τῶν ἤχων αἱ ὁποῖαι τίθενται εἰς
 ἀρχὴν, καὶ εἰς μαρτυρίας τοῦ μέλους, αἱ ὁποῖαι τίθενται
 ἐν τῷ μέσῳ τοῦ μέλους, μαρτυροῦσαι τὸν προηγούμενον
 αὐτῶν φθόγγον πρὸς ἀσφάλειαν τοῦ ψάλλοντος· καθ' ὅτι
 ὁ πρὸ τῆς μαρτυρίας φθύγγος, δεόν νὰ εἶναι ὁ ὑπὸ τῆς
 μαρτυρίας μαρτυρούμενος

Γένος

36 Ἡ διάφορος διαίρεσις τῶν ἐν τοῖς τετραχόρδοις τονι-
 αίων διαστημάτων ἔνεκα τῆς ὁποίας σχηματίζονται καὶ οἱ
 τόνοι διάφοροι, καλεῖται Γένος, τὰ δὲ γένη εἶναι τρία,
 διατονικὸν, χρωματικὸν, ἑναρμόνιον. Τὸ διατονικὸν γένος,
 εἶναι τὸ ἀρχαιότερον, φυσικώτερον καὶ εὐκολώτερον «τοῖς
 πᾶσι μελωδητὸν ἐστὶ» καὶ «ἐκ τούτου γε καλεῖται διατο-
 νικὸν, ἐκ τοῦ προχωρεῖν διὰ τῶν τόνων αὐτὸ μονώτατον
 τῶν ἄλλων» τὸ χρωματικὸν γένος, εἶναι νεώτερον καὶ τε-
 χνικώτερον· τὸ δὲ ἑναρμόνιον ἔσχατον καὶ δυσκολώτατον
 περὶ τούτου λέγεται «ἀπέγνωσάν τινες τὴν κατὰ δίεσιν
 μελωδίαν, διὰ τὴν αὐτῶν ἀσθένειαν, ὑπολαβόντες τὸ δι-
 ἄστημα ὡς παντελῶς ἀμελώδητον».

Χειρονομία

37 Χειρονομία σήμερον ἐν τῇ μουσικῇ, εἶναι πρᾶξις εἰδοποι-
 οῦσα τὴν ὑπαρξὴν μελωδίας· χρώμεθα ταύτην βοηθὸν καὶ

νόμον ὅπως ὑποδείξωμεν τὴν ἄμεσον, σύμφωνον καὶ ὁμόθυμον ἔναρξιν τῆς μελωδίας, ἔχοντες βάσιν τὸν χρόνον (§ 17)

Χρονικὴ Ἀγωγή

- 38 Χρονικὴ ἀγωγή λέγεται ἡ ἐνέργεια ἡ θέτουσα εἰς κίνησιν καὶ τάξιν τὸν χρόνον, ὁ ὁποῖος εἰς τὰς διαφόρους μελωδίας εἶναι διάφορος, ἦτοι χρόνος σύντομος, συντομώτερος, ἀργὸς ἀργότερος, ὡς
- α' χ χρόνος ἀργός, αὕτη ἡ ἀγωγή ἀπαιτεῖ 60—80 χρόνους εἰς ἓν ἐξηκοστὸν τῆς ὥρας ἦτοι εἰς ἓνα λεπτὸν.
- β' χ χρόνος διάργος, ἡ ἀγωγή αὐτὴ δαπανᾷ 45—55 χρόνους εἰς 1]60 τῆς ὥρας.
- γ' χ χρόνος τρίαργος, οὗτος ἀπαιτεῖ 25—30 χρόνους εἰς ἓνα λεπτὸν τῆς ὥρας.
- δ' χ χρόνος μέτριος. οὗτος ἀπαιτεῖ 100—130 χρόνους, ἦτοι διπλασίας χρονικὰς κρούσεις αὐτῆς τῆς ἀγωγῆς χ
- ε' χ χρόνος σύντομος, ἡ χῦμα ἡ ἀγωγή αὕτη χ ἀπαιτεῖ διπλασίας χρονικὰς θέσεις τῆς χ
- 39 Ἡ χρονικὴ ἀγωγή τίθεται εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ μέλους καὶ φυλάττεται μέχρι τέλους ἢ αὐτῇ, σπανιώτατα μεταβάλλεται ἐν τῷ μέσῳ τοῦ μέλους ἀπὸ τοῦ βραδέος ἐπὶ τὸ ταχὺ, ὅτε σημειώνεται οὕτω χ, ὅπερ ἀπαιτεῖ νὰ διπλασιασθῇ ἡ ταχύτης τῶν χρόνων, ὅταν δὲ μεταβάλληται ἀπὸ τοῦ ταχέος ἐπὶ τὸ βραδὺν σημειώνεται οὕτω χ καὶ δηλοῖ ὅτι διπλασιάζεται ἡ βραδύτης. Μεταβολὴ ἀγωγῆς ἐν τῷ μέσῳ τῆς μελωδίας δὲν ἐπιτρέπεται, οὔτε ὅπου τύχει.
- 40 Διὰ τῆς βραδείας ἀγωγῆς σημειοῦνται τὰ στιχηραρικὰ, τὰ Χερουβικὰ, Κοινωνικὰ καὶ ἄλλα παπαδικὰ μέλη διὰ τῆς ταχείας ἀγωγῆς σημειοῦνται οἱ Κανόνες, τὰ Ἀπολυτίκια, τὰ Προσόμοια, καὶ φυλάττουσι τὸν αὐτὸν χρόνον μέχρι τέλους. Βάσις καὶ κέντρον τῶν χρόνων εἶναι τὸ ἓν ἐξηκοστὸν τοῦ λεπτοῦ τῆς ὥρας, τὸ ὁποῖον σημειοῦται διὰ τῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀργοῦ χρόνου χ

Παραλλαγή

- 41 Παραλλαγή λέγεται ἡ ἐφαρμογὴ τῶν φθόγγων Πα, Βου, Γα, Δι, Κε, Ζω, Νη, τῆς Κλίμακος ἐπὶ τοῦ ἤχου τῶν τόνων τοῦ Μονοχόρδου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου δέον νὰ γίνῃ ἡ διδασκαλία καὶ ἡ παράδοσις, ὡς καὶ ἡ διδασκαλία τῶν φθόγγων ἐπὶ τῶν χαρακτῆρων τῆς ποσότητος· καὶ ἐνῶ βλέπομεν τοὺς χαρακτῆρας, συνηθίζομεν νὰ προφέρωμεν τοὺς φθόγγους καὶ ἔπειτα ἀντὶ τῶν φθόγγων, συνηθίζομεν καὶ ἐφαρμόζομεν μελωδικῶς ἐπὶ τῶν χαρακτῆρων τὰς ὑποκειμένας συλλαβὰς τῶν λέξεων

Σημ. Μεθοδικώτατα οἱ ἀοίδιμοι διδάσκαλοι ἐπενόησαν τοὺς μονοσυλλάβους φθόγγους ἀντὶ τῶν πολυσυλλάβων, τοὺς ὁποίους εἶχον οἱ παλαιότεροι, καὶ κατέστησαν τὴν μουσικὴν μας, τοῦτ' αὐτὸ ἀνάγνωσιν.

Ἡ Διαπασῶν Κλίμαξ

- 42 Φθόγγοι.

Πα Βου Γα Δι Κε Ζω Νη Πα

9	9	12	12	9	9	12
---	---	----	----	---	---	----

π ς γ Δ κ Ζ' ν' π'
 ρ λ ρρ δλ ρ̄ λ ρρ ρ

Μαρτυρία:

Ἀντικατάστασις τῶν φθόγγων διὰ τῶν μουσικῶν χαρακτῆρων ἡ Παραλλαγὴ τῆς Διαπασῶν Κλίμακος.

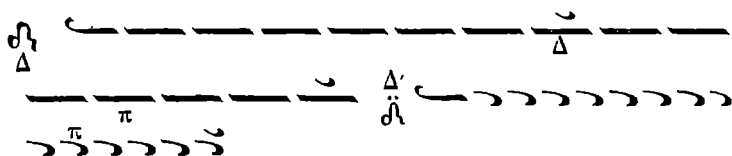
π ς γ Δ κ Ζ' ν' π'
 ρ λ ρρ δλ ρ̄ λ ρρ ρ

- 43 Ἡ αὐτὴ παραλλαγὴ ἐν ἡ δέον νὰ γίνεταί ἡ διδασκαλία διὰ ζώσης μελωδικῆς φωνῆς, δι' ἐγγρόνου χαρακτῆρος καὶ τῆ βοήθειά τοῦ Μονοχόρδου.

π ς γ Δ κ Ζ' ν' π'
 ρ λ ρρ δλ ρ̄ λ ρρ ρ

ρ λ ρρ δλ ρ̄ λ ρρ ρ ἡ αὐτὴ Κλίμαξ διπλασιαζομένη. Δισ-

διαπασῶν

Σημ. Ἐπὶ τῶν παραδειγμάτων τούτων παρατηροῦμεν ὅτι ἕκαστος χαρακτήρ τῆς ποσότητος, ἐν τῇ παραλλαγῇ, προφέρεται εἰς δύο,ς τοὺς φθόγγους τῆς Κλίμακος.

Μονόχορδον

44

		Δ	Γ	Β	Π	Ν	Ζ	Θ	Δ'
		Δ	Γ	Β	Π	Ν	Ζ	Θ	Δ'
108	27	54	60 $\frac{3}{4}$	66	72	81	88	96	108
27									
	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{9}{16}$	$\frac{11}{18}$	$\frac{2}{3}$	$\frac{3}{4}$	$\frac{22}{27}$	$\frac{8}{9}$	$\frac{1}{1}$

Περὶ Μονοχόρδου ἴδε εἰς εἰδικὸν κεφάλαιον.

- 45 Ἡ διδασκαλία τοῦ γυμνάσματος τῆς § 43 ἔχει ὡς ἑξῆς:
 Ἡ προγραφεῖσα μαρτυρία π δεικνύει τὴν βάσιν ἀπὸ τῆς η
 ὁποίας ἡ φωνὴ θὰ ἀρχίσῃ μετὰ τὴν μαρτυρίαν ἀκολουθεῖ
 τὸ Ἴσον μετὰ τοῦ Κλάσματος, χρονικοῦ χαρακτήρος, ὡς
 π \curvearrowright (§ 14) τὸ ὁποῖον προφέρεται ὁμοίως τῇ μαρτυρίᾳ
 η
 διὰ τοῦ φθόγγου Πα χρόνον ἕνα, καὶ συνεχίζεται ἡ φωνὴ
 ἄνευ διακοπῆς διὰ τὸν χρόνον τοῦ Κλάσματος τοῦ ἐπὶ τοῦ
 Ἴσου, ὡς \curvearrowright Πα α. Μετὰ τοῦτο ἀκολουθεῖ Ὀλίγον μετὰ Κλάσ-
 ματος, τὸ ὁποῖον ἀναβιβίνει φωνὴν μίαν καὶ προφέρεται
 Βου μελωδικῶς χρόνον ἕνα, καὶ συνεχίζεται ἄνευ κοπῆς ἡ
 φωνὴ ἕτι χρόνον ἕνα, ἐπὶ τοῦ ἰδίου τόνου διὰ τὸ Κλάσμα ὡς
 \curvearrowright τούτου ἔπεται ἕτερον Ὀλίγον μετὰ Κλάσματος καὶ
 βου ου
 προφέρεται \curvearrowright Γα α καὶ τούτου ἄλλο \curvearrowright Δι ι καὶ ἄλλο \curvearrowright Κε ε
 καὶ ἄλλα \curvearrowright Ζω ω \curvearrowright Νη η \curvearrowright Πα α μετὰ τὰ ὁποῖα ἔπ τι η Μαρ-

The image displays musical notation for the Greek alphabet, organized into four groups labeled γ', δ', ε', and ζ'. Each group contains several lines of notation. The notation consists of horizontal lines with various symbols placed above and below them, representing the musical value of the letters. Some symbols are simple curves, while others are more complex, including double bars and vertical strokes. The groups are separated by vertical lines on the left side, and the letters γ', δ', ε', and ζ' are placed to the left of their respective groups. The notation is a form of musical shorthand used in ancient Greek manuscripts.

Σύνθεσις χαρακτήρων

48 Ὡς οἱ γραμματικοὶ συνθέτουσιν διαφοροτρόπως τὰ γράμματα, διὰ νὰ σχηματίσωσι τὰς συλλαβὰς καὶ τὰς λέξεις.

οὕτω καὶ οἱ μουσικοὶ συνθέτουσι τοὺς χαρακτηῆρας τῆς μουσικῆς πρὸς αὐξάνειν τοῦ ποσοῦ τῆς ἀναβάσεως ἢ καταβάσεως. Οἱ χαρακτηῆρες ὡς πρὸς τὴν σύνθεσιν των διαιροῦνται εἰς ἐπιτακτικούς, εἰς ὑποτακτικούς, καὶ εἰς διχρόνους.

α. Ἐπιτακτικοὶ εἶναι δύο τὸ Κέντημα καὶ ἡ Ὑψηλὴ, οἵτινες καλοῦνται καὶ πνεύματα ὡς τὰ γραμματικὰ πνεύματα, οὕτω καὶ ταῦτα δὲν δύνανται οὔτε νὰ γραφῶσι μόνα, οὔτε νὰ ἐνεργήσωσι.

β. Ὑποτακτικοὶ εἶναι δύο τὸ Ὀλίγον καὶ ἡ Πεταστῆ τὰ ὁποῖα γίνονται βοηθητικὰ σώματα εἰς τὰ πνεύματα, καὶ χωρὶς τῶν δύο τούτων σωματικῶν χαρακτηῆρων, τὸ Κέντημα καὶ ἡ Ὑψηλὴ μένουσιν ἄφωνα

γ. Δίχρονοι χαρακτηῆρες εἶναι πέντε. Τὰ Κεντήματα, ἡ Ἀπόστροφος, ἡ Ὑπορροή, τὸ Ἐλαφρὸν καὶ ἡ Χαμηλὴ, οἱ ὁποῖοι καὶ ἐξηγοῦνται καὶ προγράφονται καὶ ἀναλύονται καὶ ὑπογράφονται εἰς τοὺς λοιποὺς χαρακτηῆρας, ἤτοι ὅταν συμπλέκωνται μετὰ τῶν σωματικῶν χαρακτηῆρων θεωροῦνται ὡς πνεύματα, ὅταν δὲ μετ' ἄλλων θεωροῦνται σώματα. Τὸ Ἴσον ἐξαιρεῖται, θεωρούμενον ὡς ἄφωνον διότι μήτε σῶμα εἶναι μήτε πνεῦμα, ὄχι διότι δὲν ἔχει φωνήν, ἀλλὰ διότι δὲν μετρεῖται, φωνεῖται μὲν, οὐ μετρεῖται δὲ, ἀκολουθεῖ ὅλων τῶν χαρακτηῆρων πλὴν τῆς Πεταστῆς, καὶ ἄλλως, τὸ Ἴσον, τὸ Ὀλίγον, ἡ Πεταστῆ, ἡ Ἀπόστροφος, ἡ Ὑπορροή, τὸ Ἐλαφρὸν καὶ ἡ Χαμηλὴ, γράφονται καὶ μόνα καὶ ἐν συνθέσει. Τὰ Κεντήματα, τὸ Κέντημα καὶ ἡ Ὑψηλὴ, γράφονται πάντοτε ἐν συνθέσει.

49 Οἱ μουσικοὶ τῆς ποσότητος χαρακτηῆρες γράφονται :

α. Τὸ Ἴσον ὅταν γράφηται ἐπὶ τοῦ Ὀλίγου, ἢ ἐπὶ τῆς Πεταστῆς ὑποτάσσει αὐτὰ, ἢ δὲ ποσότης αὐτῶν δὲν λογαριάζεται εἰμὴ μόνον ἢ ποιότης. (ἴδε εἰς τὰ οἰκεία κεφάλαια).

β. Τὸ Ὀλίγον συντίθεται μετὰ τῆς Πεταστῆς οὕτω καὶ φανερώνουσιν ὁμοῦ τὸν δεύτερον ἀνιόντα φθόγγον ὑπερβατικῶς ἔτι συντίθεται τὸ Ὀλίγον μετὰ τῶν Κεντημάτων οὕτω : ἐνθα προφέρεται πρῶτον ὁ φθόγγος τῶν Κεντημάτων, καὶ ἔπειτα τοῦ Ὀλίγου ἔτι συντίθεται μετὰ τῶν Κεντημάτων οὕτω ὅτε προφέρεται πρῶτον ὁ φθόγγος τοῦ Ὀλίγου.

γ. Τὸ Ὀλίγον μετὰ τοῦ Κεντήματος οὕτω ἢ φανερώνουσιν ὁμοῦ τὸν δεύτερον ὑπερβατικῶς ἀνιόντα.

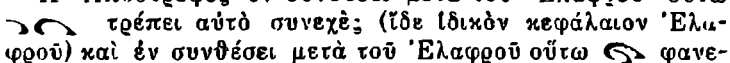
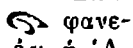
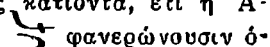
δ. Τὸ Κέντημα ἐπὶ τοῦ Ὀλίγου ἢ τῆς Πεταστῆς οὕτω   φανερώνουσιν ὁμοῦ τὸν τρίτον ὑπερβατικῶς ἀνιόντα

ε. Ἡ Ὑψηλὴ ἐπὶ τοῦ τελευταίου ἄκρου τοῦ Ὀλίγου ἢ τῆς

Πεταστῆς οὕτω   φανερώνουσι τὸν τέταρτον ὑπερβατικῶς ἀνιόντα. Ὅταν ἡ Ὑψηλὴ τεθῆ ἐπὶ τοῦ πρῶ-

του ἄκρου τοῦ Ὀλίγου ἢ τῆς Πεταστῆς οὕτω φανερώουσιν ὁμοῦ τὸν πέμπτον ὑπερβατῶς ἀνιόντα φθόγγον.

Σημ. Κατὰ τὴν πρώτην σύνθεσιν, ἡ Ὑψηλὴ ἐπὶ τοῦ Ὀλίγου ἢ τῆς Πεταστῆς, ὑποτάσσει αὐτὰ, κατὰ δὲ τὴν δευτέραν λογίζονται ὅλοι ὁμοῦ οἱ χαρακτῆρες

ζ' Ἡ Ἀπόστροφος ἐν συνθέσει μετὰ τοῦ Ἐλαφροῦ οὕτω τρέπει αὐτὸ συνεχῆς (ἴδε ἰδικὸν κεφάλαιον Ἐλαφροῦ) καὶ ἐν συνθέσει μετὰ τοῦ Ἐλαφροῦ οὕτω φανερώουσι ὁμοῦ τὸν τρίτον ὑπερβατῶς κατιόντα, εἰ ἢ Ἀπόστροφος μετὰ τῆς Χαμηλῆς οὕτω φανερώουσιν ὁμοῦ τὸν πέμπτον ὑπερβατῶς κατιόντα, καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς ὡς δεικνύει ὁ κατωτέρω πίναξ

 ο ο α α α 2 2 β β. γ δ

 δ α ε ε α ζ ζ η θ ι ι α

 ι β

 ο β γ δ ε ζ η θ ι ι α

 ι β

 α α 2 β 2 α α β α 2 α 2 ε ζ

 ζ η θ ι ι α ι β

Σημ. Τὰ ὑπὸ τοῦς μουσικοῦς χαρακτῆρας γράμματα, δηλοῦσι τὴν ποσότητα τῆς ὑπερβατῆς ἀναβάσεως ἢ καταβάσεως οἱ δὲ ἀριθμοὶ 2 τὴν συνεχῆ ἀνάβασιν ἢ κατέβασιν.

50 Γυμνάσματα ὑπερβατῆς παραλλαγῆς δύο φθόγγων.
Σημ. ἡ διδαχὴ δεόν νὰ γίνεται πρῶτον διὰ ἀναγνώσεως καὶ
ἔπειτα διὰ μελωδικῆς φωνῆς.

α'

π
q

π
q

π
q

β'

π
q

π
q

γ'

π
q

π
q

π
q

Ἐπεὶ ὑπερβατὴ παραλλαγὴ τριῶν φθόγγων.

δ'

π
q

π
q

π
q

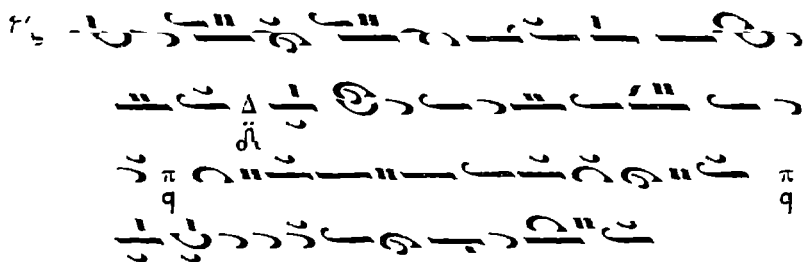
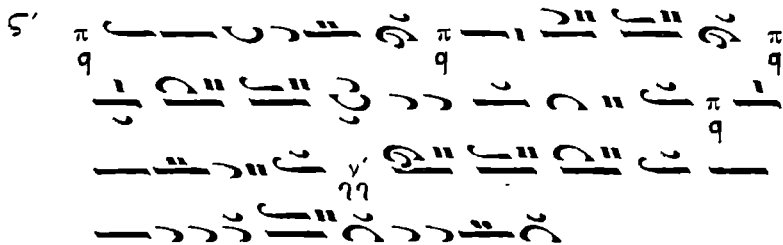
ε'

π
q

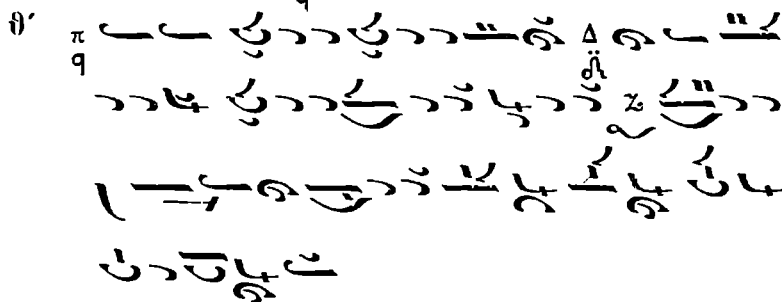
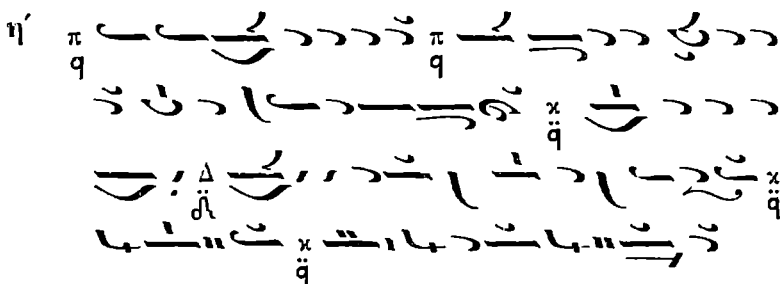
π
q

π
q

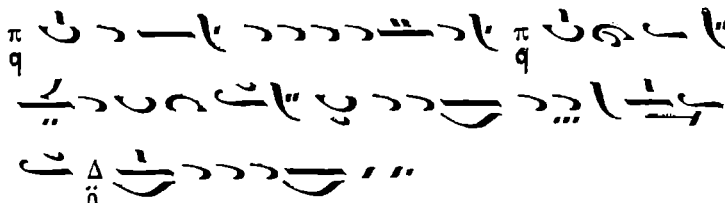
Σύνθετοι χαρακτήρες ποσότητας.

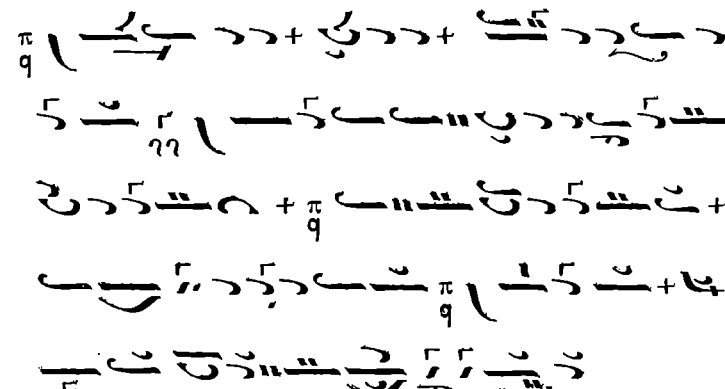
Σύνθετοι χαρακτήρες ποσότητας μετὰ ποιότητας καὶ ὑπερβατὴ παραλλαγή, τεσσάρων, πέντε, ἕξ, ἑπτὰ, φθόγγων.

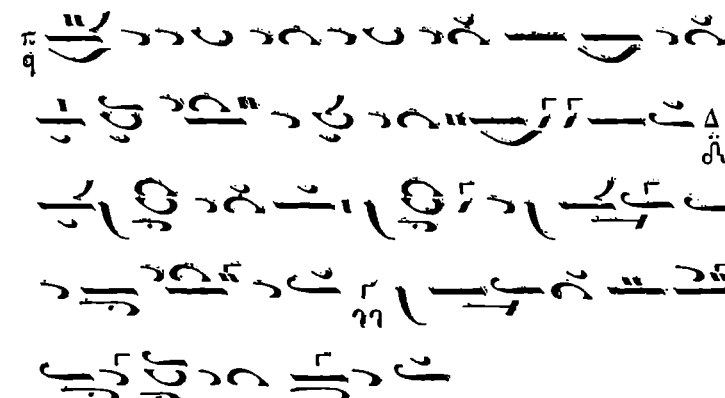
Σιωπή . Διπλή .. Τριπλή ...

ι' π ρ

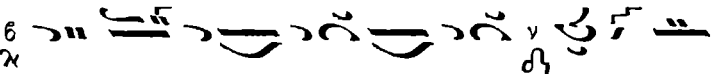
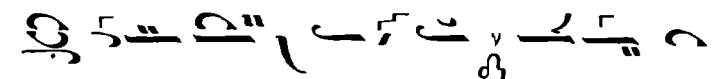
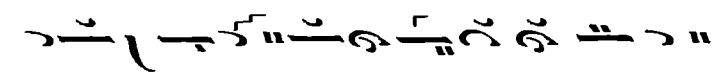
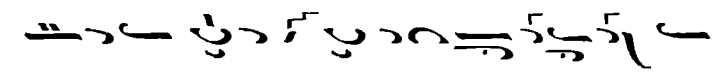

Γοργόν Γ Σταυρός + Ἐγχρονον Ἀντικένωμα

ια' π ρ

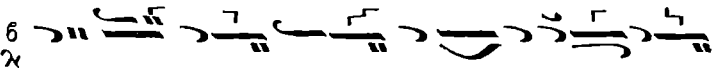
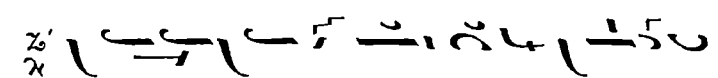
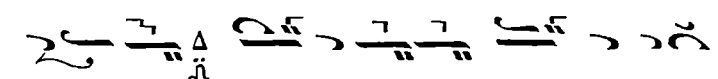
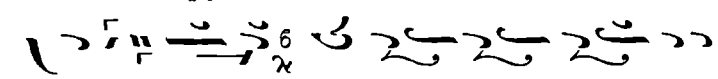

Συνεχές Ἐλαφρόν

ιβ' π ρ

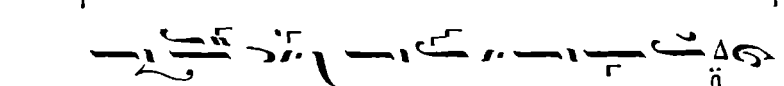
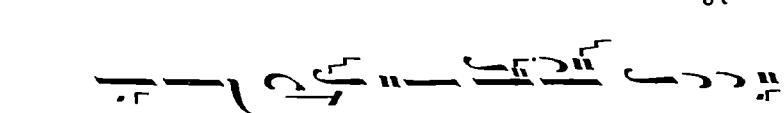
Δίγοργον ς

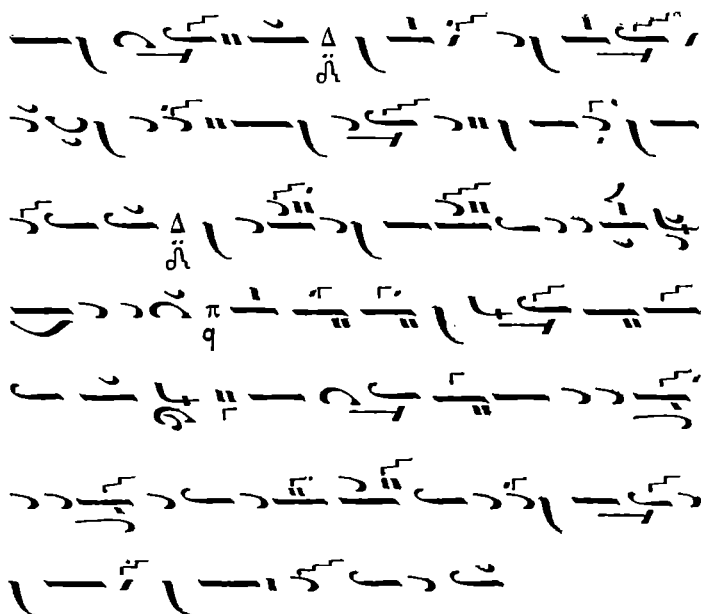
γ' $\frac{6}{\lambda}$ $\frac{\gamma}{\delta}$

Ἄργον ρ Δίαργον ς Τρίαργον ς

δ' $\frac{6}{\lambda}$ $\frac{\lambda}{\alpha}$ $\frac{\Delta}{\delta}$ $\frac{6}{\lambda}$

Ἐνστιγματον Γοργον ς Δίγοργον ς Τρίαργον ς

ϵ' $\frac{\pi}{\rho}$ $\frac{\Delta}{\delta}$

Σημ. Τὸ γοργὸν μετὰ στιγμῆς ἐκτελεῖται ὡς Δίγοργον τὸ δὲ Δίγοργον μετὰ στιγμῆς ἐκτελεῖται ὡς Τρίγοργον (ἴδε εἰδικὸν κεφάλαιον γοργοῦ ἐνστίγμον)

Μέλος

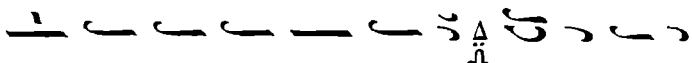
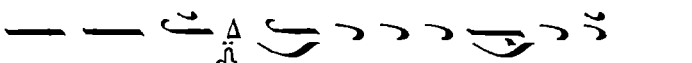
51 Συνηθίσαντες ἤδη διὰ τῶν ἀνωτέρω γυμνασμάτων τῆς παραλλαγῆς, ὅπως προφέρωμεν τοὺς φθόγγους ἐνῶ βλέπομεν τοὺς μουσικοὺς χαρακτήρας τώρα προβαίνομεν εἰς εἰς τὴν ἐκμάθησιν τοῦ μέλους βλέποντες τὰς ὑπὸ τοὺς χαρακτήρας συλλαβὰς τῶν λέξεων.

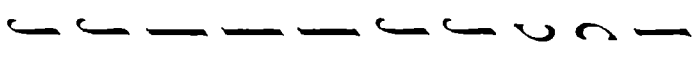
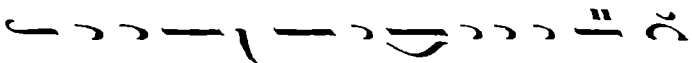
Μέλος δὲ εἶναι ἡ ἐφαρμογὴ μελωδικῆς φωνῆς ἐπὶ τῶν συλλαβῶν τῶν λέξεων διὰ μέσου τῶν μουσικῶν χαρακτήρων, τῆς ποσότητος, τοῦ χρόνου, τῆς ποιότητος, τῶν φθορῶν καὶ τῶν μαρτυριῶν.

Σημ. α' Τὸ τέλειον μέλος, συνίσταται ἀπὸ μελωδίαν ρυθμὸν, καὶ λέξιν. Τὸ ἀτελὲς μέλος, συνίσταται ἀπὸ μελωδίαν ἄρρυθμον πλοκῆς φθόγγων ἀκανονίστων τονιαίων διαστημάτων, κατὰ τὴν ὀξύτητα, τὴν βαρύτητα, βραδύτητα ἢ ταχύτητα

Σημ. β' Διὰ τῶν ἀσημάντων φθόγγων Πα, Βου, Γα, Δι, μιμούμεθα τὰ ἄψυχα μουσικὰ ὄργανα διὰ δὲ τοῦ μέλους. ἐκφράζομεν τὰ αἰσθήματά μας.

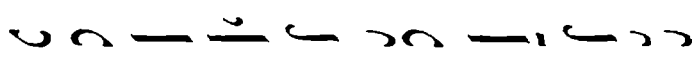
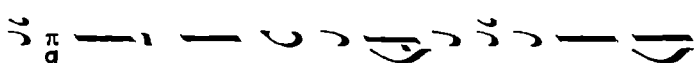
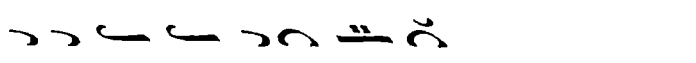
Παραδείγματα πρὸς διδαχὴν μέλους

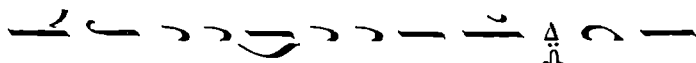

α' π₉
Κυ ρι ε ε λε η σον Κυ ρι ε ε

λε η σον Κυ ρι ε ε λε η σον

β' π₉
Εν τω θλι βε σθαι με ει σα κου σον

μου των ο δυ νων ων Κυ ρι ε σοι κρα ζω

γ' π₉
Ταις ε ρη μι κοις α παυ στος ο θει ος

πο θος εγ γι νε ται κο σμου ου σι του

μα ται αι ου εκ το ος

δ' π₉
Α γι ω Πνευ μα τι τι μη και δο ξα

ως περ Πα τρι πρε πει α μα και Υι

ω δι α του το α σω μεν τη τρι α

δι μο νο κρα το ρι α

ε' π₉
Σου η τροπαι ου χος δε ξι α Θε ο

Σημ. γ' Καί οὕτω προχωροῦμεν ἐκ τῶν εὐκολωτέρων εἰς τὰ δυσκολώτερα καὶ ἐκ τῶν ἀπλουστέρων εἰς τὰ σύνθετα καὶ τεχνικώτερα. Μανθάνομεν πρῶτον τοὺς διατονικοὺς ἤχους εἰρμολογικῶς, ἔπειτα τοὺς χρωματικοὺς, καὶ ἔπειτα τὸ στιχηραρικὸν μέρος τῶν ἤχων ὄλων, τὸ παπαδικόν, τὸ ἀργόν Εἰρμολόγιον, τὸ Δοξαστᾶριον Ἰακώβου τοῦ Πρωτοψάλτου καὶ τέλος τὸ Καλοφωνικόν, χωρὶς νὰ παλείψωμεν τοὺς λενανισμοὺς, τοὺς τερερισμοὺς καὶ τὸν διπλοῦν εἰς αὐτὰ χρόνον. Ἔτι μανθάνομεν τὸ Τυπικόν τὸ ὅποσον εἶναι ἀναγκαιότατον διὰ τὴν τάξιν τῆς ἱεραῆς ἀκολουθίας εἰς τὸν ψάλτην, ὡς ἐγκόλπιον, σύμβουλος καὶ ὀδηγός.

Ὁρθογραφία μουσικῶν χαρακτήρων

- 52 Διὰ τῆς Ὁρθογραφίας τῶν μουσικῶν χαρακτήρων διδασκόμεθα τὴν σύνθεσιν καὶ ὀρθὴν πλοκὴν πάντων τῶν μουσικῶν στοιχείων, τὴν ἐνέργειαν ἐκάστου, τὴν ἔντονον ἀνάβασιν ἢ κατάβασιν τῆς φωνῆς, τὸν τρόπον τῆς τοιαύτης ἀναβάσεως ἢ καταβάσεως καὶ ἐν γένει τὸ γνήσιον ὕφος τῆς Ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς.

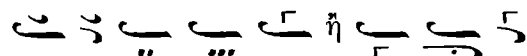
α' Χαρακτήρες ποσότητος

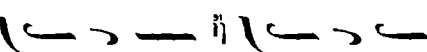
Περὶ τοῦ Ἴσον ◀ (§ 13, 14. 48 γ')

- 53 Τὸ Ἴσον εἶναι χαρακτήρ ἰσότητος διότι κρατεῖ τὴν φωνὴν ἀλύγιστον ἔπαναλαμβάνει πάντοτε τὸν φθόγγον τοῦ προηγουμένου τοῦ χαρακτήρος καὶ τὸν τόνον, ἔπεται ὄλων

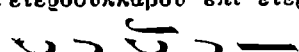
τῶν χαρακτήρων πλὴν τῆς Πεταστῆς, δέχεται τὰς χρονικὰς καὶ ἀχρόνους ὑποτάσεις, τίθεται ἐπὶ τοῦ Ὀλίγου καὶ ἐπὶ τῆς Πεταστῆς, τὰ ὁποῖα ὑποτάσσει, ἐκτελούμενον καθ' ὃν τρόπον ἐκεῖνα, ἔχει ἰδίαν ἔντονον προφορὰν, ὅταν τίθεται ἀπλοῦν ἐν τῇ μελωδίᾳ· δέχεται τὰς συλλαβὰς τῶν λέξεων, ὡς καὶ οἱ ἄλλοι χαρακτήρες τῆς ποσότητος καὶ ἔνεκα τούτου λογίζεται μετὰ τῶν χαρακτήρων τῆς ποσότητος

α' Τὸ Ἴσον ἐκ τῶν χρονικῶν χαρακτήρων, δέχεται τὸ Κλάσμα ἄνωθεν, τὴν ἀπλὴν ἢ διπλὴν κάτωθεν, τὸ Γοργὸν ἄνωθεν καὶ κάτωθεν ἐπὶ ὁμοσυλλάβων καὶ ἑτεροσυλλάβων χαρα-

κτήρων ὡς

β' Τὸ Ἴσον τίθεται μετὰ τὴν Βαρεῖαν πρὸ Ἀποστρόφου ὁμοσυλλάβου οὕτω οὐχὶ

ε ε ω ε ε ω

ἐπὶ ἑτεροσυλλάβου· ἐπὶ ἑτεροσυλλάβου τίθεται ἡ Πεταστὴ ὡς

τις ει Κυ ρι ε

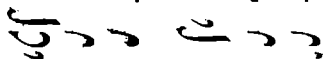
Σημ Ὅμοσύλλαβοι λέγονται δύο ἢ πλείοτεροι χαρακτήρες συνεχιζόντες τὴν ἰδίαν συλλαβὴν. Ἐτεροσύλλαβοι δὲ, δύο ἢ πλείοτεροι ἐπὶ ἰδίας ἑκάστο; συλλαβῆς.

γ' Τὸ Ἴσον δέχεται Ψηφιστὸν, οὐχὶ πρὸ μιᾶς κατιούσης, ἀλλὰ πρὸ δύο ἢ περισσοτέρων, ἰσοχρόνων, καὶ ἀδιαφόρων πρὸς τὸ ὁμοσύλλαβον ἢ ἑτεροσύλλαβον αὐτῶν ὡς

Κυ ρι ε ψυ χα ας η η μων Κυ ρι ε

Σημ. Ἰσόχρονοι λέγονται δύο καὶ πλεόν χαρακτήρες, οἵτινες φέρουσιν ἴσου; χρόνου;, ἑτερόχρονοι δὲ λέγονται ὅταν δύο ἢ πλείοτεροι φέρουσι διαφόρου; χρόνου; ὡς

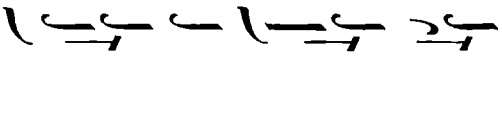

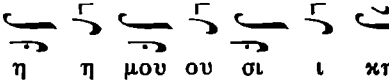
δ' Τὸ Ἴσον συνδέεται δι' Ἐτέρου (Συνδέσμου) μετ' ἄλλου Ἴσου, ἢ Ἀποστρόφου, ἢ Ὀλίγου, ἢ Ὑπορροῆς ἐπὶ ὁμο-

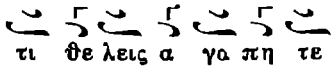
συλλάβων ὡς (§ 30)

ε ε ω ω π ο ο τε ε ε

ε' Ἐπίσης τὸ Ἴσον συνδέεται καὶ δι' Ὁμαλοῦ μετὰ Ἀποστρόφου, ἢ Ὀλίγου ἢ Ὑπορροῆς ἢ Ἐλαφροῦ ἢ Ἴσου (§ 29) ἐπὶ

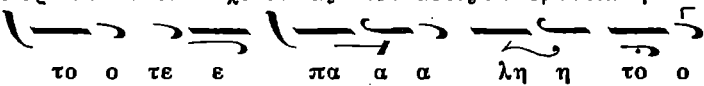
όμοσυλλάβων, ὡς

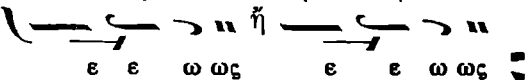
ς' Τὸ Ἴσον δέχεται Ἀντικένωμα ἔγχρονον ἐπὶ ὁμοσυλλάβων
 καὶ ἀποβάλλει τὸ ἀντι-
η η μου ου σι ι κη

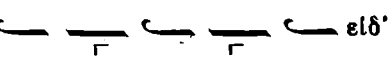

κένωμα ἐπὶ ἑτεροσυλλάβων, ὡς
τι θε λεις α γα πη τε

Περὶ τοῦ Ὀλίγου —

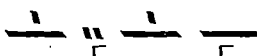
54 Τὸ Ὀλίγον χρησιμοποεῖται ἀπλοῦν μὲν εἰς τὴν συνεχῆ ἀνάβασιν, σύνθετον δὲ εἰς τὴν ὑπερβατὴν δέχεται τὰς ἐγχρόνους καὶ ἀχρόνους ὑποστάσεις, ὑποτάσσεται εἰς τὸ Κέντημα καὶ τὴν Ὑψηλὴν καὶ εἰς ὄλους τοὺς κατιόντας χαρακτηρισ, καὶ δὲν ὑποτάσσεται εἰς τὰ Κεντήματα μετὰ τῶν ὁποίων ἀποτελεῖ συνεχῆ ἀνάβασιν, δέχεται τὰς συλλαβὰς τῶν λέξεων, καὶ ἀπαιτεῖ ἀνάβασιν τῆς φωνῆς ἐλευθέραν.

α' Τὸ Ὀλίγον τίθεται, ὡς καὶ περὶ τοῦ Ἴσου εἶπομεν, μετὰ τὴν Βαρεῖαν καὶ ὑποδέχεται τὰς ὑποστάσεις ἐπὶ ὁμοσυλλάβων ὡς

το ο τε ε πα α α λη η το ο

β' Ὄταν μετὰ δίχρονον Ὀλίγον ἀκολουθῆ δίχρονος καὶ ὁμοσύλλαβος Ἀπόστροφος, τὸ Ὀλίγον τίθεται μετὰ Ὁμαλοῦ ὡς ο ος οὔσης δὲ τῆς ἀποστροφου ἑτεροσυλλάβου ἢ ἑτεροχρόνου τὸ Ὀλίγον τίθεται μετὰ Ὁμαλοῦ ἀνεπτυγμένως ὡς
ε ε ω ως ε ε ω ως

γ' Πολλάκις τὸ Ὀλίγον τίθεται ἀντὶ Κεντημάτων, ὅταν ταῦτα εὐρίσκονται μετὰξὺ δύο Ἴσων ὡς
καὶ ἀπαιτεῖται Γοργὸν ὡς εἶδ' ἄλλως τίθενται ἐπὶ τοῦ Ὀλίγου ὡς

Ὄταν δὲ προξενῆται σύγκλισις εἰς τὴν γραφὴν, ἦτοι ὅταν τὰ Κεντήματα τίθενται ἐπὶ τῷ αὐτῷ μὲ τὸ Κέντημα ἠνωμένα ὡς τίθεται Ὀλίγον ἀντὶ Κεντημάτων, ὡς

τὸ ὁποῖον οὔτε συλλαβὴν δέχεται, οὔτε Ψηφιστὸν, οὔτε Ἀντικένωμα εἰμὴ μόνον Γοργὸν ἐὰν τὰ Κεντήματα ἦσαν ἔγγοργα ὡς εἰς τοιαύ-

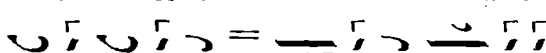
τας θέσεις τὸ Ὀλίγον δέον νὰ ἐκτελεῖται μὲ τρόπον Κεντημάτων καὶ ὄχι Ὀλίγου.

Τὸ Ὀλίγον τίθεται μὲν ἀντὶ Κεντημάτων, ὄχι ὁμως καὶ τὰ Κεντήματα ἀντὶ Ὀλίγου.

- δ' Εἰς τὰς συνεχεῖς δι' ἀπλοῦ χρόνου ὁμοσυλλάβους ἀναβάσεις, τὸ Ὀλίγον δέχεται τὰ Κεντήματα κάτωθεν, τὸ δὲ τελευταῖον Ὀλίγον τίθεται μετ' Ἀντικενώματος ὡς

- ε' Ὀλίγον φέρον Ὑψηλὴν δύναται νὰ φέρῃ ἐν ταυτῷ καὶ Κεντήματα ὡς ἔνθα ἐκτελεῖται πρῶτον ἡ ποσότης τῆς Ὑψηλῆς καὶ ἔπειτα τῶν Κεντημάτων. Ἐπίσης καὶ ὅταν ὑποτάσσεται τὸ Ὀλίγον εἰς τὸ Κέντημα ὡς ἐκτελεῖται πρῶτον.

- ς' Τὸ Ὀλίγον ἀποβάλλει τὴν Πεταστὴν καὶ τίθεται ἀντ' αὐτῆς ἀκολουθοῦσης Ὑπογοργῆς μετ' ἄλλων ἐν συνεχείᾳ κατιόντων ὡς

Περὶ τῆς Πεταστῆς

- 55 Ἡ Πεταστὴ οὖσα χαρακτῆρ ἀνιῶν μιᾶς συνεχοῦς φωνῆς δπως καὶ τὸ Ὀλίγον, δὲν ἠμπορεῖ ὁμως αὐτὴ νὰ χρησιμοποιηθῇ ὡς ἐκεῖνο πέραν τῆς μιᾶς ἀναβάσεως, διότι ἡ ὕπαρξις τῆς κόπτει τὴν πρόοδον πρὸς τὴν ἀνάβασιν, ἀπαιτοῦσα ἄμεσον κατιοῦσαν καὶ πάντοτε πρὸ κατιούσης γράφεται.

- α' Ἐκ τῶν ἐγχρόνων ὑποστάσεων δέχεται τὸ Κλάσμα κάτωθεν καὶ ἐκ τῶν ἀχρόνων, τὸ ἐγχρονον Ἀντικένωμα ἐπὶ ὁμοσυλλάβων καὶ μετὰ Βαρείας ὡς

- β' Ἡ ἀνάβασις τῆς φωνῆς διὰ Πεταστῆς ὀξύνει κάπως περισσότερον τὴν χρονικὴν ἄρσιν τῆς φωνῆς μὲ ταχεῖαν ἐπιστροφὴν ὡς ἡ Πεταστὴ μὲ Ψηφιστὸν

ἀνακηδᾷ τὸν φθόγγον μὲ ἐρεθιστικὸν τρόπον ὡς ἐπὶ τῆς μοναδικῆς θέσεω; ταύτης

π — — — — — " — — — — —

γ' Πρὸ μιᾶς ἰσοχρόνου καὶ ἑτεροσυλλάβου κατιούσης, μόνον Πεταστὴ τίθεται' πρὸ δὲ μιᾶς ἑτεροχρόνου κατιούσης καὶ ἑτεροσυλλάβου, Πεταστὴ δὲν τίθεται ἀλλὰ(ὡς \curvearrowright) 'Ολίγον μετὰ 'Ομαλοῦ \curvearrowright ἢ \curvearrowright

δ' Πρὸ δύο ἢ περισσοτέρων συνεχῶν κατιουσῶν ἢ Πεταστὴ προτίθεται μετὰ Κλάσματος ὡς \curvearrowright \curvearrowright \curvearrowright \curvearrowright

ε' Ἡ Πεταστὴ τίθεται πρὸ δύο 'Αποστρόφων ὁμοσυλλάβων ὧν ἡ δευτέρα ἐγγοργος ὡς \curvearrowright \curvearrowright \curvearrowright . μετὰ ἕγχρονον Πεταστὴν καὶ πρὸ δύο 'Αποστρόφων ὁμοσυλλάβων μεσολαβει ἢ Βαρειᾶ ὡς \curvearrowright \curvearrowright \curvearrowright \curvearrowright καὶ ὅταν με
λε γω ω ε χω ω

τὰ Πεταστὴν δίχρονον ἀκολουθοῦσι πολλαὶ 'Απόστροφοὶ ἐξ ὧν ἡ δευτέρα ὁμοσύλλαβος τῇ πρώτῃ χωρίζονται διὰ Βαρειᾶς ὡς \curvearrowright \curvearrowright \curvearrowright \curvearrowright — — — — —
ει πα α τε ε τω ω Θε ε ω

Ϛ' Ἡ Πεταστὴ ὑποτάσσεται εἰς τὸ "Ἴσον καὶ τὴν 'Υψηλὴν καὶ εἰς τοὺς κατιόντας καὶ δὲν ὑποτάσσεται εἰς τὸ 'Ολίγον οὔτε εἰς τὸ Κέντημα ἀλλ' εἴτε ὑποτάσσεται εἴτε μὴ φυλάττει τὴν ὀξύτητά της, δέχεται καὶ αὕτη τὰς συλλαβὰς ὅπως καὶ τὸ 'Ολίγον.

ζ' Ἡ Πεταστὴ προτίθεται καὶ πρὸ ἐγγόργου ἢ διγόργου 'Υπορορῆς, ὡς \curvearrowright \curvearrowright \curvearrowright \curvearrowright \curvearrowright \curvearrowright καὶ πρὸ συνεχούς 'Ελαφροῦ, ὡς \curvearrowright \curvearrowright \curvearrowright \curvearrowright \curvearrowright

Περὶ Κεντημάτων "

56 Τὰ Κεντήματα εἶναι ἀνιῶν χαρακτὴρ μιᾶς φωνῆς, ὡς τὸ 'Ολίγον καὶ ἡ Πεταστὴ, ὑπάρχει ὅμως διαφορὰ μεταξὺ αὐτῶν, διότι τὸ μὲν 'Ολίγον ἀναβιβάζει τὴν φωνὴν ἐλευθέρως ἡ δὲ Πεταστὴ ὀξύνει κάπως τὴν χρονικὴν ἄρσιν τῆς φωνῆς καὶ ἀμφότεροι οὗτοι οἱ χαρακτῆρες δέχονται τὰς συλλαβὰς τῶν λέξεων, τὰ δὲ Κεντήματα ἀναβιβάζουσι τὴν φωνὴν ἠπίως. ἠνωμένως καὶ ἀχωρίστως ἀπὸ τοῦ ἡγουμένου καὶ ἀπὸ τοῦ ἐπομένου χαρακτῆρος, οὔτε προκατιούσης φωνῆς τίθενται εἰμὴ ἐπὶ τοῦ \curvearrowright καὶ ἐν συνεχείᾳ πρὸ ἄλλου ἀνιόντος ὡς \curvearrowright — — — — — οὔτε εἰς τὴν

ἀρχὴν μέλους γράφονται ἢ γραμμῆς οὔτε εἰς τὸ τέλος καταλήξεως καὶ δὲν χρονοτριβοῦσι πλέον τοῦ ἑνὸς χρόνου καὶ οὔτε συλλαβὴν δέχονται, συνεχίζουσι δὲ πάντοτε τὴν συλλαβὴν τοῦ προηγουμένου χαρακτήρος ἐκτὸς εἰς τοὺς τετρασημοὺς. Ἐκ τῶν χρονικῶν χαρακτήρων δέχονται τὸ Γοργὸν ἄνωθεν καὶ κάτωθεν καὶ τὸ Ἄργον ἄνωθεν, τὰ ὁποῖα λαμβάνονται εἰς τὴν ἄρσιν τοῦ προηγουμένου χαρακτήρος ὡς $\overline{\text{Γ}} = \overline{\text{Γ}} \text{ } \overline{\text{Γ}}$ (§ 22)

α' Ἐκ τῶν ἀχρόνων ὑποστάσεων μόνη τοῦ Ψηφιστοῦ ἢ ἐνέργεια ἀπὸ τοῦ Ὀλίγου μεταδίδεται ζωηρὰ ἀχωρίστως εἰς τὰ Κεντήματα ὡς $\overline{\text{Ψ}} \text{ } \overline{\text{Ψ}}$

β' Τὰ Κεντήματα γράφονται ὑπὸ τὸ Ὀλίγον ὅταν ἢ συνεχῆς ἀνάβασις εἶναι ἰσόχρονος καὶ ὁμοσύλλαβος ὡς $\overline{\text{Ο}} \text{ } \overline{\text{Ο}}$ εἰς δὲ τὰ ἑτερόχρονα καὶ ἑτεροσύλλαβον γράφονται ἔξωθεν καὶ ἄνωθεν ὡς $\overline{\text{Ο}} \text{ } \overline{\text{Ο}}$ ἀγόργων Κεντημάτων ον Κυ ρι ι ον

των οὔτε προηγείται, οὔτε ἔπεται ἔγγοργος χαρακτήρ.

γ' Τὰ Κεντήματα τίθενται πολλάκις εἰς ἀνάλυσιν τῆς ἐνεργείας τοῦ Κλάσματος, τοῦ Ὀμαλοῦ καὶ τῆς Πεταστῆς, ὡς

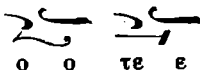
$\overline{\text{Κ}} = \overline{\text{Κ}} \text{ } \overline{\text{Κ}}$ $\overline{\text{Ο}} = \overline{\text{Ο}} \text{ } \overline{\text{Ο}}$
 $\overline{\text{Π}} = \overline{\text{Π}} \text{ } \overline{\text{Π}}$ $\overline{\text{Ψ}} = \overline{\text{Ψ}} \text{ } \overline{\text{Ψ}}$

Περὶ τῆς Ἀποστρόφου >

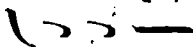
57 Ἡ Ἀπόστροφος χρησιμοποιεῖται εἰς τὴν συνεχῆ κατάβασιν καταβιβάζει τὴν φωνὴν ἐλευθέρως, ἀντιθέτως πρὸς τὴν ἐλευθέραν ἀνάβασιν τοῦ Ὀλίγου, καὶ δέχεται τὰς συλλαβὰς τῶν λέξεων, ἐκ δὲ τῶν ἐγγρόνων ὑποστάσεων, δέχεται τὸ Κλάσμα ἄνωθεν, τὴν Ἀπλὴν ἢ Διπλὴν κάτωθεν, καὶ μόνη ἐκ τῶν χαρακτήρων δέχεται ἐν ταυτῷ Γοργὸν καὶ Ἀπλὴν ἢ Διπλὴν, ἐνθα ἢ μὲν ἀπόστροφος λαμβάνεται εἰς τὴν ἄρσιν τοῦ χρόνου διὰ τὸ Γοργὸν ἢ δὲ Ἀπλὴν ἢ Διπλὴν ἐκτελεῖται εἰς τὴν θέσιν συνεχιζομένης τῆς φωνῆς ὡς $\overline{\text{Γ}} \text{ } \overline{\text{Γ}}$ $\overline{\text{Ο}} \text{ } \overline{\text{Ο}}$ $\overline{\text{Π}} \text{ } \overline{\text{Π}}$ $\overline{\text{Ψ}} \text{ } \overline{\text{Ψ}}$

α' Ὅταν ἢ Ἀπόστροφος τεθῆ πλησιέστερα τοῦ Ἐλαφροῦ, μεταβάλλει τοῦτο εἰς Συνεχῆς, καὶ ὅταν ἢ Ἀπόστροφος τεθῆ ἐντὸς τοῦ Ἐλαφροῦ αὐξάνει τὴν ποσότητά του ὑπερβατικῶς.

β' Ἐκ τῶν ἀχρόνων ὑποστάσεων δέχεται τὸ ἔγχρονον Ἀντικένωμα ὡς $\overline{\text{Α}} \text{ } \overline{\text{Α}}$ συνδέεται μετὰ Ἴσου δι' Ἐτέρου ἢ

Ὁμαλοῦ ὁμοσυλλάβων

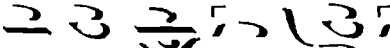
γ' Δύο Ἀποστροφοὶ ὁμοσύλλαβοι χωρίζονται διὰ Βαρείας ὡς :

ε ε χω

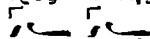
δ' Πρὸ μιᾶς Ἀποστροφῆς ἑτεροσυλλάβου τίθεται Πεταστή, ὄχι Ὀλίγον μετὰ Ψηφιστοῦ, ἐπὶ δὲ ὁμοσυλλάβου ἀντὶ Πεταστῆς τίθεται Ὀλίγον μετὰ Βαρείας ὡς :

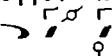

ο τι συ ε ε ως

ε' Ἡ Ἀποστροφὸς ὑποτάσσει τὸ Ὀλίγον καὶ τὴν Πεταστὴν ὡς :

Περὶ τῆς Ὑπορροῆς

58 Ἡ Ὑπορροή οὖσα χαρακτῆρ δύο φθόγγων συνεχοῦς καταβάσεως, καταβιβάζει τὴν φωνὴν ρέουσαν καὶ ἄτομον καὶ συλλαβὴν δὲν δέχεται, ἀλλὰ συνεχίζει τὸ φωνῆν τοῦ προηγουμένου αὐτῆς φθόγγου, συνδέεται ὁ δεύτερος αὐτῆς φθόγγος μετὰ Ἰσοῦ δι' Ἐτέρου ἢ Ὁμαλοῦ ὡς

ὁμοσυλλάβων, δέχεται Γοργὸν ἄνωθεν διὰ τὸν πρῶτον αὐτῆς φθόγγον· δέχεται καὶ φθορὰν ἄνωθεν μὲν διὰ τὸν πρῶτον αὐτῆς φθόγγον κάτωθεν δὲ διὰ τὸν δεύτερον αὐτῆς φθόγγον ὡς

α' Ἡ Ὑπορροή δέχεται τὴν Ἀπλῆν ἢ Διπλῆν κάτωθεν διὰ τὸν δεύτερον αὐτῆς φθόγγον· ἔτι δέχεται ἐν ταυτῷ Δίγορον μετὰ Ἀπλῆς ἢ Διπλῆς, ἔνθα οἱ δύο αὐτῆς φθόγγοι προφέρονται εἰς τὴν ἄρσιν τοῦ χρόνου, ἀλλὰ συνεχίζεται ἀτόμως ἡ φωνὴ ὡς εἶπομεν εἰς τὸ περὶ ἀποστροφῆς ὡς :

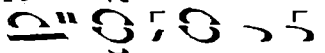
β' Εἰς τὴν ἀρχὴν μέλους ἡ Ὑπορροή δὲν τίθεται διότι στερεῖται ἰδίας συλλαβῆς ὅπως καὶ τὰ Κεντήματα καὶ ὡς ἐκεῖνα δὲν χρονοτριβοῦσι πλέον τοῦ ἐνὸς χρόνου οὔτω καὶ ὁ πρῶτος φθόγγος τῆς Ὑπορροῆς.

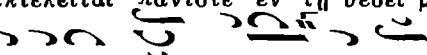
Περὶ τοῦ Ἐλαφροῦ

59 Τὸ Ἐλαφρὸν εἶναι χαρακτῆρ τῆς ὑπερβατῆς καταβάσεως δύο φθόγγων δέχεται τὸ Κλάσμα ἄνωθεν καὶ τὴν Διπλῆν

ἡ Τριπλῆν κάτωθεν καὶ τὴν Ἀπλῆν μετ' Ἀντικενώματος ὡς συνδέεται ὡς ἡ Ἀπόστροφος καὶ

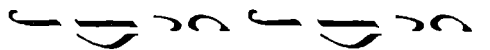
ἡ Ὑπορροή μετὰ Ἴσου δι' Ἐτέρου ἢ Ὁμαλοῦ ἐπὶ ὁμοσυλλάβων ὡς

α' Τὸ Ἐλαφρὸν ὑποτάσσει τὸ Ὀλίγον καὶ τὴν Πεταστὴν ὡς τοῦτο δὲ ὑποτάσσεται εἰς τὴν ἐγ-

γίζουσαν αὐτῷ Ἀπόστροφον, τρεπόμενον εἰς Συνεχῆς Ἐλαφρὸν, ἔνθα ἡ Ἀπόστροφος λαμβάνεται εἰς τόπον Γοργοῦ ἐπὶ τοῦ πρώτου φθόγγου τοῦ Ἐλαφροῦ, ὄντος ὁμοσυλλάβου τοῦ προηγουμένου φθόγγου, καὶ ἔνθα ὁ δεύτερος αὐτοῦ φθόγγος ἐκτελεῖται πάντοτε ἐν εἴθῃ θέσει μετὰ συλλαβῆς ἰδίας ὡς

ο τι ε λ ε ε ος

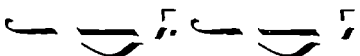
β' Παραβαλλόμενον τὸ Συνεχῆς Ἐλαφρὸν πρὸς τὴν Ὑπορροὴν καὶ πρὸς δύο Ἀποστροφούς, παρουσιάζει τὰς ἐξῆς διαφορὰς: α') Ἡ Ὑπορροή ἄνευ Γοργοῦ ἔχει δύο χρόνους, τὸ δὲ Ἐλαφρὸν εἴτε συνεχῆς εἴτε μὴ, δι' ἐνὸς χρόνου ἐκτελεῖται. β') Ἡ πτώσις τῆς φωνῆς τοῦ πρώτου φθόγγου τοῦ Συνεχοῦς, ῥεῖ ὡσπερ καὶ ὁ πρῶτος φθόγγος τῆς Ὑπορροῆς, συνεχίζουσα τοῦ προηγουμένου χαρακτηρὸς τὴν συλλαβὴν, ἐνῷ ὁ δεύτερος αὐτοῦ φθόγγος ἀπαιτεῖ κατάβασιν Ἀποστροφῶν εἰς τὴν θέσιν μετὰ συλλαβῆς ἰδίας, καὶ ἐλευθέρως πτώσεως, καὶ μόνον εἰς τοὺς λεγόμενους ἐκτελεῖται μετὰ τῆς ἀσημάντου συλλαβῆς λε ὡς :

λε ε λε'α λε ε ρ'α

γ' Ὁ πρῶτος φθόγγος τοῦ Συνεχοῦς Ἐλαφροῦ, οὐδέποτε λαμβάνει φθοράν.

δ' Μανθάνομεν, ὅτι τὸ Συνεχῆς Ἐλαφρὸν εἶναι σύνθετον ἐκ τοῦ πρώτου φθόγγου τῆς Ὑπορροῆς καὶ ἐξ ἑτεροσυλλάβου Ἀποστροφῶν, καὶ κακῶς ποιοῦσι οἱ χρώμενοι δύο Ἀποστροφούς ἀντὶ τοῦ Συνεχοῦς, καὶ

ε' Ἡ κατάβασις τῶν δύο φθόγγων τῆς Ὑπορροῆς ἐκτελεῖται διὰ φωνῆς ρεούσης εἰς ἀμφοτέρους τοὺς φθόγγους, ἠνωμένως καὶ ἀχωρίστως, δέχεται Γοργὸν ἄνωθεν καὶ φθορὰς εἰς ἀμφοτέρους τοὺς φθόγγους τῆς ἄνωθεν καὶ κάτωθεν, καὶ συλλαβὴν οὐδέποτε λαμβάνει, εἰμὴ εἰς τοὺς τετραγισμοὺς διὰ

τὸ ἀσημάντον ὡς,
ρι ι ρρε ρι ι ρρε

Χαμηλή ㄣ

60 Ἡ Χαμηλή ὠνομάσθη οὕτω διότι οὐδεὶς ἄλλος χαρακτήρ ἐκπίπτει τὴν φωνὴν τόσον ὑπερβατῶς ὅσον αὕτη εἰς δὲ τὴν σύνταξιν ἀκολοιθεῖ τοὺς κανόνας τοῦ Ἐλαφροῦ

α' Ἡ ὑπερβατὴ κατάβασις δύναται νὰ αὐξηθῆ καὶ πέραν τῆς δυνάμεως τῆς Χαμηλῆς διὰ συνθέσεως Ἀποστρόφου ἢ Ἐλαφροῦ ἢ καὶ ἐτέρας Χαμηλῆς ἢ ἐτέρων δύο ὡς :

ㄣ ㄣ ㄣ ㄣ ㄣ ㄣ ἴδε § 49 ς'

δ ε ς ζ η ιβ

Κέντημα, Ὑψηλή ㄣ

61 Οἱ χαρακτήρες οὗτοι ἀνήκουν εἰς τὴν Ὑπερβατὴν ἀνάβασιν, καὶ ἀκολουθοῦσι τοὺς κανόνας τοῦ Ὀλίγου καὶ τῆς Πεταστῆς μετὰ τῶν ὁποίων συντίθενται, ὡς καὶ εἰς τὸν τρόπον τῆς ἐκτελέσεως

α' Ὡς ἡ Ὑπερβατὴ κατάβασις οὕτω καὶ ἡ Ὑπερβατὴ ἀνάβασις δύναται νὰ αὐξηθῆ πέραν τῆς δυνάμεως τῆς Ὑψηλῆς διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Ὀλίγου ἢ προσλήψεως Κεντήματος ἢ καὶ ἐτέρας Ὑψηλῆς ἢ δύο ἢ τριῶν τοιούτων ὡς :

ㄣ ㄣ ㄣ ㄣ ㄣ ㄣ ㄣ ㄣ τὸ δὲ Κέντημα

δ ε δ ε ς ζ η ιβ

ἐν μόνον γράφεται ἐπὶ τοῦ Ὀλίγου ἢ τῆς Πεταστῆς ὡς

ㄣ ㄣ ㄣ ㄣ ㄣ § 49 ς' πίναξ.

β' Χρονικοὶ Χαρακτῆρες (§ 17)

62 Περὶ τοῦ Κλάσματος (§ 19) ㄣ

α' Τὸ Κλάσμα εἶναι χαρακτήρ ἰσότητος, συνεχίζει τὸν τόνον καὶ τὸ ποιὸν τοῦ χαρακτῆρος ἐπὶ τοῦ ὁποίου γράφεται δι' ἐνὸς ἕξι χρόνου, ἀφομοιούμενον μετὰ τῆς ποιότικῆς ἐκείνου ἐκτελέσεως, κατὰ τρόπον ἀσθενέστερον τῆς ἐντονότητος τοῦ Ἰσοῦ (§ 53).

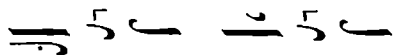
β' Εἰς τοὺς ρυθμικοὺς πόδας τὸ Κλάσμα ἐκτελεῖται πάντοτε εἰς τὴν ἄρσιν τοῦ χρόνου, ἐξαιροῦνται αἱ ἐξῆς θέσεις καθ' ἃς ἐκτελεῖται εἰς τὴν θέσιν ὡς :

ㄣ ㄣ ㄣ ㄣ ㄣ ㄣ ㄣ ㄣ ㄣ ㄣ ㄣ

αι ὁποῖαι θέσεις ἀπαντῶνται καὶ οὕτω

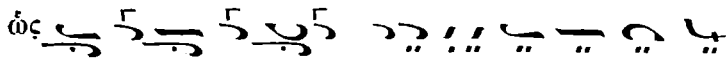

γ' Τὸ Κλάσμα ἐπὶ ἑτεροσυλλάβων καταβάσεων ἀντικαθιστᾷ τὸ

ἑγχρονον Ἀντικένωμα ὡς
ο ο τε ε λε ον

63 Περὶ τῆς Ἀπλῆς . Διπλῆς .. Τριπλῆς ...

α' Ἡ Ἀπλῆ, καθ' ἡμᾶς, ὅπως καὶ τὸ Κλάσμα εἶναι χαρακτη-
ρες ἰσότητος, τὸ μὲν Κλάσμα ἐπὶ ἑνὸς χρόνου, ἡ δὲ Ἀπλῆ
καὶ ἐπὶ πλειόνων, ὑπογράφεται εἰς ὅλους τοὺς χαρακτη-
ρας πλὴν τῶν Κεντημάτων (§ 20) ὑπὸ μὲν τὸ Ἀντικένωμα μό-
νον Ἀπλῆ ὡς ὑπὸ δὲ τὴν Ἀπόστροφον καὶ Ὑπογγο-
ῆν, γράφεται Ἀπλῆ καὶ Διπλῆ καὶ πλέον, ὑπὸ δὲ τὸ Ἴσον
τὸ Ὀλίγον καὶ τὸ Ἐλαφρὸν, ὄχι Ἀπλῆ ἀλλὰ Διπλῆ, Τριπλῆ

ὡς

β' Ὁ ἦχος τῆς Ἀπλῆς, Διπλῆς, ἢ Τριπλῆς, ἐκτελεῖται διὰ
συνεχοῦς, ἀτόμου καὶ κατ' ὀλίγον ἐκλειπούσης φωνῆς καὶ
τρόπον τινὰ ὡς ὁ ἦχος κώδωνος μετὰ τινα κροῦσιν.

γ' Εἰς αὐτὴν τὴν θέσιν, πρὸ Βαρείας τίθεται Ἀπλῆ ὑπὸ τὴν
Ἀπόστροφον εἰ δ' ἄλλως τίθεται Κλάσμα ὡς

δ' Πολλάκις ἡ Ἀπλῆ εἰς συνεχεῖς μετὰ Κλάσματος καταβά-
σεις, ἀντικαθιστᾷ τοῦτο μετὰ Γοργοῦ ὡς

 ἡ δὲ Διπλῆ ἢ

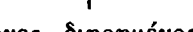
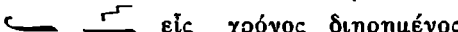
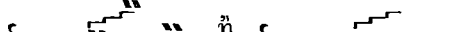

Τριπλῆ ἐπὶ ὁμοσυλλάβων, πολλάκις συνδέεται διὰ τοῦ
Ἐτέρου ὡς

ε' Ἡ Ἀπλῆ ἐν συνθέσει μετὰ Βαρείας ἀποτελεῖ Σιωπὴν ὄρα
εἰδικὸν Κεφάλαιον ἐπὶ δὲ τοῦ Γοργοῦ διαίρει τὸν
χρόνον, ἀπὸ δύο εἰς τρία ὄρα κατωτέρω.

64 Περὶ τοῦ Γοργοῦ Γ Διγόργου Γ Τριγόργου Γ

α' Τὸ Γοργὸν ἐνεργεῖ ἀντιθέτως πρὸς τὸ Κλάσμα καὶ τὴν
Ἀπλῆν διότι ἐκεῖνα διπλασιάζουν τὸν χρόνον χαρακτη-

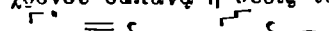

ρος τινός, ἐνῶ τὸ Γοργὸν ἐπισυνάπτει εἰς ἓνα χρόνον περισσοτέρους χαρακτηῆρας ἢτοι ἓνα εἰς τὴν θέσιν, καὶ δύο ἢ τρεῖς εἰς τὴν ἄρσιν.

- β' Ὁ χρόνος διὰ τοῦ Γοργοῦ διαιρεῖται εἰς δύο, τρία, καὶ τέσσαρα μέρη, π. χ διὰ τὴν θέσιν αὐτὴν "
 δαπανῶνται τέσσαρες χρόνοι, δι' αὐτὴν "
 δύο χρόνοι, δι' αὐτὴν εἰς χρόνος διηρημένος
 εἰς $\frac{3}{3}$ καὶ δι' αὐτὴν ἢ
 εἰς χρόνος διηρημένος εἰς τέσσαρα $\frac{4}{4}$

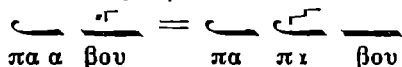
Τὸ Γοργὸν τίθεται εἰς ὅλους τοὺς χαρακτηῆρας πλὴν τῆς Πεταστῆς καὶ τοῦ Ὀλίγου μετὰ Ψηφιστοῦ

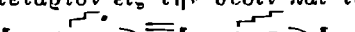

- γ' Ὅταν δύο φθόγγοι εἶναι χρεῖα νὰ δαπανήσωσι ἓνα χρόνον τίθεται εἰς τὸν δεῦτερον γοργὸν, τὸ ὁποῖον διαιρεῖ τὸν χρόνον εἰς δύο, θέσιν καὶ ἄρσιν ὡς   ὁ πρὸ τοῦ Γοργοῦ χαρακτηῆρ φθέγγεται εἰς τὴν θέσιν, ὁ δὲ μετὰ γοργοῦ εἰς τὴν ἄρσιν. Ὅταν τρεῖς φθόγγοι εἶναι χρεῖα νὰ δαπανήσωσιν ἓνα χρόνον, τίθεται Δίγοργον εἰς τὸν δεῦτερον καὶ τρίτον ἐξ ὧν ὁ πρῶτος φθέγγεται εἰς τὴν θέσιν, ὁ δὲ δεῦτερος καὶ τρίτος εἰς τὴν ἄρσιν, ὡς Καὶ ὅταν τέσσαρες φθόγγοι εἶναι χρεῖα νὰ δαπανήσωσιν ἓνα χρόνον, τίθεται τρίγοργον εἰς τὸν δεῦτερον τρίτον καὶ καὶ τέταρτον φθόγγον. ἐξ ὧν ὁ πρῶτος φθέγγεται εἰς τὴν θέσιν οἱ δὲ λοιποὶ τρεῖς εἰς τὴν ἄρσιν ὡς

- δ' Τὸ Γοργὸν ἢ Δίγοργον ἐνίοτε φέρουσι στιγμὴν δεξιὰ ἢ ἄριστερὰ καὶ ὅταν μὲν ἡ στιγμὴ εἶναι εἰς τὰ δεξιὰ ὁ χρόνος διαιρεῖται εἰς τρία μέρη, ἢτοι μίαν θέσιν καὶ δύο ἄρσεις, ἐξ ὧν τὸ ἓν τρίτον τοῦ χρόνου δαπανᾷ ἡ θέσις τὰ δὲ δύο τρίτα ἢ ἄρσεις ὡς =   .
 πα βου ου πα βου βου

Ὅταν δὲ ἡ στιγμὴ εἶναι εἰς τὰ ἄριστερὰ διαιρεῖται μὲν καὶ πάλιν ὁ χρόνος εἰς τρία, ἀλλὰ τὰ δύο τρίτα δαπανῶνται εἰς τὴν θέσιν καὶ τὸ ἓν τρίτον εἰς τὴν ἄρσιν ὡς

- ε' Τὸ Δίγοργον ὅταν εἶναι ἔνστιγμον διαιρεῖ τὸν χρόνον εἰς τέσσαρα μέρη, ἐξ ὧν τὸ ἓν τέταρτον εἰς τὴν θέσιν καὶ τὰ τρία τέταρτα εἰς τὴν ἄρσιν ὡς =
 πα βου πα α πα βου πα πα

καὶ ἀντιθέτως $\underbrace{\quad \overset{\Gamma}{\curvearrowright} \quad}_{\text{πα βου ου γα}} = \underbrace{\quad \overset{\Gamma}{\curvearrowright} \quad}_{\text{πα βου}} \underbrace{\quad \overset{\Gamma}{\curvearrowright} \quad}_{\text{βου γα}}$
 ἔτι $\underbrace{\quad \overset{\Gamma}{\curvearrowright} \quad}_{\text{πα α βου γα}} = \underbrace{\quad \overset{\Gamma}{\curvearrowright} \quad}_{\text{πα}} \underbrace{\quad \overset{\Gamma}{\curvearrowright} \quad}_{\text{πα βου γα}}$

5' Τὸ Γοργὸν πρὸ ἀγόργων Κεντημάτων οὔτε προτίθεται, ἀλλ' οὔτε ἔπεται, ἐξαιρουμένης ταύτης τῆς θέσεως

$\underbrace{\quad \overset{\Gamma}{\curvearrowright} \quad}_{\text{ουν}} \underbrace{\quad \overset{\Gamma}{\curvearrowright} \quad}_{\text{εμ}} \underbrace{\quad \overset{\Gamma}{\curvearrowright} \quad}_{\text{μει}} \underbrace{\quad \overset{\Gamma}{\curvearrowright} \quad}_{\text{ει}} \underbrace{\quad \overset{\Gamma}{\curvearrowright} \quad}_{\text{ει}}$

ἥτις ὑπὸ τινων διορθοῦται οὕτω:

$\underbrace{\quad \overset{\Gamma}{\curvearrowright} \quad}_{\text{μη}} \underbrace{\quad \overset{\Gamma}{\curvearrowright} \quad}_{\text{ουν}} \underbrace{\quad \overset{\Gamma}{\curvearrowright} \quad}_{\text{εμ}} \underbrace{\quad \overset{\Gamma}{\curvearrowright} \quad}_{\text{μει}} \underbrace{\quad \overset{\Gamma}{\curvearrowright} \quad}_{\text{ει}} \underbrace{\quad \overset{\Gamma}{\curvearrowright} \quad}_{\text{ει}} \underbrace{\quad \overset{\Gamma}{\curvearrowright} \quad}_{\text{νης}} \underbrace{\quad \overset{\Gamma}{\curvearrowright} \quad}_{\text{α}} \underbrace{\quad \overset{\Gamma}{\curvearrowright} \quad}_{\text{μαρ}} \underbrace{\quad \overset{\Gamma}{\curvearrowright} \quad}_{\text{τι}} \underbrace{\quad \overset{\Gamma}{\curvearrowright} \quad}_{\text{ι}} \underbrace{\quad \overset{\Gamma}{\curvearrowright} \quad}_{\text{ι}} \underbrace{\quad \overset{\Gamma}{\curvearrowright} \quad}_{\text{αν}}$

65 Περί τοῦ Ἀργοῦ ᾿ Διάργου ᾿ Τριάργου ᾿

Ὡς τὸ Κλάσμα καὶ ἡ Ἀπλῆ εἶναι χαρακτηρῆς ἰσότητος, οὕτω καὶ τὸ Ἀργὸν, ἐν δὲ τῇ μελωδίᾳ ἐκτελεῖται δι' ἧ-
 χου φωνῆς λείας καὶ λαμπρᾶς, ὡς $\underbrace{\quad \overset{\Gamma}{\curvearrowright} \quad}_{\text{δύο χρόνων}} \underbrace{\quad \overset{\Gamma}{\curvearrowright} \quad}_{\text{τριῶν}} \underbrace{\quad \overset{\Gamma}{\curvearrowright} \quad}_{\text{τεσσάρων}}$ (§ 22)

Σημ. Διὰ τοῦ Ἀργοῦ καθορίζεται ἡ βραδεία ἀγωγή τοῦ χρόνου ὡς $\chi \ \chi \ \chi$ καὶ διὰ τοῦ Γοργοῦ ἡ ταχεία $\chi \ \chi$ (§ 38)

Περί τῆς Σιωπῆς $\underbrace{\quad \overset{\Gamma}{\curvearrowright} \quad}_{\text{...}}$ (§ 23)

86 Ἡ Σιωπὴ δηλοῖ παῦσιν τῆς φωνῆς ἐκτελουμένης δι' ἐνὸς δύο ἢ τριῶν χρόνων ἀφώνως μὲν ἀναγκαίων ὅμως διὰ τὴν συμπλήρωσιν ἐλλειπῶν πόδων, μέτρων ἢ ρυθμῶν, ὡς σιωπῆ δι' ἓνα χρόνον $\underbrace{\quad \overset{\Gamma}{\curvearrowright} \quad}_{\text{δύο}}$ $\underbrace{\quad \overset{\Gamma}{\curvearrowright} \quad}_{\text{τριῶν}}$ $\underbrace{\quad \overset{\Gamma}{\curvearrowright} \quad}_{\text{...}}$

Περί τοῦ Σταυροῦ + (§ 24)

87 Ὁ Σταυρὸς δηλοῖ τὸ ἐλάχιστον μέρος τῆς Σιωπῆς, διακόπτει τὴν φωνὴν ἐν τῇ ἄρσει τοῦ χρόνου, καὶ ἀμέσως μετὰ τὴν κροῦσιν τοῦ ἐπομένου, ἐπαναρχίζει μετὰ νέαν ἀναπνοὴν τὴν συνέχειαν ἢ διακοπὴ τῆς φωνῆς τοῦ Σταυροῦ + εἶναι ἀσθενεστέρα τοῦ τῆς Σιωπῆς $\underbrace{\quad \overset{\Gamma}{\curvearrowright} \quad}_{\text{...}}$

Χαρακτήρες ἰσότητος

68 Οἱ χαρακτήρες οἱ δηλοῦντες ἰσότητα εἶναι τέσσαρες. Τὸ Ἴσον τὸ Κλάσμα, ἢ Ἀπλῆ, καὶ τὸ Ἀργὸν ἔξ ὧν τὸ μὲν Ἴσον διὰ τὴν κρατήσῃ ἐπὶ τοῦ ἰδίου τόνου τὸν ἦχον τῆς φωνῆς δοθέντος φθόγγου ἐπαναλαμβάνεται κατὰ συνέχειαν, εἰς ἕκαστον χρόνον ὡς $\underbrace{\quad} \underbrace{\quad} \underbrace{\quad} \underbrace{\quad}$. Τὸ δὲ Κλάσμα

πα πα πα πα

διατηρεῖ τὸν ἦχον τῆς φωνῆς ἕτι ἓνα χρόνον ὡς $\underbrace{\quad} \underbrace{\quad}$
πα α νη η

ἢ δὲ Ἀπλῆ καὶ τὸ Ἀργὸν δύνανται νὰ κρατήσουν τὸν ἦχον τῆς φωνῆς ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ τόνου καὶ φθόγγου μέχρι

τετραδός ὡς $\underbrace{\quad} \underbrace{\quad} \underbrace{\quad} \underbrace{\quad} \underbrace{\quad}$

Υ' Χαρακτήρες ποιότητος ἢ Ἀγχρονοὶ Τροπικαὶ Ὑποστάσεις

69 Διὰ τῶν ἀγρόνων ὑποστάσεων αἵτινες ἀποτελοῦσιν ἐξαίρετον κόσμημα εἰς τὸ πρακτικὸν μέρος τῆς Β. Μουσικῆς, ἐξαγγέλλεται τὸ ποιὸν, ἦτοι ὁ τρόπος τῆς ἐκτελέσεως τῶν χαρακτήρων τῆς ποσότητος μετὰ τῶν ὁποίων αὐταὶ συντίθενται μεταδίδουσαι τὸ ποιὸν αὐτῶν εἰς αὐτοὺς, δι' οὗ καλλωπίζεται ἡ μελωδία.

70 Περὶ τῆς Βαρείας $\underbrace{\quad}$

α. Ποιότης διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς Βαρείας, θεωρεῖται ἢ μετὰ βαρύτετος πτώσεως τῆς φωνῆς ἐπὶ τοῦ ἐπομένου αὐτῆς χαρακτήρος ἵνα διακρίνηται τόσον ἀπὸ τοῦ ἡγουμένου, ὅσον καὶ ἀπὸ τοῦ ἐπομένου

β. Τίθεται ἡ Βαρεῖα πρὸ τοῦ Ἴσου ἢ τοῦ Ὀλίγου ὅταν ἀκολουθῆ μία ἀπόστροφος ὁμοσύλλαβος, ἔγγοργος ἢ μὴ ὡς:

$\underbrace{\quad} \underbrace{\quad} \underbrace{\quad} \underbrace{\quad} \underbrace{\quad} \underbrace{\quad} \underbrace{\quad} \underbrace{\quad}$

τα α α χραν τα Πα α α θη λε

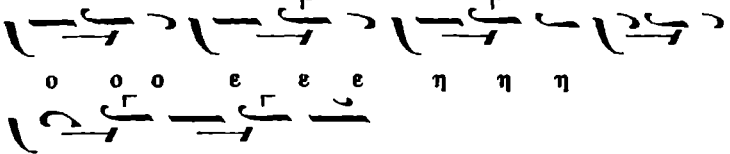
$\underbrace{\quad} \underbrace{\quad} \underbrace{\quad} \underbrace{\quad} \underbrace{\quad} \underbrace{\quad} \underbrace{\quad} \underbrace{\quad}$ (§53 β' σημ.)

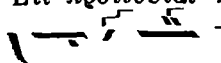
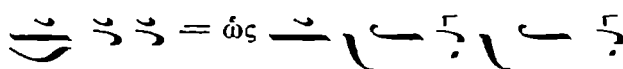
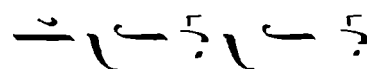
ε ε η η η η μα ας

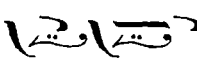
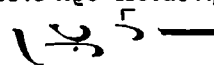
γ. Τίθεται ἔτι ἡ Βαρεῖα καὶ πρὸ δύο ἢ τριῶν Ἴσων μετὰ

Ὅμαλου ὡς ὁμοίως καὶ πρὸ Ὀλίγου,

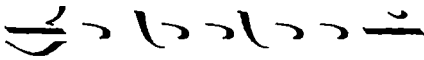
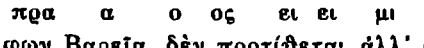
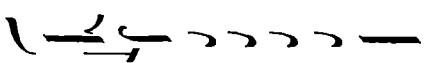
Ἀποστρόφου, Ἐλαφροῦ, ἢ Χαμηλῆς μετὰ Ἰσου καὶ Ὅμαλου ὁμοσυλλάβων, καὶ ἰσοχρόνων ἐγγόργων εἰ μὴ ὡς:

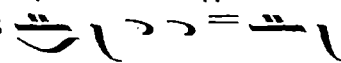
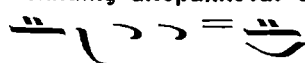

ο ο ο ε ε ε η η η

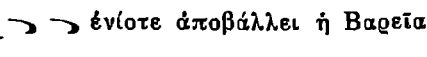
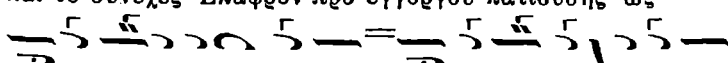
δ' Ἐτι προτίθεται καὶ πρὸ Διγόργου ὁμοσυλλάβου ὡς καὶ πρὸς ἀνάλυσιν τοῦ ἰσοχρόνου Κλάσματος ὡς

καὶ πρὸ τοῦ ἐγχρόνου Ἐτέρου ὡς καὶ πάντοτε πρὸ Πεταστῆς μετ' ἐγχρόνου Ἀντικενώματος ὡς,

ε' Ἐτι προτίθεται ἡ Βαρεῖα καὶ πρὸ δύο Ἀποστρόφων ὧν ἡ δευτέρα εἶναι ὁμοσύλλαβος μὲ τὴν πρώτην ὡς

 πρὸ τριῶν Ἀποστρόφων
πρα α ο ος ει ει μι
Βαρεῖα δὲν προτίθεται ἀλλ' οὔτε πρὸ ἑτεροσυλλάβων
ε ε φη ο δι και ος

ς' Ἡ Βαρεῖα ἀποβάλλει τὸ Ψηφιστὸν τοῦ προηγουμένου τῆς φθόγγου ὡς ἀλλὰ καὶ πολλακίς ἀποβάλλεται ὑπ' αὐτοῦ ὡς

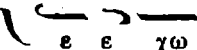
 ἐνίοτε ἀποβάλλει ἡ Βαρεῖα καὶ τὸ συνεχὲς Ἐλαφρὸν πρὸ ἐγγόργου κατιούσης ὡς
πο ο ο ο ρου ου ου πο ο ο ο ρου ου

Περὶ τοῦ Ψηφιστοῦ

α' Τὸ Ψηφιστὸν ἀπαιτεῖ ζωηροτέραν φωνὴν ἐκτεινομένην, καὶ οὐχὶ ὀξύτεραν. Τίθεται πάντοτε πρὸ δύο ἢ πλειοτέρων

Ισοχρόνων καταβάσεων ἀδιφόρω; πρὸς τὸ ὁμοσύλλαβον ἢ ἑτεροσύλλαβον αὐτῶν ὡς Κυ ρι ε Κυ ρι ι ε

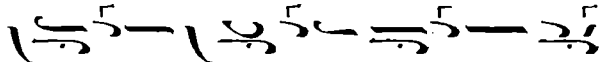
Σημ. πρὸ μιᾶς συνεχοῦς καταβάσεως ἑτεροσυλλάβου ἀντὶ Ψηφιστοῦ τίθεται Πεταστή καὶ πρὸ μιᾶς
 ε χο μεν

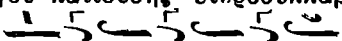
ὁμοσυλλάβου καταβάσεως τίθεται Βαρεῖα ε ε χω

- β. Ὅπου τυχὸν ὑπάρχει Ὀλίγον μετὰ Ψηφιστοῦ ἔνθα ἀκολουθεῖ Ὑπορροή ὡς προα-
 πάζεται τρῶπον τινὰ ἢ ζωηρότης τοῦ Ὀλίγου κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν· εἰς δὲ τοὺς ἐντιμικοὺς πόδας τὸ Ὀλίγον μετὰ τοῦ Ψηφιστοῦ λαμβάνεται εἰς τὴν ἄρσιν.

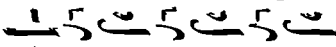
72 Περὶ τοῦ Ἀντικενώματος

- α. Τὸ Ἀντικένωμα τίθεται ὡς καὶ τὸ Ψηφιστὸν πρὸ κατιούσης φωνῆς, ἀπλοῦν μὲν ὑπὸ μόνον τὸ Ὀλίγον, καὶ ἀπαιτεῖται ὅπως ἡ φωνὴ τοῦ Ὀλίγου, προφέρεται μετὰ τινος τιναγμοῦ ὡς ἔγχρονον δὲ τίθεται ὑπὸ τὸ Ἴσον, τὸ Ὀλίγον, τὴν Πεταστὴν, τὴν Ἀπόστροφον καὶ τὴν Ὑπορροήν πρὸ ἐγγόργου χαρακτήρος κατιούσης ὁμοσυλλάβου ἔνθα ἀπαιτεῖται ὅπως ἡ φωνὴ ἢ μεταξὺ ἐγγρόνου Ἀντικενώματος καὶ ἐγγόργου κατιούσης, προφέρεται ὡς κρεμμαμένη τρῶπον τινὰ ἀλλὰ ἀχώριστος ὡς

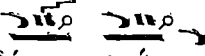
- β. Τὸ Ἀντικένωμα πρὸ ἐγγόργου κατιούσης ἑτεροσυλλάβου ἀποβάλλεται ὡς· ἐπὶ ὁμοσυλλάβων

Σοι σοι Κυ υ ρι ι ε

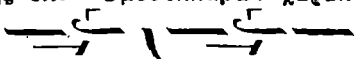
ἐπὶ ἑτεροσυλλάβων ὡς

Α σπι λε Α μο λυν τε

73 Περὶ τοῦ Ὁμαλοῦ

- α. Ὁ Κυμαιιμὸς τῆς φωνῆς τοῦ Ὁμαλοῦ ἐν τῇ ἐκτελέσει ἔχει περίπου οὕτω ἢ δὲ ἐνέργειά του κυμαίνεται μεταξύ δύο χαρακτήρων, ἢ δύο χρόνων

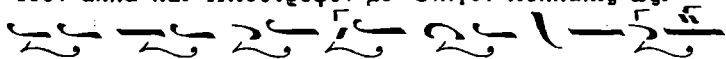
 καὶ

τίθεται πρὸ κατιούσης ἐπὶ Ὅμοσυλλάβων χαρακτηρῶν ἢ καὶ πρὸ ἀνιούσης ὡς

καὶ συνδέει ἴσον μὲ ἴσον ἢ Ὀλίγον μὲ ἴσον ἢ Ἀπόστροφον μὲ ἴσον καὶ καθ' ἑξῆς.

Περὶ τοῦ Ἐτέρου ἢ Συνδέσμου

- 74 Τὸ Ἐτερον συνδέει δύο χαρακτηρῶς ὁμοσυλλάβους δι' ἀδυνατόν κυματισμοῦ φωνῆς, καὶ ἴσον μὲ ἴσον, ἢ Ὀλίγον μὲ ἴσον, ἢ Ἀπόστροφον, ἢ Ὑποροήν, ἢ Ἐλαφρὸν μὲ ἴσον ἀλλὰ καὶ Ἀπόστροφον μὲ Ὀλίγον πολλάκις ὡς:

καὶ ἔτι τίθεται πρὸς σύνδεσιν τοῦ ἤχου Διπλῆς ἢ Τριπλῆς

Σύστημα

- 75 Σύστημα λέγεται ὁ τρόπος μὲ τὸν ὅποιον ἀναβαίνει καὶ καταβαίνει ἡ φωνὴ πλείονα τῶν δύο διαστημάτων (§ 6). Τὰ συστήματα εἶναι τρία. Τετράχορδον, Πεντάχορδον καὶ Ὀκτάχορδον.

α. Τὸ Τετράχορδον Σύστημα ἢ Τριφωνία, περιέχει διαστήματα τρία περικλειόμενα ὑπὸ φθόγγων τεσσάρων, καὶ περατούμενα ἐπὶ τοῦ ἐνὸς τετάρτου τῆς χορδῆς ὡς Πα 1 Βου 2 Γα 3 Δι.

β. Τὸ Πεντάχορδον σύστημα, ὅπερ καὶ Τροχὸς καλεῖται, περιέχει διαστήματα τέσσαρα, περικλειόμενα ὑπὸ φθόγγων πέντε, καὶ περατούμενα ἐπὶ τοῦ ἐνὸς τρίτου τῆς χορδῆς ὡς Δι 1 Κε 2 Ζω 3 Νη 4 Πα.

γ. Τὸ Ὀκτάχορδον σύστημα ὅπερ καὶ Ἑπταφωνία λέγεται καὶ Διαπασῶν, καὶ Διατονικὸν γένος, περιέχει διαστήματα ἑπτὰ, περικλειόμενα ὑπὸ φθόγγων ὀκτῶ καὶ περατούμενα ἐν τῷ μέσῳ τῆς χορδῆς ὡς Πα 1 Βου 2 Γα 3 Δι 4 Κε 5

1 2 3 4 5

Ζω 6 Νη 7 Πα.

6 7 8

- 76 Τὰ συστήματα διακρίνονται ἀλλήλων καθ' ὅτι ἕκαστον αὐτῶν ἐπαναλαμβάνεται αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ, τόσον ἐπὶ τὸ βαρὺ ὅσον καὶ ἐπὶ τὸ ὀξὺ διὰ τῶν αὐτῶν φθόγγων καὶ τῶν αὐτῶν τονιαίων διαστημάτων

α. Τὸ Ὀκτάχορδον διπλασιαζόμενον ἐπὶ χορδῆς, περατοῦται εἰς τὰ τρία τέταρτα αὐτῆς ἐξ οὗ τὸ Δισδιαπασῶν.

β. Τὸ δὲ Πεντάχορδον διπλασιαζόμενον περατοῦται εἰς τὰ $\frac{5}{9}$ τῆς χορδῆς καὶ τριπλασιαζόμενον περατοῦται εἰς τὰ $\frac{19}{27}$ αὐτῆς.

- γ.' Ὁμοίως καὶ τὸ Τετράχορδον δύναται νὰ ἀποτελέσῃ Κλίμακα ἠνωμένην ἐπὶ τὸ βαρὺ ἢ ἐπὶ τὸ ὀξὺ, ἐκ δύο ἢ τριῶν ἢ τεσσάρων Τετραχόρδων καὶ ἐνῶ τὸ πρῶτον τετράχορδον ἐπὶ χορδῆς καταλαμβάνει τὸ ἓνα τέταρτον, τὸ δεύτερον θὰ καταλάβῃ τὰ τρία τριακοστὰ ἕκτα καὶ τὸ τρίτον τὰ ἐνέα ἑξηκοστὰ τέταρτα τῆς χορδῆς.
- 77 Ἡ Διαπασῶν καταλαμβάνει διπλάσιον μῆκος ἐπὶ τῆς χορδῆς ἢ ἡ Δισδιαπασῶν, διότι ἐφ' ὅσον τὸ μῆκος τῆς χορδῆς ἐλαττοῦται λόγῳ συμπυκνώσεως τῶν διαφόρων διαστημάτων οἱ παλμοὶ τῆς χορδῆς αὐξάνουν, καὶ ὁ ἦχος ὀξύνεται εἰς τὸ διπλάσιον.
- 78 Ἐπὶ οἰουδήποτε μῆκου; χορδῆς καὶ ἐὰν ζητηθῇ ὁ σχηματισμὸς Τετραχόρδου, καταλαμβάνει τὸ ἓνα τέταρτον αὐτῆς, ἀπὸ τοῦ σημείου ἐκ τοῦ ὁποῖου γίνεται ἀρχή, θεωρουμένου ὡς ἀκεραίας ἐκ τοῦ τυχόντος σημείου καὶ ἀνεξαργτητῶ; ἄλλου Τετραχόρδου

Τόνος

- 79 Τόνος λέγεται (§ 7, 8,) ὁ ἐπὶ τινος σημείου ἦχος φωνῆς ἢ μουσικοῦ ὄργανου, δεκτικὸς συστήματος. Οἱ τόνοι τῆς Διατονικῆς Κλίμακος εἶναι δύο, ὁ Μείζων, κυρίως τόνος, ἢ Ἐπόγδοος καὶ ὁ Ἐλάσσων, ἢ Ἐπιενδέκατος ἐξ ὧν διὰ τῆς αὐξομειώσεως, τῶν τονιαίων αὐτῶν διαστημάτων, σχηματίζονται τὰ ἡμιτόνια ἐκ $2\frac{1}{4}$ τοῦ Μείζονος τόνου τὰ ὑπερῆμιτόνια ἐκ $3\frac{1}{4}$ (ὁ Ἐλάσσων τόνος), τὰ ὑπερτόνια ἐκ $5\frac{1}{4}$, τὰ ἡμιόλια ἐξ $6\frac{1}{4}$ καὶ τὰ ὑπερῆμιόλια ἐξ $7\frac{1}{4}$. Τὸ δίτονον διάστημα ὑπάγεται εἰς τὸ ὑπερβατὸν (§ 9 .
- 80 Ἐκιστιον τῶν συστημάτων περιέχει τόνους τὸ μὲν Τετράχορδον (ἐπίτριτον) ἓνα Ἐπόγδοον καὶ δύο Ἐπιενδεκάτους, τὸ Πεντάχορδον δύο Ἐπογδόους καὶ δύο Ἐπιενδεκάτους, τὸ δὲ Διαπασῶν τρεῖς Ἐπογδίου; καὶ τέσσαρας Ἐπιενδεκάτους.

Ἐπόγδοος, Ἐπιενδέκατος

- 81 Ὁ Ἐπόγδοος καὶ ὁ Ἐπιενδέκατος ἐξ ὧν ἀποτελοῦνται τὰ συστήματα, συγκρινόμενοι πρὸς ὅλον τὸν ἦχον οἰασδήποτε χορδῆς, ἐκτελοῦνται, ὁ μὲν Ἐπόγδοος (Μείζων νότος) ἐπὶ τοῦ $1\frac{1}{9}$ αὐτῆς, ἡχομένων τῶν $8\frac{1}{9}$, ὁ δὲ Ἐπιενδέκατος (Ἐλάσσων τόνος) ἐπὶ τῶν $1\frac{1}{12}$ αὐτῆς ἡχομένων τῶν $11\frac{1}{12}$.

Χορδή

- 82 Οἰουδήποτε μήκους ἠχοῦσα Χορδή ἀποτελεῖται ἐξ 108 τμημάτων (§ 6) Ταύτης τὸ 1]18 ἦτοι τὰ 6 τμήματα κρατεῖ τὸ ἡμιτόνιον, τὸ 1]12 ἦτοι τὰ 9 τμήματα κρατεῖ τὸ ὑπερῆμιτόνιον, (Ἐλάσσων τόνος), τὸ 1]9 ἦτοι τὰ 12 τμήματα, κρατεῖ ὁ Ἐπόγδοος (Μεῖζων τόνος) τὰ 5]36 ἦτοι τὰ 15 τμήματα κρατεῖ τὸ ὑπερτόνιον, τὰ 3]18 ἦτοι τὰ 18 τμήματα κρατεῖ τὸ ἡμιόλιον, τὰ 7]36 ἦτοι τὰ 21 τμήματα κρατεῖ τὸ ὑπερῆμιόλιον ὡς $7]36 \times 108 = 750:36 = 21$,
- 83 Ἐκ δὲ τῶν Συστημάτων τὸ μὲν Ἐπίτριτον (Τετραχορδον) περιέχει τόνους Ἐπογδούς 2 1]2 ἦτοι τμήματα 30, τὸ δὲ Πεντάχορδον (Ἐπιτέταρτον) τόνους ὁμοίως 3 1]2 ἦτοι τμήματα 42 τὸ δὲ Ὀκτάχορδον ὁμοίως τόνους 6 ἦτοι τμήματα 72, ἀλλὰ Κλίμαξ ἐκ μόνων Ἐπογδῶν τόνων ἢ Ἐπιενδεκάτων ἢ Ἡμιτονίων ἐν τῇ πράξει δὲν δύναται νὰ τεθῆ ἐν χρήσει, εἶναι ἄχρηστος διότι πρὸς ἐκτέλεσιν μελωδίας ἀπαιτεῖται Κλίμαξ μικτὴ ἐκ τόνων Μειζόνων μετὰ Ἐλασσόνων ἢ ἡμιτονίων, πρὸς εὐηχον καὶ εἰς τὴν ἀκοὴν εὐπρόσδεκτον ἦχον.

Τόνοι καὶ Συστήματα

- 84 Ὡς συμβαίνει ἐπὶ τοῦ ἠχου τῆς ἰνθροπίνης φωνῆς, ἢ ὁποία ἐπὶ οἰασδήποτε τυχούσης βάσεως, ἐφαρμόζει τὰ ἀπαιτούμενα τονιαῖα διαστήματα καὶ συστήματα πρὸς ἐκτέλεσιν οἰασδήποτε μελωδίας, οὕτω συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῆς χορδῆς. ἐπὶ οἰουδήποτε σημείου αὐτῆς, ἂν τις ἐπιχειρήσῃ νὰ ὀρίσῃ τόνον τινὰ ἢ σύστημα, ἀρκεῖ νὰ διαιρέσῃ τὴν χορδὴν ἀπὸ τοῦ σημείου ἐκείνου διὰ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ζητουμένου τόνου (§ 81) ἢ τοῦ συστήματος (§ 75 α'.β'.γ'.) καὶ ἔχει τὸ ζητούμενον πρὸς ἐκτέλεσιν
- α. Ὑποτίθεται λοιπὸν ὅτι ζητεῖται Μεῖζων τόνος πέραν τοῦ 1]4 τῆς χορδῆς. Τὰ 3]4 τοῦ 108 εἶναι τὰ 81 ἄπερ διαιρούμενα διὰ τοῦ 9 ἀριθμοῦ τοῦ Μειζονος τόνου ἴσον 9 ἀπὸ $81 = 72$ ἦτοι 2]3 τῆς χορδῆς, ὁ δὲ ἦχος τῶν 2]3 πρὸς τὸν ἦχον τῶν 3]4 ἠχεῖ τὸν ζητούμενον Μειζονα τόνον.
- β. Ἐστω πάλιν ὅτι ζητεῖται πέραν τοῦ 1]3 τῆς χορδῆς Ἐλάσσων τόνος εἴπομεν ὅτι τὰ 2]3 τῆς χορδῆς εἶναι ὁ ἀριθμὸς 72 ὁ ὅπολος διαιρούμενος διὰ τοῦ 12 ἀριθμοῦ τοῦ Ἐλάσσονος τόνου (§ 81), ἴσον 6 ἀπὸ $72 = 66$ ἦτοι 11]18 τῆς χορδῆς. Ὁ δὲ ἦχος τῶν 2]3 τῆς χορδῆς πρὸς τὸν ἦχον τῶν 11]18, ἠχεῖ τὸν ζητούμενον Ἐλάσσονα τόνον.
- γ. Ἐστω ἐπίσης ὅτι ζητεῖται ὁ σχηματισμὸς Τετραχορδου, πέραν τοῦ 1]3 τῆς χορδῆς. Τὰ 2]3 αὐτῆς εἶναι ὁ 72 ὅστις διαιρούμενος διὰ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ Τετραχορδου 4 (75 α) ἴσον

18 ἀπὸ 72=54 ἦτοι 1]2, ἔνθα ὁ ἦχος τοῦ 1[3=3[2 πρὸς τὸν ἦχον τοῦ 1]2 ἠχεῖ τὸ ζητούμενον Τετράχορδον.

Ταῦτα πρακτικῶς εὐρίσκονται ἐπὶ τοῦ Μονοχόρδου ἀπλουστάτου προχείρου μουσικοῦ ὄργάνου, τὸ ὁποῖον συνίσταται ἐκ τινος λωρίδος σανίδος ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐφαρμόζεται χορδὴ μήκου; καθαροῦ ἦχου 108 διαστημάτων (πόντων Γαλλικοῦ μέτρου) καὶ συμφώνως τῶν ἐν τῷ παρόντι θεωρητικῷ ἀναφερομένων κανόνων καὶ ἀφοῦ σημειωθῆ ἕκαστον τῶν τονιαίων διαστημάτων σταθερῶς ἐπὶ τῆς σανίδος.

Τετράχορδον

85 Ἐκαστον Τετράχορδον ὡς εἶδομεν (§ 75 α.) περικλείει φθόγγου; Τέσσαρας, δύο ἄκρου; καὶ δύο μέσου;. Πρῶτος ἄκρος εἶναι ὁ ἦχος (Βόμβος) τῆ; ὅλης χορδῆς. Δεύτερος ὁ Ἐπόγδο; (Μεῖζων) τόνο; καὶ πρῶτος μέσος. Τρίτος ὁ Ἐπιενδέκατο; (Ἐλάσσων) τόνο;, καὶ Τέταρτο; ὁ τελευταῖος ἄκρος τοῦ Τετραχόρδου, Ἐπιενδέκατο;, κολοβός Ἐλάσσων τόνο; ἐὰ τοῦ 1[4 τῆ; χορδῆς, Δι Κε Ζω Νη

86 Ἡ ὅλη χορδὴ συνίσταται ἐξ 108 τμημάτων, ἧ; τὸ 1[4 ἦτοι τὰ 27 τμήματα περιέχουσι τοῦ; τέσσαρα; φθόγγου; ὡς ἐξῆ;:

α' Βόμβος	$\delta\lambda$	$= 108$	οὔ τὸ $\frac{1}{9}$ ἴσον	12	
		ὅπερ	$\frac{-12}{96}$	ἀφαιρεῖται	
β' Ἐπόγδο; η	χ		οὔ τὸ $\frac{1}{12}$ ἴσον	8	
		ὅπερ	$\frac{-8}{88}$	ἀφαιρεῖται	
γ' Ἐπιενδέκατο; ζ			οὔ τὸ $\frac{1}{12}$ ἴσον	$7 \frac{1}{3}$	
		ἐξ οὔ	$\frac{7}{81}$	(τὸ δὲ $\frac{1}{3}$ ἀφαιρεῖται)	27
δ' Ἐπιενδέκατο; ν	$\delta\lambda$				
Κολοβός					

Τὸ (διιτονικὸν) Τετράχορδον συνίσταται ἐκ φθόγγων τεσσάρων περικλειόντων τόνου; τρεῖ; ἐξ ὧν ὁ πρῶτος Ἐπόγδο;, ὁ δεύτερος Ἐλάσσων ἀκέραιος καὶ ὁ τρίτος Ἐλάσσων κολοβός. Χάριν τῆ; συμφωνία; τοῦ ἀμεταβόλου συστήματο; τοῦ 1]4 τῆ; χορδῆ;, ἀφαιρεῖται τὸ 1]3 τοῦ τμηματο; ὅπερ π_οκύπτει ἐκ τοῦ Ἐπογδόου καὶ τῶν δύο Ἐπιενδεκάτων ὡ; 12 καὶ 8 καὶ $7 \frac{1}{3}$ = 27 1[3 καὶ μόνον 27, τὸ 1]4 τοῦ 108 κριτεῖται

Διατονική Κλίμαξ

87 Πρὸς συμπλήρωσιν Ὀκταφωνίας, ἐπαναλαμβάνεται ἡ αὐτὴ πράξις ἐπὶ Δευτέρου Τετραχόρδου Εἵπομεν (§ 78) ὅτι ἕκαστον Τετραχόρδον (ἐπί(τριτον) ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ πρώτου 1]4 τῆς χορδῆς, καὶ ἐὰν ἕκ τινος χορδῆς ἀφαιρῆθῇ 1]4 πρὸς σχηματισμὸν Τετραχόρδου, τὸ ὑπολειφθὲν μέρος τῶν 3]4 θὰ ἐκληφθῇ ὡς ὀλόκληρος χορδὴ ἐξ ἧς λαμβάνεται καὶ πάλιν 1]4 πρὸς σχηματισμὸν τοῦ δευτέρου Τετραχόρδου ὁμοίως καὶ διὰ τὸ τρίτον καὶ τέταρτον τετραχόρδον.

Τὸ δεῦτερον Τετραχόρδον ἐξάγεται ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ 81 ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖται ἐκ τῶν 3]4 τῆς χορδῆς 108. Ὅθεν $81:4=20\ 1]4$ οὕτω: Νη Πα Βου Γα ὡς := $20\ 1]4$

α'	δ^{\flat}	= 81	οὗ τὸ $\frac{1}{9}$	=	9
	ὄπερ	$\frac{9}{72}$	ἀφαιρεῖται		
β'	Ἐπόγδοος π	$\frac{\pi}{9}$	οὗ τὸ $\frac{1}{12}$	=	6
	ὄπερ	$\frac{6}{66}$	ἀφαιρεῖται		
γ'	Ἐπιενδέκατος ξ	$\frac{\xi}{\lambda}$	οὗ τὸ $\frac{1}{12}$	= $5\ \frac{2}{4}$	$(\cdot \frac{1}{4}) = 5\ \frac{1}{4}$
	ἐξ οὗ	$\frac{5}{60}$	$\frac{1}{4}$ ἀφαιρεῖται		
Δ'	Ἐπιενδέκατος γ^{\flat}	$\frac{\gamma^{\flat}}{\lambda}$	$\frac{3}{4}$	+	$20\ \frac{1}{4} =$ ὀλικὸν 81
	Κολοβὸς				

Πρὸς συμπλήρωσιν Ὀκταφωνίας προστίθεται ὁ Ἐπόγδοος ὡς $60\ 3]4: 6=6\ 3]4$ ὄπερ ἀφαιρεῖται ἀπὸ $60\ 3]4$ ἴσον 54 ἦτοι εἰς τὸ 1]2 τῆς χορδῆς, ὑπάρχουν ὄλοι οἱ φθόγγοι καὶ οἱ τόνοι τῆς Διατονικῆς Κλίμακος ὡς

δ^{\flat}	η	ζ	ν	π	ξ	γ^{\flat}	Δ
Δ	χ	~	δ	ϕ	λ	γ	δ
108	96	88	81	72	66	60	$3]4\ 54$

Σημ. Ὡς ὁ Ἐπόγδοος, καὶ οἱ δύο Ἐπιενδέκατοι ὑπερβαίνουσι τὸ 1]4 τῆς χορδῆς κατὰ 1]3 τοῦ τμήματος τὸ ὁποῖον χάριν τῶν συμφωνιῶν ἀφαιρεῖται, ὁμοίως συμβαίνει καὶ εἰς τὴν Διαπασῶν Κλίμακα ἐκτελουμένην ἀπλῶς ἐξ ἐξ Ἐπογδῶν, οἱ ὁποῖοι ὑπερβαίνουσι τὸ 1]2 τῆς χορδῆς κατὰ $29]40$ τοῦ τμήματος τὸ ὁποῖον χάριν τῆς συμφωνίας ἀφαιρεῖται ὁμοίως συμβαίνει εἰς τὴν αὐτὴν Κλίμακα ἐκτελουμένην κατὰ τὴν τάξιν τῶν νέν αὐτῆς τριῶν ἐπογδῶν καὶ τεσσάρων ἐπιενδεκάτων $7]13$ περίπου, Ὅμοίως συμβαίνει εἰς τὴν αὐτὴν Κλίμακα ἐκτελουμένην ἀπλῶς δι' ὅκτ' ἐπιενδεκάτων οἱ ὁποῖοι ὑπερβαίνουσι τὸ 1]2 τῆς χορδῆς κατὰ $11]71$ περίπου. Τὰ περιττὰ ἀφαιροῦνται χάριν τῶν συμφωνιῶν

α' Οἱ ἕξ Ἐπόγδοι

1	108 . <u>12</u>	9 = 12	
2	96 : <u>10,666</u>	9 = 10,666	
3	85,334 : <u>9,481</u>	9 = 9,481	
4	75,853 : <u>8,428</u>	9 = 8,428	
5	67,425 : <u>7,491</u>	9 = 7,491	
6	59,934 : <u>6,659</u> <u>53,275</u>	9 = <u>6,659</u> 54,725 ὑπερβαίνει 725 + 53,275 ὑστερεῖ <u>275</u> 108,000 <u>1000</u>	

β' Οἱ ὀκτώ Ἐπιενδέκατοι

1	108 . <u>9</u>	12 = 9	54,156 ὑπερβαίνει + 53,844 ὑστερεῖ
2	99 : <u>8,25</u>	12 = 8,25	108,000
3	90,75 . <u>7,562</u>	12 = 7,562	
4	83,188 : <u>6,932</u>	12 = 6,932	
5	76,256 : <u>6,354</u>	12 = 6,354	
6	69,902 : <u>5,825</u>	12 = 5,825	
7	64,077 : <u>5,339</u>	12 = 5,339	
8	58,738 : <u>4,894</u> <u>53,844</u>	12 = <u>4,894</u> 54,156	

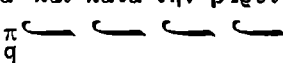
88 Ὁ κατωτέρω Πίναξ δεικνύει πόσον διάστημα χορδῆς δέον νὰ κρατῆται διὰ τὰ νὰ ἦχη Μείζονα, ἢ Ἐλάσσονα τόνον. π.χ. ὁ φθόγγος σ_1^v ἠχεῖται ὑπὸ τῶν $\frac{81}{108}$ τῆς χορδῆς, ἵνα ἠχήσῃ τὸν $\sigma_1^v - \pi$ Ἐλάσσονα τόνον, δέον νὰ κρατηθῇ ἐκ τοῦ $\frac{81}{108}$ προσέτι $6\frac{3}{4}$ ὄπερ νὰ ἀφαιρεθῇ ἐκ τοῦ $\frac{81}{108}$ καὶ ἵνα ἠχήσῃ Μείζονα τόνον ἐπὶ τοῦ $\sigma_1^v - \pi$ διαστήματος τοῦ $\frac{81}{108}$ δέον νὰ κρατηθῇ προσέτι $\frac{1}{9}$ ἐκ τοῦ $\frac{81}{108}$ ὡς:

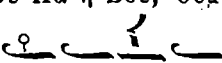
Ἦχος Χορδῆς	Τόνος	Μείζων	Ἠχοῦσα Χορδὴ τῶν Μείζονος	Ἦχος Χορδῆς	Τόνος	Ἐλάσσων	Ἠχοῦσα Χορδὴ Ἐλάσσονος
σ_1^v	108 : 9 = 12	96	108 : 12 = 9	99			
\times	96 : 9 = 10 $\frac{2}{3}$	85 $\frac{1}{3}$	96 : 12 = 8	88			
ζ	88 : 9 = 9 $\frac{7}{9}$	78 $\frac{2}{9}$	88 : 12 = 7 $\frac{1}{3}$	80 $\frac{2}{3}$			
ν	81 : 9 = 9	72	81 : 12 = 6 $\frac{3}{4}$	74 $\frac{1}{4}$			
π	72 : 9 = 8	64	72 : 12 = 6	66			
θ	66 : 9 = 7 $\frac{1}{3}$	58 $\frac{2}{3}$	66 : 12 = 5 $\frac{1}{2}$	60 $\frac{1}{2}$			
ρ	60 $\frac{3}{4}$: 9 = 6 $\frac{3}{4}$	54	60 $\frac{3}{4}$: 12 = 5 $\frac{1}{16}$	55 $\frac{11}{16}$			
Δ	54 : 9 = 6	48	54 : 12 = 4 $\frac{1}{2}$	49 $\frac{1}{2}$			

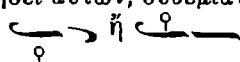
89 Ἡ διαφορὰ τοῦ Ἐπογδοῦ ἀπὸ τοῦ Ἐπιενδεκάτου εἶναι $\frac{1}{9} - \frac{1}{12} = \frac{12 \cdot 9}{108} = \frac{1}{36}$
 Ἡ διαφορὰ τοῦ Ἐλάσσονος ἀπὸ τοῦ Κολοβοῦ $\frac{1}{12} - \frac{7}{88} = \frac{4}{1056} = \frac{1}{264}$
 Ἡ διαφορὰ τοῦ Ἐλάσσονος ἀπὸ τοῦ ἡμιτονίου εἶναι $\frac{1}{36}$
 καὶ ἡ διαφορὰ τοῦ Κολοβοῦ Ἐλάσσονος ἀπὸ τοῦ ἡμιτονίου εἶναι $\frac{19}{792}$

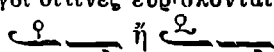
Συμφωνία ἢ Συνήχησις

90 Συμφωνία ἐν τῇ Μουσικῇ καλεῖται ἡ πτώσις φωνῆς μελωδικῆς ταυτοχρόνως δύο ἢ περισσοτέρων φθόγγων, διαφόρων κατὰ τὴν ὀξύτητα καὶ βαρύτητα ἐπὶ ὠρισμένων τόνων, οἱ ὅποιοι προξενοῦσιν εἰς τὴν ἀκοὴν αἴσθημα εὐάρεστον· διακρίνονται δὲ συμφωνίαι τέσσαρες. Τὸ Ὀμόφωνον (ὁμοηχία) ὡς   Τὸ Σύμφωνον (Συνηχία) . Τὸ Διάφωνον (Διαφορόφωνον) καὶ τὸ Παράφωνον

α' Ὀμόφωνοι λέγονται δύο φθόγγοι, οἵτινες προφερόμενοι εἰς τὸν ἴδιον χρόνον, τὸ μέλος ἀμφοτέρων εἶναι τὸ αὐτὸ κατὰ τὴν ὀξύτητα καὶ κατὰ τὴν βιρύτητα, μὴ διαφέροντες ἀλλήλων ὡς

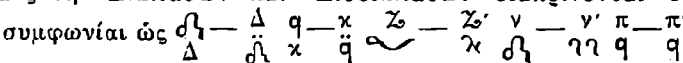
β' Σύμφωνοι λέγονται δύο φθόγγοι, ἢ ἀντίφωνοι, οἵτινες προφερόμενοι ταυτοχρόνως, τὸ μέλος τοῦ ὀξυτέρου εἶναι καθ' ἑπταφωνίαν σύμφωνον μὲ τὸ τοῦ βαρυτέρου, καὶ τὸ μέλος τοῦ βαρυτέρου εἶναι τὸ αὐτὸ μὲ τὸ τοῦ ὕψυτέρου καὶ παρεμφαίνεται κρᾶσις τρόπον τινὰ καὶ ἐνότης μέλους, ἐν ᾧ ὁ ἦχος τοῦ βαρέως φθόγγου Πα ἢ Βου, συμφωνεῖ μὲ τὸν ὀξὺν ἦχον τοῦ η ἢ λ ὡς

γ' Διάφωνοι λέγονται δύο φθόγγοι, οἵτινες προφερόμενοι εἰς τὸν ἴδιον χρόνον, τὸ μέλος τοῦ βαρυτέρου οὐδεμίαν συμφωνίαν ἔχει μὲ τὸ τοῦ ὀξυτέρου, ὅταν δηλονότι ἐν τῇ ταυτοχρόνῳ ἐκφωνήσῃ αὐτῶν, οὐδεμίαν κρᾶσιν πρὸς ἀλλήλους ἐμφαίνουσιν ὡς

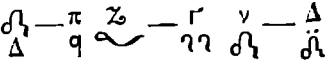
δ' Παράφωνοι λέγονται δύο φθόγγοι οἵτινες εὐρίσκονται μεταξὺ συμφώνου καὶ διαφώνου ὡς

91 Ἐκ τῶν συμφωνιῶν τούτων τὸ Ὀμόφωνον καὶ τὸ Σύμφωνον ἐπιτρέπονται εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν τάξιν καὶ μελωδίαν ἐλευθέρως, ἀπαγορεύεται δὲ αὐστηρῶς τὸ Διάφωνον καὶ τὸ Παράφωνον.

92 Τὸ δεύτερον μέρος τῶν συμφωνιῶν (§ 91 β') ὑποδιαιρεῖται εἰς ἄλλας τέσσαρας συμφωνίας, τὴν Διαπασῶν, τὴν Διαπέντε, τὴν Διατεροσάων καὶ τὴν Διατριῶν.

α' Εἰς τὴν Διαπασῶν καὶ Δισδιαπασῶν διακρίνονται ὀκτὼ συμφωνίαι ὡς

δ — ϵ' γ — γ' Δ — Δ'
 λ — λ $\gamma\gamma$ $\gamma\gamma$ $\delta\delta$ $\delta\delta$

β' Εἰς τὴν Διαπέντε τέσσαρες ὡς
 π — κ
 η η

- γ' Εἰς τὴν Διατεσσάρων, πέντε $\frac{9}{x} - \frac{\pi}{9} \frac{y}{\sigma_2} - \frac{\Gamma}{\gamma\gamma} \frac{\pi}{9} - \frac{\Delta}{\delta_1} \frac{\Delta}{\delta_1} - \frac{y}{\gamma\gamma}$
- δ' Εἰς τὴν Διατριῶν διακρίνομεν συμφωνίας τὰς ἐξῆς :
- $\frac{y}{\sigma_2} - \frac{\delta}{\lambda} \frac{\delta}{\lambda} - \frac{\Delta}{\delta_1} \frac{\Delta}{\delta_1} - \frac{\zeta'}{\lambda} \frac{\zeta'}{\lambda} - \frac{\pi'}{9}$
- 93 α' Ἐπὶ τοῦ Μονοχόρδου διακρίνονται αἱ ἐξῆς συμφωνίαι :
- Ὁ Βόμβος (§ 6 σημ. β') $\frac{\sigma_1}{\Delta}$ ἦχος τῆς ὅλης χορδῆς πρὸς τὸν ἦχον τοῦ $\frac{1}{4} = \frac{y}{\sigma_2}$ συμφωνεῖ Διατεσσάρων, ἐκ δὲ τοῦ ἀντιθέτου μέρους τοῦ δεσμοῦ $\frac{1}{4} \frac{y}{\sigma_2} - \frac{\sigma_1}{\Delta}$ ὁ ἦχος τῆς χορδῆς συμφωνεῖ εἰς τὴν Διαπέντε ὀξείαν Διαπασῶν καὶ ἦτις Διαπέντε εἶναι συμφωνία τῆς Δισδιαπασῶν τῆς ὅλης χορδῆς.
- β' Ἐπὶ τοῦ β'. Τετραχόρδου (§ 87 α' κ.λ.π.) $\frac{y}{\sigma_2} - \frac{\Gamma}{\gamma\gamma} \frac{1}{4}$ τῶν $\frac{\beta}{4}$ ἐνεργοῦνται συμφωνίαι : ἡ $\frac{y}{\sigma_2} - \frac{\Gamma}{\gamma\gamma}$ εἰς τὴν Διατεσσάρων καὶ ἡ ἐκ τοῦ ἀντιθέτου μέρους τῆς χορδῆς $\frac{\Gamma}{\gamma\gamma} - \frac{y}{\sigma_2}$ συμφωνεῖ εἰς τὴν Διαπέντε, ἡ δὲ τομὴ $\frac{y}{\sigma_2} - \frac{\sigma_1}{\Delta}$ πρὸς τὴν τομὴν $\frac{\Gamma}{\gamma\gamma} - \frac{y}{\sigma_2}$ συμφωνεῖ εἰς τὴν Διατεσσάρων ἐπὶ τὸ ὀξύ.
- γ' Ὁ ἦχος τοῦ 1|2 τῆς χορδῆς, πρὸς τὸν ἦχον τῆς ὅλης, συμφωνεῖ εἰς τὴν Διαπασῶν ὡς $\frac{\sigma_1}{\Delta} - \frac{\Delta}{\delta_1}$ ἐκ δὲ τῶν ἀντιθέτων μερῶν τῆς Μέσης φωνῆς, παράγεται ὁμοσημία.
- δ' Ὁ ἦχος τῆς τομῆς $\frac{\pi'}{9}$ πρὸς τὸν ἦχον τῆς Μέσης, συμφωνεῖ εἰς τὴν Διαπέντε καὶ ἐκατέρωθεν τῆς $\frac{\pi'}{9}$ συμφωνεῖ εἰς τὴν Διαπασῶν τῆς Διαπέντε $\frac{\sigma_1}{\Delta} - \frac{\pi}{9}$ ὁ δὲ ἦχος τῆς $\frac{\pi'}{9}$ ὡς πρὸς τὸν ἦχον τῆς $\frac{\pi}{9}$ συμφωνεῖ εἰς τὴν Διαπασῶν.
- ε' Ὁ ἦχος τῆς τομῆς $\frac{\kappa}{9}$ ὡς πρὸς τὸν τῆς $\frac{\pi}{9}$ συμφωνεῖ Διαπέντε ἐκατέρωθεν τῆς $\frac{\kappa}{9}$ διαφωνία. Ὁ ἦχος τῆς $\frac{\kappa}{9}$ πρὸς τὸν τῆς $\frac{9}{x}$ συμφωνεῖ εἰς τὴν Διαπασῶν καὶ ἐκ τοῦ ἀντιθέτου τῆς τομῆς $\frac{9}{x}$ συμφωνεῖ εἰς τὴν Τρισδιαπασῶν.
- Ϛ' Ὁ ἦχος τῆς χορδῆς $\frac{\Delta}{\delta_1}$ ὡς πρὸς τὸν τῆς $\frac{\Gamma}{\gamma\gamma}$ παράγει Ἐπόγδοον ὁ δὲ τῆς $\frac{\Gamma}{\gamma\gamma}$ ὡς πρὸς τὸν τῆς $\frac{\delta}{\lambda}$ παράγει Ἐλάσσονα τόνον
- ϛ' Ὁ ἦχος τῆς χορδῆς $\frac{\delta'}{\lambda}$ ὡς πρὸς τὸν τῆς $\frac{\zeta'}{\lambda}$ συμφωνεῖ εἰς τὴν Διατεσσάρων, καὶ ὁ ἦχος $\frac{\zeta'}{\lambda}$ πρὸς τὸν τῆς $\frac{\delta}{\lambda}$ συμφωνεῖ Διαπέντε καὶ τέλος ὁ ἦχος τῆς $\frac{\delta}{\lambda}$ πρὸς τὸν τῆς $\frac{\zeta}{\lambda}$ συμφωνεῖ Διατεσσάρων.

- 94 Ἡ Διατεσσάρων συμφωνία καλεῖται ὑπὸ τῶν ἀρχαίων, Συλλαβή, διότι πρώτη ἐστὶ σύλληψις συλλαβῶν, ἡ Διαπέντε καλεῖται Διοξεΐα, διότι εἶναι συνέχεια τῆς πρώτης Συλλαβῆς, ἡ δὲ Διαπασῶν εἶναι σύστημα Συλλαβῆς καὶ Διοξεΐας, ἔνεκα τούτου ἐκλήθη Ἀρμονία, διότι πρώτη τῶν συμφωνιῶν ἡρμόσθη

Ἀμετάβολον σύστημα

- 95 Αἱ συμφωνίαι (§ 93 α. β. κλπ.) εἶναι κανῶν καὶ στάθμη τοῦ Ἀμεταβόλου συστήματος καὶ τὸ κέντρον ἐν τῇ Μουσικῇ ἀσφαλείας. Ἀμετάβολον δὲ σύστημα καλεῖται ὁ ἀναλλοίωτος ἦχος τῶν συμφωνιῶν ἐπὶ τῶν καθωρισμένων σημείων τοῦ Μονοχόρδου. Τὸ δὲ Μονόχορδον αὐτὸ τὸ ἀπλούστατον μουσικὸν ὄργανον, εἶναι τὸ μόνον κατάλληλον πρὸς ἐξέλεγεξιν τῆς γνησιότητος, εἰμῆ, τῶν διαφορῶν συμφωνιῶν καὶ τόνων, διότι καὶ ἡ ἐλαχίστη μετακίνησις τῶν δεσμῶν τῆς χορδῆς τοῦ Μονοχόρδου, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἠχοῦνται αἱ διάφοροι συμφωνίαι, εἴτε ἐπὶ τὸ ὀξὺ, εἴτε ἐπὶ τὸ βαρὺ, καταστρέφει τὴν οἰανδήποτε συμφωνίαν.

Φερόμενοι

- 96 Αἱ συμφωνίαι συνίστανται ἐκ δύο φθόγγων ἄκρων τοῦ Ἀμεταβόλου συστήματος, καὶ ἐκ δύο ἢ τριῶν μέσων ἢ φερομένων φθόγγων. Φερόμενοι δὲ φθόγγοι καλοῦνται οἱ εὐρισκόμενοι ἐν μέσῳ τῶν δύο ἄκρων, εἰς τῶν ὁποίων τὰ τονιαῖα διαστήματα προστίθενται ἢ ἀφαιροῦνται τμήματά τινα, προστιθέμενα ἢ ἀφαιρούμενα ἐκ τοῦ ἑτέρου φερομένου. Ἐκ δὲ τῆς τοιαύτης κινήσεως, φορᾶς, προσθήκης, ἢ ἀφαιρέσεως τῶν τονιαίων αὐτῶν διαστημάτων, χαλαροῦνται ἢ ὀξύνεται ὁ ἦχος ἢ τόνος τῆς φωνῆς, ἐξ οὗ σχηματίζονται τὰ ἡμιτόνια (§ 79) τὰ γένη, τὰ συστήματα ἢ δηλωτικὰ σημεία τῶν ὁποίων εἶναι ἡ Ὑφεις, ἡ Δίεσις καὶ αἱ Φθοραὶ, διὰ τῶν ὁποίων συμαίνεται πᾶσα συστολή ἢ διαστολή τῶν τονιαίων διαστημάτων δι' ὧν ποικίλλεται ἡ μελωδία.

Ὑφεις ρ Δίεσις σ

- 87 Τὰ διαστήματα τῶν τόνων τῆς Διατονικῆς Κλίμακος διαφοροῦνται καθ' ἓν εἰς δύο ἡμιτόνια, ἐξ ὧν τὸ μὲν βαρύτερον, ἐκτελούμενον ἐκ βαρυτέρου τόνου (φθόγγου) πρὸς τὸν ἀμέσως ὀξύτερον αὐτοῦ καθ' ἡμιτόνιον, λέγεται Ὑφεις καὶ σημειοῦται διὰ τοῦ ρ. ὡς \curvearrowright $\overset{\rho}{\curvearrowright}$ \curvearrowleft . τὸ δὲ ὀξύτερον ἐκτελούμενον ἐξ ὀξυτέρου φθόγγου ἐπὶ τοῦ ἀμέσως βα-

ρυτέρου καθ' ἡμιτόνιον, λέγεται Δίεσις καὶ σημειοῦται διὰ τοῦ σ. ὡς $\curvearrowright \curvearrowleft \text{—}$. Ἡ μὲν Ὑφέσις σημαίνει μεί-

ωσιν τόνου ἀνιόντος, βαρυτέραν τῆς βάσεως του καθ' ἡμιτόνιον· ἡ δὲ Δίεσις σημαίνει ἀΰξισιν τόνου κατιόντος, ὀξυτέραν τῆς βάσεως του καθ' ἡμιτόνιον. Τὰ ἡμιτόνια ἐν τῇ Β. Μουσικῇ ἄλλοτε εἶναι μεγαλύτερα καὶ ἄλλοτε μικρότερα, λόγῳ τῆς ὑπάρξεως δύο τόνων Μείζονος καὶ Ἐλάσσονος.

Φθοραὶ

98 Φθορὰ λέγεται ἡ μεταβολὴ ἧτις γίνεται εἰς τὴν μελωδίαν κατὰ μετάθεσιν ἀπὸ γένους εἰς γένος ἢ ἀπὸ συστήματος εἰς σύστημα· γίνεται δὲ ἡ μεταβολὴ διὰ τῶν σημείων τῆς φθορᾶς ἐπὶ τῶν χαρακτήρων τῆς πιναλλαγῆς (§ 43) δηλοῦσα τὸν φθόγγον καὶ τὸ γένος (§36)

Αἱ φθοραὶ εἶναι δεκαοκτὼ ὡς $\mathcal{L} \varphi \xi \phi \alpha \delta \zeta \rho \text{—} \sigma \text{—}$
 $\sigma \rho \varphi \delta \sigma \rho \text{—} \text{—}$ ἔξ ὧν ὀκτὼ εἶναι διατονικαὶ

$\mathcal{L} \varphi \xi \phi \alpha \delta \zeta \rho$ τέσσαρες χρωματικαὶ, ὧν αἱ δύο
 $\nu \pi \beta \gamma \Delta \chi \zeta' \nu'$

$\sigma \rho \varphi \delta \sigma \rho$

τοῦ Δευτέρου ἤχου, ἡ μὲν — διὰ τοὺς φθόγγους

$\text{—} \nu \beta \Delta \zeta' \pi'$ ἡ δὲ σ διὰ τοὺς $\pi' \gamma' \chi' \nu' \delta'$
 $\text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \text{—}$ καὶ αἱ δύο τοῦ Πλαγίου δευτέρου ἤχου, ἔξ ὧν ἡ μὲν —
 τίθεται ἐπὶ τοῦ $\pi' \chi'$ τῆς ἀρχῆς τοῦ Πενταχόρδου, ἡ δὲ

σ ἐπὶ τοῦ $\Delta \pi'$ τοῦ τέλους τοῦ Πενταχόρδου.

Καὶ ἔξ Ἐναρμόνιοι φθοραὶ ὡς $\rho \varphi \delta \sigma \rho \text{—}$

99 Πᾶσα διατονικὴ ἢ χρωματικὴ φθορὰ ἐνεργεῖ ἐφ' ὅλης τῆς Κλίμακος τοῦ ἰδίου αὐτῆς γένους, Πᾶσα δὲ ἐναρμόνιος φθορὰ ἰσχύει ἐπὶ ὠρισμένων φθόγγων καὶ πέραν τούτων εἴτε ἐπὶ τὸ ὄξυ εἴτε ἐπὶ τὸ βαρὺ παύει νὰ ἐνεργῇ· τὸ δὲ μέλος ἐκτελεῖται διατονικῶς (§ 36).

α' Ἡ Ἐναρμόνιος αὕτη φθορὰ ρ τίθεται ἐπὶ τῶν φθόγγων Βου καὶ Ζω τοὺς ὁποίους ἀπαιτεῖ ἐν Ὑφέσει ὡς :

$\pi \varphi \text{—} \rho \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \chi \varphi \text{—} \rho \text{—} \text{—} \text{—} \text{—}$ εἰ τίθεται

ἐπὶ τοῦ Γα καὶ Νη ὡς $\gamma \gamma \text{—} \rho \text{—} \text{—} \text{—} \text{—} \nu' \gamma \gamma \text{—} \rho \text{—} \text{—} \text{—} \text{—}$

$\text{—} \text{—} \text{—}$ ἐνθα ἀπαιτεῖ τὸν πρῶτον ἐν καταβάσει φθόγγον ἐν Δίεσει.

Ὑπάτη ἢ Βαρεῖα, Μέση, Νήτη ἢ Ὁξεῖα

101 Ὁ ἦχος φωνῆς, ἡ μοσικοῦ ὄργάνου, ἐπὶ τῆς Κλίμακος θεωρεῖται ἐκ τοῦ τόνου ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ἠχεῖται καὶ καλεῖται Ὑπάτη ἢ Βαρεῖα, ὅταν κατέχη τοὺς βαρεῖς τόνους, Μέση, ὅταν κατέχη τοὺς μέσους καὶ Ὁξεῖα ἢ Νήτη, ὅταν τοὺς ὀξεῖς· οἱ δὲ φθόγγοι διὰ τῶν ὁποίων ἐκτελεῖται ἡ Ἐκκλησιαστικὴ ἡμῶν μελωδία, διαιροῦνται εἰς Ὑπατοειδεῖς, Μεσοειδεῖς καὶ Νητοειδεῖς. Ἐπίσης καὶ αἱ Μαρτυρίαι ὑποδιαιροῦνται εἰς Ὑπατοειδεῖς $\begin{matrix} \delta\lambda & \rho & \zeta \\ \Delta & \kappa & \sim \end{matrix}$ Μεσοειδεῖς $\gamma \ \pi \ \beta \ \Gamma \ \Delta \ \kappa$ καὶ Νητοειδεῖς $\zeta' \ \nu' \ \pi' \ \epsilon' \ \Gamma' \ \Delta' \ \kappa'$
 $\delta\lambda \ \rho \ \lambda \ \gamma\gamma \ \delta\lambda \ \bar{\rho}$ $\lambda \ \gamma\gamma \ \rho \ \lambda \ \gamma\gamma \ \delta\lambda \ \bar{\rho}$

Γράφονται δὲ εἰς μὲν τὰς Ὑπατοειδεῖς μαρτυρίας αἱ ρίζαι ἄνωθεν τῶν ἀρχικῶν γραμμάτων τῶν φθόγγων (§ 32) εἰς δὲ τὰς Μεσοειδεῖς γράφονται τὰ γράμματα ἄνωθεν τῶν ριζῶν καὶ εἰς τὰς Νητοειδεῖς ὀξύνονται αἱ Μαρτυρίαι ὡς $\begin{matrix} \delta\lambda & \Delta & \Delta' \\ \Delta & \bar{\Delta} & \delta\lambda \end{matrix}$

Ρίζαι ἀρχικαὶ	$\gamma\gamma$	λ	ρ	$\delta\lambda$	Πέμπται ἢ Νητοειδεῖς	ν'	ζ'	κ	Δ
» ὑπαταί		ζ	ρ	$\delta\lambda$	᾽Ογδοαὶ ὑπερβολαῖαι	$\gamma\gamma$	λ	$\bar{\rho}$	$\delta\lambda$
» πρῶται ἢ μέσαι	Γ	β	π	γ	Δωδέκαται	Γ'	ϵ'	π'	
	$\gamma\gamma$	λ	ρ	$\delta\lambda$		$\gamma\gamma$	λ	ρ	
							κ'	Δ'	
							$\bar{\rho}$	$\delta\lambda$	

Συνδυασμὸς φθορῶν καὶ Μαρτυριῶν

102 Τὸ μέλος μαρτυρεῖται πάντοτε διὰ τινος Μαρτυρίας εἰς τὸ ὁποῖον αὐτὴ ἀνήκει· αἱ δὲ Μαρτυρίαι ὀρίζονται ὑπὸ τῶν φθορῶν, αἱ ὁποῖαι σύρουν τὸ μέλος εἰς τὸ γένος, τὸ ὁποῖον αὐταὶ ἀνήκουσιν· ἡ ἐνέργεια αὐτῶν ἀρχεται ἀπὸ τοῦ χαρακτηρῆς ἐπὶ τοῦ ὁποῖου τίθενται καὶ ἐξακολουθεῖ μέχρι συναντήσεως ἄλλης φθορᾶς, ἢ πρὸς λύσιν ἢ μεταβολὴν εἰς ἕτερον γένος ἢ σύστημα

103 Διὰ τῶν φθορῶν τὸ μέλος γίνεται διάφορον διότι παραλαμβάνεται κατὰ τὰ γένη ἢ συστήματα τὰ ἀπαιτούμενα ὑπὸ τῶν φθορῶν εἰς τὰ ὁποῖα ἀκολουθοῦσιν αἱ μαρτυρίαι. Ὅταν π.χ. ἡ φθορὰ τοῦ $\pi\rho$ τεθῇ ἐπὶ τοῦ Δ ὁ φθόγγος Δι παύει νὰ προφέρεται καὶ ἀντὶ Δι προφέρεται Πα ἐπὶ τοῦ τόνου τοῦ Δι ὡς ἀπαιτεῖ ἡ φθορὰ τοῦ Πα καὶ τὸ μέλος βαδίζει πλέον κατὰ τὴν Κλίμακα τοῦ γένους εἰς τὸ

ὁποῖον ἀνήκει ἡ φθορὰ καὶ μαρτυρεῖται ὁ $\overset{\Delta}{\underset{\cdot}{\alpha}}$ $\overset{\Delta}{\underset{\cdot}{\rho}}$ ὁ $\overset{\chi}{\underset{\cdot}{\alpha}}$ $\overset{\chi}{\underset{\cdot}{\lambda}}$
 ὁ $\overset{\zeta}{\underset{\cdot}{\lambda}}$ $\overset{\zeta}{\underset{\cdot}{\gamma}}$, ὁ $\overset{\gamma}{\underset{\cdot}{\gamma}}$ $\overset{\gamma}{\underset{\cdot}{\delta}}$, ὅταν δὲ ἡ φθορὰ τοῦ $\overset{\rho}{\underset{\cdot}{\alpha}}$ τεθῆ ἐπὶ
 τοῦ $\overset{\chi}{\underset{\cdot}{\rho}}$, ὁ Κε παύει νὰ παραλλαγίζεται Κε ἀλλὰ παραλ-
 λαγίζεται Πα καὶ βαδίζει κατὰ τὸ Πεντάχορδον σύστημα.

Μαρτυρίαι τῶν ἤχων.

104 Αἱ Μαρτυρίαι ὅταν τίθενται ἀπλῶς ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἤ-
 χων δὲν φανερώνουσι βάσιν στερεάν· διὰ τοῦτο τίθεται
 παρ' αὐταῖς καὶ ἡ συλλαβὴ τοῦ φθόγγου, ἵνα γνωστοποιῆ
 τὴν βάσιν ἢ καὶ τὴν Κλίμακα· πολλάκις τίθενται με-
 τὰ τῶν μαρτυριῶν καὶ μουσικοὶ χαρακτήρες πρὸς δῆλωσιν
 τοῦ συστήματος, ἢ τῆς καταλήξεως στίχου προσαλλομέ-
 νου στιχηροῦ τινος.

α' Μαρτυρίαι τοῦ Πρώτου ἤχου. Ἦχος Α'. $\overset{\rho}{\underset{\cdot}{\alpha}}$ Πα, ἤχος Πεν-
 τάφωνος $\overset{\rho}{\underset{\cdot}{\alpha}}$ Κε, ἤχος Α' Πα $\overset{\rho}{\underset{\cdot}{\alpha}}$

β' Μαρτυρίαι τοῦ Δευτέρου ἤχου, ἤχος $\overset{\rho}{\underset{\cdot}{\alpha}}$ Δι ἤχος $\overset{\rho}{\underset{\cdot}{\alpha}}$ ε

γ' Μαρτυρίαι τοῦ Τρίτου ἤχου, $\overset{\rho}{\underset{\cdot}{\alpha}}$ Γα, $\overset{\rho}{\underset{\cdot}{\alpha}}$ $\overset{\rho}{\underset{\cdot}{\alpha}}$, $\overset{\rho}{\underset{\cdot}{\alpha}}$ $\overset{\rho}{\underset{\cdot}{\alpha}}$

δ' Μαρτυρίαι τοῦ Τετάρτου ἤχου

Ἦχος $\overset{\rho}{\underset{\cdot}{\alpha}}$ Δι ἢ Πα, ἤχος $\overset{\rho}{\underset{\cdot}{\alpha}}$ ἤχος $\overset{\rho}{\underset{\cdot}{\alpha}}$ τος Βου, ἤχος $\overset{\rho}{\underset{\cdot}{\alpha}}$ $\overset{\rho}{\underset{\cdot}{\alpha}}$

Ἦχος $\overset{\rho}{\underset{\cdot}{\alpha}}$ $\overset{\rho}{\underset{\cdot}{\alpha}}$

ε' Μαρτυρίαι τοῦ Πλαγίου Πρώτου, ἤχος $\overset{\rho}{\underset{\cdot}{\alpha}}$ $\overset{\rho}{\underset{\cdot}{\alpha}}$ Πα, ἤχος $\overset{\rho}{\underset{\cdot}{\alpha}}$ $\overset{\rho}{\underset{\cdot}{\alpha}}$
 ἤχος $\overset{\rho}{\underset{\cdot}{\alpha}}$ $\overset{\rho}{\underset{\cdot}{\alpha}}$ $\overset{\rho}{\underset{\cdot}{\alpha}}$
 Κε

στ' Μαρτυρίαι τοῦ Πλαγίου Δευτέρου.

Ἦχος πλ. $\overset{\rho}{\underset{\cdot}{\alpha}}$ Πα, ἤχος $\overset{\rho}{\underset{\cdot}{\alpha}}$ $\overset{\rho}{\underset{\cdot}{\alpha}}$ Βου, ἤχος $\overset{\rho}{\underset{\cdot}{\alpha}}$ $\overset{\rho}{\underset{\cdot}{\alpha}}$ Πα $\overset{\rho}{\underset{\cdot}{\alpha}}$

ζ' Μαρτυρίαι τοῦ Βαρῆος ἤχου

Ἦχος Βαρῆος $\overset{\rho}{\underset{\cdot}{\alpha}}$ Γα, Ἦχος Βαρῆος $\overset{\rho}{\underset{\cdot}{\alpha}}$ Ζω Τετράφωνος

$\overset{\rho}{\underset{\cdot}{\alpha}}$ $\overset{\rho}{\underset{\cdot}{\alpha}}$, Πεντάφωνος $\overset{\rho}{\underset{\cdot}{\alpha}}$ $\overset{\rho}{\underset{\cdot}{\alpha}}$ Ἐπτάφωνος, $\overset{\rho}{\underset{\cdot}{\alpha}}$ $\overset{\rho}{\underset{\cdot}{\alpha}}$

η' Μαρτυρίαι τοῦ Πλαγίου Τετάρτου

Ἦχος $\overset{\rho}{\underset{\cdot}{\alpha}}$ $\overset{\rho}{\underset{\cdot}{\alpha}}$ Νη, ἤχος $\overset{\rho}{\underset{\cdot}{\alpha}}$ $\overset{\rho}{\underset{\cdot}{\alpha}}$ $\overset{\rho}{\underset{\cdot}{\alpha}}$, ἤχος $\overset{\rho}{\underset{\cdot}{\alpha}}$ $\overset{\rho}{\underset{\cdot}{\alpha}}$ Γα

Ρίζαι Μαρτυριῶν δηλωτικαὶ τῶν τόνων

105 Αἱ ρίζαι τῶν Μαρτυριῶν ἐκτὸς τοῦ ὅτι δηλοῦσι τὸ γένος (β' 33 α' 34) ἢ τὸ σύστημα εἰς τὸ ὁποῖον ἀνήκει ἡ μελωδία, δηλοῦσι καὶ τὰ τονιαῖα διαστήματα τοῦ μεταξὺ βαρυτέρου καὶ ὀξυτέρου τόνου, Μείζονος ἢ Ἐλάσσονος ἢ ἡμιτονίου ὡς

α' ἡ ρίζα ρ δηλοῖ ἀνάβασιν τόνου Μείζονος καὶ Ἐλάσσονος ὡς:
 γ
 δ 12 π 9 δ Δ 12 κ 9 ζ'
 ρ 9 λ δ 12 η 9 λ

β' Ἡ ρίζα αὕτη δ δηλοῖ ἀνάβασιν δύο Μειζόνων τόνων ὡς
 γ
 ρ 12 δ 12 η

γ' Αὕτη δὲ ἡ ρίζα λ δηλοῖ ἀνάβασιν δύο Ἐλασσόνων ὡς
 π 9 δ 9 γ κ 9 ζ' 9 ν'
 ρ 9 λ 9 ρ η 9 λ 9 ρ

δ' Ἡ δὲ ρίζα αὕτη ρ δηλοῖ ἀνάβασιν Κολοβοῦ καὶ Μείζονος τόνου ὡς ζ' 9 ν' 12 π' δ 9 γ 12 Δ
 λ 9 ρ 12 ρ δ

ε' ἡ μὲν σ ρίζα τοῦ Δευτέρου ἤχου δηλοῖ ἀνάβασιν Ἐλάσσονος καὶ Μείζονος τόνου ὡς Δ 9 κ 12 ζ 6 9 γ 12 Δ
 σ σ σ σ σ
 ἡ δὲ σ δηλοῖ Μείζονα καὶ Ἐλάσσονα ὡς
 γ 12 Δ 9 κ κ 12 ζ 9 ν'
 σ σ σ σ σ

ς' Εἰς δὲ τὸν Πλάγιον τοῦ Δευτέρου ἡ μὲν σ δηλοῖ ἀνάβασιν Μείζονος καὶ ἡμιτονίου ὡς Δ 12 κ 6 ζ ἡ δὲ σ ἡμιτονίου καὶ ἡμιολίου ἢ Μείζονος ὡς
 π 6 6 18 γ γ 6 Δ 12 κ
 σ σ σ σ σ σ

ζ' Εἰς τὸ Διατονικὸν γένος εἰδικὴ μαρτυρία τοῦ Κολοβοῦ τόνου εἶναι ἡ ρ καὶ τοῦ Πλαγίου Δευτέρου εἰδικὴ τοῦ ἡμιτονίου εἶναι ἡ σ . Ὁ Δεύτερος ἤχος, ἡμιτόνιον δὲν ἔχει ἀλλ' οὔτε μαρτυρίαν. Τὸ Ἐναρμόνιον γένος μαρτυρεῖται διὰ τῶν ριζῶν τοῦ Διατονικοῦ γένους.

Ἔστώτες φθόγγοι κατὰ τὸ σύστημα τοῦ Μαθηματικοῦ Εὐκλείδου (§ 95)

109

	Β	
		Ἔστω Χορδὴ κατ' Εὐκλείδην
		Κατ' ἔμέ
Νήτη ὑπερβολαίων Ε	—	Δ'
Παρανήτη ὑπερβολαίων Μ	—	ϛ'
Τρίτη ὑπερβολαίων Ν	—	λ'
Ἐπίσημη ὑπερβολαίων Η	—	π' Νήτη Διεξευγμένων
Νήτη συνημμένων Ζ	—	ν' Διάτονος διεξευγμένων
Παρανήτη συνημμένων Ξ	—	ζ' Τρίτη διεξευγμένων
Τρίτη συνημμένων Κ	—	κ' Παραμέση
Μέση Δ	—	δ' Μέση
Διάτονος Μέσων Ρ	—	ρ' Λιχανὸς Μέσων
Παρυπάτη Μέσων Ο	—	ο'
Ἐπίσημη Μέσων Θ	—	θ' π'
Ἐπίσημη Διάτονος Γ	—	γ' Λιχανὸς
Παρυπάτη Ἐπίσημων Π	—	π' ζ'
Ἐπίσημη Ἐπίσημων Λ	—	λ' κ'
Προσλαμβανόμενος Δ	—	δ' Βόμβος

- α' ὁ Α Β ἡχος ἀποτελεῖ τὸν βαρύτετον τόνον ($\sigma_{\Delta}^{\lambda}-0$) τῆς χορδῆς, Βόμβον καλούμενον.
- β' Ὁ ἡχος Α Β τοῦ Γ Β ($\sigma_{\Delta}^{\lambda}-0$ τοῦ $\sigma_{\lambda}^{\gamma}-0$) Ἐπίτριτός ἐστιν, ὥστε ὁ Α Β ($\sigma_{\Delta}^{\lambda}-0$) τῷ Γ Β ($\sigma_{\lambda}^{\gamma}-0$) συμφωνεῖ Διατεσσάρων.
- γ' Ἐπειδὴ ὁ Α Β ($\sigma_{\Delta}^{\lambda}-0$) τοῦ Δ Β ($\frac{\Delta}{\sigma_{\lambda}}-0$) διπλάσιος, θὰ συμφωνήσῃ Διαπασῶν, καὶ ἔσται ὁ Δ Β [$\frac{\Delta}{\sigma_{\lambda}}=0$] Μέση
- δ' Καὶ ἐπειδὴ ὁ Α Β ($\sigma_{\Delta}^{\lambda}-0$) τοῦ Ε Β ($\frac{\Delta}{\sigma_{\lambda}'}-0$) τετραπλάσιος, ὁ Ε Β ($\frac{\Delta}{\sigma_{\lambda}'}-0$) ἔσται Νήτη τῶν Ὑπερβολαίων.
- ε' Ἐτεμον τὸ Γ Β ($\sigma_{\lambda}^{\gamma}-0$) διχῶς κατὰ τὸ Ζ Β ($\gamma_{\lambda}^{\gamma'}-0$) καὶ ἔσται διπλάσιον τὸ Γ Β ($\sigma_{\lambda}^{\gamma}-0$) τοῦ Ζ Β ($\gamma_{\lambda}^{\gamma'}-0$) ὥστε συμφωνήσῃ Διαπασῶν τὸ Γ Β ($\sigma_{\lambda}^{\gamma}-0$) πρὸς τὸ Ζ Β ($\gamma_{\lambda}^{\gamma'}-\gamma_{\lambda}^{\gamma'}$) καὶ ἔσται τὸ Ζ Β ($\gamma_{\lambda}^{\gamma'}-0$) Νήτη συνημμένων.
- ς' Λαβὼν τοῦ Δ Β ($\frac{\Delta}{\sigma_{\lambda}}-0$) τρίτον μέρος τὸ Δ Η ($\frac{\Delta}{\sigma_{\lambda}}-\frac{\pi}{\eta}$) καὶ ἔσται ἡμιόλιος ὁ Δ Β ($\frac{\Delta}{\sigma_{\lambda}}-0$) τοῦ Η Β ($\frac{\pi}{\eta}-0$) ὥστε συμφωνήσῃ εἰς τὸ Διαπέντε καὶ ἔσται ὁ Η Β ($\frac{\pi}{\eta}-0$) Νήτη Διεζευγμένων.
- ζ' Ἐθῆκα τὸ Η Β ($\frac{\pi}{\eta}-0$) ἴσον τῷ Η Θ ($\frac{\pi}{\eta}-\frac{\pi}{\theta}$) ὥστε τὸ Θ Β ($\frac{\pi}{\theta}-0$) πρὸς τὸ Η Β ($\frac{\pi}{\eta}-\frac{\pi}{\theta}$) συμφωνήσῃ Διαπασῶν. καὶ ἔσται τὸ Θ Β ($\frac{\pi}{\theta}-0$) Ὑπάτη Μέσων.
- η' Ἐλαβον τοῦ Θ Β ($\frac{\pi}{\theta}-0$) τρίτον μέρος τοῦ Θ Κ ($\frac{\pi}{\theta}-\frac{\kappa}{\theta}$) ὥστε εἶναι τὸ Κ Β ($\frac{\kappa}{\theta}-0$) Παραμέσην.
- θ' Ἀπέλαβον τοῦ Κ Β ($\frac{\kappa}{\theta}-0$) ἴσον τῷ Κ Λ [$\frac{\kappa}{\theta}-\frac{\eta}{\lambda}$] καὶ ἔσται Ὑπάτη Βαρεῖα.
- Ἐπὶ τοῦ Κανόνος τούτου (Μονοχόρδου) εὐρίσκονται οἱ φθόγγοι τοῦ ἀμεταβόλου συστήματος, λοιπὸν ἐπὶ τοὺς φερομένους χωρήσωμεν.

107

Φερόμενοι φθόγγοι κατ' Εύκλειδην (§ 96)

- α' "Ετεμον τὸ EB ($\frac{\Delta}{\sigma\lambda}$ '—O) εἰς ὀκτώ μέρη καὶ ἐξ αὐτῶν ἔθηκα τὸ EM ($\frac{\Delta}{\sigma\lambda}$ '— $\frac{\Gamma}{\gamma\gamma}$ ') ὥστε τὸ MB ($\frac{\Gamma}{\gamma\gamma}$ '—O) τοῦ EB ($\frac{\Delta}{\sigma\lambda}$ '—O) γενέσθαι Ἐπόγδοος.
- β' "Ετεμον τὸ MB ($\frac{\Gamma}{\gamma\gamma}$ '—O) εἰς ὀκτώ καὶ ἔν ἐξ αὐτῶν ἔθηκα τὸ NM ($\frac{\epsilon}{\sigma}$ '— $\frac{\Gamma}{\gamma\gamma}$ ') καὶ ἔσται ὁ NB ($\frac{\epsilon}{\sigma}$ '— $\frac{\Gamma}{\gamma\gamma}$ ') τόνος βαρύτερος τοῦ MB ($\frac{\Gamma}{\gamma\gamma}$ '—O) κοὶ ὁ MB ($\frac{\Gamma}{\gamma\gamma}$ '—O) τοῦ BE (O— $\frac{\Delta}{\sigma\lambda}$ ') τόνος βαρύτερος, Παρανήτη Ὑπερβολαίων, ὥστε ὁ NB ($\frac{\epsilon}{\sigma}$ '—O) τρίτη Ὑπερβολαίων, ὁ δὲ MB ($\frac{\Gamma}{\gamma\gamma}$ '—O) Παρανήτη, Ὑπερβολαίων διάτονος.
- γ' "Ελαβον τὸ NB ($\frac{\epsilon}{\sigma}$ '—O) τρίτον μέρος καὶ ἔθηκα τὸ ΝΞ ($\frac{\epsilon}{\sigma}$ '— $\frac{\zeta}{\sigma}$ ') ὥστε τὸ ΞΒ ($\frac{\zeta}{\sigma}$ '—O) τοῦ NB ($\frac{\epsilon}{\sigma}$ '—O) Ἐπίτριτον καὶ διατεσσάρων ἐπὶ τὴν βαρύτητα, καὶ γενέσθαι τὸ ΞΒ ($\frac{\zeta}{\sigma}$ '—O) τρίτην διεzeugμένων.
- δ' Λαβὼν τοῦ ΞΒ ($\frac{\zeta}{\sigma}$ '—O) τὸ ἡμιου ἔθηκα τὸ ΞΟ ($\frac{\zeta}{\sigma}$ '— $\frac{\epsilon}{\sigma}$) ὥστε γενέσθαι Διαπέντε ἐπὶ τὴν βαρύτητα τὸ ΟΒ ($\frac{\epsilon}{\sigma}$ —O) πρὸς τὸ ΞΒ ($\frac{\zeta}{\sigma}$ '—O), ἄρα τὸ ΟΒ [$\frac{\epsilon}{\sigma}$ —O] Παρανήτη Μέσων.
- ε' Ἐθηκα τὸ ΞΟ [$\frac{\zeta}{\sigma}$ '— $\frac{\epsilon}{\sigma}$] ἴσον τῷ ΟΠ [$\frac{\epsilon}{\sigma}$ — $\frac{\zeta}{\sigma}$] ὥστε γενέσθαι τὸ ΠΒ [$\frac{\zeta}{\sigma}$ —O] Παρυπάτην Ὑπατῶν
- ϛ' "Ελαβον τοῦ ΓΒ [$\frac{\gamma}{\sigma\lambda}$ —O] τέταρτον μέρος τὸ ΓΡ [$\frac{\gamma}{\sigma\lambda}$ — $\frac{\Gamma}{\gamma\gamma}$] ὥστε ΡΒ [$\frac{\Gamma}{\gamma\gamma}$ —O] γενέσθαι μέσων διάτονος.

Σημ. Ὁ μαθηματικὸς Εὐκλείδης ἀρχίσας τὴν διαίρεσιν τῆς χορδῆς ἐπὶ τοῦ Μονοχόρδου [κανόνος] ἀπὸ τοῦ Βόμβου ἀνέβη μέχρι τῆς Νήτης Ὑπερβολαίων, καὶ ἐκεῖθεν ὀπισθοχωρῶν κατῆλθε μέχρι τῆς Ὑπάτης Βαρείας καὶ ἔδωκε πέρας ἐξ αὐτῆς εἰς τὸν Διάτονον, Λιχανὸν τῶν Μέσων.

Φερόμενοι καθ' ἡμετέραν μέθοδον

- 108 Ἡ διαφορὰ τῶν τόνων τῆς Β. Μουσικῆς ἀπὸ τῆς τοῦ Εὐκλείδου ἔγκειται εἰς τοὺς φερομένους φθόγγους Ὁ Εὐκλείδης κατερχόμενος ἐκ τῆς Νήτης Ὑπερβολαίων, λαμβάνει

ὡς ἀφετηρίαν τὸ ὑπολειφθὲν μέρος τῆς χορδῆς $\frac{1}{4}$ Ε Β
 $(\frac{\Delta}{\sigma\lambda} - 0)$ τὸ ὁποῖον διαιρεῖ εἰς $\frac{8}{8}$ ἐξ ὧν λαμβάνει τὸ
ἴσον $\frac{1}{8}$ ἐξ αὐτῶν, καὶ προσθέτει ἐπὶ τὴν βαρύτητα τῆς

χορδῆς καὶ σχηματίζει τὸ Μ Β $(\frac{\Gamma'}{\gamma\gamma} - 0)$ τόνον Ἐπόγδοον,
εὐρισκόμενον ἐκτὸς τῶν $\frac{8}{8}$ τῆς διαιρεθείσης χορδῆς τοῦ $\frac{1}{4}$

ἐπὶ τούτου συμφωνεῖ καὶ ἡ Β. Μουσικῆ, ἐντεῦθεν ὁμως
ἀρχεται ἡ διαφορὰ τῆς Κλίμακος τῶν ἀρχαίων ἀπὸ τῆς
Βυζαντινῆς· διότι ὁ Εὐκλείδης συνεχίζων τὴν διαίρεσιν
τῆς Μ Β $(\frac{\Gamma'}{\gamma\gamma} - 0)$ διὰ τῆς μεθόδου τῶν Ἐπογδῶν λαμβά-

νει καὶ ἐκ ταύτης τὸ $\frac{1}{8}$ τὸ ὁποῖον θέτει ἐπὶ τὴν βαρύ-
τητα, σχηματίζει ἕτερον Ἐπόγδοον τὸν Ν Β $(\frac{\delta}{\sigma} - 0)$. Ἡ-
μεῖς ἀκολουθήσαντες τὴν τάξιν τῆς Βυζαντινῆς Κλίμακος
διηρέσαμεν τὴν χορδὴν Μ Β $(\frac{\Gamma'}{\gamma\gamma} - 0)$ οὐχὶ εἰς $\frac{8}{8}$ ἀλλὰ

εἰς $\frac{11}{11}$ ἐξ ὧν ἐλάβαμεν $\frac{1}{11}$ καὶ ἐθέσαμεν ἐπὶ τὴν βαρύ-
τητα καὶ ἐσχηματίσθη τὸ Ν Β $[\frac{\delta'}{\chi} - 0]$ διάστημα ἐκ τό-
νου Ἐλάσσονος $\frac{\delta'}{\chi}$ διατονικοῦ καὶ οὐχὶ χρωματικοῦ $\frac{\delta'}{\sigma}$

κατὰ τὸν Εὐκλείδην. Ἐκ τῆς διαιρέσεως ταύτης ἐξαρ-
τῶνται καὶ οἱ ἐφεξῆς φερόμενοι καὶ τὸ Διαπασῶν μουσικὸν
οἰκοδόμημα τῆς Β. Μουσικῆς, ἥτις ὀρθῶς φέρει τὸ ὄνομα
ΔΙΑΤΟΝΙΚΗ διότι συνίσταται καθαρῶς ἐκ τόνων Μειζόνων
καὶ Ἐλασσόνων καὶ οὐχὶ ἡμιτονίων μεμιγμένων μετὰ τό-
νων ὡς ἡ τῶν ἀρχαίων καὶ ὡς ἡ Εὐρωπαϊκῆ· συνεχίζω τὴν
διαίρεσιν τῆς χορδῆς.

Λαμβάνω τρίτον μέρος τῆς Ν Β $[\frac{\delta'}{\chi} - 0)$ θέτω ἐπὶ τὴν βαρύ-
τητα τὸ Ν Ξ $[\frac{\delta'}{\chi} - \frac{\zeta'}{\chi}]$ καὶ σχηματίζω τὸ $\frac{\zeta'}{\chi} - \frac{\gamma'}{\gamma\gamma}$ διάστη-
μα Διατονικὸν Ἐλάσσονα τόνον καὶ ὄχι χρωματικὸν $\frac{\zeta}{\sigma}$.

Λαμβάνω τὸ ἥμισυ διάστημα τοῦ Ξ Β $[\frac{\zeta'}{\chi} - 0]$ καὶ θέτω
ἐπὶ τὸ βαρὺ τὸ Ξ Ο $[\frac{\zeta'}{\chi} - \frac{\delta}{\chi}]$ καὶ σχηματίζω τὸν Διατονικὸν
 $\frac{\delta}{\chi} - \frac{\Gamma'}{\gamma\gamma}$ ἐπίσης Ἐλάσσονα τόνον.

Ἐπίσης λαμβάνω ἴσον μέρος τοῦ Ξ Ο $[\frac{\delta}{\chi} - \frac{\zeta'}{\chi}]$ καὶ θέτω
ἐπὶ τὸ βαρὺ Ο Π $[\frac{\delta}{\chi} - \frac{\zeta}{\sigma}]$ ὅπερ ὁ Ἐλάσσων τόνος $\frac{\zeta}{\sigma} - \frac{\gamma}{\delta\lambda}$
Τέλος λαμβάνω τέταρτον μέρος τοῦ Γ Β $[\frac{\gamma}{\delta\lambda} - 0]$ ἐπὶ τὸ ὀ-
ξὺ τὸ Γ Ρ $[\frac{\gamma}{\delta\lambda} - \frac{\Gamma'}{\gamma\gamma}]$ ὥστε τὸ Ρ Β $[\frac{\Gamma'}{\gamma\gamma} - 0]$ ἐγένετο Μέσων
διάτονος.

Προσλαμβανόμενος Συναφή Διαζευκτικός

- 110 Προσλαμβανόμενος καλεῖται ὁ τόνος ὁ ὁποῖος προσλαμβάνεται πρὸς τελειοποίησιν τῆς Ὀγδόης ἢ ὁποῖα συμφωνεῖ μετὰ τῆς Δισδιαπασῶν ὡς $\delta\lambda - \frac{\Delta}{\Delta} - \frac{\Delta}{\delta\lambda}$

Προσλαμβανόμενος θεωρεῖται καὶ ὁ τόνος ἡ ἢ Τριφωνία ἢ ὁποῖα προσλαμβάνεται ἔξωθεν τοῦ συστήματος ἢ τοῦ γένου, ὡς βοήθημα καὶ ὑποστήριγμα εἰς τὴν μελωδίαν οὔτω ὁ $\delta\lambda - \eta$ τόνος προσλαμβάνεται εἰς τὸ Τετράχορδον $\eta - \frac{\pi}{\chi}$ τὸ $\delta\lambda - \eta$ Τετράχορδον προσλαμβάνεται εἰς τὴν Διαπασῶν τοῦ λ δ' ὁ $\eta - \frac{\pi}{\eta}$ εἰς τὸν Α' ἤχον, εἰς τὸ Πεντάχορδον $\frac{\pi}{\eta} - \frac{\chi}{\eta}$ καὶ εἰς τὸν λ α'. Τὸ $\eta - \frac{\gamma}{\gamma}$ Τετράχορδ. εἰς τὸν Τρίτον ἤχον καὶ εἰς τὸν Βαρῦν $\frac{\gamma}{\gamma}$ ὁ $\frac{\pi}{\eta} - \frac{\delta}{\chi}$ εἰς τὸν Τέταρτον, καὶ ὁ $\frac{\gamma}{\gamma} - \frac{\Delta}{\delta\lambda}$ εἰς τὸν ἀγία, καὶ ὁ $\frac{\delta}{\chi} - \frac{\Delta}{\chi}$ εἰς τὸν Δεύτερον καὶ ὁ $\eta - \frac{\pi}{\chi}$ εἰς τὸν πλ. β' ἤχον.

- 111 Συναφή λέγεται ἢ συναφεία ἢ σύζευξις δύο Τετραχόρδων διὰ κοινοῦ φθόγγου ὡς Πα, Βου, Γα, Δι Δι, Κε, Ζω, Νη.
 112 Διάζευξις ἢ Διαζευκτικός τόνος λέγεται ὅταν δύο τετράχορδα συνδέωνται οὐχὶ διὰ κοινοῦ ἀλλὰ δι' ἰδίου ἕκαστον φθόγγου, διὰ τόνου Μείζονος ὡς, Πα, Βου, Γα, Δι 12 Κε, Ζω, Νη, Πα

Τόνοι καὶ Τετράχορδα κατὰ τὸ σύστημα τῆς Πυθαγορικῆς Κλίμακος.

- 113 Βόμβος τῆς χορδῆς Μονοχόρδου ἔστω ὁ φθόγγος Δι— $\delta\lambda$ ὁ ὁποῖος ἐν τῇ ἐκτέλεισι θεωρεῖται Προσλαμβανόμενος τοῦ Ἐπογδίου η οὔτος δὲ ὁ η καλεῖται Ὑπάτη Ὑπατῶν ἀπέχουσα τοῦ Βόμβου ἐπὶ πάντων τῶν γενῶν τῆς ἀρμονίας, τόνον Μείζονα, μετὰ δὲ τὴν Ὑπατὴν ὑπατῶν ἢ Παρυτάτη Ὑπατῶν ζ κατὰ Ἐλάσσονα τόνον ὀξετέρη τῆς Ὑπάτης. Ἐπειτα ὁ Λιχανὸς η ἦτοι ἡ Ὑπατῶν διάτονος ἀπέχουσα τῆς Παρυπάτης ζ Ἐλάσσονα τόνον, καὶ μετ' αὐτὴν τάσσεται ἡ Ὑπάτη τῶν Μέσων $\frac{\pi}{\eta}$ τόνον ἀπέχουσα τοῦ Λιχανοῦ $\delta\lambda$ τῶν Ὑπατῶν.

- 114 Μέχρι τῆς Ὑπάτης Μέσων $\frac{\pi}{q}$ συμπληροῦται τὸ τῶν Ὑπα-
 τῶν τετραχόρδον ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς Ὑπάτης Ὑπατῶν
 $q - \frac{\pi}{q}$. Ἀπὸ δὲ τῆς Ὑπάτης τῶν μέσων, ἀρχὴν ποιούμεθα
 τοῦ Τετραχόρδου τῶν μέσων, κοινοῦ ὄντος τοῦ $\frac{\pi}{q}$ τῶν τε-
 τραχόρδων Ὑπατῶν καὶ Μέσων, τοῦ μὲν πρώτου τετρα-
 χόρδου ὀξύτατος ὁ $\frac{\pi}{q}$ τοῦ δὲ δευτέρου βαρύτερος. Μετὰ δὲ
 τὴν Ὑπάτην $\frac{\pi}{q}$ τῶν Μέσων, ἡ Παραπάτη $\frac{\delta}{\chi}$ τάσσεται, κα-
 τὰ Ἐλάσσονα τόνον ὀξύτερα τῆς Ὑπάτης τῶν Μέσων
 $\frac{\pi}{q}$ καὶ μετ' αὐτὴν Λιχανὸς $\frac{\gamma}{\gamma}$ ἦτοι ὁ διάτονος τῶν Μέσων
 Ἐλάσσονα τόνον τῆς Παραπάτης $\frac{\delta}{\chi}$ ὀξύτερος καὶ μετὰ τοῦ-
 τον ἡ Μέση $\frac{\delta}{\lambda}$ τόνον διαφέρουσα τοῦ Λιχανοῦ $\frac{\gamma}{\gamma}$ καὶ μέ-
 χει τούτου συμπληροῦται τὸ σύστημα τοῦ τετραχόρδου
 τῶν Μέσων.
- 115 Ἐπὶ τοῦ Τετραχόρδου τῶν Μέσων, πότε μὲν συνάπτο-
 μεν τὸ Τετράχορδον τῶν συνημμένων, ποιῶντες ἀρχὴν
 αὐτὴν τὴν Μέσην, καὶ διὰ τοῦτο συνημμένην καλοῦμεν·
 πότε δὲ τὸ τῶν διεξευγμένων, ὅπερ οὐκ ἔτι ἔχει τὴν ἀρ-
 χὴν ἀπὸ τῆς Μέσης $\frac{\delta}{\lambda}$ ἀλλὰ ἀπὸ τῆς Παραμέσης $\frac{\chi}{q}$ ἦτις ἀ-
 πὸ τῆς Μέσης ἀπέχει τόνον, καὶ οὕτω ποιῶμεν δύο συστή-
 ματα τέλεια, τὸ μὲν κατὰ συναφὴν (§ 111) τὸ δὲ κατὰ διά-
 ζευξιν (§ 114).
- 116 Ὅταν μὲν ποιῶμεν τὸ κατὰ συναφὴν σύστημα, τάσσομεν
 τῇ Μέσῃ (τὸ Τετράχορδον τῶν συνημμένων εἶναι γένους
 χρωματικοῦ τοῦ Δευτέρου ἤχου καὶ διὰ τοῦτο ἡ μαρτυρία
 $\frac{\delta}{\lambda}$ μεταβάλλεται εἰς $\frac{\delta}{\lambda}$), Τρίτην συνημμένων Νητῶν $\frac{\zeta}{\zeta}$ Ἐ-
 $\frac{\delta}{\lambda}$ λάσσονα τόνον τῆς Μέσης $\frac{\delta}{\lambda}$ ἀπέχουσαν. Τῇ δὲ Τρίτῃ συ-
 νημμένων Νητῶν $\frac{\zeta}{\zeta}$ τάσσομεν Παρανήτην $\frac{\zeta}{\zeta}$ τόνον τῆς
 Τρίτης ὀξύτεραν. Ἐφεξῆς θέτομεν Νήτην συνημμένων Νη-
 τῶν $\frac{\nu}{\nu}$ Ἐλάσσονα τόνον τῆς Παρανήτης $\frac{\zeta}{\zeta}$ ὀξύτεραν τοῦ-
 το τὸ Τετράχορδον καλεῖται συνημμένων Νητῶν, διὰ τὸ
 μὴ ἀφεστάναι ἀπὸ τῆς Μέσης $\frac{\delta}{\lambda}$ ἀλλ' ὅτι συνήφθη τῷ
 $\frac{\delta}{\lambda}$
 πρὸ αὐτοῦ Τετραχόρδῳ κατὰ κοινὸν φθόγγον τῇ Μέσῃ. Λέ-
 γομεν τὴν μὲν ἐγγύς τῇ Μέσῃ Τρίτην, διὰ τὸ τρίτην ἀπὸ
 τοῦ τέλους ὑπάρχειν, τὴν δὲ ἐφεξῆς Παρανήτην, τὴν δὲ τε-
 λευταίαν, Νήτην, διὰ τὸ εἶναι αὐτὴν τέλος τῆς ἐπὶ τὸ ὀξύ
 κινήσεως.

117 Ὅταν δὲ τὸ κατὰ διάζευξιν σύστημα ποιούμεν, τῇ Μέσῃ
 Δ τάσσομεν Παραμέσῃ κ τόνῳ τῆς Μέσης ἀφεστηκυῖαν
 $\delta\lambda$ καθάπερ καὶ ἐπὶ τοῦ Προσλαμβανομένου $\delta\lambda$ η (§ 110) εἴ-
 η ρηται καὶ τῆς τῶν Ὑπατῶν ζ - γ ἀπὸ δὲ τῆς Παραμέ-
 $\delta\lambda$ σης ἀρχὴν ποιούμεν τοῦ Τετραχόρδου τῶν διεζευγμένων
 Νητῶν. Τάσσομεν τῇ Παραμέσῃ Τρίτην διεζευγμένων Νητῶν
 ζ λ , ὀξυτέραν τῆς Παραμέσης Ἐλάσσονα τόνον, ἐφεξῆς
 τάσσομεν Παρανήτην διεζευγμένων Νητῶν γ Ἐλάσσονα
 $\eta\eta$ τόνον ὀξυτέραν τῆς Τρίτης ζ λ καὶ μετ' αὐτὴν τάττομεν
 τὴν Ὑπίτην τοῦ Τετραχόρδου Ὑπερβολαίων π η τόνῳ ὀ-
 ξυτέραν τῆς διατίνου γ η Νητῶν διεζευγμένων, τέλος οὖ-
 σαν καὶ ὀξυτάτην τῶν διεζευγμένων, ἀρχὴν δὲ καὶ βαρυ-
 τάτην τοῦ Τετραχόρδου τῶν Ὑπερβολαίων. Ἐφεξῆς τάτ-
 τομεν τὴν Τρίτην Ὑπερβολαίων δ λ Ἐλάσσονα τόνον ὀξυ-
 τέραν τῆς Νήτης διεζευγμένων π η καὶ μετ' αὐτὴν τάττο-
 μεν Παρανήτην Ὑπερβολαίων γ η , Ἐλάσσονα τόνον ὀξυ-
 $\delta\lambda$ τέραν τῆς Τρίτης δ λ καὶ τέλος τάσσομεν τὴν Νήτην Ὑ-
 περβολαίων λ τόνῳ τῆς Παρανήτης γ η ὀξυτέραν, καὶ πέ-
 ρας οὖσαν τοῦ δευτέρου συστήματος τοῦ καλουμένου κατὰ
 διάζευξιν

Σημ. Τὸ Διατονικὸν γένος ὀνομάζεται καὶ Πυθαγορικὸν
 Ὀκτάχορδον

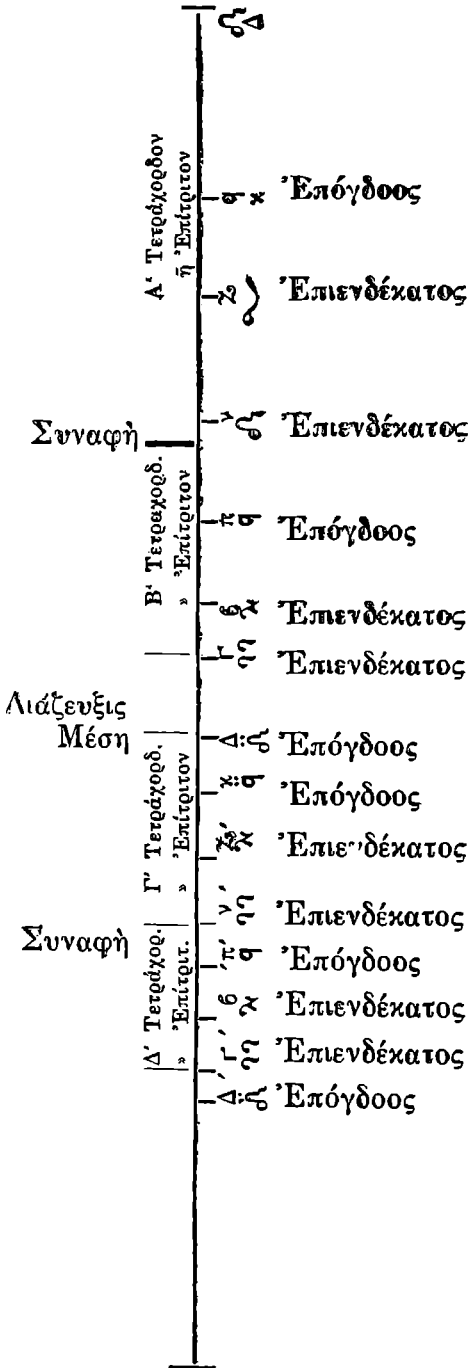
118 Τὸ Δεκαπεντάχορδον ἢ Δισδιαπασῶν σύστημα διαιρεῖται
 ὡς ἐκ τῶν ἀνωτέρω φαίνεται εἰς πέντε Τετράχορδα ὡς,
 $\delta\lambda$ προσλαμβανόμενος.

α'	η	η	ζ	η	γ	12	π	Τετράχορδον Ὑπατῶν
	κ		δ		$\delta\lambda$		η	
β'	π	η	δ	η	γ	12	Δ	» Μέσων
	η		λ		$\eta\eta$		$\delta\lambda$	
γ'	Δ	η	δ	12	ζ	η	γ	» Συνημμένων
	$\delta\lambda$		λ		$\delta\lambda$		γ	
δ'	κ	η	ζ	η	γ	12	π	» Νητῶν
	η		λ		$\eta\eta$		η	
ε'	π	η	δ	η	γ	12	Δ	» Ὑπερβολαίων
	η		λ		$\eta\eta$		$\delta\lambda$	

119 Δεκαπεντάχορδος Κλίμαξ κατὰ τὸ σύστημα Πυθαγόρα

Νήτη Ὑπερβολ.	Δ	12	Μείζων Τόνος
Διάτονος Ὑπερβ.	δλ	9	Ἐλάσσων Τόν. κολοβός
Τρίτη Ὑπερβολ.	γ	9	Ἐλάσσων Τόνος
Νήτη Διεξευγμέν.	β	12	Ἐλάσσων Τόνος
Διάτονος Διεξευγμ.	α	9	Ἐλάσσων Τόνος
Τρίτη Διεξευγμ.	π	9	Νήτη Συνημ.
Ἐλάσσων Τόνος	ρ	12	Ἐλάσσων Τόνος
Παραμέση	ν	9	Συνημ. Διάτονος
Διαξευκτικός	η	12	Μείζων Τόνος
Μέση	θ	9	Τρίτη Συνημ.
Διάτονος Μέσων	ι	12	Μέση
Παρυπάτη Μέσων	κ	9	Μείζων Τόνος
Ἐπάτη Μέσων	λ	9	Λιχανός
Διάτονος Ὑπατ.	μ	12	Ἐλάσσων Κολοβός
Παρυπάτη Ὑπατ.	ν	9	Ἐλάσσων τόνος
Ἐπάτη Ὑπατῶν	ξ	12	Μείζων τόνος
Βόμβος	ο	9	Ἐλάσσων Κολοβός
	π	9	Ἐλάσσων Τόνος
	ρ	12	Μείζων Τόνος

Τὰ Τετράχορδα ἐπὶ Μονοχόρδων

121

Ἡ Βυζαντινὴ Κλίμαξ κατὰ τὸ
ἡμέτερον σύστημα

$$\Delta\iota \quad \frac{9216}{9216} = 1$$

$$\text{Κε} \quad \frac{8192}{9216} = \frac{8}{9}$$

$$\text{Ζω} \quad \frac{5709\frac{1}{3}}{9216} = \frac{22}{27}$$

$$\text{Νη} \quad \frac{6912}{9216} = \frac{3}{4}$$

$$\text{Πα} \quad \frac{6144}{9216} = \frac{2}{3}$$

$$\text{Βου} \quad \frac{5622}{9216} = \frac{11}{18}$$

$$\text{Γα} \quad \frac{5184}{9216} = \frac{9}{16}$$

$$\Delta\iota \quad \frac{4608}{9216} = \frac{1}{2}$$

122 Ἡ Δεκαπεντάχορδος Κλίμαξ τοῦ φιλοσόφου Πυθαγόρου κατὰ Χρῦσανθον

Κε	9216	= 1	τόνος
Ζω	8192	= $\frac{9}{8}$	λεῖμμα
Νη (+)	7776 (+)	$\frac{27}{32}$	τόνος
Πα	6912	= $\frac{3}{4}$	τόνος
Βου	6144	= $\frac{2}{3}$	λεῖμμα
Γα (+)	5832	$\frac{81}{128}$	(+) τόνος
Δι	5184	$\frac{9}{16}$	τόνος
Κε	4608	$\frac{1}{2}$	λεῖμμα
Ζω (ρ)	4374		
Ζω	4096		ἀποτομή
Νη	3888		λεῖμμα
Πα	3456		τόνος
Βου	3072		τόνος
Γα	2916		λεῖμμα
Δι	2592		τόνος
Κε	2304		τόνος

(+) Ἡ διαφορὰ τῆς Πυθαγορικῆς Κλίμακος ἀπὸ τῆς Βυζαντ

$$\text{Ζω} \quad \frac{27}{32} : \frac{22}{27} = \frac{25}{864} \quad \text{περίπου} \quad \frac{1}{36}$$

$$\text{Βου} \quad \frac{81}{128} : \frac{11}{18} = \frac{1458 - 1408}{2304} = \frac{50}{2304} = \text{περίπου} \quad \frac{1}{46}$$

Ἦχος χορδῆς. Παλμοὶ χορδῆς.

123 Ὁ ἦχος τῆς χορδῆς μουσικοῦ τινος ὄργάνου, παράγεται ἐκ τῶν παλμῶν τῆς κινήσεως αὐτῆς διὰ τοῦ ἀέρος. Τῆς δὲ κινήσεως κατηγορούμενα εἶναι δύο ταχύτης καὶ διάρκειαι. Ὅσον συνεχέστεροι εἶναι εἰς ἴσην διάρκειαν χρόνου οἱ παλμοὶ τῆς χορδῆς, τόσον ὀξύτερος εἶναι καὶ ὁ ἐκπεμπόμενος ἦχος, καὶ ὅσον ἀραιότεροι οἱ παλμοὶ, τόσον βαρύτερος ὁ ἦχος. Καὶ ἔστω ὅτι χορδῆ κρουομένη ἐκτελεῖ ἕκα τὸν παλμοὺς ἐντὸς δευτερολέπτου τῆς ὥρας, ἢ τοιαύτη χορδῆ τανυομένη ἔτι πλέον, ὥστε νὰ ἐκτελέσῃ διπλασίους παλμοὺς ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ χρονικοῦ διαστήματος, παράγει ἦχον διπλασίως ὀξύτερον χαλαρωθεῖσα δὲ ὥστε τῶν παλμῶν αὐτῆς ὁ ἀριθμὸς νὰ εἶναι μόνον πεντήκοντα εἰς τὸ δευτερόλεπτον, παράγει ἦχον διπλασίως βαρύτερον· εἰς τὸν αὐτὸν ἀρα χρόνον ἀναλόγως τῶν παλμῶν, ὁ ἐκπεμπόμενος ἦχος εἶναι ἢ βαρύτερος ἢ ὀξύτερος, καὶ ἐὰν χορδῆ τις ἐκπέμπει εἰς ἕν τι χρόνου διάστημα ἕκατὸν παλμοὺς καὶ ἄλλη διπλασίους, ὁ ἐξ ἑκατέρας ἀφιέμενος ἦχος εἶναι μὲν ὁ αὐτὸς, ἀλλὰ τῆς δευτέρας οἱ παλμοὶ ὄντες διπλασίοι, ἔπεται ὅτι καὶ ὁ ἦχος ἔσεται διπλασίως ὀξύτερος. Ὅθεν ταχύτης καὶ διάρκειαι, τόνος καὶ χρόνος εἶναι οἱ δύο καὶ μόνον μίτοι οἱ παμποικίλως συμπλεκόμενοι καὶ ἐξυφαίνοντες τὸ μαγικὸν τῶν ἤχων, τῆς Μουσικῆς Ἐπιστήμης τεχνούρημα

124 Ἦχοι ἐκπεμπόμενοι ἐκ δύο διαφορῶν τμημάτων [ἀποστάσεων] τῆς αὐτῆς χορδῆς, ἔχουσιν ὑψη ἀντιστρόφως ἀνάλογα πρὸς τὰ μήκη τῶν τμημάτων αὐτῶν. Ἐφ' ὅσον τὸ μήκος τῆς χορδῆς σμικρύνεται, τὸ ὕψος τοῦ ἤχου αὐτῆς ὑψοῦται· καὶ ἐφ' ὅσον τὸ μήκος τῆς χορδῆς ἀυξάνει, τὸ ὕψος τοῦ ἤχου αὐτῆς χαλαροῦται καὶ ἐκπίπτει· καθότι τὸ ὕψος ἤχου τινὸς, εἶναι ἀνάλογον πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν κατὰ χρόνον παλμικῶν κινήσεων [συχνότητων] τοῦ παλλομένου μήκους, ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν παλμικῶν κινήσεων τῆς χορδῆς εἶναι ἀντιστρόφως ἀνάλογος πρὸς τὰ παλλόμενα μήκη αὐτῆς.

125 Τὰ μήκη τῶν ἀποστάσεων τῆς Διατονικῆς, Κλίμακος ἐπὶ τοῦ Μονοχόρδου ἔχουν ὡς ἐξῆς:

$1, \frac{8}{9}, \frac{22}{27}, \frac{3}{4}, \frac{2}{3}, \frac{11}{18}, \frac{9}{16}, \frac{1}{2}$. Οἱ δὲ ἀντίστοιχοι ἀριθμοὶ τῶν

τόνων ἔχουν ὑψη ἢ συχνότητος κινήσεων ἀντιστρόφως, ὡς $1, \frac{9}{8}, \frac{27}{22}, \frac{4}{3}, \frac{3}{2}, \frac{18}{11}, \frac{16}{9}, \frac{2}{1}$ τὸ δὲ ὕψος ἐκάστου τόνου ἐπὶ

τῆς χορδῆς καθορίζεται πολλαπλασιαζομένου τοῦ ἀριθμητοῦ τοῦ κλάσματος ἐπὶ τινος ἀριθμοῦ ὡς βάσεως καὶ διαιρουμένου διὰ τοῦ παρονομαστοῦ.

Ἔστω ὡς βάσις ὁ ἀριθμὸς 72

72 X	$\frac{1}{1}$	=	$\frac{72}{1}$	=	1	Δι
72 X	$\frac{9}{8}$	=	$\frac{648}{8}$	=	81	Κε
72 X	$\frac{27}{22}$	=	$\frac{1944}{22}$	=	$84\frac{4}{11}$	Zω
72 X	$\frac{4}{3}$	=	$\frac{288}{3}$	=	96	Νη
72 X	$\frac{3}{2}$	=	$\frac{216}{2}$	=	108	Πα
72 X	$\frac{18}{11}$	=	$\frac{1296}{11}$	=	$117\frac{9}{11}$	Βου
72 X	$\frac{16}{9}$	=	$\frac{1152}{9}$	=	128	Γα
72 X	$\frac{2}{1}$	=	$\frac{144}{1}$	=	144	Λι

Ἡ Κλίμαξ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Μουσικῆς

72 X	$\frac{1}{1}$	=	$\frac{72}{1}$	=	1	Δο
72	$\frac{9}{8}$	=	$\frac{648}{8}$	=	81	Ρε
72 X	$\frac{5}{4}$	=	$\frac{360}{4}$	=	90	Μι
72	$\frac{4}{3}$	=	$\frac{288}{3}$	=	96	Φι
72	$\frac{3}{2}$	=	$\frac{216}{2}$	=	108	Σολ
72	$\frac{7}{3}$	=	$\frac{504}{3}$	=	120	Λα
72	$\frac{15}{8}$	=	$\frac{1080}{8}$	=	135	Σι
72	$\frac{2}{1}$	=	$\frac{144}{1}$	=	144	Λο

Ἡ διαφορὰ τῶν τόνων τῆς Βυζαντινῆς, $\frac{27}{22}$ καὶ $\frac{5}{4}$ τοῦ
 Μι τῆς Εὐρωπαϊκῆς εἶναι $\frac{108-110}{88} = \frac{54-55}{44} = \frac{1}{44}$ καὶ τοῦ
 Γα $\frac{16}{9}$ ἀπὸ τοῦ Σι $\frac{15}{8} = \frac{128-135}{72} = \frac{7}{72}$

Σχέσις φθόγγων

- 126 Σχέσις φθόγγων γίνεται όταν ἡ φθορὰ ἐνὸς φθόγγου τίθεται οὐχὶ εἰς τὸν φυσικὸν τῆς φθόγγου ἀλλὰ εἰς ἄλλον. Π. χ. όταν ἡ φθορὰ τοῦ Πα ρ τίθεται εἰς τὸν Δι ρ ἢ ἡ φθορὰ τοῦ Κε ο τίθεται εἰς τὸν Πα ο ἢ ἡ φθορὰ τοῦ Νη ρ τίθεται εἰς τὸν Γα ρ καὶ φθέγγεται ὁ φθόγγος τὸν ὁποῖον σημαίνει ἡ φθορὰ, καὶ γίνεται φανερὰ ἡ σχέσις τοῦ ἐνὸς φθόγγου πρὸς τὸν ἄλλον. Φθορίζονται ὅθεν τὰ μέλη εἴτε διατονικῶς, εἴτε χρωματικῶς ἐναλλάσσοντα συστήματα ὁ δὲ φθόγγος εἰς τὸν ὁποῖον τίθεται σημεῖον φθορᾶς ὑποτίθεται ἀντ' ἐκείνου τὸν ὁποῖον σημαίνει ἡ φθορὰ, καὶ ἀπ' αὐτοῦ λαμβάνουσι τὴν ἀναλογίαν τῶν τὰ διαστήματα τῶν λοιπῶν φθόγγων, καὶ κατὰ ταῦτα παραλλαγίζονται τὸ μέλος [?] 102. 103] Τὸ δὲ φθορικὸν μέλος δύναται νὰ καταλήγη ἀτελῶς καὶ ἐντελῶς κατὰ τὴν ιδέαν τῆς φθορᾶς καὶ λαμβάνει Μαρτυρίας ἰδιαζούσας τῇ φθορᾷ, εἰς ἐκάστην δὲ φθορὰν ἀπαιτεῖται τὸ εὐάρεστον διό εἶνε ἀνάγκη προετοιμασίας ἐκ μιᾶς Διπλῆς ἢ Τριπλῆς, ὥστε ὅταν τίθεται φθορὰ. νὰ ἀκούεται ἡ μελωδία εὐαγρότως, ὡς εἰς τὸν ἴδιον τῆς τόπον καὶ πόλιν μετὰ τὸ φθορικὸν μέλος νὰ γίεται ἡ ἐπιστροφή καὶ λύσις δι' ἀρμοδίας θέσεως καὶ φθορᾶς ὥστε νὰ ἀκούηται πάντοτε τὸ εὐάρεστον.
- ημ Ἡ ἀπὸ ἤχου εἰς ἤχον μετάβασις εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ μέλος δέον νὰ γίνεται ἀπὸ σταθεροῦ τῆς Κλιμακῆς φθόγγου, διὰ νὰ μὴ ἐπέρξηται παραφθορὰ εἰς τὰ τονιαῖα διαστήματα καὶ ἀλλοιοῦται ἡ βᾶσις καὶ προξενεῖται ἀηδία.

Ἦφος.

- 127 Ἦφος ἐστὶν ἡ διὰ καθαρᾶς καὶ ἀμέμπτου φωνῆς ζῶσα μελωδικὴ ἐκτέλεσις τῶν πατροπαραδότων Ἐκκλησιαστικῶν μουσικῶν θέσεων καὶ ἡ ἀπαγγελία καὶ ὑψὲς αὐτῶν Συστατικὰ τοῦ ἤφους εἶναι ἡ φωνή, τὸ μέλος, ὁ χρόνος ἡ μεταβολή, ἡ μίμησις καὶ ὁ ρυθμὸς, περὶ ὧν λέγομεν εἰς εἰδικὰ κεφάλαια.

Μεταβολή.

- 128 Μεταβολὴ λέγεται ἡ μετάβασις ἀπὸ ἤχου εἰς ἤχον, ἀπὸ γένους εἰς γένος, ἀπὸ συστήματος εἰς σύστημα, καὶ ἀπὸ τόνου εἰς τόνον γίνεται δὲ ἡ μεταβολή, ἵνα δοθῇ ἔμφασις εἰς λέξεις ἀπαιτούσας ζηρωτέραν παράστασιν τῆς σημασίας αὐτῶν, ὅταν ἡ παρατεταμένη καὶ μονότροπος ἐν τῷ αὐτῷ ἤχῳ μελωδία ἐπιφέξει κόρον τινὰ εἰς τὴν ἀκοὴν τῶν ἀκροατῶν καὶ διὰ νὰ καταστήσῃ αὐτοὺς προσεκτικούς, εἰσά-

γει εις άλλον ήχον, γένος, ή σύστημα, διά τής ποικιλίας και τερπνότητος.

- 129 Μεταβολή ή μετάβασις από ήχου εις ήχον γίνεται, όταν τὸ μέλος μεταβαίνη εις άλλον ήχον, άνευ άλλοιώσεως τῶν τόνων· από δὲ γένου; εις γένος γίνεται μεταβολή, όταν τὸ μέλος μεταβαίνη από Διατονικὸν εις Χρωματικὸν ή Ἐναρμόνιον και τάνάπαλιν· από δὲ Κλίμακος εις Κλίμακα γίνεται μεταβολή ἐν τῷ αὐτῷ ήχῳ διά μεταβολῆς τοῦ συστήματος· εις δὲ τὰς μεταβολὰς δέον νὰ ὑπάρχη και ἐν κοινόν, φθόγγος, ή τόνος, ἵνα λαμβάνηται ή κοινωνία ἐκ τής ομοιότητος αὐτῶν και ἐπὶ φθόγγων σταθερῶν και δεσποζόντων ήγηθέντος μέλου; ή δὲ βάσις τοῦ ἐπομένου, δέον νὰ συμπίπτῃ ἐπὶ τοῦ ἴσου τοῦ ήγουμένου, ή ἐπὶ τινος τῶν δεσποζόντων αὐτοῦ φθόγγων. Ἡ μετάβασις εις ἕτερον ήχον, ή σύστημα, τοῦ ὁποίου αἱ βάσεις ή οἱ δεσποζοντες φθόγγοι εἶναι διάφοροι, προξενεῖ αἰσθημα βαρῦ, δυσάρεστον, και ἐνοχλητικὸν εις τὴν ψυχὴν τῶν ἀκροατῶν. Μεταβολή γίνεται και κατ' ήθο;· όταν από μέλου; ταπε νοῖ και ήσυχαστικοῦ, μεταβαίνη εις ἀνδρικὸν και ταραχῶδε; Ἔστι και κατὰ χρόνον μεταβολή, όταν από βραδείας ἀγωγῆ; (§ 38) μεταβαίνη εις ταχείαν και τάνάπαλιν· ἔστι και κατὰ ρυθμὸν μεταβολή όταν μεταβάλληται ὁ ρυθμὸς.

Σημ. Τῆς μεταβολῆς δὲν πρέπει νὰ γίνεται κατάχρησις ἐπὶ τοῦ ἰδίου τροπαρίου Ὁ ἔμπειρο; ψάλτης δύναται ἐν τῷ αὐτῷ ήχῳ και γένει νὰ παραστήσῃ τὰς διαφόρους τῶν λέξεων σημασίας χωρὶς νὰ προκαλέσῃ κόρον εις τοῦ; ἀκροατὰ;· εις τοῦτο ἔγκειται ή ἱκανότης αὐτοῦ.

Μετάθεσις.

- 130 Μετάθεσις γίνεται όταν λαμβάνηται άλλος τόνος, ἀντὶ τοῦ τόνου ὁ ὁποῖος εἶναι βάσις ήχου τινὸς και φυλάττεται ή ἀναλογία τῶν διαστημάτων τής Κλίμακος τούτου, ἀντὶ τοῦ πρώτου Π. χ. εις τὸν Τρίτον ήχον φυσικῆς φθόγγος τοῦ ἴσου εἶναι ὁ Γα. Ὅταν μετατεθῇ ἐπὶ τοῦ Γα, ὁ Πα τοῦ Πρώτου ήχου, και φυλάττεται ή ἀναλογία τῶν τονιαίων διωστημάτων αὐτοῦ και οὐχὶ τοῦ Τρίτου, γίνεται μετάθεσις.

Σημ. α' Ἡ μετάβισις από ήχου εις ήχον ἐπὶ Τετραχόρδου, γίνεται μετατιθεμένων τῶν μέσων τόνων, τῶν ἄκρων μενόντων ἀκινήτων, ἐπὶ κορυφῆς τῶν ὁποίων εὐρίσκεται ὁ Διαζευκτικὸς τόνος (§112) τῶν ήχων.

Κλίμακες και Διαζευκτικοί τόνοι

Διαζευκτικοί

12		12		12		12		Συναφή	
κ	π	κ	π	κ	π	κ	π	κ	π
Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ	Δ
α	β	α	β	α	β	α	β	α	β
12	6	12	6	12	6	12	6	12	6
9	18	9	12	9	9	9	9	12	12
9	6	9	9	9	9	9	9	12	12
π	κ	π	κ	π	κ	π	κ	π	κ
ηχος α'	Πλάγιος α'	Πλάγιος β'	ηχος β'	ηχος β'	ηχος δ'	ηχος δ'	Τρίτος και	καὶ πλ. δ'	Βαρύς

Εημ β' Αἱ μεταβολαὶ καὶ μεταθέσεις ἀπὸ γένους εἰς γένος γίνονται ἐπὶ φθόγγων ἐστῶτων.

Ἦχος

131 Ἦχος γενικῶς καλεῖται τὸ αἷτιον τὸ προκαλοῦν τὸ αἴσθημα τῆς ἀκοῆς. Εἰς δὲ τὴν Μουσικὴν ἦχος καλεῖται ἰδιὸς τις τρόπος καὶ τάξις ἐν τοῖς φθόγγοις τῶν Τετραχόρδων, ἐπὶ τῶν ὁποίων τὸ μέλος περιφέρεται ἐπὶ καθωρισμένων τονιαίων διαστημάτων, καὶ διαφορῶν καταλήξεων ἔλκων τὴν φωνὴν πρὸς τοὺς μὲν, παραβλέπων δὲ καὶ παρερχόμενον ἀνευ χρονοτριβῆς τοὺς ἄλλους. Χαρακτηριστικὰ τῶν ἡχῶν εἶναι τὸ γένος, ἢ Κλίμαξ ἐπὶ τῆς ὁποίας στηρίζεται τὸ ἴσον, οἱ δεσπόζοντες φθόγγοι, ἐπὶ τῶν ὁποίων γίνονται αἱ μοναὶ, αἱ ἐμφάσεις καὶ αἱ καταλήξεις τῶν ἡχῶν.

132 Ἐν τῇ Ἐκκλησιαστικῇ Μουσικῇ οἱ ἦχοι εἶναι ὀκτὼ καὶ διαιροῦνται εἰς δύο, τέσσαρας κυρίους καὶ τέσσαρας πλαγίους· οἱ κύριοι ἦχοι ἔχουσι τὴν βάσιν τῶν ἐπὶ τοῦ ὀξέος Τετραχόρδου τῆς Κλίμακος, οἱ δὲ πλαγιοὶ ἐπὶ τοῦ μέσου Τετραχόρδου, καὶ μόνος ὁ Βαρύς ἦχος ἔχει βάσιν ζ ἐπὶ τοῦ βαρέος Τετραχόρδου.

Ὑποδιαίρέσεις τῶν ἤχων

133 Οἱ ὀκτώ ἤχοι ὑποδιαίρουσιν κατὰ τὰ γένη, εἰς Διατονι-
κοὺς, εἰς Χρωματικοὺς, καὶ εἰς Ἐναρμονίους ἕξ ὧν ὁ Πρῶ-
τος, ὁ Τέταρτος, ὁ Πλάγιος τοῦ Πρώτου καὶ ὁ Πλάγιος
τοῦ Τετάρτου, ἀνήκουν εἰς τὸ Διατονικὸν γένος ὁ Δεύτε-
ρος καὶ ὁ Πλάγιος τοῦ Δευτέρου εἰς τὸ Χρωματικὸν, ὁ
Τρίτος καὶ ὁ Βαρὺς, κατὰ τοὺς διδασκάλους, εἰς τὸ Ἐναρ-
μόνιον γένος ἔτι ὑποδιαίρουσιν καὶ ὡς πρὸς τὸ σύστημα
καθ' ὃ ψάλλονται. Ὁ Πρῶτος ἤχος καὶ ὁ Πλάγιός του
ψάλλονται κατὰ τὸ Πεντάχορδον σύστημα ὁ Τέταρτος κα-
τὰ τὸ Διαπασῶν, ὁ Πλάγιος τοῦ Τετάρτου κατὰ τὸ Δια-
πασῶν καὶ κατὰ τὸ Τετράχορδον σύστημα ἐν μέρει. Ὁ Τρι-
τος ἐν μέρει ψάλλεται κατὰ τὸ Πεντάχορδον σύστημα καὶ
ἐν μέρει κατὰ τὸ Τετράχορδον ὁ Βαρὺς ψάλλεται κατὰ
τὸ Τετράχορδον (Τριφωνίαν) καὶ κατὰ τὸ Διαπασῶν ^ζ,
ὁ Δεύτερος ἤχος ψάλλεται κατὰ διφωνίαν, καὶ ὁ Πλάγιος
Δεύτερος κατὰ Πεντάχορδον χρωματικῶς.

Σημ. Οἱ ἤχοι εἶναι ὀκτώ οἱ δὲ φθόγγοι τῆς Κλίμακος ἑπτὰ διὰ
νὰ λάβῃ δὲ ἕκαστος ἤχος θέσιν ἐπὶ ἰδίου φθόγγου τῆς
Κλίμακος, σχηματίζεται ἡ Κλίμαξ κατὰ τὸν Τροχόν, καὶ
εὖτω πῶς φυλάττεται ἡ τάξις τῶν κυρίων ἤχων πρὸς
τοὺς Πλαγίους των, οἱ ὅποιοι δεόν νὰ εὕρισκονται κατὰ
Πεντάχορδον βαρύτεροι τῶν κυρίων ἤχων ὁ φθόγγος
Νη, κατὰ τὸν Τροχόν, δίδει ἴσον εἰς τὸν Πλ. Δ', καὶ εἰς
τὸν Πλ. Β'. Ἐκαστος δὲ ἤχος ψάλλεται κατὰ πέντε δια-
φόρους τρόπους

- α'. Τὸ Εἰρημολογικόν, καθ' ὃ ψάλλονται οἱ Εἰρημοὶ, οἱ κανόνες,
τὰ Ἀπολυτίκια, τὰ Καθίσματα, οἱ Στίχοι, αἱ Καταβασαίαι,
τὰ Μεγαλυνάρια, ὁ Πεντηκοστός Ψαλμὸς, τὰ τυπικὰ τῆς
Λειτουργίας καὶ ἄλλα πολλὰ, τὰ ὅποια εἶναι πεπονημένα
εἰς μέτρα καὶ ρυθμὸν πρωτοτύπου τινὸς Τροπαρίου.
- β'. Τὸ Στιχηραρικὸν τὸ ὁποῖον εἶναι συντεταγμένον εἰς ἐλευ-
θέραν ποίησιν, ἐν ᾧ ψάλλονται πάντα τὰ Ἰδιόμελα, αἱ
Λιταὶ τὰ Δοξαστικά τῶν ἑσπερίων, τῶν Ἀποστίχων, τῶν
Αἰνῶν, τὰ Ἐωθινὰ καὶ ἄλλα.
- γ'. Τὸ Παπαδικὸν ἐν ᾧ ψάλλονται μέλη ἀργὰ Χερουβικά, Κοι-
νωνικά, Ἀσμητικά, τὰ τοῦ Μαθηματαρίου, Δόξα καὶ νῦν
τῶν Πολυελέων κ.λ.π.
- δ'. Τὸ ἀργὸν Εἰρημολογικόν, τὸ ὁποῖον εἶναι σύνθετον ἐκ τῆς
βίσεως τῶν δεσποζόντων τοῦ συντόμου Εἰρημολογικοῦ καὶ
ἐκ πολλῶν θέσεων καὶ καταλήξεων τοῦ Στιχηραρικοῦ.
- ε'. Τὸ Καλοφωνικὸν καθ' ὃ ψάλλονται τὰ Ἀνοιξαντάρια,
οἱ Πολυέλεοι, Εἰρημοὶ Καλοφωνικοὶ, Ἄξιόν ἐστι, καὶ ἄλλα
μελωδικώτατα μαθήματα μὲ ἀξιοθαύμαστον τέχνην.

Δεσπόζοντες, Ὑπερβάσιμοι, Καταταλήξεις.

- 134 Δεσπόζοντες φθόγγοι τοῦ μέλους ἤχου τινός, καλοῦνται ἐκεῖνοι τοὺς ὁποίους τὸ μέλος ἠδύνεται καὶ ἀρέσκεται νὰ ἐπαναλαμβάνη συχνίκις καὶ χρονοτριβῆ ἐπ' αὐτῶν διὰ καταλήξεων ἀτελῶν, ἐντελῶν καὶ τελικῶν καὶ τρόπον τι- νὰ ἀναπαυόμενοι ἐπ' αὐτῶν
- 135 Ὑπερβάσιμοι λέγονται οἱ φθόγγοι, τοὺς ὁποίους τὸ μέ- λος διαβαίνει ἀδιαφόρως, ἄνευ χρονοτριβῆς, ἄνευ καταλή- ξεων ἢ μονῶν
- 136 Αἱ καταλήξεις τῶν ἤχων ἐν τῇ μελωδίᾳ εἶναι πολλαὶ καὶ διάφοροι· διαιροῦνται ὁμως εἰς τρεῖς τάξεις, εἰς καταλήξεις ἀτελεῖς, ἐντελεῖς, καὶ τελικὰς· ἐξ ὧν αἱ ἀτελεῖς ἐκτελοῦν- ται ἐπὶ τῶν δεσποζόντων φθόγγων τῶν ἤχων ὅπου τὸ κεί- μενον τῶν λέξεων, στίζεται διὰ κόμματος, αἱ δὲ ἐντελεῖς καὶ τελικαὶ, ἐπὶ τῆς βάσεως συνήθως τῶν ἤχων, ὅπου αἱ λέξεις στίζονται δι' ἄνω τελείας ἢ κάτω· πολλάκις ὁμως λόγῳ τοῦ ποιητικοῦ μέτρου τῶν λέξεων, ἐκτελοῦνται ἐντε- λεῖς καταλήξεις, ἐπὶ κόμματος· καὶ ἀτελεῖς ἐπὶ τελείας καὶ ἰδίως εἰς τὰ προσόμοια καὶ εἰς τὸ Εἰρημολογικὸν μέρος.

Αἱ καταλήξεις χρησιμεύουσιν εἰς τὸ μέρος ὡς αἱ ἐν τοῖς λόγοις τεταγμένα στίξεις, ἔχουσαι σκοπὸν τὴν ἀνάπαυσιν τοῦ μέλους. Ἐκαστος ἤχος ἔχει ἰδίως καταλήξεις, καὶ ἕ- καστος τρόπος ἢ σύστημα ἤχου τινός δι' ἰδίας καταλήξε- ως γνωρίζεται. Π.χ. ἄλλως ἐκτελοῦνται αἱ καταλήξεις τοῦ Πρώτου ἤχου Στιχηραρικῶς, ἄλλως Εἰρημολογικῶς καὶ ἄλ- λως Παπαδικῶς· ἄλλως ἐκτελοῦνται αἱ καταλήξεις τοῦ Πρώτου ἤχου, καὶ ἄλλως τοῦ Δευτέρου, ὁμοίως καὶ τῶν λοιπῶν.

Συμφωνίαι τῶν δεσποζόντων ἐν τοῖς ἤχοις φθόγγων

- 137 Αἱ συμφωνίαι ἐπὶ ὠρισμένων φθόγγων ἐκίστου ἤχου, εἶναι ἀναγκαῖαι διὰ τὰς καταλήξεις τῶν δεσποζόντων, διὰ τὸ ἴσον τοῦ ἰσοκράτου καὶ τῶν βοηθῶν τοῦ ψάλτου.
- α'. Εἰς τὸ Στιχηραρικὸν μέρος τοῦ Πρώτου ἤχου ὑπάρχουν συμφωνίαι εἰς τοὺς φθόγγους Πα, Γα, εἰς δὲ τὸ Εἰρημολο- γικὸν εἰς τοὺς Πα, Δι· καὶ εἰς τὸ Παπαδικὸν Πα, Γα, Δι, Κε.
- β'. Εἰς τὸν Δεύτερον ἤχον Στιχηραρικῶς ὑπάρχουν συμφωνί- αι εἰς τοὺς φθόγγους Βου, Δι, Δι, Ζω, καὶ Δι, Νη· ὁμοί- ως καὶ εἰς τὸ Παπαδικὸν, καὶ ἐν μέρει τοῦ Εἰρημολο-

γικου των Ἀπολυτικίων και Καθισμάτων. Εἰς δὲ τὸ ἕτερον μέρος των Καταβασίων, Κανόνων Ἀναβαθμῶν και ἄλλων, αἱ συμφωνίαι ὑπάρχουν εἰς τοὺς Πα, Δι, τοῦ πλ. β'.

γ' Ὁ Τρίτος ἦχος, Στιχηραρικῶς και Εἰρμολογικῶς συμφωνεῖ εἰς τοὺς φθόγγους Πα, Γα, Κε, εἰς δὲ τὸ Παπαδικὸν εἰς τοὺς Νη, Γα ρ, ὡς ἡ Τριφωνία τοῦ Πλ δ'.

δ' Ὁ Βαρὺς ἦχος ἐκ τοῦ Γα ἐκτελεῖται κατὰ τὸ Ὁμόφωνον (§ 90 α'.) ἔχων ἴσον τὸν Ζω, συμφωνεῖ κατὰ διαφωνίαν Ζω—Πα, κατὰ Τετραφωνίαν Ζω. Γα. κατὰ Πεντάχορδον Ζω—Δι, κατὰ Ὀκτάχορδον $\zeta - \frac{\zeta}{\kappa}$ ἢ $\frac{\zeta}{\gamma\gamma} - \frac{\zeta}{\gamma\gamma}$

ε'. Ὁ Πλ α'. ἦχος Στιχηραρικῶς και Παπαδικῶς συμφωνεῖ εἰς τοὺς Πα, Δι, Κε φθόγγους. Εἰρμολογικῶς δὲ εἰς τοὺς Κε, Νη, ὡς Πα, Γα κατὰ τὸ Πεντάχορδον Σύστημα.

ς'. Ὁ Πλ. β' ἦχος Στιχηραρικῶς και Παπαδικῶς συμφωνεῖ εἰς τοὺς Πα, Δι, ἢ Κε, π'. Εἰρμολογικῶς δὲ, εἰς τὸ σύντομον ἢ ἀργὸν ἀκολουθεῖ τὰς συμφωνίας τοῦ Δευτέρου Στιχηραρικοῦ ἦχου

ξ'. Ὁ Πλ. δ' Στιχηραρικῶς και Εἰρμολογικῶς ἐκτελεῖ συμφωνίας εἰς τοὺς Νη, Βου, Δι, κατὰ διφωνίαν Νη, Δι κατὰ Τετραφωνίαν και Εἰρμολογικῶς ἐν μέρει κατὰ τριφωνίαν εἰς τοὺς Νη, Γα.

η'. Καὶ τέλος ὁ Τέταρτος ἦχος εἰρμολογικῶς συμφωνεῖ εἰς τοὺς Βου, Δι κατὰ Διφωνίαν, και Βου Ζω κατὰ Τετραφωνίαν, παπαδικῶς δὲ συμφωνεῖ εἰς τοὺς Δι, Βου, και Δι, Νη. Στιχηραρικῶς δὲ συμφωνία τοῦ Τέταρτου ἦχου δὲν ὑπάρχει διότι συνεχῶς τὸ ἴσον ἀπὸ τοῦ Πα, σύρεται εἰς τὸν Βου, και ὅρα εἰδικὸν Κεφάλαιον περὶ Ἴσου και Ἴσοκράτου.

Παραχορδῆ

138 Παραχορδῆ λέγεται μελωδική τις θέσις ἔχουσα βάσιν ὄλωσ ἄσχετον και ἀνεξάρτητον πρὸς τὴν ὑπάρχουσαν, ἢ συνοδεύουσαν μελωδίαν ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁποίας λαμβάνει χώραν, σχηματίζουσα νέα διαστήματα, νέους τόνους, δεσπίζοντας φθόγγους, καταλήξεις, Μαρτυρίας, και ἀνατρέπουσα τὴν προϋπάρχουσαν μελωδίαν και βάσιν γίνεται δὲ Παραχορδῆ ἐπὶ λέξεων, ἢ φράσεων. ὧν ἡ ἔννοια ζητεῖ μετατροπὴν τοῦ μέλους, ἵνα προκαλέσῃ τὴν προσοχὴν τῶν ἀκροατῶν, ἧτις ὁμως δὲν πρέπει νὰ παρατείνεται ἐπὶ πολὺ ἢ δὲ λύσις τῆς Παραχορδῆς ὀφείλει γενέσθαι ἐπὶ τοῦ φθόγγου, ἀφοῦ ἔλαβεν ἀρχὴν ὡς :

Δ $\frac{\Delta}{\delta\lambda}$ $\frac{\Gamma}{\gamma}$ $\frac{\Gamma}{\gamma}$ $\frac{\Gamma}{\gamma}$ $\frac{\zeta}{\kappa}$ $\frac{\sigma}{\sigma}$ $\frac{\iota}{\iota}$
 της φω ω ω νη η ης του α χρει ου ι

ι ι κε του ου σου στε να α αγ μου ου

ου ους της καρ δι ι ι ι α ας προσ φε ε ρει

ει ν σοι οι α εν να α α α ω ως

ου δω ω ω σω υ υ υ υ υ υ υ

υ υ υ υ υ υ υ πνον τοις ο ο φθαλ

μοι οι οι οι οι οις μου και αι τοι οις βλε ε

φα ροι οις μου

Σημ. Αί τιθέμεναι συνήθως φθοραὶ εἰς κανονικὰς θέσεις καὶ μὴ προξενούσαι εἰς τὴν ἀκοὴν κακόηχον καὶ ἀτοπον μετάθεσιν, ἀλλ' εὐάρεστον δὲν εἶναι παραχορδαί.

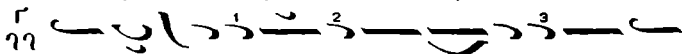
Αἱ Παραχορδαὶ σπανίως ἀπαντῶνται· εἶναι δὲ λίαν χρήσιμοι εἰς τοὺς σπουδάζοντας τὴν μουσικὴν, ἀσκούσιν αὐτοὺς εἰς τὴν ἀκριβῆ τῶν τόνων μετάθεσιν καὶ ἰδίως ὅταν χάριν ἀσφαλείας ρυθμίζουσιν τὴν βάσιν ἀφ' ἧς ἤρχισαν Παραχορδὴν, ἐπὶ τινος μουσικοῦ ὄργάνου, ἵνα παραβάλλωσι τὴν τοῦ προὔπαρχοντος Ἰσου, πρὸς τὸ τῆς Παραχορδῆς, καὶ ἐάν ἀκριβῶς ἐπέστρεψαν ἐπὶ τῆς προτέρας βάσεως.

"Ελξις.

139 "Ελξις καλεῖται ἡ ὑπάρχουσα ἐν τῇ Β. Μουσικῇ ἐκτέλεσις τῶν τόνων συνυφασμένη μετὰ τοῦ ὕφους (§ 127) μετὰ δὺο φθόγγων ὡσεὶ Ὑφεισις, προκειμένου περὶ ἀναβάσεως καὶ ὡσεὶ Δίεισις, προκειμένου περὶ καταβάσεως.

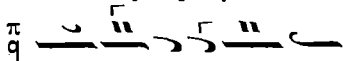
Σημ Τοῦ προσόντος τούτου στερεῖται ἡ ὄργανικὴ μουσικὴ καὶ ἡ Εὐρωπαϊκὴ ἢ ἔλξις ἀπαντᾶται εἰς ὅλους τοὺς ἤχους καὶ δύναται νὰ καθορισθῇ ὡς ἐξῆς :

α' Εἰς τὸν Πρῶτον ἦχον συνήθως ἀπαντᾶται ἡ ἔλξις μεταξὺ τῶν φθόγγων Γα Βου Γα, ὅταν τὸ μέλος περιφέρεται περὶ αὐτοὺς, ὁ Βου ἔλκεται ὑπὸ τοῦ Γα ὡς ἐν Διέσει, καὶ ὅταν τὸ μέλος ἀπομικρύνεται ἀπὸ τοῦ Γα, ὁ Βου ἐκτελεῖται εἰς τὴν διατονικὴν βᾶσιν του ὡς,

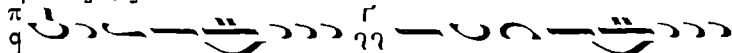
καὶ ἔνθα ἡ φωνὴ τοῦ φθόγγου Βου περιφέρεται περὶ τὸν Γα,

ὁ Βου ἔλκεται πρὸς τὸν Γα· ἄλλο καὶ ἔνθα ὁ Βου ἀπομακρύνεται ἀπὸ τοῦ Γα, ἐκτελεῖται Διατονικῶς εἰς τὴν θέσιν του· ἄλλο

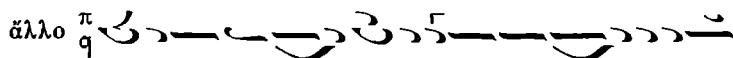

οἱ πι ι ι στοι οι καὶ ἔνθα ὁ ἔγχρονος φθόγγος Βου ἐκτελεῖται εἰς τὴν διατονικὴν βᾶσιν· ὁ δὲ ἔγγοργος Βου, ἔλκεται ὑπὸ τῶν περὶ αὐτὸν Γα Γα.

β' Ἐπίσης πάσχει ἔλξιν καὶ ὁ Ζω ($\frac{\zeta'}{\chi}$) $\frac{\zeta'}{\gamma}$ ἐν Ὑφέσει, ὅταν τὸ μέλος δὲν ὑπερβαίνει τοῦτον, ἀλλ' ἐπιστρέφει ἐξ αὐτοῦ ἀμέσως ὡς :

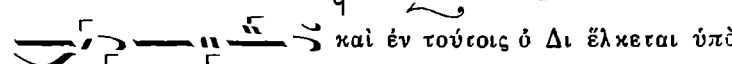
Κυ ρι ε ε κε κρο α ξα Ὑ περ μα χον ε χο μεν

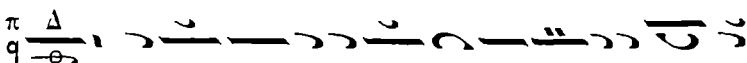
ἄλλο $\frac{\pi}{\rho}$ δος μοι χει ρα σω σον με ε ε ως τω Πετρῶ ο Θε ος

καὶ ἐνταῦθα ὁ Ζω, τῆς συλλαβῆς σω, ἐκτελεῖται ἐν Ὑφέσει, καὶ ὁ Βου, τῆς συλλαβῆς Θε ἐν Διέσει. Τὸ ἴδιον συμβαίνει καὶ ὅταν τὸ μέλος ἀναβαίνει ὑπερβατῶς εἰς τὸν Ζω καὶ ἐπιστρέφει ἐξ αὐτοῦ, ἐπίσης συμβαίνει καὶ εἰς τὸν Βου, ὅταν τὸ μέλος καταβαίνει ὑπερβατῶς εἰς αὐτὸν καὶ ἐπιστρέφει ἀμέσως εἰς τὸν Γα

γ' Ὁ Γα τοῦ Στιχηρικου Πρώτου ἦχου πολλάκις ἔλκει τὸν Δι ὡς ἐν Ὑφέσει ὡς :

$\frac{\pi}{\rho}$ καὶ ἐν τούτοις ὁ Δι ἔλκεται ὑπὸ τοῦ Δεσπόζοντος Γα ὡς Ὑφείσι, καὶ ὁ Βου, ὡς Διέσις. Συνεπεία τῆς ἔλξεως ταύτης, τὸ Κάθισμα «Τὸν τάφον σου Σωτῆρ» ἐξέπεσεν εἰς ἦχον Δεύτερον ὡς :

Τον τα φον σου Σω τηρ στρα τι ω ται τη ρουντες νε κροι τη ασ τρα πη του οφ θεν τος Αγ γε λου

ε γε νον το κη ρυ υ τον το ος γυ ναι ξι

την Α να α στα σιν

Σε δο ξα α ξο μεν τον της φθο ρας καθε ρε την

σοι προσ πι ι πτο μεν τω α νά σταν τι εκ τα

φοι και μο νω Θε ω η μων

140 Είς τὸν Δεύτερον ἦχον αἱ ἔλξεις λόγῳ τῆς διφωνίας σπα-
νιώ; ἀπαντῶνται, μόνον εἰς τὸν Γα ὁ ὁποῖος ἔλκεται ὑπὸ

τοῦ δεσπόμενου Δι ὡς: Δο ο ο ξα Πα α τρι και

Υι υι ω ω και Α γι ι ω

ἐνθα αἱ συλλαβαὶ Πα, α, Υι, υι, τοῦ Γα φθόγγου ἐκτελοῦν-
ται τρόπον τινὰ ἐν Διέσει

141 Ὁ Τρίτος ἦχος στηρίζεται καὶ θεμελιεῖται ἐπὶ τῶν ἔλ-
ξεων. Ἐκτὸς τῶν Διέσεων καὶ Ὑφέσεων αἱ ὁποῖαι ἀφθο-
νοῦσιν εἰς τὸ μέλος του, ἔχει καὶ ἰδίας φθορὰς ♀ ὃ διὰ
τῶν ὁποίων ἔλκει τὸν μὲν Ζω πρὸς τὸν Κε, τὸν δὲ Βου
πρὸς τὸν Γα.

εις ε αυ τον καταπλα γεις α δι αι ρε ε τον

την βα σι λε ε ευ ου ου ου σαν

ἐνθα ὁ Ζω τῆς ἀναβάσεως τῶν συλλαβῶν αυ, δι, σι, λευ
ἐκτελεῖται εἰς τὴν Διατονικὴν θέσιν· οἱ δὲ Ζω τῆς κατα-
βάσεως τῶν συλλαβῶν κα, ρε, ου, ἐκτελοῦνται ἐν Ὑφέ-
σει ἐλκόμενοι ὑπὸ τοῦ δεσπόμενου Κε ἄλλο:

α κου σονται τα ρη μα τα μου ο τι η δυν θη σαν

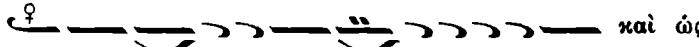
$\begin{array}{c} \times \\ \text{q} \end{array}$

 ω σει πα χος γης ερ ρα γη ε πι της γης δι ε

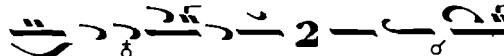
 σκορ πι σθη τα ο στα αυ των πα ρα τον Α α δην

Αἱ ἔλξεις ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ στίχου τούτου γίνονται διὰ τῆς Ὑφέσεως ἐπὶ τοῦ Ζω, καὶ τῆς Διέσεως ἐπὶ τοῦ Βου, μετὰ δὲ τὴν φθορὰν φ' ἐφ' ὅσον ἡ φωνὴ ἀναβίνει πέραν τοῦ Ζω οὗτος ἐκτελεῖται εἰς τὴν διατονικὴν του βάσιν ἐλκόμενος ὑπὸ τοῦ Νη παρὰ τὴν ἀπαιτήσιν τῆς φθορᾶς ὡς :

$\begin{array}{c} \times \\ \text{q} \end{array}$

 ω σει πα χος γης ερ ρα γη ε πι της γης

βλέπομεν ἡ ἐνέργεια τῆς φθορᾶς φαίνεται μᾶλλον ἐπὶ τῶν κατιόντων Ζω, ἢ ἐπὶ τῶν ἀνιόντων, καὶ γεννικῶς παρατηροῦμεν εἰς τὸν Τρίτον ἦχον, ὅτι ἄλλοτε χρησιμοποιοῦνται διὰ τὰς ἔλξεις φθοραὶ, ἄλλοτε Ὑφέσεις ἢ Διέσεις ἐπὶ τῶν ἰδίων φθόγγων Βου, Ζω, καὶ ἄλλοτε οὔτε Ὑφέσεις οὔτε

Διέσεις, ὡς 1 $\begin{array}{c} \text{r} \\ \text{q} \end{array}$

 γε ε ε ε ε νος Σταυρον σου

 ου τον και νυν και αι αι α Πω ω

 ω ω ω μη η θαν Πε φω τι ι σται αι τα

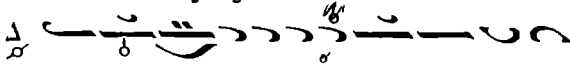
Ἐνθα αἱ πέντε θ'σεις εἶναι ὅμοιαι, εἴτε διὰ τῶν φθορῶν εἴτε διὰ τῶν Ὑφέσεων ἢ Διέσεων, εἴτε μὴ, ἢ ἐκτελέσει; εἶναι ὁμοία' καὶ διὰ τοῦτο εἶναι προτιμητέα ἡ ἔλξις ἀνευ τῆς συχνῆς χρήσεως τῶν σημείων τῆς φθορᾶς, ὅπου ἡ πείρα διδάσκει κ ἰ ἀπαιτεῖ τὸ μέλος.

- 142 Εἰς τὸν Τέταρτον ἦχον ἡ ἔλξις ἐκτελεῖται ἐπὶ τοῦ Ζω ἐν Ὑφέσει, ὅταν ἡ φωνὴ ἀπτηται τῆς χορδῆς του καὶ ἐπιστρέφει ἐξ αὐτοῦ ὅταν δὲ ἡ φωνὴ ἐπιμένῃ ἐπαναλασμβίνουσα τὸν λ' ἀπαιτεῖται εἰς τὴν διατονικὴν του βάσιν ὁ Ζω.

Ὅταν δὲ ὁ Τέταρτος ἦχος ἐκτέλῃ καταλήξει; ἐπὶ τοῦ r' ὁ Ζω ἔλκει αὖ πρὸς τὸν Νη. Ὅταν δὲ ὁ Τέταρτος ἔχη ἴσον τὸν Δι ἐμίστε ἔλκει τὸν Γα ὡς ἐν Διέσει.

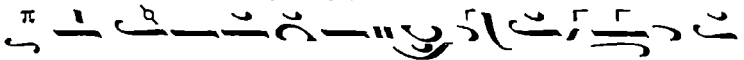
- 143 Ὁ Πλάγιος τοῦ Πρώτου ἦχος Στιχηραρικῶς καὶ Παπαδικῶς ἔλκει τὸν Ζω πρὸς τὸν Κε ἐν Ὑφέσει.

- 144 Ὁ Πλάγιος τοῦ Δευτέρου, εἰς τὰς διατονικὰς τοῦ στιχηραρικοῦ καὶ παπαδικοῦ εὐρισκομένης θέσεις ἀπαιτεῖ τὸν Ζω ἐν Ὑφέσει καθ' ἔλξιν' ἐπίσης ἀπαιτεῖ ἐν Ὑφέσει καθ' ἔλξιν τὸν Ζω, καὶ τὰς εἰς τὸ Εἰρημολογικὸν μέρος τοῦ Δευτέρου ἤχου εὐρισκομένης ἐπὶ τοῦ ὀξυτέρου Τετραχόρδου διατονικὰς ὡς :

δο ξα α ζο ο ο ο μεν εκ τος σου

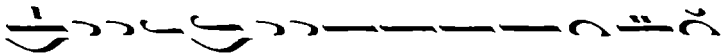
ἐνθα ὁ Ζω τῶν συλλαβῶν ζο, τος ἐκτελεῖται καθ' ἔλξιν' ἄλλο:

η εκ νε κρών Α να α α α στα α α α σις

καὶ ἐν τούτῳ παρατηροῦμεν ὅτι μόνος ὁ Ζω τῶν Κεντημάτων ἐκτελεῖται εἰς τὴν διατονικὴν βᾶσιν του, οἱ λοιποὶ Ζω τῶν συλλαβῶν κρων, α, στα, ἔλκονται πρὸς τὸν Κε ἐκ συμπαθείας πρὸς τὸν Πλ. β'. ὁ ὅποιος ἀπαιτεῖ τὸν Ζω πάντοτε Ὑφείσιν.

- 145 Ὁ Βαρὺς ἤχος ἀκολουθεῖ τὸν Τρίτον εἰς τὰς ἔλξεις' διαφέρει ὁμοῦ ὡς πρὸς τὴν χρῆσιν τῶν φθορῶν δ° φ διότι ὁ Βαρὺς διὰ τῆς ρ ἐπὶ τοῦ Ζω, καὶ τῆς Διέσεως ἐπὶ τοῦ Βου ἐκτελεῖ τὰς ἔλξεις του καὶ πολλάκις ἀνευ τούτων ὡς :

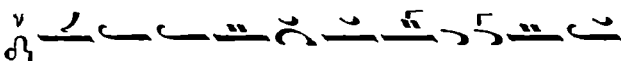

Κυ ρι ε ε κε κρα ξα προς σε ει σα κου σον μου

προσ χες τη φων η της δε η σε ω ως μου.

- 146 Ὁ Πλάγιος τοῦ Τετάρτου ὅταν ποιῇ καταλήξεις ἐπὶ τοῦ δ° ἢ γ° ἔλκει τὸν Ζω πρὸς τὸν Νη. Ὅταν δὲ ποιῇ καταλήξεις ἐπὶ τοῦ χ° μένει σταθερὸς, ἔλκει δὲ κᾶπως τὸν Κε πρὸς τὸν Ζω' ὅταν δὲ ἡ φωνὴ δὲν ἀναβαίνῃ πέραν τοῦ Ζω ἀλλ' ἐπιστρέφει ἀμέσως ἐκ τούτου, ὁ Ζω προφέρεται ἐν Ὑφέσει' ὡς :

Ο βα σι λευς των Ου ρα α α νω ων

Ἐνθα ὁ Ζω τῆς συλλαβῆς λευς, ἐκτελεῖται καθ' ἔλξιν ἐν Ὑφέσει' οἱ Ζω, Ζω, τῆς συλλαβῆς ρα, ἐκτελοῦνται εἰς τὴν βᾶσιν τοῦ Διαπασῶν συστήματος' καὶ ὁ Ζω τῆς συλλαβῆς νω, ἔλκεται ὑπὸ τοῦ γ° . Ὅταν δὲ ὁ Πλ. δ'. ὀδεύῃ κατὰ

τὸ Τετράχορδον σύστημα Νη $\overset{\text{1}}{\underline{\text{2}}}$ ἔλκει τὸν Βου,
 πρὸς τὸν Γα, ὡς ἐπὶ τοῦ Τρίτου ἤχου καὶ ἐπὶ τοῦ Βαρέως ὡς:

$\frac{1}{\Gamma\alpha}$	$\frac{2}{\text{Ε}}$	$\frac{3}{\xi\epsilon}$	$\frac{4}{\epsilon}$	$\frac{5}{\epsilon}$	$\frac{6}{\epsilon}$	$\frac{7}{\sigma\eta}$	$\frac{8}{\epsilon}$	$\frac{9}{\epsilon}$	$\frac{10}{\pi\iota}$	$\frac{11}{\tau\omicron\upsilon}$
$\frac{12}{\epsilon\upsilon}$	$\frac{13}{\tau\omega}$	$\frac{14}{\sigma}$	$\frac{15}{\omicron\upsilon}$	$\frac{16}{\omicron\upsilon}$	$\frac{17}{\rho\alpha}$	$\frac{18}{\alpha}$	$\frac{19}{\nu\omicron\varsigma}$			

Σημ. Συνήθως αἱ ἔλξεις ἐκτελοῦνται μεταξὺ καὶ πλησίον τῶν δεσποζόντων φθόγγων τοῦ μέλους.

'Απήχημα

147 'Απήχημα λέγεται μικρὰ τις μελωδικὴ προετοιμασία καὶ εἰσαγωγή εἰς τὸν ἦχον' ἕκαστος ἦχος ἔχει ἴδιον ἀπήχημα.

'Ο Πρῶτος ἦχος εἰς τὰ Εἰρημολογικὰ καὶ Στιχηραρικὰ ἀπηχεῖται διὰ τοῦ $\overset{\pi}{\underset{q}{\text{Γ}}}$ $\frac{1}{\text{λε}}$ $\frac{2}{\epsilon}$ $\frac{3}{\epsilon}$ εἰς δὲ τὸ παπαδικὸν ἀπηχεῖται

διὰ τοῦ $\overset{\pi}{\underset{q}{\text{Γ}}}$ $\frac{1}{\text{λε}}$ $\frac{2}{\epsilon}$ $\frac{3}{\epsilon}$ $\frac{4}{\epsilon}$ $\frac{5}{\epsilon}$ $\frac{6}{\epsilon}$ $\frac{7}{\epsilon}$ $\frac{8}{\epsilon}$

'Ο Δεύτερος ἦχος ἀπηχεῖται διὰ τοῦ $\overset{\Delta}{\text{Γ}}$ $\frac{1}{\text{λε}}$ $\frac{2}{\epsilon}$ $\frac{3}{\epsilon}$ $\frac{4}{\epsilon}$

Στιχηραρικῶς καὶ Παπαδικῶς.

'Ο Τρίτος ἦχος ἀπηχεῖται διὰ τοῦ $\overset{\Gamma}{\underset{\gamma}{\text{Γ}}}$ $\frac{1}{\text{λε}}$ $\frac{2}{\epsilon}$ $\frac{3}{\epsilon}$ $\frac{4}{\epsilon}$ $\frac{5}{\epsilon}$

Τὸ ἀπήχημα τοῦ Τετάρτου ἤχου διετηρήθη μόνον ἐκ τῶν πολυσυλλάβων φθόγγων, πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τοῦ Δευτέρου $\overset{\ominus}{\Delta}$ καὶ τοῦ Πλαγίου Δευτέρου $\frac{\Delta}{\sigma}$ $\frac{1}{\text{λε}}$ $\frac{2}{\epsilon}$ $\frac{3}{\alpha}$ $\frac{4}{\omega}$ $\frac{5}{\sigma}$ διὰ νὰ μὴ προκύπτῃ ἀνωμαλία μεταξὺ ἀπηχημάτων ὡς :

$\overset{\Delta}{\text{Α}}$	$\frac{1}{\text{γι}}$	$\frac{2}{\alpha}$	$\frac{3}{\alpha}$	$\frac{4}{\alpha}$	$\frac{5}{\alpha}$	$\frac{6}{\alpha}$
Α	γι	α	α	α	α	α

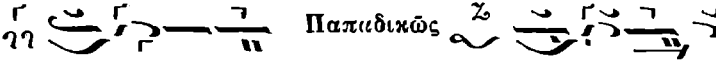
'Απήχημα τοῦ Τεσσαρτου ἤχου εἰρημολογικῶς $\overset{\beta}{\chi}$ $\frac{1}{\text{λε}}$ $\frac{2}{\gamma\epsilon}$ $\frac{3}{\tau\omicron\varsigma}$

'Ο Πλ. α' Παπαδικῶς $\overset{\pi}{\underset{q}{\text{Γ}}}$ $\frac{1}{\text{λε}}$ $\frac{2}{\epsilon}$ $\frac{3}{\epsilon}$ $\frac{4}{\epsilon}$ $\frac{5}{\epsilon}$ $\frac{6}{\epsilon}$

‘Ο Πλ. β’ Στιχηραρικῶς καὶ Παπαδικῶς ὡς :

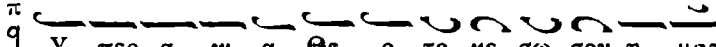
π
 κε ε ε ε ε ε ε

‘Ο Βαρῦς, Εἰρμολογικῶς καὶ Στιχηραρικῶς ὡς:

π
 κε ε ε ε ε ε

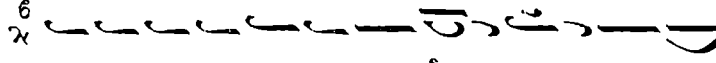
‘Ο Πλ. δ’
 κε ε ε ε ε ε ε

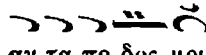
148 ‘Η χρεια τοῦ ἀπήχηματος εἰς τὰ Στιχηρὰ ἀναπληροῦται διὰ τοῦ στίχου ὡς:

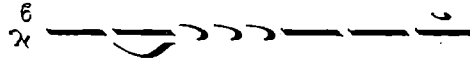
π
 Υ περ α γι α θε ο το κε σω σον η μας

Δ
 Δ
 Χαι ρε η της χα ρι τος πη γη η η χαι ρε η

κλι μαξ και πυ λη ου ρα νι ες

β
 ε με υ πο με νου σι δι και οι ε ως ου

 αν τα πο δος μοι

ε
 Του ξυ λου της πα ρα κο ης

Όταν πρὸ τῆς μελωδίας ἡ μαρτυρία γράφηται μόνη, τὸ ἀπήχημα ἢ ὁ προσαλλόμενος στίχος καταλήγει εἰς τὸ ἴσον τοῦ ἤχου, ὅταν δὲ ἡ μαρτυρία προγραφῆται δίτονος ὡς: ἤχος πλ. δ’ ἢ πλ. δλ ἢ ἢ ἢ

Τρίτονος ὡς: ἢ ἢ ἢ

Τετράτονος ὡς πλ. δ , ἢ κατάληξις τοῦ προσαλλομένου στίχου, δέον νὰ καταλήγη δίτονος, ἢ Τρίτονος, συμφῶνως τῇ προγραφείσῃ μαρτυρίᾳ ὡς:

Ἦχος πλ.
 Αι νει τε αυ τον εν χορ

δαις και ορ γα νω Ω ω του πα ρα δο

ξου θαυματος

Ἦχος Τρίτος ρη πα ὡς Ε με υ πο με νου σι

δι και οι ε ως ου αν τα πο δος ος μοι Πε φω

τι σται τα συμ παν τα

Ἦχος ᾗ Πα χ Τω οι κω σου Κυ ρι ε

πρε πει α γι α σμα χ εις μα κρο τη τα η με ρων

Δ ᾠ Γυ ναι αι κες Μυ ρο φο ροι μυ ρα φε ρου σαι

Ἦχος πλ. ρ χ Αι νει ται αυ τον κα τα το

πλη θος της με γα λω συ υ νης αυ του

Δ ρ Κυ ρι ε των δυ να μεων μεθ η μω ων γε ε νου

Ἦχος πλ. ᾗ Πα χ Αι νει τε αυ τον εν τυμ

πα νω και χο ρω Αι νει τε αυ τον εν χο ρ

δαις και ορ γα α νω ᾠ Α ρον σου την φω νην

α λη θως

Ἡ παλαιὰ Βυζαντινὴ Μουσικὴ γραφὴ

Θεωροῦμεν ἀναγκαῖον νὰ διαλάβωμεν εἰς τὸ παρὸν Θεωρητικὸν, ἐκ τῶν μουσικῶν χαρακτηρῶν καὶ ἐκ τῶν πολυσυλλάβων φθόγγων τῆς Παλαιᾶς γραφῆς τῆς Β. Μουσικῆς, πᾶν ὅ,τι εἶναι δυνατὸν νὰ δώσῃ ἔστω καὶ μικρὰν ἀφορμὴν πρὸς μελέτην αὐτῆς, μὴ φεισθέντες προσθέτου δαπάνης διὰ τὴν χάραξιν ἄλλων ἀνυπάρκτων στοιχείων ἐν τοῖς στοιχειοχυτηρίοις, μὲ τὴν ἐλπίδα πάντοτε, ὅτι καὶ καλὸν δύναται νὰ προκύψῃ ἐκ τῆς μελέτης τούτων, πρὸς ἀνάγνωσιν τῆς λησμονηθείσης ἤδη καὶ ἀγνώστου καταστάσεως ἡμῖν παλαιᾶς γραφῆς.

ΑΡΧΑΙΑ ΕΚΦΩΝΗΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ

Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ καὶ
Ἰωάννου Κουκουζέλη

Παρακλητικὴ	z	Ἡμίφθονον	ϝ
Ὁξεῖα	∕	Ἡμίφθορον	Ϟ
Πελαστὸν	7	Λύγισμα	∕
Κούφισμα	∟	Κύλισμα	∟
Σύνδεσμος	∩	Ἀντικενωκύλισμα	∩
Κρατημοῦπόρροον	∩	Κράτημα	∩
Σύναγμα	z	Σεῖσμα	∩
Χόρευμα	∩	Πίεσμα	∩
Ὀυράνισμα	∩	Ἐσω Θεματισμὸς	∩
Ἐπίγευμα	∩	Ἐξω Θεματισμὸς	∩
Θές καὶ Ἀπόθες	∩	Ἀργοσύνθετον	∩
Θέμα ἀπλοῦν	∩	Γοργοσύνθετον	∩
Τρομικὸν	∩	Ἀπόδομα	∩
Ἐκστρεπτόν	∩	Διπλῆ	∩
Τρομικ. Παρακάλεσμι	∩	Γοργὸν	∩
Ψηφιστὸν	∩	Ἀργὸν	∩
Ψηφιστοσύναγμα	∩	Σταυρὸς	∩
Παρακάλεσμα	∩	Ἀντικένωμα	∩
	∩	Ὀμαλὸν	∩
	∩	Ἐτερον	∩
	∩	Βαρεῖα	∩
	∩	Κλάσμα	∩
	∩	Ἐναρξίς	∩
	∩	Ἐηρὸν Κλάσμα	∩
	∩	Ψηφιστοπαρακάλεσμι	∩

149 Ἐἰς τοὺς χαρακτήρας τῆς ποσότητος συγκατελέγοντο ὑπὸ τῶν Βυζαντινῶν καὶ οἱ ἐξῆς ἡ Ὁξεῖα, τὸ Πελαστόν καὶ τὸ Κούφισμα ἀνιόντες, ὁ Σύνδεσμος καὶ τὸ Κρατημοῦπόρροον κατιόντες, οἱ ὅποιοι συνεχωνεύθησαν, ἡ μὲν Ὁξεῖα εἰς τὸ Ὀλίγον, τὸ δὲ Πελαστόν καὶ τὸ Κούφισμα εἰς τὴν Πεταστήν, ὁ Σύνδεσμος εἰς τὴν Ἀπόστροφον, καὶ τὸ Κρατημοῦπόρροον εἰς τὸ Ἐλαφρόν. Ἐκτὸς τῶν χαρακτήρων τῆς ποσότητος εἶχον οἱ Βυζαντινοὶ μουσικοὶ καὶ ἄλλα ἄτινα ἐλέγοντο μεγάλα Ὑποστάσεις, τὰ ὅποια μετεχειρίζοντο διὰ χειρονομίαν, δι' ἔκτασιν μελῶν τῶν Παπαδικῶν καὶ τῶν Στιχηραρικῶν γραμμῶν, καὶ διὰ σχήματα διάφορα, εἶναι δὲ τὰ ἐξῆς :

Παρακλητικῆ, Σύναγμα, Χόρευμα, Οὐράνισμα, Ἐπέγεσμα, Θέξ καὶ Ἀπόθεξ, Θέμα ἀπλοῦν, Τρομικόν, Ἐκστρεπτόν, Τρομικοσύναγμα, Ψηφιστοσύναγμα, Παρακάλεσμα, Ψηφιστοπαρακάλεσμα, Ἐναρξίς, Ξηρόν Κλάσμα, Ἡμίφωνον, Ἡμίφθορον, Λύγισμα, Κύλισμα, Ἀντικενωκύλισμα. Κράτημα, Σείσια, Πίεσμα, Ἐσω Θεματισμός, Ἐξω Θεματισμός, Ἀργοσύνθετον, Γοργοσύνθετον, Ἀπόδομα, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ ἐξῆς εἶχον τὴν δύναμιν νὰ πλατύνωσι τὰ μέλη, εἰς μεγάλας γραμμάς.

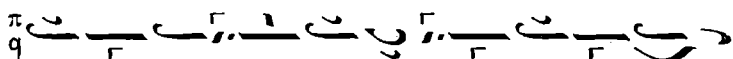
Ἡ Παρακλητικῆ, τὸ Σύναγμα, τὸ Οὐράνισμα, τὸ Ἐπέγεσμα, τὸ Χόρευμα, τὸ Θέξ καὶ Ἀπόθεξ, τὸ Θέμα ἀπλοῦν, ἡ Ἐναρξίς, τὸ Παρακάλεσμα, τὸ Τρομικόν, τὸ Ἐκστρεπτόν, τὸ Τρομικοσύναγμα καὶ τὸ Ψηφιστοπαρακάλεσμα.

Διὰ χρῆσιν ἀγωγῆς χειρονομίας καὶ διαφόρων σχημάτων ἦσαν τὰ ἐξῆς :

Τὸ Ψηφιστοσύναγμα, Ξηρόν Κλάσμα, Ἡμίφωνον, Ἡμίφθορον, Λύγισμα Κύλισμα, Ἀντικενωκύλισμα, Κράτημα, Σείσια, Πίεσμα, Ἐσω Θεματισμός, Ἐξω Θεματισμός, Γοργοσύνθετον, Ἀργοσύνθετον, Ἀπόδομα. Ἡ μεγαλειτέρα δυσκολία περὶ τῆς ἐνεργείας τῶν παλαιῶν τούτων σηματοφώνων συνίσταται εἰς τὸ ὅτι τὸ καθ' ἓν ἐξ αὐτῶν δὲν ἐκτείνει τὴν ἐνεργειάν του ὁμοίως εἰς πᾶν γένος καὶ εἰς ἕκαστον φθόγγον ἄλλ' ἄλλως ἐνεργεῖ εἰς τὸ Διατονικόν καὶ ἄλλως εἰς τὸ χρωματικόν, καὶ ἄλλην γραμμὴν φέρει ὅταν τίθεται εἰς τὸν φθόγγον Πα, ἄλλην δὲ εἰς τὸν φθόγγον Κε καὶ ἄλλην εἰς τὸν Βου κλπ.

Παραδείγματα :

Ἡ Παρακλητικῆ λ. γ. ἐνεργεῖ εἰς ἐπέκτασιν τοιοῦτων γραμμῶν, οἷα εἶναι αἱ τῶν προηγημάτων τῶν Χερουβικῶν καὶ Κοινωνικῶν καὶ ἡ τοῦ προοιμίου τοῦ ἐντέχνου μαθήματος τοῦ ἀργοῦ Στιχηραρίου Ἰακώβου τοῦ Πρωτοψάλτου, «Δεῦτε Χριστοφόροι λαοὶ» Δόξα καὶ νῦν εἰς τὴν ᾠδὴν τῆς Μ. Παρασκευῆς.

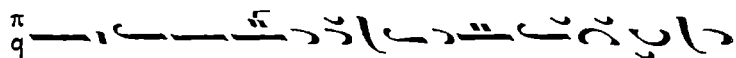

 λε ε ε ε ε Δε ε ε λε ε ε ε

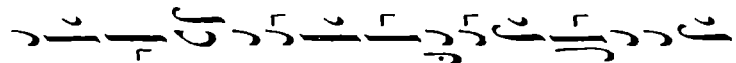

 ε ευ τε ε

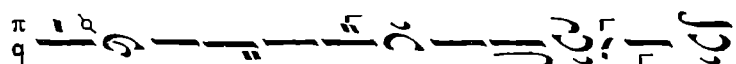
ὡς καὶ ἡ γραμμὴ αὕτη ἐκ τοῦ Πρώτου ἤχου τοῦ Ἑωθινοῦ Δόξα

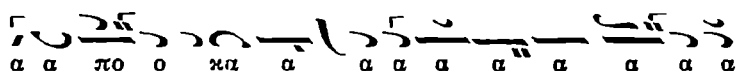
 Τοις Μαθηταῖς ε πει εἰ εἰ εἰ εἰ γο ο

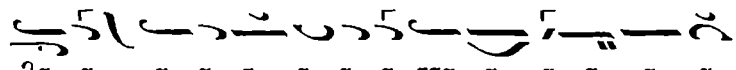
 ο με ε ε ε ε ε ε ε ε λε ε ε ε νοις

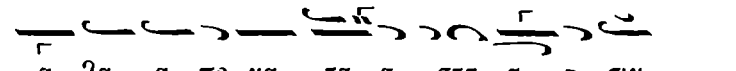
 Απο ο ο ο ο ο κα α α α α α α α

 α α πο ο κα α α α α α α α α

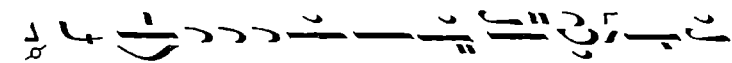

 ἴα α α α α α στα α α α α α

 α ἴα α πο κα τα α στα α α σιν

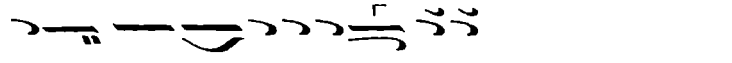
Χρωματικῶς ἐνεργεῖ ἡ Παρακλητικὴ ὡς ἔχει ἡ γραμμὴ τοῦ 5' ἄργου Ἑωθινοῦ εἰς τὴν περίοδον «διήνοιξας αὐτῶν τὸν νοῦν τοῦ συνιέναι τὰς γραφάς, ὡς:

 του συ υ υ υ υ υ υ υ υ νι ι ι ε

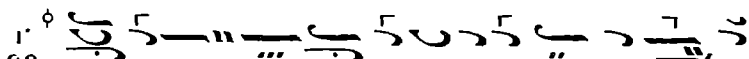

 ε ε ε ε ε ε ναι αι αι αι τα α α α

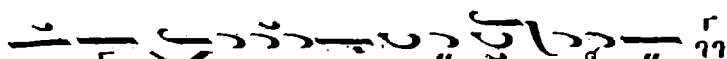

 α α ας γρα α α α α α φας

Τὸ Ἐπέγεσμα ἐνεργεῖ οὕτως εἰς τὰς Ἐναρμονίους ἐντελεῖς καταλήξεις

 Με ε ε ε ε λε ε ε ε ε θη η η η

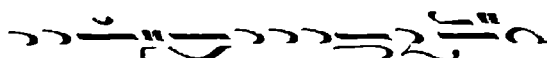

 η η η η η με ε θη η ηη η η ης

 α ξι ι ι ι ω ω ω ω ω ω ω ω ω

 ω ω ω ω σον

Τὸ Σύναγμα ἐνήργει οὕτως:

 και με χρι πα α α α θω ω ω ω ω χω ω ω

 ω ω ω ω ω ω ω ω ω ω ω ω ω

 Αλ λη λου ου ου ου ου ι ι ι α α α α

Τὸ Χόρευμα ἐνήργει οὕτως:

 Χο ρε ε ε ε ε ευ σου ου ου

 ου ου ου ου ου ου χο ρευ ου ου σι ι εν

 Α α α α αγ γε ε Αγ γε ε λοι πα

 α α α α α α α αν τε ε ε ε ε ες

Τὸ Οὐράνισμα ἐνήργει οὕτως:

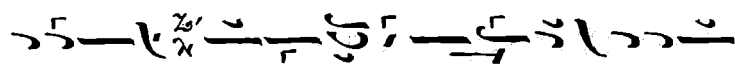

 α α α α α δε ε ε ε ε ε ε ε ε ε

 ε ε ε ε ε ε ε ε ε ε ε ε ε ε ε

 ηε ε ε α α δε ελ φοι οι οι οι οι

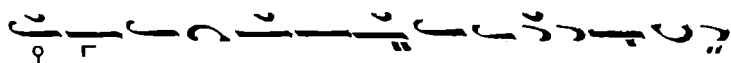

 οι οι οι οι οι οι λε ε ε ε οι οι

 οι οι οι οι οι οι οι οι οι οι οι οι

Τὸ Θές και Ἄπόθες εἰς τὰς ἑναρμονίους καταλήξεις κυρίως τοῦ Βαρέως ἤχου ἐνήργει οὕτως:

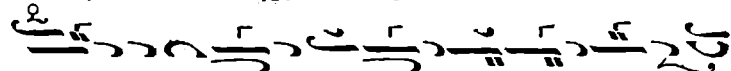

 τε ε ε ε ε ε ε ε πι στευσα αν τε ε

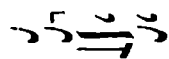

 λε ε ε ες

Τὸ Θέμα ἀπλοῦν ἐνήργει οὕτως:

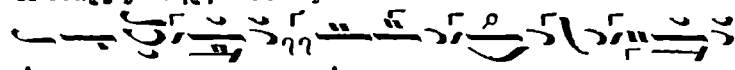

 και αι νυ υ υ κτο ο ο ο ο ο ο ο

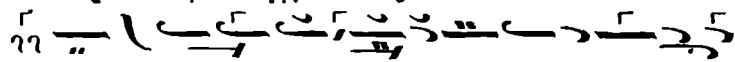
 ο ο ο ος

Ἡ ἑναρξίς ἐνήργει οὕτως:

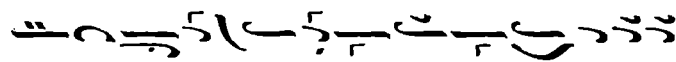

 Λε ε ε ε ε ε λε ε ε ε ε γε ε το ος

Τὸ Παρακάλεσμα ἐνήργει οὕτως:

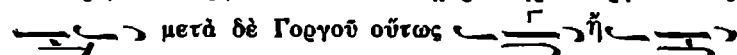
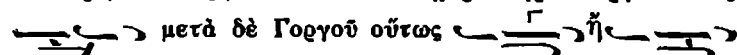

 α α α α α α α α α α α

 α χα α α α α α α α α α

Τὸ Τρομικὸν εἰς μὲν τὸν ἀπλοῦν χαρακτήρα ἐνεργεῖ οὕτως

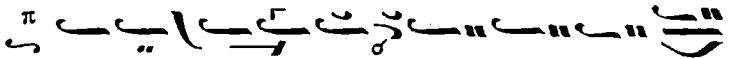

 μετὰ δὲ Γοργοῦ οὕτως

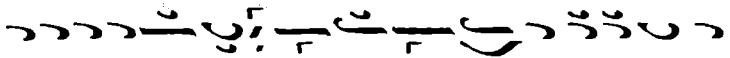
Τὸ δὲ Ἐκστρεπτόν ἐνεργεῖ ὁμοίως ὡς και τὸ Τρομικὸν διότι λέγει ὁ κανὼν ὅταν μία γραμμὴ φέρῃ δύο θέσεις ὁμοίας ἢ μὲν πρώτη γράφεται μὲ Τρομικὸν ἢ δὲ δευτέρα μὲ Ἐκστρεπτόν π.χ.

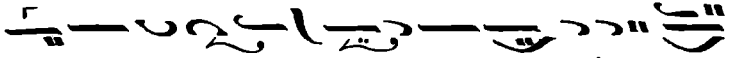

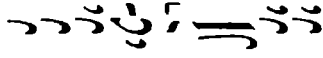
 Της Μαγ δα λι νη η ης Μα ρι ι ι α ας

Τὸ Τρομικοσύναγμα ἐνήργει οὕτως:

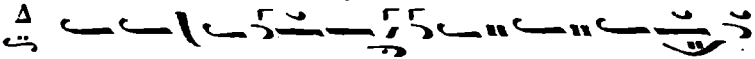
π
τη τη η η η ης τρο ο ο ο ο ο ο ο

ο ο ο ο φη η η η η η η η η ης με ε

ε ε τα α α α α α α α λη η η

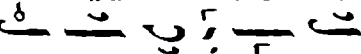

με ε τα λη η η η ψει

Τὸ Ψηφιστοσύναγμα ἐνήργει οὕτως:

Δ
Ι η σου ου ου ου ους ο ο Κυ υ υ υ υ

ραι ι ι ι η ι ι ι ος

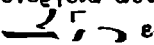
Τούτων τῶν μεγάλων σημαδείων αἱ ἐνέργειαι δὲν φέρουσιν ἀπλῶς μίαν καὶ μόνην γραμμὴν, ἀλλὰ πολυειδεῖς καὶ πολυτρόπους καὶ εἰς τὰ τρία γένη· τὰ ἄλλα δὲ σημάδειά εἰσιν ἐκ τῶν ἀχρόνων καὶ ἐγχρόνων ὑποστάσεων, διὰ κινήσεις, ὑποκινήσεις καὶ διὰ σχήματα διάφορα, ὡς:

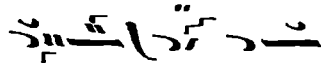
Τὸ Ξηρόν Κλάσμα

Τὸ Ἠμίφθορον

Τὸ Ἠμίφωνον

Τὸ Σείσμα

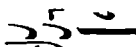
Τὸ Πίεσμα τὸ ὁποῖον εἰ μὲν ἐγράφετο μὲ μαύρην μελάνην, ἐψάλλετο ἢ ἐνέργεια αὐτοῦ συνεπτυγμένως καὶ μετὰ βραδύτητος ὡς· εἶδὲ μὲ κόκκινην, ἀναλελυτέως

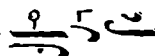

Τὸ Κράτημα τὸ ὁποῖον ἐμποδίζει τὴν κοπὴν εἰς τὴν ἀργοπορίαν, ἕως νὰ πληρωθῶσιν οἱ κενοὶ χρόνοι ὡς·

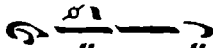

Τὸ Λύγισμα

Τὸ Κύλισμα

Τὸ Ἀντικενωκύλισμα

Τὸ Ἀργοσύνθετον τὸ ὁποῖον συμπτύσσει τὰ ἀναλελυμένα καὶ ἀναχαιτίζει τὴν ταχύτητα, ἐπιμένον εἰς κενοὺς χρόνους

Τὸ Γοργοσύνθετον τὸ ὁποῖον ἀναλύει τὰ συνπτυσγμένα καὶ δὲν χρονοτριβεῖ περισσότερον καιρὸν ἐφ' ὅσον ἀπαιτεῖ τὸ

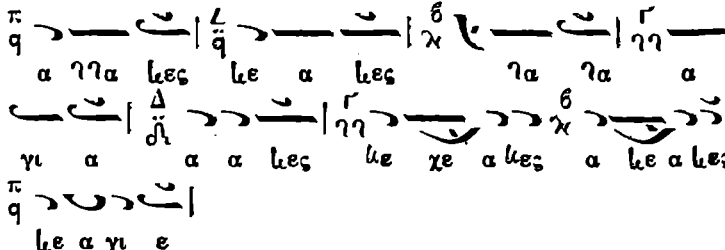
Κλάσμα

Τὸ Ἀπόδομα ἀποδίδει καὶ φυλάσσει τὸ τέλος ὄλων τῶν ἐντελῶν καὶ τελικῶν καταλήξεων εἰς ὅλα τὰ μέλη τῶν τριῶν γενῶν.

Πολυσύλλαβοι φθόγγοι

- 150 Οἱ Βυζαντινοὶ μουσικοὶ ἀντὶ τῶν καθ' ἡμᾶς ἐν χρήσει μουσουλλάβων φθόγγων, εἶχον τοὺς πολυσυλλάβους, τοὺς ὁποίους ἐφήρμοζον ἐπὶ τῶν διτφῶρων χαρακτηρῶν τῆς ποσότητος, καὶ τοὺς ὁποίους ἄλλως ἐπέροφερον ἢ ἐσημεῖον ἐν ἀναβάσει καὶ ἄλλως ἐν καταβάσει, διακρίναντες μὲ περιεργον οὖς, ὅτι ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ τόνου, ἄλλην ἐντύπωσιν προξενεῖ ἀναβαίνουσα ἢ φωνὴ καὶ ἄλλην καταβαίνουσα

Τοῦ Διατονικοῦ γένους εἶχον τέσσαρας ἰδίους ἐν ἀναβάσει φθόγγους ὥς: αῖααες, λεαες, ααα, ααα, καὶ τέσσαρας ἐν καταβάσει ὥς: αααε, λεααες, ααααες, λεααε. Τοῦ δὲ χρωματικοῦ γένους εἶχον δύο ἐν ἀναβάσει ὥς: λεααα, λεααες, καὶ δύο ἐν καταβάσει ὥς: λεααες, λεααα. Παράδειγμα τῆς χρήσεως αὐτῶν μᾶς ἀφήκεν εἰς τὸ Θεωρητικόν του οὔ ἀοιδίμος Χρῦσανθος ὥς:

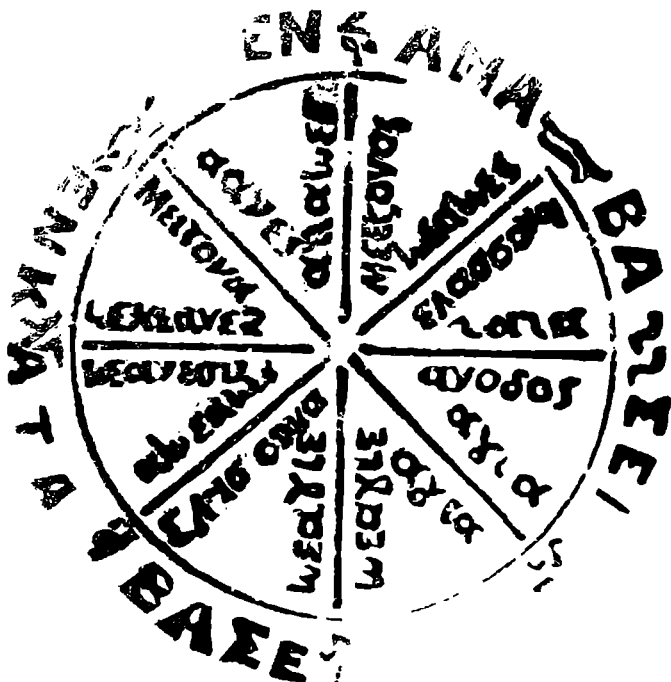
α αα ααα αααε αααα ααααε ααααα αααααε αααααα ααααααε ααααααα αααααααε

γι α αα ααα αααε αααα ααααε ααααα αααααε αααααα ααααααε ααααααα αααααααε

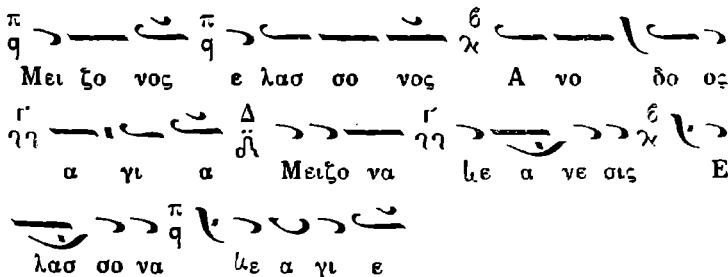
λε α α α

Τοὺς φθόγγους τούτους ἐκάλουν Τροχὸν ἢ Πεντάχορδον τοὺς ὁποίους ἔγραφον ἐπὶ τυχόντος κύκλου ἐπὶ τοῦ ὁποίου τέσσαρες διάμετροι ἔτεμνον ἀλλήλας καὶ εἰς τὸ πέρας τῆς μᾶς ἐξ αὐτῶν ἔγραφον τὸ $\frac{4}{q}$, εἰς τὸ τῆς ἐτέρας, ἔγραφον

τὸ $\overline{\omega}$ καὶ εἰς τὸ τῆς ἀκολουθοῦ τοῦ ἤ καὶ εἰς τῆς τε-
 τάρτης τὸ Δ . Ἐπειτα εἰς τὸ πέρας τῆς ἀπέναντι διαμέ-
 τρου τῆς μὲν πρώτης ἔγραφον $\delta\lambda$ ἐπὶ τῆς δευτέρας τὸ $\tilde{\alpha}$
 ἐπὶ δὲ τῆς τρίτης τὸ χ καὶ ἐπὶ τῆς τετάρτης τὸ $\overline{\omega}$ ὡς:

151 Ἐν τῇ παραλλαγῇ (§ 41) οἱ μονοσύλλαβοι φθόγγοι πα-
 ριστάνονται δι' ἑνὸς χαρακτήρος καὶ εἰς χαρακτήρ ἀπλοῦς
 ἢ σύνθετος ἐξαγγέλλει ἓνα φθόγγον εἰς δὲ τοὺς πολυσυλ-
 λάβους δὲν θεωρεῖται μία ὀξύτης ἢ μία βαρύτης διὰ παρ-
 αγωγὴν φωνῆς ἐκ μιᾶς πτώσεως, ἀλλὰ πολλαὶ καὶ διὰ τοῦτο
 οὔτε μὲ ἓνα χαρακτήρα γράφονται ἀλλὰ μὲ πολλοὺς ὡς:

Σημ. Τοῦς πολυσυλλάβους φθόγγους ἀντικατεστήσαμεν διὰ ση-
μαντικῶν λέξεων ἀντὶ τῶν ἀσημάντων ἢ ἀντικαταστήσαμεν
τὸν ἀσήμαντον φθόγγον λέξεις, σημαίνει τὴν ἀνάβασιν ἢ
τὴν κατάβασιν τόνου μείζονος ἢ ἐλάσσονος.

152 Τὸ Πεντάχορδον σύστημα ἀποτελεῖται ἐκ τῶν πολυσυλλά-
βων τούτων φθόγγων (§ 75. β.) ὅταν ἀπαιτῆται ἀνάβα-
σις καὶ δευτέρου Πενταχόρδου, ἀφοῦ φθάσωμεν εἰς τὸν
αγια οὐ στρεφόμεθα εἰς τὸν κατιόντα Μείζονα (α α λε₂)
ἀλλὰ πρὸς τὸν ἀνιόντα Μείζονος (α' γ' λα₂) πρὸς τὴν ἀ-
νάβασιν καὶ προχωροῦμεν τὴν συνέχειαν· εἰ δὲ ἀπαιτεῖται
κατάβασις, στρεφόμεθα ἀπὸ τοῦ αγια εἰς τὸν κατιόντα Μεί-
ζονα (ααλε₂) καὶ κατερχόμεθα κατὰ συνέχειαν· καὶ γενι-
κῶς ἐξ οἰουδήποτε φθόγγου ἂν ἀπαιτηθῇ συνεχῆς ἀνάβα-
σις ἢ κατάβασις ἐπὶ τῶν φθόγγων τοῦ Τροχοῦ, δεόν νὰ
ζητηθῇ ὁ σχετιζόμενος ἐκ μιᾶς τῶν διαμέτρων τοῦ ἀντι-
θέτου πέρατος

Τροχὸς Δισπενταχόρδου

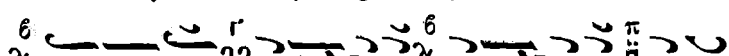
π q	π q	β χ	
Μει ζο νος	Ε λασ σο νος	α νο δο ος	
α γι α	Μει ζο νος	Ε λα σσο νος	Α
νο δος	Α γι α	Μει ζο νος	λε α
γι ε	μει ζο να	λε α νε σις	ε λα σσο να
λε α γι ε	μει ζο να	λε α νε σις	ε λασ σο
να λε α γι ε	μει ζο νος		

Τετράχορδον Πολυσυλλάβων (75 ε)

153 Τοῦτο ἀποτελεῖται ἐκ τεσσάρων φθόγγων λεαγιε, μείζο-
νος (α' γ' λα₂ε₂) ελασσονος (λεα₂ε₂) ανοδος (γαγα) ὤς:

 μα α γι ε μει ζο νος ε λασ σο νος

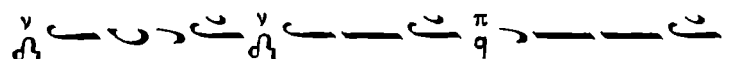

 α νο δος με α με σις ε λα σσο να με α

 γι ε μει ζο νος

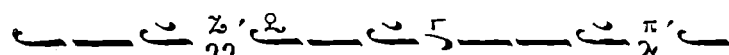
Τριστετράχορδον

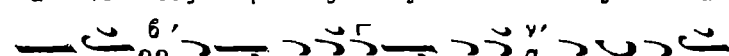
 με α γι ε μει ζο νος ε λασ σο νος

 α νο δος μει ζο νος ε λασ σο νος

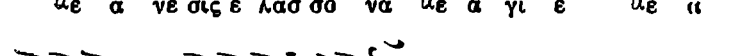
 α νο δος; μει ζο νος ε λασ σο νος α

 νο δος με α νε σις ε λασ σο να με α γι ε

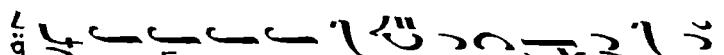
 με α νε σις ε λασ σο να με α γι ε με α

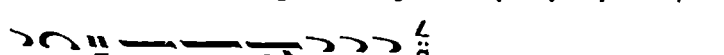
 νε σις ε λα σσο να με α γι ε

Σημ. Ἐπροτιμήθη ἡ χρῆσις λέξεων ἀντὶ τῶν ἀσημάντων φθόγγων εἰς τοὺς τροχοὺς ἵνα διὰ τούτων (τῶν λέξεων) δηλοῦται ὠρισμένως ἡ ἀνάβασις ἢ ἡ κατάβασις τῶν τόνων.

Παραλλαγή Παλαιᾶς Γραφῆς

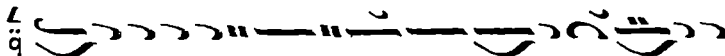

 τας ε σπε ε ρι νας η η η μων

 ε ευ χα α α α α ας

Μετροφωνία

 Τα ας ε ε σπ ε ρι ι να α ας η η η η

 μων ε ευ χα α με α ας

Τὸ αὐτὸ ἐκ τῶν πολυσυλλάβων φθόγγων κατὰ Χρῦσανθον

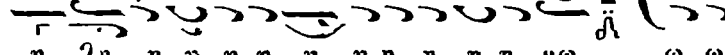
 τα α α α α α ας ε ε ε ε ε ε ε ε

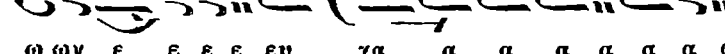
 ε σπε ρι ι ι ι η ι ι ι ι ι να

 α α α α α α α α α ας η η η

 η η η η η η η η η η η μω ω ω

 ωων ε ε ε ε ευ χα α α α α α α

 α α η α α α α α α α ας

Περὶ τῶν πολυσυλλάβων φθόγγων τοῦ χρωματικοῦ γένους ἴδε εἰς τὸ Κεφάλαιον τοῦ Πλαγίου Δευτέρου ἤχου.

154 Οἱ μονοσύλλαβοι φθόγγοι πλεονεκτοῦσιν ἀπέναντι τῶν πολυσυλλάβων, διότι οἱ διδασκόμενοι μανθίοντες αὐτοὺς ἐντυπώνουσι εἰς τὴν φαντασίαν των ὡς ἄριστον θεμέλιον εἶναι ὅμοιο ἀνόγητὸν νὰ διδῶσι καὶ τοὺς πολυσυλλάβους· οἱ ὅποιοι χρημύουσι καὶ εἰς ἄλλα, καὶ εἰς τὸ νὰ διατηρῶσι τὴν προφορὰν (ῦφος) τῆς Β. Μουσικῆς ἀνόθευτον, καὶ διότι ἂν συνδεθῇ τῶν μονοσυλλάβων ἡ προφορὰ τῆ τῶν πολυσυλλάβων γίνεται μονιμωτέρα.

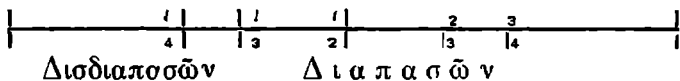
Σημ. ἐξ ἰδίας πείρας ἐμάθαμεν ὅτι ἡ ἐκμάθησις τῶν πολυσυλλάβων φθόγγων καθιστᾷ τὸν μουσικὸν ἰκανὸν νὰ διακρίνη ὅχι μόνον τὸ ῦφος τῆς Β. Μουσικῆς ἀπὸ τοῦ τῆς Εὐρωπαϊκῆς καὶ ὀθνεῖας ἰλλὰ καὶ νὰ ἐκτελῇ κατὰ βούλησιν τοὺς Ἐλάσσονας ἢ Μείζονας τόνους· καὶ οὐχὶ τυχαίως, καὶ

προσέτι νὰ ἔχη στερεὰν καὶ ἀκράδαντον γνῶσιν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ ὕφους, τὸ ὁποῖον δυστυχῶς ἐνοθεύθη ἔνεκα τῆς ἀπορρίψεως τοῦ μαθήματος τῶν πολυσυλλάβων φθόγγων, ὡς τοῦτο προεῖδε καὶ προεῖπεν ὁ ἀοίδιμος Χρῦσανθος.

- 155 Διὰ νὰ ψάλλῃ τις Β. Μουσικὴν δέον νὰ διδαχθῇ ἀπὸ Ἑλληνα μουσικοδιδάσκαλον προσοντοῦχον καὶ ἀνεγνωρισμένον παρὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὄχι ἀπὸ ἄλλοθινῆ οὔτε ἀπὸ Ἑλληνα διδαχθέντα ὑπὸ Εὐρωπαίους, ἢ ἀπὸ τὰ Ὁδεῖα διότι οἱ τοιοῦτοι ἐκτελοῦσι διαστήματα τῶν τόνων τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κλίμακος, ξηρὰ, καὶ ἄνευ ποιότητος

Ἦχος Πρῶτος

- 157 Ὁ Πρῶτος ἦχος κατὰ τοὺς Βυζαντινοὺς μουσικοὺς κατέχει ἐν τῷ Πενταχόρδῳ τὸν πρῶτον τόνον, πρῶτον πολυσύλλαβον φθόγγον αἰτιατες ἐπὶ τοῦ 1)3 τῆς χορδῆς, προσλαμβανόμενος (§ 110) τοῦ ὁποῖου εἶναι ὁ λεαιε ἐπὶ τοῦ 1)4 αὐτῆς Κατὰ δὲ τοὺς ἀρχαίους ἢ Ὑπάτη τῶν Μέσων, καὶ καθ' ἡμᾶς ὁ φθόγγος Πα, ἐκατέρωθεν τοῦ ὁποῖου, αἱ συμφωνίαι Διαπασῶν καὶ Δισδιαπασῶν ἐπὶ τῆς χορδῆς, ὡς:

- 158 Βάσις τοῦ Πρῶτου ἦχου εἶναι ἡ Κλίμαξ κατὰ τὸ Πεντάχορδον σύστημα (§ 75 β.) καὶ ἔχει ἦθος σεμνὸν καὶ ἐπιβλητικόν ἕκαστος δὲ φθόγγος τῆς Διατονικῆς Κλίμακος, ἔχει ἰδίαν φθορὰν (§ 98) αἱ δύο αὐταὶ φθοραὶ ρ ὀ χρησιμοποιοῦνται καὶ πρὸς ἐπανάληψιν τοῦ Πενταχόρδου ἐξ ὧν ἡ μὲν τίθεται ἐν τῇ ἀρχῇ Πα ρ τοῦ Πενταχόρδου, ἡ δὲ ἐν τῷ τέλει Ke ὀ καὶ ὁσάκις εἶναι χρεῖα ἐκτελέσεως Πενταχόρδου ἢ ἐπαναλήψεως αὐτοῦ εἴτε πρὸς ἄνοδον εἴτε πρὸς ἄνεσιν διὰ μέσου τῶν φθορῶν τούτων γνωρίζεται. ὡς

Α'. Π Κλίμαξ τῶν πενταχόρδων (§ 75 β')

δζ''	12	ζ''δ	
ϩ		ϩ	
κ''	12	κ''	
δλ		δλ	
Δ''	9	Δ''	
γγ		γγ	
γ'	9	γ'	
λ		λ	
ϩβ'	12	β'δ	
ϩ		ϩ	
π'	12	π'	
δλ		δλ	
ν'	9	ν'	
γγ		γγ	
ζ'	9	ζ'	
λ		λ	
ϩκ	12	κδ	
ϩ		ϩ	
Δ	12	Δ	
δλ		δλ	
γ	9	γ	
γγ		γγ	
β	9	β	
λ		λ	
ϩπ	12	πϩ	
ϩ		ϩ	
ν	9	ν	
δλ		δλ	
ζ	9	ζ	
γγ		γγ	
ϩ	12	λ	
κ		κ	
δλ		δλ	
Δ		Δ	

E N A N A B A Σ E I

E N K A T A B A Σ E I

**Β'. Ἡ Κλίμαξ τῶν πολυσυλλάβων φθόγγων
κατὰ τὸν Τροχὸν (§ 135)**

E N A N A B A Σ E I

	οῖ ῶ	12	οῖ ῶ	
αγια	ῶ ῶ	12	ῶ ῶ	λεαγιε
γαγα	π γγ	9	π γγ	ααλες
λεαλες	υ λ	9	υ λ	λεχεαλες
αλεγαλες	φζ φ	12	ζ ῶ	αλεαλες
αγια	κ ῶ	12	κ ῶ	λεαγιε
γαγα	Δ γγ	9	Δ γγ	ααλες
λεαλες	ρ λ	9	ρ λ	λεχεαλες
αγαλες	φβ φ	12	β φ	αλεαλες
αγια	π ῶ	12	π ῶ	λεαγιε
γαγα	υ γγ	9	υ γγ	ααλες
λεαλες	ζ λ	9	ζ λ	λεχεαλες
αγαλες	φκ ῶ	12	κ ῶ	αλεαλες
αγια	Δ ῶ	12	Δ ῶ	λεαγιε
γαγα	ρ γγ	9	ρ γγ	ααλες
λεαλες	ῶ λ	9	ῶ λ	λεχεαλες
αλεγαλες	αγαλες π φ	12	π φ	αλεαλες
λεαγιε	υ ῶ		υ ῶ	λεαγιε

E N K A T B A Σ E I

159 Ὁ Πρῶτος ἦχος ἔχει δεσπόζοντας (§ 142) στιχηραρικῶς, τοὺς φθόγγους Πα, Γα, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐκτελεῖ καταλήξεις ἀτελεῖς, ἐντελεῖς, καὶ τελικὰς. ὡς :

α'. Καταλήξεις ἀτελεῖς.

π
q —————
τας ε σπε ρι νας η μω ων ε ε ευ χας

π
q —————
δο ξο λο γι αν προσφε ρο ο μεν τη α φα

—————
τω σου ε ευ σπλα αγχνι ι α

π
q —————
συν α ι δι ο ον Λο ο ο γον

π
q —————
και θα να τον α να μαρ τη η τε

π
q —————
ο τι Σταυ ρον κα τε δε ε ε ξω

β'. Καταλήξεις ἐντελεῖς.

π
q —————
υ υ μνη σω ω μεν λε ε ε ε γο ο ο ον τες

Τελικαί.

π
q —————
τας ψυ χα α α ας η η η η μω ω ω ων

Εἰς τὸ σύντομον καὶ ἀργὸν Εἰρημολογικὸν μέλο·, ὁ Πρῶτος ἦχος ἔχει δεσπόζοντας τοὺς φθόγγους Πα, Δι' ἐπὶ μὲν τοῦ Δι, ἐκτελεῖ καταλήξεις ἀτελεῖς, ἐπὶ δὲ τοῦ Πα, ἐντελεῖς καὶ τελικὰς, ὡς :

γ'. Ἀτελεῖς.

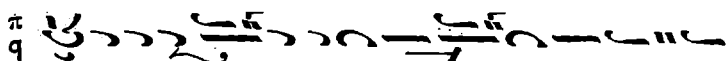
π
q —————
Σου η τρο παι ου χος δε ξι α

Δ
δλ —————
αυ τη γαρ α θα να τε ως παν σθε νης

 και συ να ι δι ον Λο θ γον και προσκυνη σω

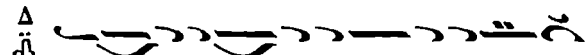
 μεν Χρι στον

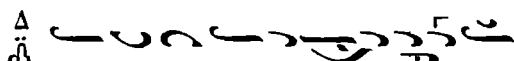
 προ σε ε χε ε ου ρα νε ε και λα λη η σω

δ'. Καταλήξεις έντελεις.

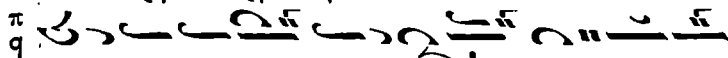
 δο ξα ζον τες αυ του την εκ νε κρων α ναστασιν

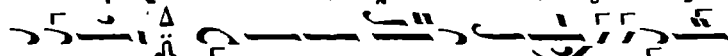
 τον υ μνον προ σοι οι σω μεν τω Δε σπο τη

 τον κο σμον λυ τρω σα α με ε νος
 εν κο σμω την Α να α στα α σιν

ε. Έκ του άργου Είρημολογίου.

 Σου η τρο παι ου ου χο ο ο ος δε ξι

 ι ι α θε ο πρε πως εν ι σχυ υ υ υ ι

 ι δε δο ο ξα α σθαι αι

Είς τὸ Παπαδικὸν μέλος ὁ Πρῶτος ἦχος ἐκτελεῖ καταλήξεις ἀτελείς ἐπὶ τοῦ Πα, Δι, Κε, έντελείς δὲ καὶ τελικὰς ἐπὶ μόνου τοῦ Πα, ἴδε χεζουβικὰ ἑβδομάδος Πέτρου Λαμπαδαρίου.

Σημ. α'. Τὰ παλαιὰ μαθήματα τοῦ Πρῶτου ἦχου ἔχουσι βάσιν τὸν Κε ὁ φθόγγον, ὄντα ὀξύτατον καὶ τέλος τοῦ τῶν Μέσων Πενταχόρδου, ἀρχὴν δὲ καὶ βαρύτετον τοῦ τῶν ὀξυτέρων φθόγγων Πενταχόρδου· καὶ ἐκ τούτου (τοῦ Κε ὁ) τὸ μέλος βραδίξει τόσον ἐπὶ τὸ ὀξύ, ὅσον καὶ ἐπὶ τὸ βαρὺ μεταξὺ τῶν δύο Πενταχόρδων, ἐν οἷς δεσπόζει ὁ Κε ὁ ὡς Πα, καὶ οἱ λοιποὶ κατὰ τάξιν φθόγγοι, ὡς φαίνεται εἰς τὴν ὀπισθεν Κλίμακα τῶν Πενταχόρδων Α'.

Σημ. β'. Ἡ Διατονικὴ Κλίμαξ εἶναι ἡ βάσις ὄλων τῶν ἄλλων Κλιμάκων, γενῶν, Συστημάτων, ἤχων καὶ χροῶν τὰ ὅποια γίνονται ἐξ αὐτῆς

Ἦχος Δεύτερος

160 Ὁ Δεύτερος ἦχος ἔχει τὴν βάσιν του εἰς τὴν Μέσῃν τῆς χορδῆς τοῦ Μονοχόρδου καὶ ἐξ αὐτῆς κατὰ διφωνίαν ὁμοίαν βαδίζει ἐπὶ μὲν τὸ ὀξὺ τόνον Ἐλάσσονα καὶ τόνον Μείζονα ἐπὶ δὲ τὸ βαρὺ τόνον Μείζονα καὶ τόνον Ἐλάσσονα ὡς

$$\overset{\Delta}{\underset{\sim}{\sim}} 9 \overset{\kappa}{\underset{\sim}{\sim}} 12 \overset{\zeta}{\underset{\sim}{\sim}} 9 \overset{\nu}{\underset{\sim}{\sim}} 12 \overset{\pi}{\underset{\sim}{\sim}} \quad \overset{\Delta}{\underset{\sim}{\sim}} 12 \overset{\rho}{\underset{\sim}{\sim}} 9 \overset{\epsilon}{\underset{\sim}{\sim}} 12 \overset{\kappa}{\underset{\sim}{\sim}} 9 \overset{\nu}{\underset{\sim}{\sim}}$$

161 Πρὸς σχηματισμὸν τῆς Κλίμακος τοῦ Δευτέρου ἤχου ἐπὶ χορδῆς λαμβάνομεν βάσιν οὐχὶ τὴν Μέσῃν ἀλλὰ τὸ 1)4, ἠχουμένων τῶν 3]4 ἔνθα ὁ διάτονος τῶν Ὑπατῶν κατὰ τοὺς ἀρχαίους καὶ αἱ συμφωνίαι τῶν Διατεοσάρων καὶ τῆς Διαπέντε ὀξείας, τῆς Διαπασῶν (§ 93 α΄.) ἡ δὲ κατάταξις τῶν τόνων τῆς Κλίμακος ἐκτελεῖται διὰ τῆς διαιρέσεως αὐτῶν εἰς Ἐπιενδεκάτους καὶ Ἐπογδόους (§ 81+84) κατὰ διαδοχὴν ἀρχίζοντες ἀπὸ τοῦ Ἐπιενδεκάτου καὶ τελειώνοντες εἰς τὰ 3]8 τῆς χορδῆς, ἔνθα ἡ Νήτη συνημμένων (§ 116) συμπύπτει, καὶ ἡ Παρανήτη τῶν διεξευγμένων Νητῶν (§ 117)

162

Ἦ Κλίμαξ τοῦ Δευτέρου ἤχου

(+)	A'	B'	Γ'	Δ'	
$\overset{\nu}{\underset{\sim}{\sim}}$	81 — $6\frac{3}{4}$: 12	= $6\frac{3}{4}$	$\frac{3}{4}$	$\overset{\nu}{\underset{\sim}{\sim}}$
$\overset{\pi}{\underset{\sim}{\sim}}$	$74\frac{1}{4}$ — $8\frac{1}{4}$: 9	= $8\frac{1}{4}$	$\frac{11}{16}$	$\overset{\pi}{\underset{\sim}{\sim}}$
$\overset{\epsilon}{\underset{\sim}{\sim}}$	66 — $8\frac{1}{4}$: 12	= $5(\frac{1}{2})\frac{1}{4}$	$\frac{11}{18}$	$\overset{\epsilon}{\underset{\sim}{\sim}}$
$\overset{\rho}{\underset{\sim}{\sim}}$	$60\frac{3}{4}$ — $6\frac{3}{4}$: 9	= $6\frac{3}{4}$	$\frac{9}{16}$	$\overset{\rho}{\underset{\sim}{\sim}}$
$\overset{\Delta}{\underset{\sim}{\sim}}$	54 — $4\frac{1}{2}$: 12	= $4\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	$\overset{\Delta}{\underset{\sim}{\sim}}$
$\overset{\kappa}{\underset{\sim}{\sim}}$	$49\frac{1}{2}$ — $5\frac{1}{2}$: 9	= $5\frac{1}{2}$	$\frac{11}{24}$	$\overset{\kappa}{\underset{\sim}{\sim}}$
$\overset{\zeta}{\underset{\sim}{\sim}}$	44 — $3\frac{1}{2}$: 12	= $3(\frac{2}{3})\frac{1}{2}$	$\frac{11}{27}$	$\overset{\zeta}{\underset{\sim}{\sim}}$
$\overset{\chi}{\underset{\sim}{\sim}}$	$40\frac{1}{2}$			$\frac{3}{2}$	$\overset{\chi}{\underset{\sim}{\sim}}$

Η στήλη Α'. (+) δεικνύει πόσα τμήματα της χορδής ήχουσιν ἕκαστον φθόγγον τοῦ Δευτέρου ἤχου ἐπὶ τοῦ Μονοχόρδου

Η στήλη Β'. δεικνύει τοὺς Ἐπογδούς καὶ Ἐπιενδεκάτους.

Η στήλη Γ'. δεικνύει τὰ τονιαία διαστήματα τὸ δὲ ἐν παρενθέσει περίσπυμα τῶν Ἐπογδῶν καὶ Ἐπιενδεκάτων ἀπορρίπτεται χάριν τῶν ἄκρων συμφωνιῶν τῶν τετραχόρδων $\gamma - \Gamma', \Delta - \gamma'$ λογίζεται δὲ τὸ $5\frac{1}{4} \frac{6}{11} \Gamma'$ καὶ $3\frac{1}{2} \frac{7}{11} \gamma'$

Η στήλη Δ'. δεικνύει τὰς βάσεις τῶν τόνων ἐπὶ τῆς χορδῆς.

Παλμοὶ χορδῆς Δευτέρου ἤχου.

163 Αἱ κατὰ δευτερόλεπτον συχνότητες παλμοί, τῆς χορδῆς ἐπὶ ἐκάστου φθόγγου τοῦ Δευτέρου ἤχου φαίνονται εἰς τὸν κατωτέρω πίνακα.

A' (+)	B'	Γ'	Δ'	E'
γ	Δ	$\frac{4}{3}$	X 72 = 96	$8 \frac{6}{11}$
π	α	$\frac{16}{11}$	X 72 = $104 \frac{8}{11}$	$13 \frac{1}{11}$
β	ζ'	$\frac{18}{11}$	X 72 = $117 \frac{9}{11}$	$10 \frac{3}{11}$
Γ'	α'	$\frac{16}{9}$	X 72 = 128	16
Δ	π'	$\frac{2}{1}$	X 72 = 144	$13 \frac{1}{2}$
α		$\frac{24}{11}$	X 72 = $157 \frac{1}{11}$	$19 \frac{7}{11}$
β		$\frac{27}{11}$	X 72 = $176 \frac{3}{11}$	$15 \frac{3}{11}$
α'		$\frac{8}{3}$	X 72 = 192	$96 \times 2 = 192$

Δ
κοι νην γαρ ε ορ την συν αυ τοις ε ορ τα

α ζο μεν

Δ
και ε πε φα νεν η μιν ευ λο γη με

νος ο ερ χο ο με νος ευ λο γη τος Χριστος ο Θε

ος η μων

β' Ἐντελείς καταλήξεις τοῦ Δευτέρου ἤχου

Δ
Τη α στρα πη της Θε ο τη τος

Δ
Το α χραν τον σου σω ω ω ω ω μα

Δ
Θε ον τε κου σα α λη θι νον ε δειχ θη αλ

λο τρι ος

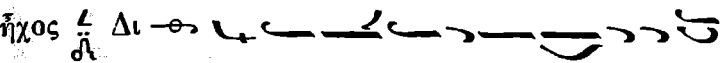
γ'. Τελικαὶ καταλήξεις τοῦ Δευτέρου ἤχου

Δ
Εν ο νο μα τι Κυ ρι ι ι ου ου

Δ
Χρι στε ο Θε ος η μων δο ο ο ξα σαι

Δ
Τω κο σρω το με γα ε ε ε λε ος

δ'. Τοῦ Τετάρτου ἤχου καταλήξεις Ἄτελεῖς, Ἐντελεῖς
καὶ Τελικαὶ μὲ φθορὰν τοῦ Δευτέρου ἤχου ὡς :

ἤχος $\frac{4}{\delta}$ Δι

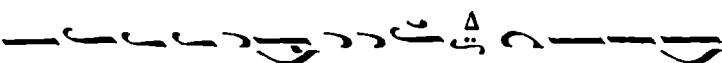
Το φαί δρον της Α να στα σε ως κη

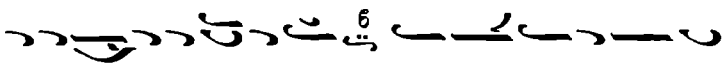
ουγμα εκ του Αγ γε λου μα θουσαι αι του Κυ

ριου Μαθητρι αι κα την προ γο νι κην α

ποφασιν α πορρι ι ψασαι τοις Α πο στο

λοισκαν χο με ναι ε λε γον ε σκυ λευ ται ο θα

νατος η γερθη Χριστος ο θε ος δω ροι με

νος τω κοσ μω το με γα ε λε ος

θεος Κυρι ος και ε πε φα νε η μιν ευ λο

γη με νος ο ερ χο ο με νος εν ο νο μα

τι Κυρι ι ου

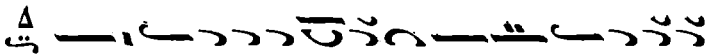
Α να βλε ψασαι του τα φου την ει σο δον

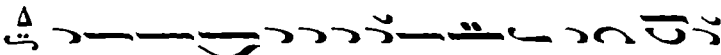
Ση με ρον της σω τη ρι ας η μων το κε φα λαι ον

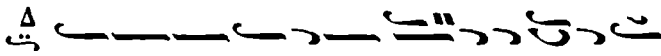
Ε θραυσας εν ι σχυ ι του θα να του το κρα τος

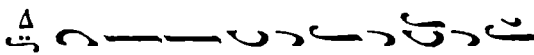
 ε δει ξας ε λε η μων την Α να στα σιν πα σι

 Ο υ ψω θει εις ε εν τω Σταυ ρω ε κου σι ως

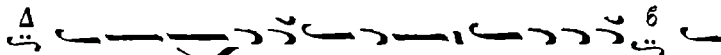
 εν αυ τη γαρ οι τοις αστροις λα τρενον τες

 υ πο α στε ρος ε δι δα οκον το

ε' Ἐντελείς, Ἀτελείς καὶ Τελικαὶ καταλήξεις τοῦ λ β' ἤχου, με φθορὰν τοῦ Δευτέρου ὡς:

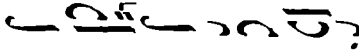
Ἦχος λ β' Βου

 Θε ος Κυ ρι ος και ε πε φα νεν η μιν ευ

 λο γη με ε νος ο ερ χο με νος εν ο νο

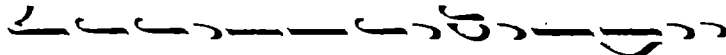
 μα τι ι ι Κυ ρι ου

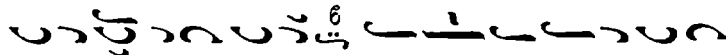
 Αγ γε λι και δυ να α α μεις ε πι ι το μνη

 μα σου και οι φυ λασ στοντες α πε νε κρω θησαν και

 ι στα το Μα ρι α εν τω τα φω ζη του σα το

 α χραντον σου σω μα ε σκυ λευ σας τον Α δην

 μη πειρασθεις υπαυτου υ πην τη σας τη Παρ θε νω

δω ρου μενος την ζωην ο α να στας εκ των νε

κρων Κυ ρι ε δο ξα α σοι οι

κα λεσαι σου ου μη τε ρα ηλ θες ε πι το

πα θος ε κου σι α βουλη

Την Α νασ τα σι ι εν σου Χρι στε Σωτηρ

κοι η μα ας του; ε πι γη ης κα τα ξι ω σον

α να ζη τησαι θε λων τον α δαμ

Χρι στος ο Θε ος η μων

Ἡ θέσις αὕτη κοινὴ καὶ εἰς τοὺς τρεῖς ἤχους ὡς: Χριστὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν ἄνκστη ὁ Κύριος

” Εἰδικαὶ καταλήξεις τοῦ Δευτέρου ἤχου

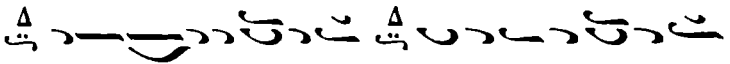
ος Κυ υ ρι ος α νε ε στη σας

Σαρ κω θη ναι εκ της α γι ας Θε ο το κου

Σω ω ω ω ω μα ε ο ο ο ξα σοι

ε βο ο ο ο ο α συμ φω ω ω ω νως α ρω ω μα σι ο Κυ υ ρι ος

ξ' Είδικαὶ καταλήξεις τοῦ Τετάρτου ἤχου

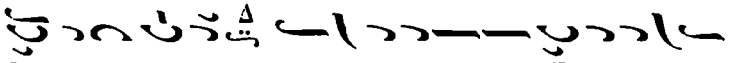

Α να στα σεως κη ρυγμα α γνωστον μυστηρι ον
η μων το κε φαλαιον στε ρος ε δι δασκον το

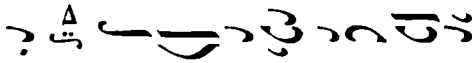
η' Είδικαὶ καταλήξεις τοῦ Πλαγίου Δευτέρου ἤχου

Της Α να στα σε ως λο γον τον το κον σου

Θε ο το κε α νε ε στη ο Κυ ρι ι ο

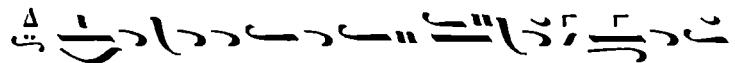

ος φω τι σας τους εν σκο τει

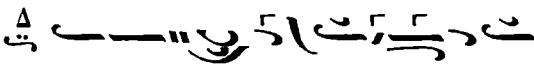

Δυ να α α μεις ε πι ι το μνη μα σου

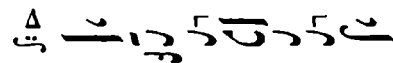
165 Ὁ Δεύτερος ἤχος ἐπὶ μὲν τῶν ἀνωτέρω ἔχει δεσπόμε-
τας τοὺς Δι, Βου, Ζω καὶ τελεῖ καταλήξεις ἐντελεῖς καὶ
τελικὰς ἐπὶ τοῦ Δι, ἢ Βου, τὰς ὁποίας ὁ φιλομαθὴς εὐρί-
σκει εἰς τοὺς οἰκείους ἤχους τοῦ Ἀναστασιματαρίου, ἐπὶ
δὲ τοῦ Στιχηραγμικοῦ καὶ Παπαδικοῦ μέλους δεσπόμενοι
οἱ αὐτοὶ φθόγγοι ἐπὶ τῶν ὁποίων τελεῖ καταλήξεις ἀτελεῖς
καὶ ἐντελεῖς, καὶ τελικὰς ἐπὶ μόνου τοῦ Δι, ὡς:

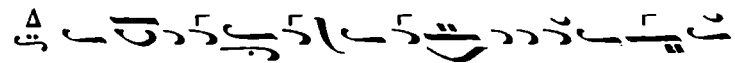
Δε ευ τε ε προ σκυ νη η η σω ω ω μεν

Α να α α α στα α α σιν

Ι ου ου δαι αι αι οι

τη ρου ου ουντε ες το ον βα α α σι λε ε α

την πε ε τρα αν τη ης ζω ω ω ης

κα τα φλε ε ε ε γο ο ο με ε ε νη

ουκ ε και ε ε ε ε το

ε λε ε η η σο ο ο ν η η η η μας

ε ε ε ε ε ε ε ε ε γερ σιν

166 Ἄλλος τρόπος τοῦ Δευτέρου ἤχου καθ' ὃν ψάλλονται με φθοράν τοῦ Πλ. β'. Πα οἱ Εἰρμοὶ καὶ Κανόνες, οἱ Ἀναβαθμοὶ καὶ τινες προλόγοι, «Οἶκος τοῦ Ἐφθαθά» «Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου σε νεκρὸν» κατὰ τὸν ὁποῖον, ὅταν τὸ μέλος ἀναβαίη πέραν τοῦ Τετραχόρδου Πα—Δι, ἐν συναφῇ μεταβάλλεται εἰς Διατονικὸν, ἐπιστρέφον δὲ ἐκ τοῦ κατὰ συναφὴν Διατονικοῦ Τετραχόρδου, ἐπανέρχεται εἰς τὸν πρῶτον, τρόπον τὸν χρωματικόν, καὶ τελεῖ καταλήξεις ἐπὶ τῶν δεσποζόντων Πα, Δι, ἐντελεῖς δὲ καὶ τελικὰς ἐπὶ τοῦ Πα. Ὅμοίως συμβαίνει καὶ εἰς τὸ ἄργον Εἰρημολογικὸν μέλος τοῦ Δευτέρου ἤχου τῶν Εἰρμῶν Κανόνων κ.λ.π ὡς : Σύντομον.

Ε λε η σον η μας του πταιοντας σοι πολ λα

Καθ ε κα στην ω ραν ω Χριστεμου

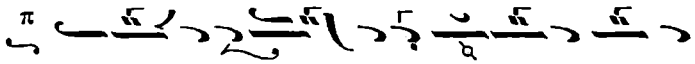
Της πι ι στε ε ως εν πε τρα με στε ερ ε ω σας

ζη του μεν νον τοις θε ε λου σι πα ρα δει σω

ι να δειξης τοις λα οις την εκ νε κρωνσου Α να

στα σιν ως μο ο νος φι λαν θρωπος

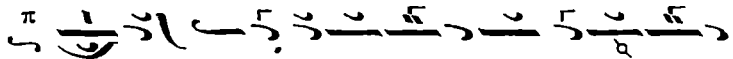
Ἄργον Εἰρημολογικὸν μέλος τοῦ Δευτέρου ἤχου

Ε λ η η λ υ υ θ α α ς εκ Πα αρ θε ε

νου ου πρε ε ε ε σβυ υς ουκ Αγ γε λο ος

Ο λον με ε τον αν θρω ω πον δι ο κραυαυ

γα α α α α ζω ω ω ω σοι δοξα

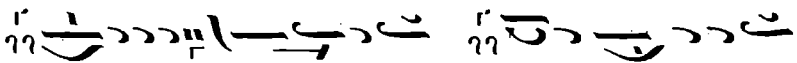

α τη δυ να α α α μει ει σου Κυ ρι ε ε

167 Τὸ ἦθος τοῦ Δευτέρου ἤχου σώζει χαρακτήρα παθητικὸν καὶ ταπεινότητα ψυχικὴν, λύπην καὶ πάθος· λέγουσιν, ὅτι ὁ μυθικὸς Ὅρφεὺς διὰ τοῦ ἤχου τούτου ἠμέρωνε τὰ θηρία.

Ἦχος Τρίτος. (§ 149)

168 Ὁ Τρίτος ἦχος ἔχει τὴν βάσιν του ἐπὶ τῶν 9]16 τῆς χορδῆς καὶ ἠγεῖται ὑπὸ τῶν 16]9' κατὰ μὲν τοὺς ἀρχαίους εἶναι ὁ διάτονος τῶν Μέσων τετραχόρδων, κατὰ δὲ τοὺς Βυζαντινοὺς ὁ Τρίτος τῶν πολυσυλλάβων φθόγγων 7α7α καὶ καθ' ἡμᾶς ὁ φθόγγος Γα ἔχει δεσπόζοντας τοὺς Πα, Δι, Κε. Ἐπὶ μὲν τοῦ Κε, ἐκτελεῖ καταλήξεις ἀτελεῖς· ἐπὶ δὲ τοῦ Πα, ἐντελεῖ, ἐπὶ δὲ τοῦ Γα, ἐντελεῖς καὶ τελικὰς καὶ σπανίως καταλήγει ἀτελῶς ἐπὶ τοῦ Δι, εἰς τὰ Αὐτόμελα «Τὴν ὠραιότητα τῆς Παρθενίας σου» καὶ «Θείας πίστεως» ὡς·

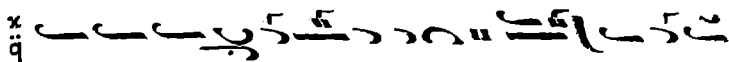

της παρθενι ι ι ι ας σου

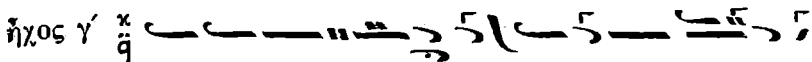

θει ας πι ι στε ως

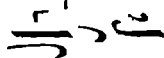
169 Τὸ σύντομον Εἰρημολογικὸν μέρος τοῦ Τρίτου ἤχου βαδίζει κανονικῶς καὶ συμφώνως πρὸς τὴν ἰδέαν αὐτοῦ· τὸ δὲ ἀργὸν Εἰρημολογικὸν καὶ Στιχηραρικὸν, δανεῖζεται καταλήξεις ἀτελεῖς ἐκ τοῦ ὀξέως Πενταχόρδου τοῦ Πλαγίου Πρώτου, ὡς· ἦχος γ'.

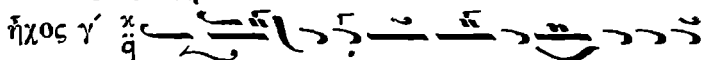
ἦχος πλ. α' Ἐν ἀγ γε λι ι ι ι ζο ο με ε ε νοις
 ἦχος πλ. α' ἠ προ ο ο ο σε εν χη η η μου

ἦχος πλ. α' Ἄ νε λη η η φθη ης ε ε εν δο ο ο
 ἦχος πλ. α' πρὸς αὐ τὸ ο ον κε ε κτη η η με ε ε

ο ο ξη
 ε ε νη

ἦχος πλ. α' ε εκ νε ε κρων Ἀ α να στα σιν

ἦχος πλ. α' Πα α νη μνη η τε

170 Τὸ Παπαδικὸν μέλος τοῦ Τρίτου ἤχου μεταβάλλει τὸ ἴσον τοῦ ᾠγ διὰ τῆς φθορᾶς εἰς οἶ και βαδίζει κατὰ τριφωνίαν ἐν συναφῇ (*), ἐκ τῆς ὁποίας μεταπηδᾷ εἰς τὰ Διαπασῶν συχνάκις και εἰς τὸ χρωματικόν, ἐξ ὧν ἐπιστρέφει και πάλιν εἰς τὰ ἴδια.

Σημ. Εἰς τὰ Στιχηραρικὰ και Εἰρμομολογικὰ μέλη τοῦ Τρίτου ἤχου, ὅταν ὁ προσαλλόμενος στίχος λήγη εἰς τὸν Γα ἢ μαρτυρία τίθεται μόνη. Ὅταν δὲ λήγη εἰς τὸν π, τότε τῇ μαρτυρίᾳ παρατίθεται Ἐλαφρὸν ὡς : ᾠγ ἢ συνεχὲς Ἐλαφρὸν ᾠγ (§ 156).

Εἰδικαὶ καταλήξεις τοῦ Τρίτου Στιχηραρικοῦ ἤχου

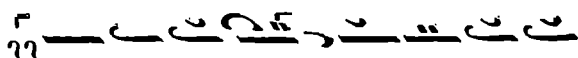

α' Ἀτελεῖς ᾠγ Ε κε ε κρα ξα α προ ο ος σε ε

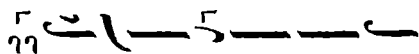

Δο ξα α Πα τρι ι ι

(*) Ἴδε Χερουβικά και Κοινωνικά Θεοδώρου Φωκαέως και ἄλλων

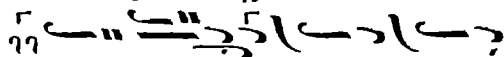

Τον Σταυρον σου ου τον τι μι ον

κραυ γα α α ζοντες

β' Ἐντελείς καταλήξεις

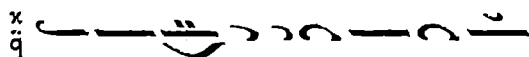

Πνε ε ευ μα α α α τι ι

γ' Ἀτελείς καταλήξεις Εἰρημολογικῶς

Χρι στος εκ νεκρων ε γη γεο ται

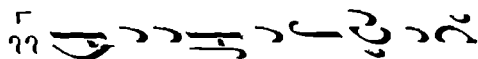

σε αυ τω α νε και νι σας

δ' Ἐντελείς Εἰρημολογικῶς

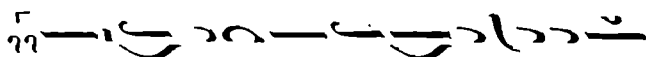

Υι ον τον του θεου αι ω ω νων υ παρχο οντα

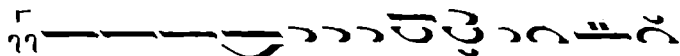

Σε Θε ο ον ε πι γνον τας

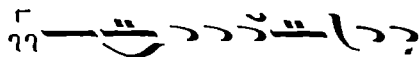
ε' Τελικαὶ καταλήξεις Εἰρημολογικῶς

Ερ ου σω κα τα κρι ι σε ε ως

Το της τρι α δος α πε κα λυ ψας φεγ γος

Θα να του ου τας πυ λα ας

171 Ὁ Τρίτος ἦχος σώζει χαρακτήρα ἀνδρικὸν καὶ μεγαλοπρεπῆ, ὀρμητικὸν, ἔνθερμον, καὶ σκληρόν.

ἦχος Τέταρτος.

172 Ὁ Τέταρτος ἦχος, κατὰ μὲν τοὺς ἀρχαίους κατέχει τὸν ἄ-

νώτατον ἦχος καὶ πρῶτον τῶν συμφωνιῶν φθόγγον τῆς Κλίμακος τοῦ Διαπασῶν συστήματος, τὸν συνδέοντα τὸν προσλαμβανόμενον τῆς Ὑπάτης Διαπασῶν, μετὰ τοῦ τῆς Νήτης Ὑπερβολαίων, ἢ Δισδιαπασῶν· κατὰ δὲ τοὺς Βυζαντινοὺς, κατέχει τὸν ἀνώτατον τῶν πολυσυλλάβων, φθόγγον Ἀγία, καὶ καθ' ἡμᾶς τὸν φθόγγον Δι, τῆς Διατονικῆς Κλίμακος, ἐν τῷ μέσῳ τῆς χορδῆς· καὶ ἐπ' αὐτοῦ σχηματίζει τὸ πανηγυρικὸν καὶ ἀσύγκριτον Παπαδικὸν μέλος, ἐπὶ μὲν τὸ ὄξυ, προχωρεῖ μέχρι τῆς Παρανήτης Ὑπερβολαίων ἐλευθέρως· ἐπὶ δὲ τὸ βαρὺ καὶ μέχρι τῆς Ὑπάτης Ὑπατῶν ἔχων δεσπύζοντας τοὺς Βου, Δι, Ζω, Νη, ἐπὶ τῶν ὁποίων τελεῖ καταλήξεις ἀτελεῖς καὶ ἐντελεῖς, ἐπὶ δὲ τοῦ Δι, ἐντελεῖς καὶ τελικὰς· (δρα χερουβικά Θεοδώρου Φακτιῶος καὶ ἄλλων).

173 Ἐπὶ τῆς Κλίμακος τοῦ Διαπασῶν συστήματος, ὁ Τέταρτος ἦχος σχηματίζει καὶ τὸ Εἰρμολογικὸν καὶ τὸ Στιχηραρικὸν μέλος τοῦ Εἰς μὲν τὸ Εἰρμολογικὸν βάσιν θέτει τὸν Βου καὶ δεσπύζοντας τὸν Δι, Ζω, Νη, ἐπὶ τῶν ὁποίων τελεῖ τὰς διαφόρους ἀτελεῖς καὶ ἐντελεῖς καταλήξεις, ἐπὶ μόνου τοῦ Βου ἐκτελεῖ ἐντελεῖς καὶ τελικὰς καταλήξεις ὡς:

6
 λ —————
 Δυ να μει σου Κη οι ε

6
 λ —————
 α με νου

6
 λ —————
 ρω ται

6
 λ —————
 ω μεν σοι

6
 λ —————
 ε σα λευσας

6
 λ —————
 ς Χρι στε

Τέταρτος Βου, («λέγεται καλούμενος ἀτελεῖς ἐπὶ τοῦ Πα, καταλήξεις.

6
 λ —————
 τω Α δη
 ν γυ ναι κες
 ο Πι λα τω

6
 λ —————
 Ο θα να τος δε

6
 λ —————
 Δεσ πο τα νε νε κ

6
 λ —————
 η μει εις δε βο

6
 λ —————
 Πα σαν κτι ι σιν

6
 λ —————
 λα ος πα ρα νο μο

Πολλάκις ὁ εἰρμολογικὸς μένος») ἐκτελεῖ εὐστόχους

6
 λ —————
 και κα τελ θων εν
 Με τα δα κρυ ω
 σε προ δους τα

⁶
λ
Ευφραίνεται ἐπὶ σοὶ ἡ ἐκκλησία σου

Χριστέ κρᾶζουσα

Ληκτική κατάληξις τοῦ Τετάρτου

⁶
λ
τας ψυχὰς ἡμῶν

174 Εἰς τὸ Στιχηραρικὸν μέλος ἔχει δεσπόμενος ὁ Τέταρτος ἦχος τοὺς Πα, Βου, Δι, ἔνθα ποιεῖ καταλήξεις ἀτελεῖς εἰς τὸν Δι, ἐντελεῖς εἰς τὸν Πα, καὶ τελικὰς εἰς τὸν Βου, τὸ Ἄργον Εἰρημολόγιον εἶναι ἀνάμικτον μετὰ Στιχηραρικοῦ.

α' Εἰδικαὶ καταλήξεις τοῦ Στιχηραρικοῦ Τετάρτου. Ἀτελεῖς.

^π
q
Τῶν Πατρικῶν σου οὐκοῦλων

^π
q
Τὸν ζωοποιόν σου Σταυρόν

^π
q
καὶ τῆς δουλείας τοῦ ἐεχθροῦ

β' Ἐντελεῖς

^π
q
ὁ ἀπαθῆς τῆς θεοοότητος ἡ τὴν

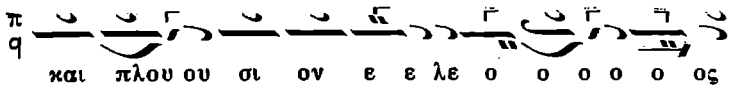
^π
q
ἀναστατήσων ἡμᾶς πεσοῦσιν

ὀντασθηαματιία

γ' Τελικαὶ καταλήξεις

^π
q
μοῦ οὐνεφίλων θρωπέε

^π
q
καὶ τοῦ ἡμεγαλεεος

Σημ. Μόνος τῶν ἄλλων ἤχων ὁ Τεταρτος, σύρει συχνάκις τὸ ἴσον τοῦ ἀπὸ τοῦ Πα, εἰς τὸν Βου καὶ τὸναντίον ἐκ τοῦ Βου εἰς τὸν Πα, λόγῳ τῶν δεσποζόντων φθόγγων καὶ τῶν καταλήξεων αἱ ὁποῖαι ἐκτελοῦνται ἐπ' αὐτῶν

175 Τὸ ἦθος τοῦ Τετάρτου ἤχου, τὸ μὲν Παπαδικὸν σώζει χαρακτῆρα Πανηγυρικὸν· τὸ δὲ Στιχηραρικὸν, ἰλαρὸν καὶ ἐπιβλητικὸν, τὸ δὲ Εἰρμολογικὸν ἡδονικὸν καὶ συμπαθητικὸν.

Ἦχος Πλάγιος τοῦ Πρώτου.

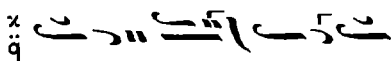
176 Ὁ Πλάγιος τοῦ Πρώτου ἤχος ἔχει τὴν βάσιν τοῦ κατὰ Πεντάχορδον βαρυτέραν τοῦ Πρώτου ἤχου, ἐπὶ τοῦ ἐνὸς τρίτου τῆς χορδῆς (1]3) ἠχοῦμενος· ὑπὸ τῶν δύο τρίτων (2]3) κατὰ μὲν τοῦ ἀρχαίου· ἐπὶ τῆς Ὑπάτης τῶν Μέσων κατὰ δὲ τοῦ Βυζαντινοῦ, ἐπὶ τοῦ Τρίτου τῶν ἐν καταβάσει πολυσυλλάβων φθόγγων ἀεραλεε καὶ καθ' ἡμᾶς ἐπὶ τοῦ μονοσυλλάβου φθόγγου Πα. Ἐκ τῆς βίσεως ταύτης χρησιμοποιεῖ πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ Στιχηραμικοῦ καὶ Παπαδικοῦ μέλους τοῦ, δύο Πεντάχορδι ἀνόδου ἐλευθέρως καὶ Τετράχορδον καθόδου· ἦτοι ἐκ τῆς Ὑπάτης τῶν Μέσων $\frac{\tau}{\rho}$ πρὸς τὴν Νήτην, μέχρι τῆς Τρίτης Ὑπερβολαίων $\frac{\epsilon}{\rho}$ (§ 177), καὶ ἐκ τῆς Ὑπάτης τῶν Μέσων, κατέρχεται μέχρι τῆς Ὑπάτης Βαρείας ρ .

Εἰς δὲ τὸ Εἰρμολογικὸν μέλος ἔχει βάσιν τὴν ἀρχὴν τοῦ δευτέρου Πενταχορδου τῶν Νητῶν Κε, φερόμενος ὁμοίως ἐξ αὐτῆς εἴτε πρὸς τὴν Νήτην εἴτε πρὸς τὴν Μέσην.

Συγκρίνοντες τὴν διαφορὰν τοῦ Πλαγίου Πρώτου ἀπὸ τοῦ Πρώτου, εὐρίσκομεν ὅτι ὁ Πρῶτος ἤχος, Στιχηραρικῶς ἢ Εἰρμολογικῶς ἐκτελεῖται ἐπὶ ἐνὸς Πενταχορδου, ὁ δὲ Πλάγιος τοῦ ἐπὶ δύο· εἰς δὲ τὸ Παπαδικὸν μέλος ὁ Πλάγιος ἤχος διακρίνεται ἀπὸ τοῦ Κυρίου του, ἔνεκα τῆς φθορᾶς ρ τὴν ὁποῖαν χρησιμοποιεῖ πολλάκις ἐπὶ τοῦ Ζω $\frac{\zeta}{\rho}$ (ἴδε χειρουβικά Θεοδώρου Φωκαέως καὶ ἄλλων)

177 Ὁ Πλάγιος τοῦ Πρώτου ἔχει δεσπόμενος φθόγγους στιχηραρικῶς τοὺς Πα, Δι, Κε. Ἐπὶ μὲν τοῦ Πα, ἐκτελεῖ καταλήξεις ἐντελεῖς καὶ ληκτικὰς, ἐπὶ δὲ τοῦ Δι, ἀτελεῖς καὶ τελικὰς, καὶ ἐπὶ τοῦ Κε καταλήξεις ἀτελεῖς· ἀπαιτεῖ δὲ τὸν Ζω, ἐν καταβάσει ἀπὸ τῆς Νήτης ἐν Ὑφέσει κινθ' ἔλξιν (§ 151) ἢ μετὰ τῆς φρορᾶς ρ

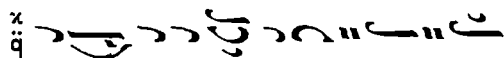
α' Εἰδικαὶ ἀτελεῖς καταλήξεις τοῦ Στιχηρατικοῦ πλ. α'

πα ρα α νο ο ο μων

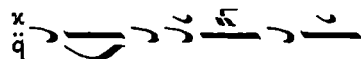
Το γε ε ε νο ος η η μων
ο ο ω ων και αι προ ο ων

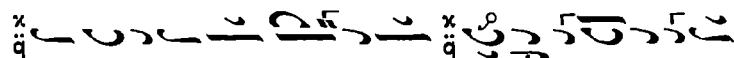
Και θρο νος του Βα αι ι λε ε ως

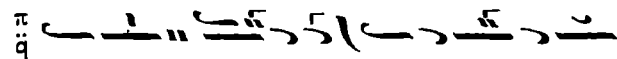
Εν αν θρω πι σας γα αρ δι η η μας

τω κο στω ι λα α σμον

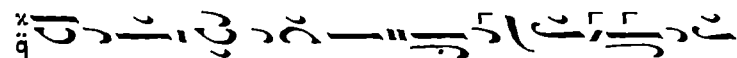

Οι φυ λα κες ε λε ε ε γον ου τω ω φο ο ο βω

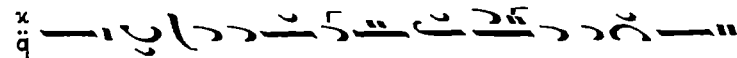

Αι νει ει ει ει ει τε ε α αυ τον

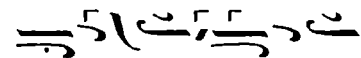
β' Ἐντελεῖς καταλήξεις τοῦ Στιχηρατικοῦ πλ. α'

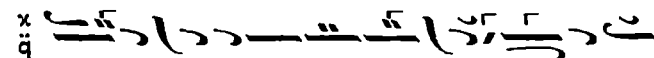
α α φο βως κραυ γα α α α ζου ου ου σαι

Βου λο με ε νοι τρα νως ε φτ α νε ρω ω

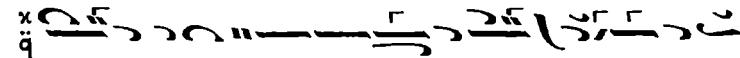

ω ω σα α α τε

Το ο μυ υ στη η η ρι ι ι ι ον

γ' Ἐντελεῖς καταλήξεις τοῦ πλ. α'

Τα α ε εν τα α α α α φι ι ι α

εν σπηλαι αι ω ω τη ρου ου ου ου με ε ε ε νος

Ω των σο ο φω ων σου ου κρι μα α α α

α των ων Χρι ι ι στε

δ'. Τελικαὶ καταλήξεις τοῦ πλ. α'. στιχηραρικοῦ.

και το με ε γα ε ε ε λε ε ος

Υ υ μνος τω ω Θε ε ω

με ε γα ε ε ε λε ος

ε' Ληκτικὴ κατάληξις τοῦ Στιχηραρικοῦ πλ. α'

Ψυ χα ας η η μω ω ω ω ω ω ω ν
η σο ον η η μα α α α α α ας

178 Τὸ Εἰρμολογικὸν σύντομον καὶ ἀργὸν μέλος τοῦ πλ. α' ἔχει δεσπόζοντας Κε, Νη, ἐπὶ μὲν τοῦ Κε ἐκτελεῖ καταληξεις ἐντελεῖς τελικὰς καὶ ληκτικὰς ἐπὶ δὲ τοῦ Νη ἀτελεῖς ὡς:

α' Ἐντελεῖς καταλήξεις τοῦ Εἰρμολογικοῦ πλ. α'

το κρα α τος συ νε τρι ψας

ως θνη τον ε πι ζη τει τε

Των σφρα γι δων την δι α λυ σιν

δι α του το βο ω ω μεν

κατ ει κο ο να ι δι αν χει ρι τη ε αυ του

Α πο λα βειν του ου του η ξι ω σας

β' Ἀτελείς καταλήξεις τοῦ Εἰρημολογικοῦ πλ. α'

Και εν τη τα φη η σου

και ποι η της των αι ω ω νων

σκυ λευ σας γαρ αυ τον

Τον πα ρα δει σον α νοι ξας

γ' Τελικαὶ καταλήξεις τοῦ Εἰρημολογικοῦ πλ. α'

σω ζων τας ψυ χας η η μων

δο ξα ζο με σε μο νο γε νες

δ' Ληκτικὴ κατάληξις τοῦ Εἰρημολογικοῦ πλ. α'

σω θη ναι τας ψυ χας η μω ω ω νων

179 Ἄλλοτερος τρόπος τοῦ Πλαγίου Πρώτου εἶναι ἡ συμπετηξίς Εἰρημολογικοῦ καὶ Στηχιραρικοῦ εἰ; ἐν, εἰς τὸ ὁποῖον δεσπόζουσιν οἱ Κε, Δι, Πα, ἔνθα ὁ Ζω ἀπικτεῖται ἐν Ὑφέσει αἱ δὲ ἀτελεῖς καταλήξεις ἐκτελοῦνται ἐπὶ τοῦ Πα καὶ αἱ ἐντελεῖς καὶ τελικαὶ ἐπὶ τοῦ Δι ἢ Κε, ὡς:

και ε πι γης ει ρη η νη εν αν θρω πει σε υδο κι ι α

Eu lo γη τος ει Κυ ρι·ε ε δι δα ξο ον με τα

δι και ω μα τα α σου

ουκ ε ξε κλι ι να ο τι συ ε νο μο θε τη η σα

α ας με

E λε ε ε η σον με ε Κυ υ ρι ι ε

δι α σκε δα σον το ον νο μο ον σου

ο τι προς σε Κυ υ ρι ε Κυ ρι ε οι οφθαλ

μοι οι μου

ε πι σοι ηλπισα μη αν τα νε λης την ψυ χη ην μου

Σημ. Κατά τὸν τρόπον τοῦτον ψάλλεται καὶ τὸ «Χαίροις ἀκοη-
τικῶν ἀληθῶς» καὶ τὸ «Ὅσιε Πάτερ»

180 Τὸ ἦθος τοῦ Πλ. α'. συνδυάζει τὸ χιρμόσνον καὶ τὸ πέν-
θιμον, τὸ «Χριστὸς ἀνέστη» καὶ τὸ «Εἰκὼν εἰμι τῆς ἀρετή-
του δόξης σου» τὸ θρηνώδες καὶ τὸ συμπαθές, τὸ δὲ εἰ-
μολογικὸν συνδυάζει τὸ διεγερτικὸν καὶ χορευτικὸν, οὔσης
δὲ βραδείας τῆς ἀγωγῆς, κλίνει εἰς τὸ κεχηνός καὶ χαῦνον.

Ἦχος Πλάγιος τοῦ Δευτέρου.

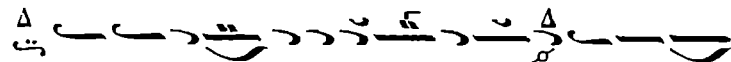
181 Ὁ Πλάγιος τοῦ Δευτέρου ἦχος, ἔχει τὴν βάσιν του
κατὰ Πεντάχορδον βαρυτέραν τοῦ Δευτέρου κυρίου αὐτοῦ
ἤχου, ὡς καὶ οἱ ἄλλοι Πλάγιοι· ὁ κυρίως Δεύτερος ἦχος ἔ-
χει βάσιν τὴν Μέσην τῆς χορδῆς τῶν πολυσυλλάβων φθόγ-
γων λεαλες Δι, ὁ δὲ Πλ. β'. τὸν λεαλες Νη, τὸν ὅποιον
χρωματίζει διὰ τῆς φθορᾶς και τρέπει εἰς ἄντι

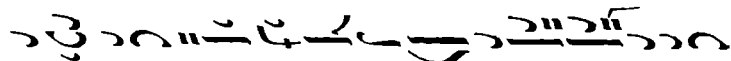
Σημ. Φαινόμενικῶς ὁ Πλάγιος Δεύτερος δεικνύει ὅτι δὲν ἀκολουθεῖ τὴν τάξιν τῶν ἄλλων πλαγίων ἤχων, ἔνεκα τούτου ἀπατηθεὶς ὁ ἀοίδιμος Χρῦσανθος, ἔθεσε τὴν βάσιν τοῦ ἐπὶ τοῦ Πα τοῦ Πλ. α' ἤχου γράψας, ὅτι ἕκαστος ἤχος βασιζέται ἐπὶ ἰδίου φθόγγου ὁ δὲ Πα δίδει ἴσον εἰς τὸν Πλ. β' καὶ εἰς τὸν Πλ β'.

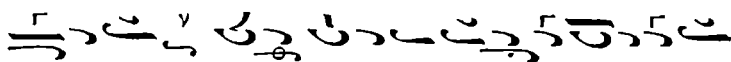
Τοῦτο ὅμως ἐξελέγχεται ἐσφαλμένον, διότι ἡ βᾶσις τοῦ πλ. α'. εὐρίσκεται κατὰ Τετράχορνον βαρυτέρα τῆς βάσεως τοῦ Δευτέρου ἤχου ἐνῶ ὁ Δεύτερος ἐν τῇ πράξει κατερχόμενος ζητῶν νὰ ἀναπαυθῆ τρόπον τινὰ ἐπὶ τοῦ Πλαγίου του, εὐρίσκει αὐτὸν κατὰ Πεντάχορνον βαρύτερόν του, τροπῇ τοῦ σ λεγαῖω διὰ τῆς φθορᾶς σ εἰς Δ λεγαῖω καὶ τοιουτοτρόπως κατέρχεται εἰς τὸν Νη λεχεαεε π καὶ οὐχὶ σ λεγαῖω.

Τὰ ἐξῆς παραδείγματα οὐ μόνον ἐκ τοῦ Δευτέρου ἤχου ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ἄλλων κυρίων ἤχων ἔστωσον εἰς ἀπόδειξιν, ὅτι ἕκαστος πλάγιος εἶναι βαρύτερος τοῦ κυρίου του κατὰ Πεντάχορνον ἐπομένως καὶ ὁ Πλ. β'.

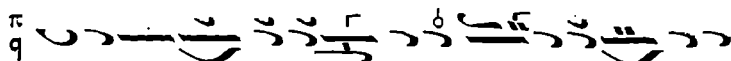
α' ἤχος β' καὶ πλ. β'

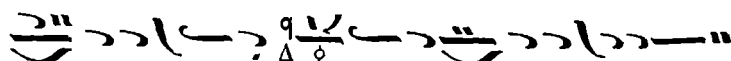
Δ
 αυ τε ξου σι ω ως ως Θε ε ος κα τα λι πων

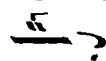

 και εν τῶ ω τα φω τα εν τα α φι α α α

Γ
 α αυ τον δευ τε ι δε τε Ι ου ου δαι αι αι οι

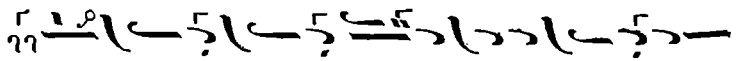
β' ἤχος α' καὶ πλ' α'

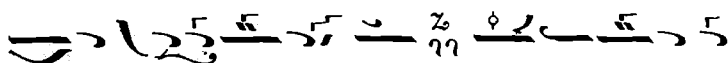
π
 Ο τι αυ τος ε στι ι ι ιν σ ο θε σ ο ο ο

σ
 ος η η μω ων ο λυ τρω σα με ε νο ος η η

σ
 μα ας

γ' ἤχος Τρίτος καὶ Βαρὺς

Γ
 "μνη ὄση η τι ι "Κυ υ ρι ι ε ε τω ν' Υι

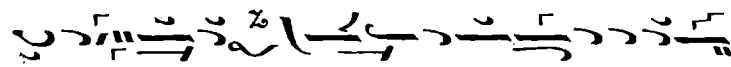

ω ων ε ε ε δω ωμ Την η με ε ε

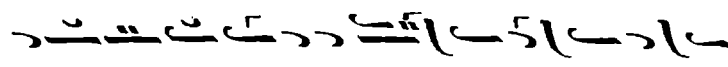

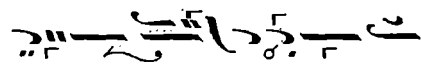
ε ρα α αν

Ἔτερον ἦχος Βαρύς

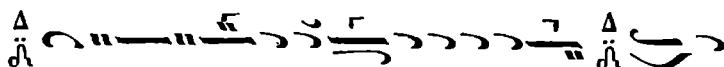

Γο ο ο ο ο ο ο ο ο ο νυ υ γο νυ

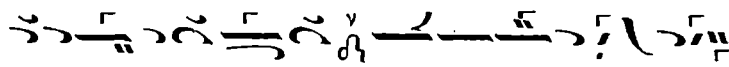

κα α α πτει ει α α α α α α πα α

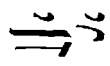

α σα φυ υ α πα σα φυ υ υ υ υ υ σι

ι ι ι ι ι ι ι ις

δ' ἦχος Τέταρτος καὶ πλ. δ'

Χε ε ρον ου βι ι ι ι ι ι ι ι ιμ μυ υ

υ στι ι κω ω ως ει κο νι ι ι ζο ο ο

ντε ες

Κύριοι ἤχοι				Πλάγιοι ἤχοι
ἤχος Α' $\begin{matrix} \times \\ \grave{\alpha} \end{matrix}$	$\begin{matrix} \Delta \\ \delta\lambda \end{matrix}$	$\begin{matrix} \gamma \\ \gamma\gamma \end{matrix}$	$\begin{matrix} \epsilon \\ \lambda \end{matrix}$	$\begin{matrix} \pi \\ \rho \end{matrix}$ ἤχος πλ. α'
ἤχος Β' $\begin{matrix} \Delta \\ \grave{\alpha} \end{matrix}$	$\begin{matrix} \gamma \\ \sigma \end{matrix}$	$\begin{matrix} \epsilon \\ \grave{\alpha} \end{matrix}$	$\begin{matrix} \phi \\ \sigma\phi \end{matrix}$	$\begin{matrix} \nu \\ \grave{\alpha} \end{matrix}$ ἤχος πλ. β'
ἤχος πλ. β' τροπῆ τοῦ $\begin{matrix} \Delta \\ \grave{\alpha} \end{matrix}$ εἰς $\begin{matrix} \epsilon \\ \grave{\alpha} \end{matrix}$	$\begin{matrix} \chi \\ \grave{\alpha} \end{matrix}$	$\begin{matrix} \Delta \\ \sigma \end{matrix}$	$\begin{matrix} \gamma \\ \grave{\alpha} \end{matrix}$ $\begin{matrix} \epsilon \\ \sigma \end{matrix}$	τροπῆ τοῦ $\begin{matrix} \nu \\ \grave{\alpha} \end{matrix}$ εἰς $\begin{matrix} \pi \\ \rho \end{matrix}$
ἤχος Δ' $\begin{matrix} \Delta \\ \delta\lambda \end{matrix}$	$\begin{matrix} \gamma \\ \gamma\gamma \end{matrix}$	$\begin{matrix} \epsilon \\ \lambda \end{matrix}$	$\begin{matrix} \pi \\ \rho \end{matrix}$	$\begin{matrix} \nu \\ \delta\lambda \end{matrix}$ ἤχος πλ. Δ'
ἤχος Γ' $\begin{matrix} \gamma \\ \gamma\gamma \end{matrix}$	$\begin{matrix} \epsilon \\ \lambda \end{matrix}$	$\begin{matrix} \pi \\ \rho \end{matrix}$	$\begin{matrix} \nu \\ \delta\lambda \end{matrix}$	$\begin{matrix} \zeta \\ \eta \end{matrix}$ $\begin{matrix} \zeta \\ \gamma\gamma \end{matrix}$ Βαρύς

Σημ. Οἱ Πλάγιοι βαρύτεροι κατὰ πεντάχορδον ἀνεξαιρέτως (§ 141 σημ.)

- 182 Ὁ Πλ. β' ὅσον ἐν ἀναβάσει, τόσον καὶ ἐν καταβάσει βαδίζει κατὰ Πεντάχορδον χρωματικῶς· ἐν ἀναβάσει μὲν, κατὰ ἡμιτόνιον καὶ ἡμιόλιον καὶ ἡμιτόνιον μεθ' ὃ τόνος Διαζευκτικὸς (§ 112) καὶ πάλιν ἡμιτόνιον καὶ ἡμιόλιον καὶ ἡμιτόνιον μεθ' ὃ ἀκολουθεῖ Διαζευκτικὸς· ὁμοίως δὲ συμβαίνει καὶ ἐν καταβάσει, ἡμιτόνιον, ἡμιόλιον καὶ ἡμιτόνιον μεθ' ὃ ὁ Διαζευκτικὸς τόνος.

Παραδείγματα Πενταχόρδων τοῦ Πλ. β΄.

α. Ἐν ἀναβάσει τῶν Μέσων.

π και μυ ρα βα στα ζουσαι το σω μα σου το α

χρα αν το μυ υ ρι ισαι ε ε πε ζη η η η τουν

β. Ἐν ἀναβάσει τῶν Νητῶν.

π και δι δα χω ω ων α να μνη η η η σει

π δι ο σοι οι βο ω ω ω με εν

γ. Ἐν καταβάσει τῶν Ὑπατῶν.

π Τα φω κα τα κλει ει ει ε ε ε ε ε ται

γ Ο κα θαι αι ρε ε ε τη ης του α α α α

π δου ο παν τα

π ηρ κτη η η κα τα α κλει ει ει ει ε ε

π ε ε ται Ο τη ην α α α βυ υσ σον κλει ει

π ει ει σας Πι λα τω

183 Ὁ Πλ. β'. συνήθως κατέρχεται ἐν συνεχείᾳ δύο φθόγ-
γους κατὰ διφωνίαν Δευτέρου ἤχου, ἐνίοτε μὲ φθορὰν τοῦ
Δευτέρου — και πολλάκις ἀνευ φθορᾶς εἰς τὰς ἐξῆς θέ-
σεις, ὡς :

π
κα τα κα λυ ψας α αν τι πα λους

π
γι ι νω ω σκ ο ο ντε ε ες με ε ε υ μνει

ει ει τε

π
φυ σει Θε ε ο ο ο ος υ πα α αρ χων

π
Το συ νε δρι ον τω ων α νο μων

π
Εν τη ε ρη μω

π
Ε ε με ε γα λυ υ να ας Χρι ι ι στε

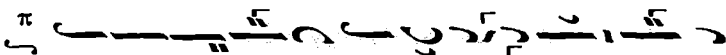
π
ει ει ει ει ει ει ει ει ει ει

ει ει ει ει ει κο νι ι

184 Δεσπόμενοι εἰς τὸ Στιχηραρικὸν καὶ Παπαδικὸν μέλος
τοῦ Πλ. β' εἶναι οἱ Πα, Δι, Κε' ἐπὶ μὲν τοῦ Δι καὶ Κε
ποιεῖ καταλήξεις ἀτελεῖς, ἐπὶ δὲ τοῦ Πα, ἐντελεῖς καὶ τε-
λικὰς, συνήθως ὁμοῦς ὁ Πλάγιος β' ποιεῖ καταλήξεις δια-
τονικὰς κατὰ συναφὴν ἐπὶ τοῦ ὀξυτέρου Τετραχόρδου τῆς
Κλίμακος τοῦ Δι. ὡς :

π
λε ε Δο ο ο ξα Πα α τρι ι ι ι και αι αι

Υι ι ω

 Η ο ο ο ν τ ω ς ε ι ρ η ν η η σ υ Χ ρ ι

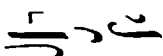
 σ τ ε ε π ρ ο ς α ν θ ρ ω ω ω π ο υ ο υ ς Θ ε ε ε ο υ

 ε ι ρ η η ν η ν τ η ν σ η η ν δι ι δ ο υ ς

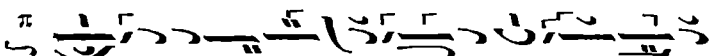

 με τ α τ η ν ε ε ε ξ ε ρ σ ι ν Μ α α θ η

 η η τ αι ς

Ληκτική κατάληξις τοῦ Στιχηραρικοῦ πλ. β'.

 Τ α ς ψ υ χ α α α ς η η η η μ ω ω ω ω ν

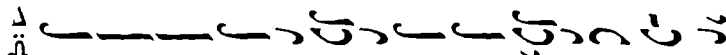

 Τ α ς ψ υ χ α α α ς η η η η μ ω ω ω

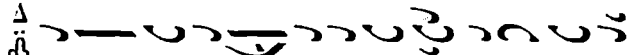

 ω ω ω ω ω ν

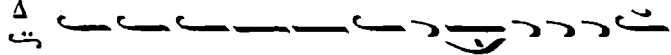
185 Τὸ Εἰρημολογικὸν σύντομον καὶ ἀργὸν μέλος τοῦ Πλ β'. ἤχου, εἰς τὸ ὁποῖον ψάλλονται οἱ Κανόνες, Εἰρμοὶ, Καταβασαί, Ἀπολυτίκια, οἱ Ἀναβαθμοὶ καὶ τὰ Καθίσματα τῶ με φθορὰν τοῦ Δευτέρου ἤχου —, δεσπόζουσιν οἱ Δι, Βου, (164 ε', η'), Βου — ἐπὶ τῶν ὁποῖων ἐκτελεῖ τὰς διαφύρους ἐντελείς καταλήξεις τοῦ ὧ :

 Ε λε η σ ο ν η μ α ς τ ο υ ς ε ξ ο υ θε ν η με ν ο υ ς

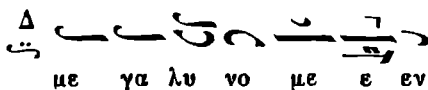

 κ α τ α ρ τ ι ζ ω ν ε υ χ ρ η σ τ α σ κ ε υ η σ ο υ Λ ο γ ε

 Π ρ ο ἰ σ τ ο ρ ε ι ο Ι ω ν α ς τ ο ν τ α φ ο ν σ ο υ

Ληκτική κατάληξις τοῦ Εἰρημολογικοῦ πλ. β΄

186 Τὸ ἦθος τοῦ Πλ β΄. σώζει χαρακτήρα παθητικὸν ἀρμόζοντα εἰς ἄσματα ἐπικήδεια καὶ εἰς μελέτας ὑψηλάς καὶ θείας ὡς ἐμφαίνεται εἰς τὰ Στιχηραρικὰ καὶ Παπαδικὰ μέλη αὐτοῦ. Εἰς δὲ τὰ Εἰρημολογικὰ, σώζει χαρακτήρα διπλασίως ἡδονικώτερον τοῦ Δευτέρου ἤχου.

Πολλαὶ θέσεις τοῦ Πλ. β΄. ἀπαντῶνται μεταξὺ μελωδικῶν γραμμῶν τοῦ Διατονικοῦ γένους ἐπὶ λέξεων, ἢ φράσεων, δηλουσῶν πάθος, φόβον, λύπην καὶ τὰ παρόμοια ἄλλὰ καὶ πολλαὶ διατονικαὶ θέσεις ἀπαντῶνται μεταξὺ μελωδικῶν γραμμῶν τοῦ Πλ. β΄. ἐπὶ λέξεων ἢ φράσεων, δηλουσῶν χαρὰν, νίκην εὐθυμίαν καὶ τὰ παρόμοια διὰ τῶν τοιούτων μεταβολῶν (§ 128) ἢ Β. Μουσικὴ καλλωπίζει συγχνάκεις τὰς διαφοροὺς τῶν ἤχων μελωδίας.

187 Μαθηματικαὶ ἀποδείξεις ἐπὶ χορδῆς, τῶν τόνων καὶ διαστημάτων τῆς Κλίμακος τοῦ Πλ. β'. μὲ βᾶσιν τὰ 3]4 τῆς χορδῆς.

	Ἦχος χορδῆς	Τόνοι	Διαφορὰ	Ῥπόλοιπον	Χορδὴ
π	$\frac{81}{108}$	X 6 =	$\frac{486}{108} = 4 \frac{1}{2}$ —	81 = $76 \frac{1}{2}$	τὰ $\frac{3}{4}$
ρ	$\frac{76 \frac{1}{2}}{108} = \frac{153}{216}$	X 18 =	$\frac{2754}{216} = 12 \frac{3}{4}$ —	$76 \frac{1}{2} = 63 \frac{3}{4}$	τὰ $\frac{17}{24}$
ρ	$\frac{63 \frac{3}{4}}{108} = \frac{155}{432}$	X 6 =	$\frac{1530}{432} = 3 \left(\frac{13}{24} \right)$ —	$63 \frac{3}{4} = 60 \frac{3}{4}$	τὰ $\frac{85}{144}$
Δ	$\frac{60 \frac{3}{4}}{108} = \frac{243}{432}$	X 12 =	$\frac{2916}{432} = 6 \frac{3}{4}$ —	$60 \frac{3}{4} = 54$	τὰ $\frac{9}{16}$
ρ	$\frac{54}{108}$	X 6 =	$\frac{324}{108} = 3$ —	54 = 51	τὸ $\frac{1}{2}$
ρ	$\frac{51}{108}$	X 18 =	$\frac{918}{108} = 8 \frac{1}{2}$ —	51 = $42 \frac{1}{2}$	τὰ $\frac{17}{36}$
ρ	$\frac{42 \frac{1}{2}}{108} = \frac{85}{216}$	X 6 =	$\frac{510}{216} = 2 \left(\frac{11}{27} \right)$ —	$42 \frac{1}{2} = 40 \frac{1}{2}$	τὰ $\frac{85}{216}$
ρ	$\frac{40 \frac{1}{2}}{108}$		$40 \frac{1}{2}$		τὰ $\frac{3}{8}$

(+) Τὰ ἐν παρενθέσει δύο κλάσματα 13]24 καὶ 11]27 ἀπορρίπτονται λόγῳ τῶν Ἐπογδῶν διαστημάτων ὑπερβαίνοντων τὰ ἐπίτριτα Πα—Δι, Κε—Πα.

188 Μαθηματικαὶ ἀποδείξεις τῶν τόνων καὶ διαστημάτων τοῦ πλ. β'. ἤχου διὰ τῶν παλμῶν τῆς χορδῆς (§ 123—125)

$$\begin{array}{l}
 \pi \quad \frac{4}{3} \times 72 = \frac{288}{3} : \left(\frac{4}{3}\right) \frac{3}{4} = \frac{864}{12} = 72 \quad 4 \\
 \rho \quad \frac{24}{17} \times 72 = \frac{1728}{17} : \left(\frac{4}{3}\right) \frac{3}{4} = \frac{1728}{68} = 76 \frac{4}{17} \quad 15 \quad \frac{119}{615} \\
 \gamma \quad \frac{144}{84} \times 72 = \frac{10368}{85} : \left(\frac{4}{3}\right) \frac{3}{4} = \frac{31104}{340} = 91 \frac{41}{85} \quad 5 \\
 \Delta \quad \frac{16}{9} \times 72 = \frac{1152}{9} : \left[\frac{4}{3}\right] \frac{3}{4} = \frac{3456}{36} = 99 \quad 12 \\
 \kappa \quad \frac{2}{1} \times 72 = \frac{144}{1} : \left[\frac{4}{3}\right] \frac{3}{4} = \frac{432}{4} = 108 \quad 6 \\
 \rho' \quad \frac{36}{17} \times 72 = \frac{2592}{17} : \left[\frac{4}{3}\right] \frac{3}{4} = \frac{7776}{68} = 114 \frac{6}{17} \quad 23 \quad \frac{958}{1445} \\
 \nu \quad \frac{216}{85} \times 72 = \frac{15552}{85} : \left[\frac{4}{3}\right] \frac{3}{4} = \frac{46656}{340} = 137 \frac{19}{85} \quad \begin{array}{l} \text{τὸ 144} \\ \text{διπλάσιον τοῦ 72} \end{array} \\
 \pi' \quad \frac{8}{3} \times 72 = \frac{576}{3} : \left[\frac{4}{3}\right] \frac{3}{4} = \frac{1728}{12} = \begin{array}{l} \text{τὸ 144} \\ \text{διπλάσιον τοῦ 72} \end{array}
 \end{array}$$

Σημ. Ἡ διαφορὰ τῆς κατατάξεως τόνων καὶ διαστημάτων μεταξὺ Εὐρωπαϊκῆς καὶ Βυβαντινῆς εἶναι ὅτι ἡ μὲν Βυζαντινὴ βασιίεται τοπικῶς ἐπὶ τῶν διαφορῶν σημείων, ἀποστάσεων, μήκους τοῦ ὄργάνου τοῦ φέροντος τὴν χορδὴν, ἡ δὲ Εὐρωπαϊκὴ βάσιν ἔχει τοὺς παλμοὺς, τὴν κίνησιν, συχνότητα τῆς χορδῆς ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζει τὸ ὕψος ἢ τὸ βάθος τοῦ ἤχου.

Πολυσύλλαβοι φθόγγοι τοῦ Χρωματικοῦ γένους. (§ 133—137)

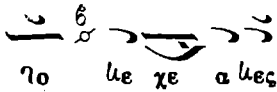
189 Πολυσύλλαβοι φθόγγοι τοῦ χρωματικῆ γένους ἐν ἀναβάσει εἶναι : λεαλες, λεγαγω' καὶ ἐν καταβάσει λεχεαλες, λεγαγο' διὰ μέσου τῶν ὁποίων οἱ διδάσκαλοι τῆς Β. Μουσικῆς διέβωσαν μέχρις ἡμῶν τὸ ἠδονικώτατον τοῦτο χρωματικὸν γένος, καὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ διδάσκωνται εἰς τοὺς μαθητὰς οἱ πολυσύλλαβοι φθόγγοι τοῦ χρωματικῆ γένους, πρὸς ἀπόκτησιν τῆς ἕξεως διὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ

Α'. Ἡ Κλίμαξ τῶν πολυσυλλάβων φθόγγων τοῦ Δευτέρου ἤχου.

λε ε χε α λες λε γα γω λε α
λες λε γα γω λε α λες λε γα γω
λε α λες λε γα γω λε χε α νες λε
γα γο λε χε α λες λε γα γο λε χε α λες
λε γα γο λε χε α λες

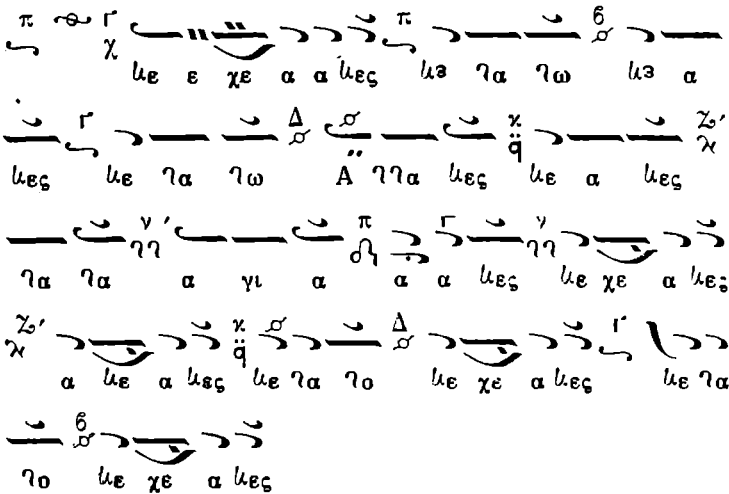
Β'. Ἡ Κλίμαξ τῶν πολυσυλλάβων φθόγγων τοῦ πλ. β'

λε ε χε α α λες λε γα γω λε α λες
λε γα γω λε α λες λε γα γω λε α
λες λε γα γω λε χε α ηες λε γα γο
λε χε α νες λε γα γο λε χε α λες λε γα
λε χε α λες

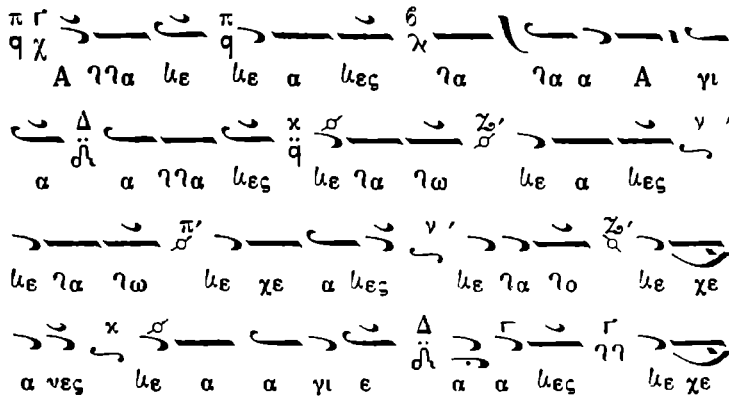

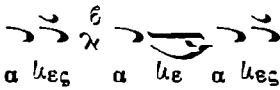
190 Εἰς τὸν Πλ. β'. ἦχον εἶναι ἐν χρήσει καὶ δύο μικταὶ Κλίμακες, ἐκάστη συγκειμένη ἐξ ἑνὸς τετραχόρδου διατονικοῦ καὶ ἐξ ἑνὸς χρωματικοῦ. Ἐκαστον δὲ Τετράχορδον ἐκτελεῖται διὰ τῶν φθόγγων, πολυσυλλάβων ἢ μὴ, τοῦ γένους εἰς τὸ ὁποῖον ἀνήκει.

Γ'. Μικτὴ Κλίμαξ τοῦ πλ. β' ἔχουσα τὸ βαρὺ Τετράχορδον χρωματικὸν καὶ τὸ ὀξὺ διατονικὸν, ἢ καλουμένη Κλίμαξ τοῦ λεγατοῦ ὡς :

Δ' Μικτὴ Κλίμαξ τοῦ πλ. β' ἔχουσα τὸ βαρὺ Τετράχορδον διατονικὸν καὶ τὸ ὀξὺ χρωματικὸν ὡς :

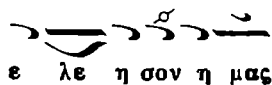
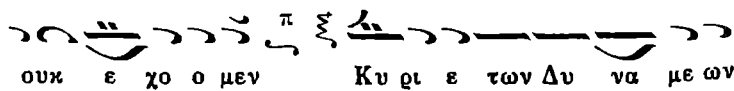
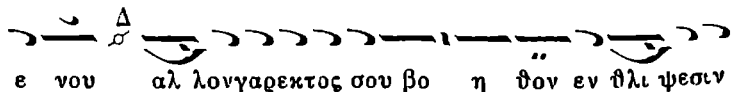
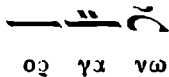
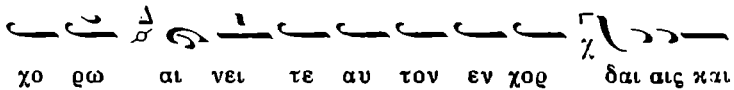
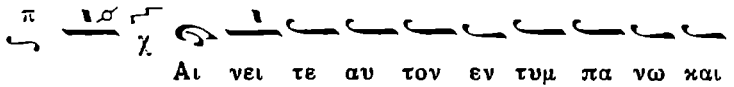
191 Αἱ αὐταὶ Κλίμακες διὰ μονοσυλλάβων φθόγγων.

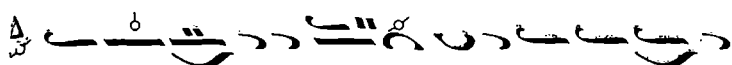
α' Ἡ ἔχουσα τὸ Τετράχορδον χρωματικὸν καὶ τὸ ὄξυ διατονικὸν

π	β	γ	Δ	κ	λ	ν	π
π	β	γ	Δ	κ	λ	ν	π
6	18	6	12	9	9	12	
ρ		ρ	δ				ρ

Ἐπ' αὐτῆς τῆς Κλίμακος ψάλλονται ἐκτὸς ἄλλων θέσεων, τὸ «Μεθ' ἡμῶν ὁ Θεὸς γνώτε» τὸ «Κύριε τῶν Δυνάμεων» τὸ «Κατεπλάγη Ἰωσήφ» Ἐπι βάσεως λεγαγω (Δι) καὶ δεσπόζοντα λεχεαες (Πα). ἔτι ψάλλεται καὶ ὅλον τὸ εἰρημολογικὸν μέρος τῶν Κανόνων τοῦ Δευτέρου ἤχου (168) ἀλλὰ μὲ βάσιν τὸν λεχεαες π καὶ δεσπόζοντα τὸν λεγαγω

Δ ὡς :

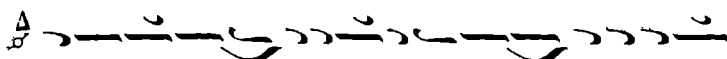

Ι σχυ κοτες ητ τα σθε ο τι μεθ η μω ων

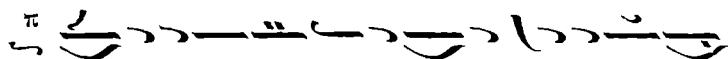
ο Θε ος

Κα τε πλα γη Ι ιω σηφ του περ φυ οιν θε ω ρων
και ε λαμβα νε εν εις νουν τον ε πι πο κον υ ε τον

εν τη α σπο ρω συλ λη ψει σου Θε ε ο το ο ο κε

βα τον εν πυ ρι α κα τα α φλε ε κτον ραβ

δο ον Α α ρω ων την βλα στη η σα α σαν και μαρ

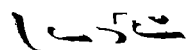
τυ ρων ο μνηστη ρ σου και αι φυ υ λω ξ τοις ι ε ρευ σιν

ε κραυ γα α ζε Πα ρ ε ε νος τι ι ι κτει

και με ε τα το ο ο κον πα λιν με νει Πα ρ θε ε

ε ε νος

Ἡ Κλιμαξ ἢ ἔχουσα τὸ βαρὺ Τετράχορδον διατονικὸν, καὶ τὸ ὀξὺ χρωματικὸν, ἥτις ἀπαντᾶται εἰς σύντομα καὶ ἀργὰ μέλη τοῦ διατονικοῦ γένους, με̄ δύο διάφορα Τετράχορδα κατὰ Διάξευξιν.

1

π 9	δ λ	γ γγ	Δ δδ	κ κ	λ λλ	ν ν	π π
9	9	12	12	6	18	6	
			ρ	ω			σ Δ

Ἔτερα Κλίμαξ κατὰ συναφὴν, δύο διάφορα Τετράχορδα

2

π κ	δ λ	γ γγ	Δ α				
6	18	6	9	9	12	12	
			ρ π 9	δ λ	γ γγ	Δ δδ	κ κ

Καὶ ἕτερα κατὰ συναφὴν Κλίμαξ

3

ρ π 9	δ λ	γ γγ	Δ δδ				
9	9	12	6	18	6	12	
			ω π κ	δ ρ	γ ν	Δ σ	κ ν

Παραδείγματα τῆς Κλίμακος 1

π
 ρ

Τη γαρ αυ του ευσπλα α χνι ι ι α εκ

πλα α α νης ρυ σθε ε εν τες εν τρι σιν υ πο

π
 ρ

υ υ υ μνο ο υ υ υ υ υ υ υ υ

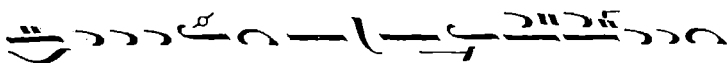
υ υ μνο ο ον προ σα α α α α α

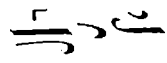
Δ

α α δο ο ο ο ο ο υ μνο προ ο ο

Παραδείγματα τῆς Κλίμακος 2

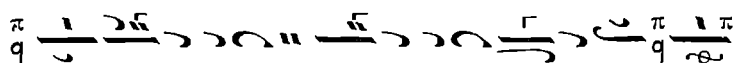

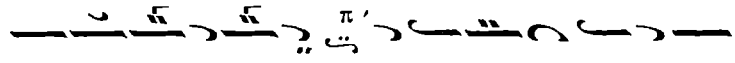
 Συν Πα τρι και αι Πνευ μα α τι Χρι στον α νυ

 μνη σω ω μεν τον α να στα αν τα ε εκ νε

 ε ε κρων

Παράδειγμα τῆς Κλίμακος 3

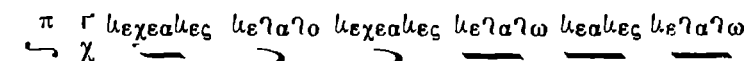

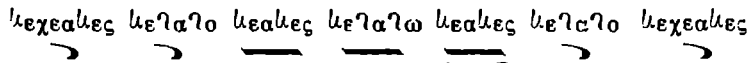
 υ πο ο δε ε ξο ο με ε ε νοι ταις

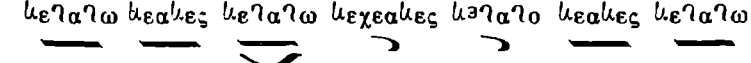
 Αγ γε λι ι και αις α ο ρα τως δο ρυ φο

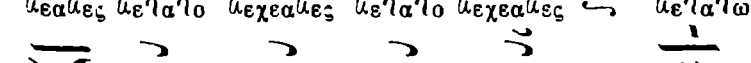
 ρου ου με ε νον τα α α ξε ε ε ε σιν

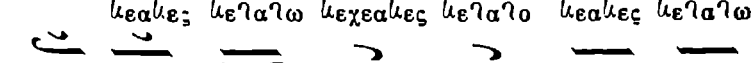
192 Δοκίμιον συνεχούς παραλλαγῆς τῶν πολυσυλλάβων φθόγγων τοῦ χρωματικοῦ γένους Ἡ μελωδία τοῦ γυμνάσματος τούτου ὡς καὶ τοῦ ἐπομένου ψάλλεται οὐχὶ μὲ ἓνα χρόνον ἢ φθόγγον ἢ χαρακτηῖρα ὡς φαίνεται εἰς τὴν γραφὴν αὐτῶν, ἀλλὰ ὡς ἀπαιτεῖ ἕκατος φθόγγος τῶν πολυσυλλάβων, διὰ περισσοτέρων χρόνων, φθόγγων καὶ χαρακτηῖρων. (§ 150—155)

 κεχααες μεγαλο κεχααες μεγαλω αααες μεγαλω

 κεχααες μεγαλο αααες μεγαλω αααες μεγαλο κεχααες

 μεγαλω αααες μεγαλω κεχααες μεγαλο αααες μεγαλω

 αααες μεγαλο κεχααες μεγαλο κεχααες π μεγαλω

 αααες μεγαλω κεχααες μεγαλο αααες μεγαλω

κεααες μεγαλο κεχεααες μεγαλο κεααες μεγαλω κεααες
 μεγαλω μεγαλω κεχεααες μεγαλο κεααες μεγαλο
 κεχεααες μεγαλο κεααες μεγαλω κεχεααες μεγαλο
 κεχεααες μεγαλω κεααες μεγαλο κεχεααες μεγαλο
 κεααες μεγαλο κεχεααες

Τὸ ἔξῃς κατὰ τοὺς πολυσυλλάβους

^π ^γ ^Δ
 ηε ε Νι ι ι κη ην ε ε ε χων Χρι στε
 Την κα τα του Α α δου ε εν τω ω Στα αυ ρω ω
 α α νη η η η λ θε ες

Ἔτερον δοκίμιον πολυσυλλάβων φθόγγων
 ὑπερβατῆς παραλλαγῆς

^π ^γ κεχεααες κεχεααες μεγαλο κεχεααες μεγαλω μεγαλο
 κεααες κεχεααες κεααες μεγαλω κεχεααες κεχεααες μεγαλο
 κεααες κεααες μεγαλο κεχεααες κεχεααες μεγαλω μεγαλο
 μεγαλο κεααες κεχεααες μεγαλο κεααες κεχεααες

Ἦχος Βαρύς.

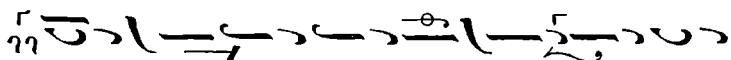
τοῦ Τρίτου, διότι εἶναι ὡς οἱ ἄλλοι ἤχοι βαρύτερος, κατὰ Πεντάχορδον, τοῦ Τρίτου, Κυρίου ἤχου καὶ θεμελιωμένος ἐπὶ τοῦ βαρυτέρου τόνου τῶν ἄλλων ὄλων ἤχων· βαρύτερος μὲν τοῦ διατόνου τόνου τῶν Ὑπατῶν $\delta^{\text{h}} \text{ q } \zeta \text{ }^{\text{v}}$

κατὰ τοὺς ἀρχαίους, ὀξύτερος δὲ τῆς Ὑπάτης Ὑπατῶν q καὶ πρῶτος Ἐπιενδέκατος (Ἐλάσσων) τόνος $\text{q} - \zeta \text{ }^{\text{v}}$ κα-
 x

τὰ δὲ τοὺς Βυζαντινοὺς ὁ Πολυσύλλαβος φθόγγος αἰλες $\text{,, } \text{v}$ καὶ καθ' ἡμᾶς ὁ βαρὺς φθόγγος Ζω ζ .

194 Παπαδικῶς μὲν ὁ Βαρὺς ἤχος ἔχει βάσιν κατὰ Πεντάχορδον βαρυτέραν τοῦ κυρίου του ἤχου. Στιχηθαρικῶς δὲ καὶ Εἰρμολογικῶς στηρίζεται ἐπὶ τοῦ Γα βάσεως τοῦ Τρίτου. Συγκρίνοντες τὴν διαφορὰν τῶν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ φθόγγου δύο ἤχων Τρίτου καὶ Βαρῆος, εὐρίσκομεν ὅτι αἱ καταλήξεις καὶ οἱ δεσπόμενοι ἐκάστου διαφέρουσι π.χ. ὁ Βαρὺς ἤχος ἀναχωρῶν ἐκ τῆς βάσεως Γα ἀναβαίνει εἰς τὸν Δι δεσπόμενον τὸν ὅποιον συνεχῶς ἀρέσκειται νὰ δεικνύη δι' ἀτελῶν καταλήξεων καὶ ἀνερχόμενος εἰς τὸν Ζω- ζ^{v} ἐν Ὑφέσει, ἐπιστρέφει ἄνευ καταλήξεων, πέραν τοῦ ὁποίου σπανιώτερον ἀναβαίνει, κατέρχεται δὲ συνήθως μέχρι τοῦ Νη δ^{h} ἐκ τοῦ ὁποίου ἐπιστρέφει δρομαίως εἰς τὸν ζ^{v} ἐπὶ ὁποίου καὶ ἀναπαύεται ἐντελῶς, ἀτελῶς καὶ τελικῶς· καταλήξεις ἀτελεῖς ἐκτελεῖ ὁ Βαρὺς, καὶ ἐπὶ τοῦ Πα π δεσπόμενος. Ὁ δὲ Τρίτος ἤχος ἀναχωρῶν ἐκ τῆς βάσεως Γα $-\zeta^{\text{v}}$ τρέχει πρὸς τὸν $\text{Ke} - \text{x}$ δεσπόμενον ἐπὶ τοῦ ὁποίου συνεχῶς ἐκτελεῖ διαφόρους ἀτελεῖς καταλήξεις, ἀναβαίνει δὲ καὶ πέραν τοῦ Ke κατὰ τὸ Πεντάχορδον Σύστημα, ἐν δὲ τῇ ἐπιστροφῇ του θέλει τὸν ζ^{v} ἐν Ὑφέσει ὡς καὶ ὁ Βαρὺς, ἐκτελεῖ δὲ συχνὰ καιαλήξεις ἐπὶ τοῦ Πα π . Γενικῶς ἕκαστος τῶν ἤχων τούτων ἀποφεύγει ἐπιμελῶς τοὺς δεσπόμενους φθόγγους τοῦ ἑτέρου, διότι ἄλλως παραμορφοῦνται καὶ ἀγνώριστος γίνεται. ὡς :

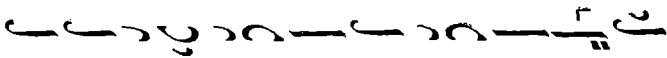
Ἦχος Βαρὺς Εἰρμολογικῶς

ζ^{v} v

Φυ λα ξον ον με α πο πα γι ι ι δος ης συν

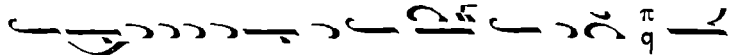
π v

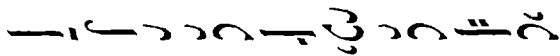
ε στη σαντο ο μοι και α πο σκαν δα λων των

 ερ γα ξο με νων την α νο μι ι αν

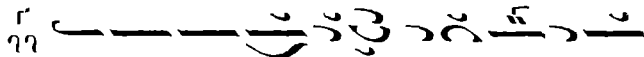
Ἦχος Τρίτος Εἰρημολογικῶς

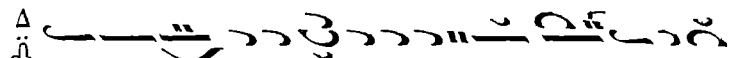

 Α γι ω Πνευμα τι πα σα α γα θο δω ρι α ως

 Πα τρι ι και Υι ω ω συ να στρα α πτει Εν

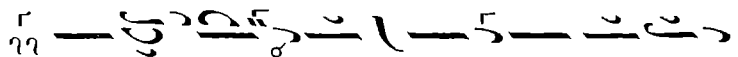

 ω τα παν τα ζη και κι νει ται

Ἦχος Βαρύς Στιχηραρικῶς

 ε πι τον θα να τον η ζω ω η

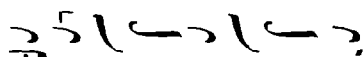

 η Α να στα α σι ι ις δι ι α του ους πε

 σο ο οντας προς ον βο η η η σω ω με εν

 Ε βρει οι οι συν ε ε ε κλει σαν εν

 τω τα φω την ζω ω ω η ην Αη στη η η

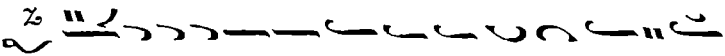

 ης δε α νε ω ω ξεν εν τη η γλωσση η τη ην

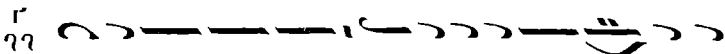

 τρυ υ υ υ φη ην

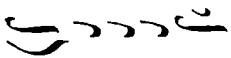
195 Πλήν τοῦ Παπαδικοῦ μέλους τοῦ Βαρέως ἐπὶ τοῦ Ζω—
 ἤχου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ψάλλονται τὰ χερουβικά καὶ

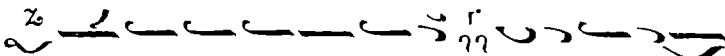
κοινωνικά, ὑπάρχουν καὶ πολλὰ ἄλλα ἔντεχνα μαθήματα, Στιχηραρικῶς καὶ Εἰρημολογικῶς ἐπὶ τοῦ ζ ἢ $\gamma\gamma$ οἶον Πολυέλεοι Δοξολογίαι Καλοφωνικοὶ Εἰρημοὶ τὸ «Ἄξιον ἐστὶν» εἰς τὸ «Ἐξαιρέτως» τὸ «Ἐλέησόν με ὁ Θεός» τοῦ Ἑωθινοῦ Εὐαγγελίου καὶ ἄλλα, κατὰ διαφόρους τρόπους καὶ κλάδους. ὡς :

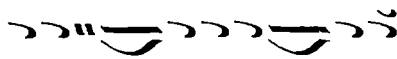
α'. Ἦχος Βαρὺς Τετράφωνος, μὲ βάσιν ζ καὶ δεσπίζοντας Πα, Γα.

ζ
Ο τι την α νο μι αν μου ε γω γι νω ω οκω

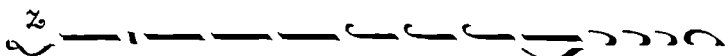
$\gamma\gamma$
και η α μαρ τι α μου ε νω πι ον μου ε

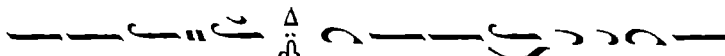

στι δι α παν τος

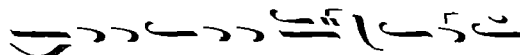
ζ
Κυ ρι ε ε λε η σον Κυ ρι ε ε λε

η σον Κυ ρι ε ε λε η σον

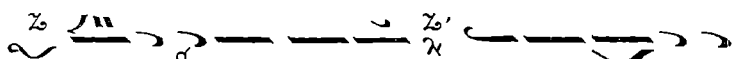
β'. Ἦχος Βαρὺς Πεντάφωνος (Πρωτόβαρος) μὲ βάσιν ζ καὶ δεσπίζοντας Πα—Δι.

ζ
Α κου τι εις μοι α γαλ λι α σιν και

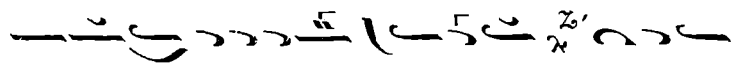

ευ φρο συ υ νην Δ α γαλ λι α σον ται ο

στε α τε τα πει νω με ε ε να

γ'. Ἦχος Βαρὺς Ἑπτάφωνος μὲ βάσιν ζ καὶ δεσπίζοντας Πα, Γα ζ' ἢ Πα, Δι, Ζω καὶ ἔντελῃ ἢ τελικὴν κατάληξιν ζ ἢ $\gamma\gamma$ ὡς :

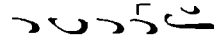
 Κυ ρι ε Βα σι λευ Ε που ρα νι ε

 Θε ε Πα τερ παντο κρα α α τορ Κυ ρι ε

 Υι ε μο νο γε νε; Ι η σου Χρι στε κι α α γι

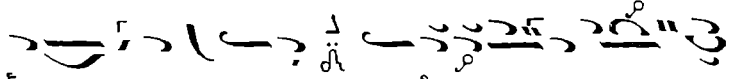

 ον Πνε ε ευ μα

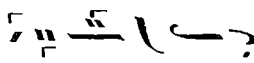
δ'. Ἦχος Βαρυς Ἐναρμονιος, με βάσιν $\zeta\eta$ και φθοραν ἐπὶ τοῦ $\zeta\eta$ ἢ $\eta\eta$ και δεσπόζοντας Πα, Δι, Ζω. ὡς :

 Εὐ λο γη τος ει Κυ υ ρι ι ε δι δα

 Ξο ο ο ον με ε τα δικαι ω ω μα α τα

 α α α σου ου

ημ. Εἰς ἀρχαῖα μέλη ὁ ἐκ τοῦ ζ Βαρυς ἤχος, ἐφάπτεται ἀ- διαφόρως ὅλων τῶν φθόγγων τῆς Κλίμακος, ποιῶν καταλή- ξεις ἀτελεῖς ἢ ἐντελεῖς ἀπ' αὐτῶν ἐξ ὧν ἐπιστρέφει εἰς τὴν βάσιν του. Εἰς τινα δὲ νεώτερα μέλη, μετετέθη ἡ βά- σις αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ $\zeta\eta$ και ὄρα Δοξολογίαν Δανιὴλ Πρωτο- ψάλτου ἤχος ζ . Ἐπὶ τῆς βίσεως ὁμοως αὐτῆς, ὁ ἤχος οὔτος δὲν πρέπει νὰ ὀνομάζεται Βαρυς, κατὰ τὴν γνώμην ἡμῶν, ἀλλὰ ὀξύς, ὁ ὀξύτερος ὅλων τῶν ἤχων.

196 Τὸ ἦθος τοῦ Βαρέως ἤχου κλίνει: τὸ μὲν ἐκ τοῦ $\eta\eta$ πρὸς τὸ ἀπλοῦν πρῶτον και εἰρηνικὴν και ἀντιθέτως πρὸς τὸ ἐ- ξορμητικὸν τοῦ Τρίτου δυνάμενον μετριάζειν και κατακοι- μίζειν τὰ πνεύματα. Τὸ δὲ ἐκ τοῦ ζ ἢ $\zeta\eta$ $\zeta\eta$ κλίνει εἰς τὸ μελωδικὸν και εὐηχον.

ἦχος Πλάγιος τοῦ Τετάρτου.

197 Ὁ Πλάγιος τοῦ Τετάρτου ἦχος ἔχει τὴν βάσιν του κανονικῶς βαρυτέραν τοῦ κυρίου του κατὰ Πεντάχορδον, ἐπὶ τοῦ διατόνου τῶν Ὑπατῶν κατὰ τοὺς ἀρχαίους, ἐπὶ τοῦ Ἰ⁴ τῆς χορδῆς ἠχόμενος ὑπὸ τῶν Ἰ⁴ κατὰ δὲ τοὺς Βυζαντινοὺς, ἐπὶ τοῦ Νη— γ τῆς Διαπασῶν Κλίμακος.

Ἐκτὸς τοῦ Διαπασῶν συστήματος τοῦ Πλ. δ'. ὑπάρχει καὶ τὸ Τετράχορδον σύστημα ἢ Τριφωνία αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ γ ὡς ἀπὸ τοῦ Νη— γ .

198 Ἐπὶ τοῦ Διαπασῶν συστήματος ὁ Πλ. δ'. ἔχει δεσπύζοντας φθόγγους Εἰρημολογικῶς, Στιχηραρικῶς, καὶ Παπαδικῶς, τοὺς Νη, Βου, Δι, Ζω, Νη, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐκτελοῦνται διάφοροι ἀτελεῖς καὶ ἐντελεῖς καταλήξεις καὶ ἐπὶ τοῦ Νη, ἐντελεῖς καὶ τελικαί. Ὁ Πλ. δ'. κατὰ τὴν λαμπρότητα καὶ κατὰ τὸν πληθυσμὸν τῶν θέσεων, ἐξισοῦται μὲ τὸν Τέταρτον ἦχον καὶ μὲ τὸν Πλ. β'. τὰς ὁποίας θέσεις, ὁ φιλόπονος μουσικὸς δύναται νὰ εὔρηει; τὰ βιβλία τῶν μουσικοδιδασκάλων

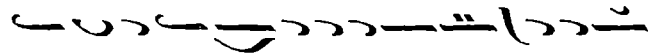
199 Ἐπὶ δὲ τοῦ Τετραχόρδου συστήματος ὁ πλ. δ'. ὑψοῖ τὴν βάσιν του ἐκ τοῦ διατόνου τῶν Ὑπατῶν γ εἰς τὸν διάτονον τῶν Μέσων τῆς Κλίμακος τόνον γ κατὰ μετάθεσιν γ

(§ 130 Σημ. α'. β'.) τοῦ $\lambda\epsilon\alpha\gamma\iota\epsilon$ γ ἐπὶ τοῦ $\gamma\alpha\gamma\alpha = \gamma$ τὸν ὁποῖον διὰ τῆς φθορᾶς λ μεταβάλλει εἰς $\lambda\epsilon\acute{\alpha}\gamma\iota\epsilon$ γ καὶ ἐξ αὐτοῦ προχωρεῖ τόσον ἐπὶ τὸ ὄξυ ὅσον καὶ ἐπὶ τὸ βαρὺ, ἐπὶ μὲν τὸ ὄξυ τὸν Δ μεταβάλλει εἰς Δ , τὸν χ εἰς χ , τὸν ζ εἰς ζ , τὸν ν εἰς ν καὶ καθ' ἐξῆς ἐπὶ δὲ τὸ βαρὺ τὸν β μεταβάλλει β τὸν π εἰς π καὶ οὕτω καθ' ἐξῆς :

200 Ἐπὶ τῆς Τριφωνίας τοῦ Πλ. δ'. ψάλλονται τὰ Ἀπολυτικά του πλὴν τοῦ «Τὸ προσταθὲν μυστικῶς» ψάλλονται τὰ Καθίσματα, πολλὰ τῶν Κανόνων τοῦ ἀργοῦ καὶ συντόμου Εἰρημολογικοῦ, ὡς καὶ τὸ Παπαδικὸν μέρος τοῦ Τρίτου ἦχου (§ 170) ἔτι δὲ καὶ τὸ «Ἴδου ὁ Νυμφίος» καὶ τὸ «Ὅτε οἱ ἔνδυξοι Μαθηταί». Ψάλλεται ἡ Τριφωνία, κατὰ δύο διαφόρους τρόπους.

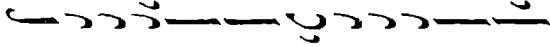
α'. Κατὰ τὸ «Ἐξ ὕψους κατήλθες ὁ Εὐσπλαγχνος» καὶ τα παρόμοια

β'. Κατὰ τὸ «Ἵγρὰν διοδεύσας ὡσεὶ ξηρὰν» καὶ τὰ παρόμοια.
Ἐξ ὧν ὁ α'. τρίπος ἀπαιτεῖ τὸν πρῶτον ἐν καταβάσει
φθόγγον ἀπὸ τοῦ $\overset{\text{r}}{\delta\eta}$ Δίσειν καθ' ἕλξιν, ὡς :

$\overset{\text{r}}{\delta\eta}$
Ἐξ υ ψους κα τηλ θε ες ο ο ευ σπλαγ χνο ος

Ὁ δὲ δεύτερος τρόπος κλίνει μᾶλλον πρὸς τὸ Διατονικόν.

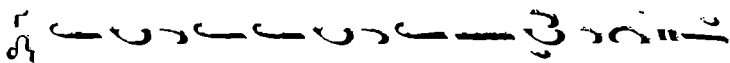
$\overset{\text{r}}{\delta\eta}$
Υ γραν δι ο δευ σας ω σει ξη ραν και την Αι

γυ πι ι αν μοχ θη ρι αν δι α φυ γων

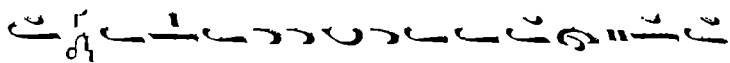
Κλίμακες		Τριφωνία	
Τρίτου και		Τρίτου και	
Λιανωμένη	Βαρέως	Λιανωμένη	Βαρέως
γ' 9	12	γ' 9	12
ζ' 9	6	ζ' 9	9
κ' 12	12	κ' 9	9
Δ 12	12	Δ 9	12
ρ' 9	6	ρ' 9	9
ε' 9	12	ε' 9	9
π' 12	12	π' 12	12
ν' 9	9	ν' 9	9
δ' 12	12	δ' 12	12

201 Διάφορα παραδείγματα πρὸς ἄσκησιν συγκρινόμενα πρὸς τὴν Τριφωνίαν τοῦ πλ. δ' ἐκ τοῦ Τρίτου ἤχου καὶ Βαρέως.

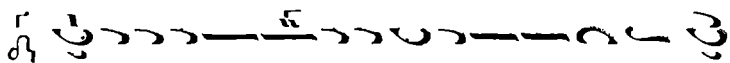
α' ἤχος πλ. δ' $\overset{\nu}{\delta\lambda} \frac{1}{2} \overset{\Gamma}{\chi}$

Α νε στης εκ νε κρων η ζω η των α α παν

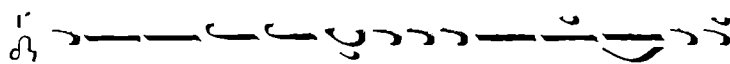
των και Αγ γε λος φωτος ταις γυναι ξιν ε ε βο α

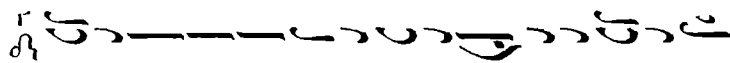
κρα ξα τε α νυ μνου ουσαι ο τι α νε στη Χριστος

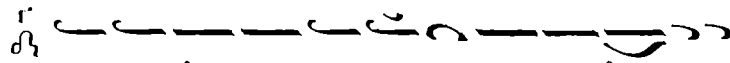
ο ο Κυ ρι ι ος

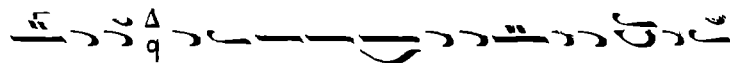
Προ στα σι αν και σκεπην ζωης ε μης τι θη μι

σε Θε ο γεν νη τον Παρ θε νε συ με κυ βερνη σον

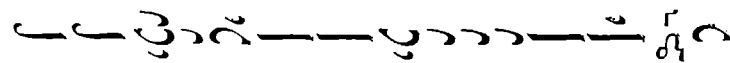
προς τον λι με να σου των α γα θων η αι

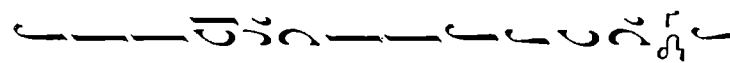
τι ι α των πιστων το στη ρυγμα μο νη Πα νυ μνητε

Την τι μι ω τεραντωνχε ρου βιμ και εν

δο ξο τε ραν α συγκριτως των Σε ρα φιμ την

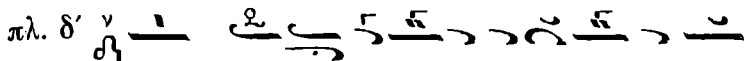

α δι α φθο ρως Θε ον Λο γον τε κου σαν την

ον τως Θε ο το κον σε ε με γα λυ νο μεν

Ἐκ τοῦ ἀργοῦ Στιχηραρίου τῆς Τριφωνίας τοῦ

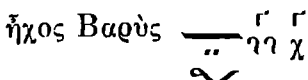

Εξ ε ε ε ε στη ε ε πι

του ου το ο ου ου ρα α νος

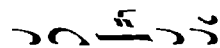
β' Παραδείγματα ἐκ τοῦ Βαρέως ἤχου

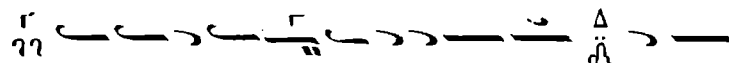
Α γι ω πνευ μα τι τα συμ παντα το ειναι ε ε χει

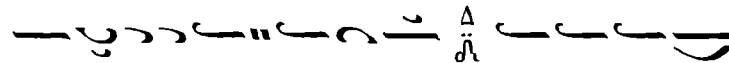
Προ παν των γαρ Θε ος των ο λων Κυ

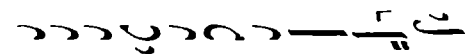
ρι ο ο της

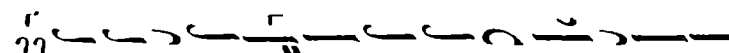
Τον σταυ ρω θε εν τα υ περ η μων και α

να σταντα Χριστο ον τον Θε ον και κα θε λον

τα του θανα του το κρα α τος

Ως α λη θω ως Μη τηρ του Θε ου τον ποι η

την σου και Υιον ι κε τευ ε προς σω τη ρι ον

ι θυ ναι με λι με να γα λη νι ον του αυ του

εν δο ξου θε λη η μα α τος

Ε μνη μο νευ ο σι σου αι κα τα κλει σθει

σαι τω Α α δη ψυ χαι και ε κλει που σαι των

δι και αι ων

γ' Παραδείγματα ἐκ τοῦ Τρίτου ἤχου

Συν αν θρω ποις ερ γα ζο μενοις την α νο μι αν

και ου μη συν δυ α α σω με τα των

ε κλε κτων αυτων

Θε ρι ου σι στα χυ υ ας εν χα ρα α

ει ζω ι ας

Πολ λακις την υ μνω δι αν εκ τε λων ευ

ρε εθην την α μαρ τι αν εκπληρων τη μεν γλωτ τη

α σματα φθεγγο με νος τη δε ψυ χη α το

πα λο γι ι ζο με ε νος α λλ ε κα τε ρα δι ορ
 θω σον Χρι στε ο Θε ος δι α της με τα νοι
 ας και ε λε η σον με

δ' Σύγκρισις θέσεων Τριφωνίας τοῦ πλ. δ' πρὸς τοὺς
 ἄλλους δύο Τρίτον καὶ Βαρὺν

ἦχος πλ. δ' δ_4^v Γα Θε ος Κυ ρι ος και ε πε
 φα α νεν η η μιν ευ λο γη με νος ο ερ
 χο με νος εν ο νο μα τι Κυ ρι ου
 Χα λαι παις αρ ρω σταις και νο σε ρις πα θε σιν
 των ι α μα των γαρ α νελ λι πη σε γι
 νω ω σκω θη σαυρον πα να μω με τον α δα πα νη τον

Ἦχος Τρίτος

Θε ος Κυ ρι ος και ε πε φα νεν η μι εν
 ευ λο γη με νος ο ερ χο με νος εν ο νο
 μα τι Κυ ρι ου ου

Ἦχος Βαρυς

Γ' γη Θε ος Κυ υ ρι ος και ε πε φα νεν η μιν

Δ δλ ευ λο γη με νος ο ερ χο μενος εν ο νο μα τι

Κυ ρι ι ι ου

- 202 Τὰ δύο Συστήματα τοῦ Πλ. δ'. Διαπασῶν καὶ Τετράχορδον σώζουσι χαρακτηῖρα ἡγεμονικὸν καὶ μεγαλοπρεπεῖ ἢ βραδεῖα αὐτοῦ ἀγωγή ἡ συμβάλλει μεγάλως εἰς τὸ σεμνὸν ἦθος του.

Ἐναρμόνιον γένος.

- 203 Τὸ Ἐναρμόνιον γένος ἐν τῇ ἱερᾷ μελωδίᾳ τῇ ἀφορώσῃ τὴν ψαλτικὴν, στερεῖται ἰδίας Κλίμακος καὶ ἰδίας φθορᾶς· οὐδέν τῶν τροπαρίων ἢ στιχηρῶν ψάλλεται εἰς ἀκραιφνῶς ἔναρμόνιον μελωδίαν· ἔχει μὲν ἕξ φθορὰς, ἀλλ' ἀδυνατεῖ νὰ ἐφαρμόσῃ αὐτὰς ἐπὶ μιᾷ· Κλίμακος καθότι ἡ μία φθορὰ ἀναιρεῖ τὴν ἄλλην καὶ ἐκάστη ἐνεργεῖ ἐπὶ τινος φθόγου ἰδίας Κλίμακος, στερεῖται δὲ καὶ μαρτυριῶν (§ 99 Σημ) ἐνῶ αἱ τοῦ Διατονικοῦ καὶ χρωματικοῦ γένους φθοραὶ καὶ μία μὴν ἐξ αὐτῶν, κυριεῦει ἐρ' ὀλη· τῆ· Κλίμακος· τοῦ δὲ Ἐναρμονίου γένους ἀταντῶνται θέσεις τινὲς ἢ γραμματι μεμονομέναι μεταξὺ τῶν ἄλλων δύο γενῶν, καὶ αὐταὶ σπινίως.

Σημ. Οἱ μουσικοδιδάσκαλοι φρίνοντι ἀσύμφωνοι ὧ· πρὸς τὸν ὀρισμὸν τοῦ Ἐναρμονίου γένους· ἐκ τούτων ὁ μὲν Θεόδωρος Φωκαεὺς μελοποιήσας τὸ «Ἄξιον ἐπὶ» ἐπὶ τῆς Τριφωνίας τοῦ Πλ. δ'· πρὸς τὸ «Ἴδου ὁ Νυμφίος ἔρχεται» γράφει τοῦτο, ἦχος· Τρίτο· Ἐναρμόνιος ὧ·

Α ξι ον ε σιν ω ω α λη η θω σ μα κα ρι

ζει ει ει ειν σε την Θε ο ο το ο ο ο κον

ὄρα καὶ «Πανδέκτην» ἐκδ. ἐν Κωνσταντινουπόλει τόμος δ'. σελίς 455. Ὁ χαρτοφύλαξ Χουρμούζιος, ὀνομάζει Ἐναρμόνιον τὸν Βαρὺν ἀπὸ γ. ἴδε Δοξολογίαν αὐτοῦ Ἐναρμόνιον.

Ὁ Γ. Βιολάκης καὶ ἕτεροι μουσικοδιδάσκαλοι, θέλουσι τὸν στιχηραρικὸν Πλ α'. Ἐναναρμόνιον, ἢ τὸ Μινόρε τῆς Ἐύρωπαϊκῆς, καὶ ἕκαστος ὀνομάζει Ἐναρμόνιον τὸ μέλος εἰς τὸ ὁποῖον ἀρέσκεται.

Αἱ διάφοροι κατὰ τοὺς διδασκάλους Κλίμακες τοῦ Ἐναρμονίου γένους.

<table border="1"> <tr><td>ρ</td><td>ν'</td></tr> <tr><td>γγ</td><td>γγ</td></tr> <tr><td colspan="2">12</td></tr> <tr><td>ε</td><td>ζ'</td></tr> <tr><td>γγ</td><td>γγ</td></tr> <tr><td colspan="2">6</td></tr> <tr><td>π</td><td>κ̄</td></tr> <tr><td>q</td><td>q̄</td></tr> <tr><td colspan="2">12</td></tr> <tr><td>υ</td><td>Δ</td></tr> <tr><td>δλ</td><td>δλ</td></tr> </table>	ρ	ν'	γγ	γγ	12		ε	ζ'	γγ	γγ	6		π	κ̄	q	q̄	12		υ	Δ	δλ	δλ	<table border="1"> <tr><td>ρ</td><td>ν'</td></tr> <tr><td>γγ</td><td>γγ</td></tr> <tr><td colspan="2">6</td></tr> <tr><td>ε</td><td>ζ'</td></tr> <tr><td>q</td><td>q</td></tr> <tr><td colspan="2">12</td></tr> <tr><td>π</td><td>κ̄</td></tr> <tr><td>q</td><td>q̄</td></tr> <tr><td colspan="2">12</td></tr> <tr><td>υ</td><td>Δ</td></tr> <tr><td>δλ</td><td>δλ</td></tr> </table>	ρ	ν'	γγ	γγ	6		ε	ζ'	q	q	12		π	κ̄	q	q̄	12		υ	Δ	δλ	δλ	<table border="1"> <tr><td>ρ</td><td>δ</td><td>ν'</td></tr> <tr><td>γγ</td><td>γγ</td><td>γγ</td></tr> <tr><td colspan="3">6</td></tr> <tr><td>ε</td><td>ζ'</td><td>q</td></tr> <tr><td>q</td><td>q</td><td>q</td></tr> <tr><td colspan="3">12</td></tr> <tr><td>π</td><td>κ̄</td><td>q̄</td></tr> <tr><td>q</td><td>q</td><td>q̄</td></tr> <tr><td colspan="3">12</td></tr> <tr><td>υ</td><td>Δ</td><td>δλ</td></tr> <tr><td>δλ</td><td>δλ</td><td>δλ</td></tr> </table>	ρ	δ	ν'	γγ	γγ	γγ	6			ε	ζ'	q	q	q	q	12			π	κ̄	q̄	q	q	q̄	12			υ	Δ	δλ	δλ	δλ	δλ	<table border="1"> <tr><td>ζ'</td></tr> <tr><td>γγ</td></tr> <tr><td colspan="2">6</td></tr> <tr><td>κ̄</td></tr> <tr><td>q̄</td></tr> <tr><td colspan="2">12</td></tr> <tr><td>Δ</td></tr> <tr><td>δλ</td></tr> <tr><td colspan="2">12</td></tr> <tr><td>ρ</td></tr> <tr><td>γγ</td></tr> </table>	ζ'	γγ	6		κ̄	q̄	12		Δ	δλ	12		ρ	γγ
ρ	ν'																																																																																													
γγ	γγ																																																																																													
12																																																																																														
ε	ζ'																																																																																													
γγ	γγ																																																																																													
6																																																																																														
π	κ̄																																																																																													
q	q̄																																																																																													
12																																																																																														
υ	Δ																																																																																													
δλ	δλ																																																																																													
ρ	ν'																																																																																													
γγ	γγ																																																																																													
6																																																																																														
ε	ζ'																																																																																													
q	q																																																																																													
12																																																																																														
π	κ̄																																																																																													
q	q̄																																																																																													
12																																																																																														
υ	Δ																																																																																													
δλ	δλ																																																																																													
ρ	δ	ν'																																																																																												
γγ	γγ	γγ																																																																																												
6																																																																																														
ε	ζ'	q																																																																																												
q	q	q																																																																																												
12																																																																																														
π	κ̄	q̄																																																																																												
q	q	q̄																																																																																												
12																																																																																														
υ	Δ	δλ																																																																																												
δλ	δλ	δλ																																																																																												
ζ'																																																																																														
γγ																																																																																														
6																																																																																														
κ̄																																																																																														
q̄																																																																																														
12																																																																																														
Δ																																																																																														
δλ																																																																																														
12																																																																																														
ρ																																																																																														
γγ																																																																																														

<table border="1"> <tr><td>ζ'</td></tr> <tr><td>γγ</td></tr> <tr><td colspan="2">6</td></tr> <tr><td>κ̄</td></tr> <tr><td>q̄</td></tr> <tr><td colspan="2">6</td></tr> <tr><td>Δ</td></tr> <tr><td>γγ</td></tr> <tr><td colspan="2">18</td></tr> <tr><td>ρ</td></tr> <tr><td>γγ</td></tr> </table>	ζ'	γγ	6		κ̄	q̄	6		Δ	γγ	18		ρ	γγ	<table border="1"> <tr><td>Δ</td></tr> <tr><td>γγ</td></tr> <tr><td colspan="2">6</td></tr> <tr><td>ρ</td></tr> <tr><td>γγ</td></tr> <tr><td colspan="2">9</td></tr> <tr><td>ε</td></tr> <tr><td>q</td></tr> <tr><td colspan="2">12</td></tr> <tr><td>π</td></tr> <tr><td>q</td></tr> <tr><td colspan="2">15</td></tr> <tr><td>υ</td></tr> <tr><td>δλ</td></tr> </table>	Δ	γγ	6		ρ	γγ	9		ε	q	12		π	q	15		υ	δλ	<table border="1"> <tr><td>Δ</td></tr> <tr><td>γγ</td></tr> <tr><td colspan="2">6</td></tr> <tr><td>ρ</td></tr> <tr><td>γγ</td></tr> <tr><td colspan="2">15</td></tr> <tr><td>ε</td></tr> <tr><td>κ̄</td></tr> <tr><td>q</td></tr> <tr><td colspan="2">6</td></tr> <tr><td>π</td></tr> <tr><td>q</td></tr> <tr><td colspan="2">15</td></tr> <tr><td>υ</td></tr> <tr><td>δλ</td></tr> </table>	Δ	γγ	6		ρ	γγ	15		ε	κ̄	q	6		π	q	15		υ	δλ
ζ'																																																					
γγ																																																					
6																																																					
κ̄																																																					
q̄																																																					
6																																																					
Δ																																																					
γγ																																																					
18																																																					
ρ																																																					
γγ																																																					
Δ																																																					
γγ																																																					
6																																																					
ρ																																																					
γγ																																																					
9																																																					
ε																																																					
q																																																					
12																																																					
π																																																					
q																																																					
15																																																					
υ																																																					
δλ																																																					
Δ																																																					
γγ																																																					
6																																																					
ρ																																																					
γγ																																																					
15																																																					
ε																																																					
κ̄																																																					
q																																																					
6																																																					
π																																																					
q																																																					
15																																																					
υ																																																					
δλ																																																					

Τὸ ἡμέτερον Ἐναρμόνιον γένος.

204 Τὸ ἡμέτερον Ἐναρμόνιον γένος, ὀρίζεται ὑπὸ μιᾶς ἰδίας Κλίμακος, ὡς καὶ τὰ ἄλλα δύο γένη, καὶ ὑπὸ ἰδίας φθορᾶς ἐκ τῶν τοῦ λεγομένου Ἐναρμονίου γένους, ἰσχυούσης ἐφ' ὅλης τῆς Κλίμακος προτιμηθεῖσα ἢ φθορὰ $\theta\eta$ ἢ $\eta\tau$ φανερώνει δίεσιν καὶ ὕφεισιν, ἢ ὕφεισιν καὶ δίεσιν καὶ δίτονον ἐκ δύο ἐλασσόνων, αὐτὴ καὶ μόνη ἢ φθορὰ κυριεῖται τῆς Κλίμακος χωρὶς ἄλλης τινὸς εἴτε ἐπὶ τὸ βαρὺ, εἴτε ἐπὶ τὸ ὀξὺ. ὡς :

$\theta\eta$							
12	6	18	6	6	18	6	
π	6	γ'	Δ	κ	ζ'	ν'	π'
δλ	9	γγ	γγ	q	γγ	γγ	δλ

Ἡ Κλίμαξ αὕτη ἀποτελεῖται ἐκ δύο συνημμένων Τετραχόρδων καὶ τοῦ προσλαμβανομένου.

α'. Τετράχορδον Βου 6 Γα 18 Δι 6 Κε

β'. Τετράχορδον Κε 6 Ζω 18 Νη 6 Πα

ὁ ὡς Προσλαμβανόμενος Πα 12 Βου.

ὁ Βαρὺς φθόγγος Πα λαμβάνεται ὡς προσλαμβανόμενος πρὸς τελειοποίησιν τῆς Ὀγδῆς π' (§ 110).

δλ

Ἡ Κλίμαξ τοῦ Ἐναρμονίου ἐπὶ τοῦ Μονοχόρδου

Τὸ ἡχοῦν μέρος τῆς χορδῆς

$$\pi \delta\lambda \quad \frac{81}{108} X \quad 12 = \frac{972}{108} = \quad 9 \text{ ἀπὸ } 81 = 72$$

$$\xi \eta \quad \frac{72}{108} X \quad 6 = \frac{432}{108} = \quad 4 \text{ ἀπὸ } 72 = 68$$

$$\zeta \eta \quad \frac{68}{108} X \quad 18 = \frac{1224}{108} = \quad 11 \left(\frac{36}{108}\right) \cdot \frac{1}{3} \text{ ἀπὸ } 68 = 56 \frac{2}{3}$$

$$\Delta \delta\lambda \quad \frac{56 \frac{2}{3}}{108} = \frac{170}{324} X \quad 6 = \frac{1020}{324} = \quad 3 \frac{4}{27} - \frac{13}{27} \text{ ὅπερ ἀ-}$$

ἀπορρίπτεται λόγῳ τῆς συμφωνίας τῆς Μέσης ἴσον

$$2 \frac{2}{3} \text{ ἀπὸ } 56 \frac{2}{3} = \quad 54$$

$$\chi \eta \quad \frac{54}{108} X \quad 6 = \frac{324}{108} = \quad 3 \text{ ἀπὸ } 54 = 51$$

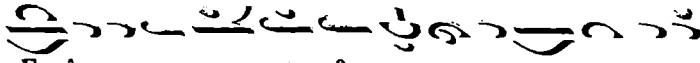
$$\zeta \eta \quad \frac{51}{108} X \quad 18 = \frac{918}{108} = \quad 8 \frac{1}{2} \text{ ἀπὸ } 51 = 42 \frac{1}{2}$$

$$\nu \eta \quad \frac{42 \frac{1}{2}}{108} = \frac{85}{216} X \quad 6 = \frac{510}{216} = \quad 2 \frac{11}{27} - \frac{11}{27} = 2 \text{ ἀπὸ } 42 \frac{1}{2} = 40 \frac{1}{2}$$

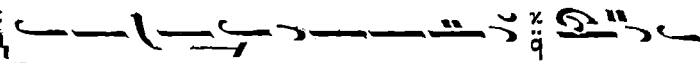
$$\pi \delta\lambda \quad \frac{40 \frac{1}{2}}{108}$$

Σημ. Ἡ ἐξάσκησις ἐπὶ τῶν τονιαίων διαστημάτων τοῦ ἑναρμονίου γένους ὡς ἀνωτέρω ἐπὶ τοῦ Μονοχόρδου δύναται νὰ καταστήσῃ τὸν φιλόμουσον ἰκανὸν νὰ ἐκτελεῖ ἀμέμπτως τὸ εὐγενέστατον τοῦτο γένος.

Παράδειγμα Ἐναρμονίου γένους

$\overset{\kappa}{\underset{\grave{\alpha}}{\circ}}$

 Ε λε ον ει ρη νης θυ σι αν αι νε ε σε ως

$\overset{\pi}{\underset{\circ}{\circ}}$

 Και με τα α του πνευ μα τος σου Ε χο μεν

$\overset{\kappa}{\underset{\grave{\alpha}}{\circ}}$

 προς τον Κυ υ ρι ον Ε χο μεν προς τον Κυ υ ρι ον

$\overset{\pi}{\underset{\circ}{\circ}}$

 Α α α ξι ον και δι και ον

- 205 Ὁ ὀξύτερος φθόγγος ἐκάστου ἤχου καλεῖται Πρῶτος ἢ Νήτη, ὁ Τέταρτος ἐπὶ τὸ βαρὺ Μέση· ὁ ἕβδομος ἐπὶ τὸ βαρὺ καλεῖται Ὑπάτη, καὶ ὁ ὀγδοὸς προσλαμβανόμενος. Ὁ Πλ. δ' ἤχος ἔχει προσλαμβανόμενον τὸν βαρύτερον τοῦ Τετραχόρδου τῶν Ὑπατῶν ὁ Τρίτος δὲ καὶ ὁ Βαρὺς τὸν διάτονον τῶν Ὑπατῶν, ὁ Πρῶτος ἔχει προσλαμβανόμενον τὸν λεαγιε= $\overset{\gamma}{\underset{\delta}{\circ}}$ ὁ Πλ. β' τὸν λε'α'ω= $\overset{\gamma}{\underset{\sigma}{\circ}}$ ὁ Στιχηραρικὸς Τέταρτος τὸν Α'α'α'ες.

Σημ. Ἐπὶ τῶν ὀκτώ ἤχων ψάλλονται πάντα τὰ εἶδη τῆς Ἐκκλησιαστικῆς μελωδίας ὡς: Ἀνοιξαντάρια, Κεκραγάρια, Δοξαστικά, Ἰδιόμελα, Στίχοι καὶ Στιχηρὰ, Τροπάρια, Ἀπολυτίκια, Εἰρμοὶ καὶ Κανόνες, Καταβασίαι Ὠδαί, Κοντάκια, Καθίσματα, Ἀναβαθμοὶ, Πασαπνοάρια καὶ Αἶνοι, Ἐωθινὰ, Δοξολογίαι, Ἀλληλουϊάρια, ὁ Τρισάγιος Ὑμνος, Χερουβικὰ καὶ Κοινωνικά, Τριαδικὰ Μεγαλυνάρια, Θεοτοκία, Σταυροθεοσκία, Μαρτυρικὰ, Αὐτόμελα, Προσόμοια, Ὑπακοαί, Εὐλογητάρια, Ἐπιτάφιος θρηνησ, Πολυέλεοι, καὶ Καλοφωνικοὶ Εἰρμοὶ Πᾶσα δὲ ἡ ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ ἀνάγνωσις καὶ μελωδία περιέχεται εἰς τὰ ἐξῆς βιβλία: Ἅγιον Εὐαγγέλιον, Ἀπόστολος, Ψαλτήριον Παρακλησιακὴ, τὰ 12 Μηναια, Τριώδιον, Θεοτοκάριον, Πετηκοστάριον, Ὁρολόγιον Μέγα, Εὐχολόγιον, ἡ Θεία Λειτουργία, Τυπικὸν, καθορίζουν πᾶσαν τὴν καθ' ἡμέραν καὶ ἐνιαύσιον ἀκολουθίαν καὶ τάξιν Ἐσπερινοῦ, Μεσονυκτικοῦ, Ὁρθρου καὶ λειτουργίας.

206 Ὁ κατωτέρω Πίναξ δεικνύει τὰς διαφορὰς ἐπὶ τῆς χορδῆς θέσεις τῶν φθόγγων ὅλων τῶν γενῶν, τῶν φθορῶν τῶν μαρτυριῶν, τῆς Ὑφέσεως καὶ Διέσεως, τῶν τονιαίων αὐτῶν διαστημάτων, καὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κλίμακος.

Δ	12								
γ	9								
β	9	β	9						
π	12	π	12						
ν	9	ν	9	π'	6				
ζ	9	ζ	12	ν	18			ν	12
κ	12	κ	9	ζ'	6	ζ	6	ζ'	6
Δ	12	Δ	12	κ	12	κ	6	κ	12
γ	9	γ	9	Δ	6	Δ	18	Δ	12
β	9	β	12	γ	18	γ	9	γ	6
π	12	π	9	β	6	β	9	β	12
ν	9	ν	9	π	6	π	9	π	12
ζ	9	<p align="center"> Τοῦ β' ἤχου τοῦ πλ β' ἤχου </p>							
κ	9								
Δ	12								

Συνέχειαν τῆς Κλίμακος ταύτης βλέπε ὀπισθεν

Γ $\Gamma\Gamma$	δ ρ	π ϱ	μ	Δ $\Gamma\Gamma$	Δ $\Gamma\Gamma$	ρ'	Σ' $\Gamma\Gamma$	κ $\dot{\alpha}$	δ λ	π ϱ	ν $\delta\lambda$	$\Delta\alpha$
δ ρ	12	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	$\Delta\alpha$
12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	$\Sigma\lambda$
6	12	12	12	12	12	15	12	12	12	6	6	$\Phi\alpha$
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	M_λ
12	12	12	12	12	12	15	12	12	12	12	12	P_ε
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	$\Delta\alpha$

Ἴσον καὶ Ἰσοκράτης

207 Ἴσον λέγοντες ἐν τῇ ψαλτικῇ, ἐννοοῦμεν τὸν ὑπηχοῦν-
τα βόμβον κατὰ τὴν ἐκτέλεισιν ἐν τῇ Ἐκκλησιαστικῇ μελω-
δίᾳ τὸν ἦχον τῆς φωνῆς τοῦ βοηθοῦ ψάλτου ἐπὶ τοῦ κυρι-
εύοντος ἢ δεσπόζοντος φθόγγου, ψιλλομένου ἤχου τινὸς
ἢ συστήματος. Ἰσοκράτην δὲ λέγοντες ἐννοοῦμεν τοὺς
βοηθοὺς τοῦ ψάλτου, τοὺς μὲν παῖδας, διὰ φωνῆς συζομέ-
νης ἐπὶ τοῦ ἐπικρατοῦντος ἢ δεσπόζοντος φθόγγου, μὲ
ἀνάλογον ἦχον πρὸς τὴν φωνὴν τοῦ ψάλλοντος ἵνα μὴ ὁ
ἦχος τῆς φωνῆς αὐτῶν σκιαῖζει ἢ καλύπτει τὴν φω-
νὴν τοῦ ψάλτου, τοὺς δὲ ἐνηλίκους βοηθοὺς ἰσοκράτας
ἐννοοῦμεν καλῶς γεγυμνασμένους εἰς τὴν μουσικὴν τέχνην,
προσόντα τῶν ὁποίων δέον νὰ εἶναι ἢ εὐστροφος μεταλ-
λικὴ καὶ λιγυρὰ φωνή, ἢ καθαρὰ καὶ ἄπταιστος ἀνάγνω-
σις, ἢ γνῶσις τοῦ κανοναρχεῖν καὶ βοηθεῖν τὸν ψάλλοντα
εἰς τὰς διαφόρους καταλήξεις ἐπὶ τοῦ ἰδίου τόνου καὶ χρό-
νου, διότι ἄλλως καθίσταται ἀηδὲς, ἐνοχλητικὸν καὶ κου-
ραστικὸν τὸ ἄνισον καὶ ἄμετρον ἴσον εἰς τὴν ἀκοὴν καὶ
ἀνυπόφορον. Ὅπου δὲ ἡ βίσις τοῦ ἤχου φέρεται εἰς ὀξύτε-
ρον ἢ βαρύτερον δεσπόζοντα φθόγγον, ἢ μεταβαίνει εἰς ἄλ-
λο γένος ἢ σύστημα, ποιούσα καταλήξεις, ὁ ἰσοκράτης φέ-
ρει τὸ ἴσον ἐκεῖ εἰς τὴν βαρεῖαν κατὰ προτίμησιν Διαπα-
σῶν, τὸ ἰσοκρατεῖν εἰς τὴν ὀξειαν φωνὴν Διαπασῶν δὲν ἐ-
πιτρέπεται. Ὁ ἰσοκράτης συναπιγγέλλει ἰσοκρατῶν συνή-
θως τὰς συλλαβὰς τῶν λέξεων μετὰ τοῦ ψάλτου καὶ πολ-
λάκις νεύματι τούτου συμπάλλει τὰς ἐντελεῖς καὶ τελικὰς
καταλήξεις, ἢ καὶ μόνος ἐκτελεῖ αὐτὰς. Διαρκούσης τῆς
μελωδίας καὶ ὅπου τυχὼν σιωπήσῃ ὁ ψάλτης χάριν ἀνα-
πνοῆς, δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τὸν ἰσοκράτην νὰ διακόψῃ τὸ
ἴσον, ἀλλὰ δι' ἀπλοῦ βόμβου νὰ συνεχίσῃ τοῦτο ἕως οὗ,
ἐπαναρχίση ὁ ψάλτης.

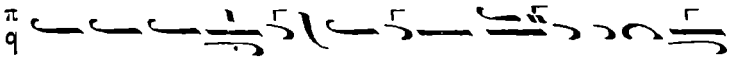
Τὸ ἴσον τοῦ Στιχηραρικοῦ Τετάρτου ἤχου

208 Ἐφιστάται ἡ προσοχὴ τοῦ ψάλτου καὶ τοῦ ἰσοκράτου
ἐπὶ τοῦ ἴσου τοῦ στιχηραρικοῦ Τετάρτου ἤχου, εἰς τὸν ὁ-
ποῖον δεσπόζουσιν οἱ δύο συναφεῖς φθόγγοι Πα, Βου, καὶ
ἐπὶ τῶν ὁποίων σύρεται συχνάκις τὸ ἴσον ἀπὸ τοῦ ἐνὸς
εἰς τὸν ἕτερον διὰ διαφόρων καταλήξεων, ἐνθα εἶναι ἀ-
νάγκη, ὁ ἰσοκράτης τὰς ἐπὶ τοῦ Πα, καταλήξεις νὰ συμ-
ψάλλῃ μετὰ τοῦ ψάλτου τὰς τοιαύτας καταλήξεις ἢ νὰ φέ-
ρῃ τὸ ἴσον σταθερῶς ἐπὶ τοῦ Πα, ἕως οὗ ὁ ψάλτης προ-
χωρήσῃ εἰς ἑτέραν συνεχομένην θέσιν, εἰς τὴν ὁποίαν δε-

σπόζει ὁ Βου, ὅποτε σύρει ἀφ' ἑαυτοῦ τὸ ἴσον εἰς τοῦτον καὶ ἐξακολουθεῖ ἕως οὗ καὶ πάλιν ὁ ψάλτης φθάσῃ εἰς ἑτέραν κατάληξιν τοῦ Πα, ἐπανλαμβάνων τὰ ἴδια εἰς τοῦτο ἢ πείρα ὀδηγεῖ.

Σημ. α' Εἰς τὸν Τέταρτον Στιχηραρικὸν ἤχον οἱ δύο ἐν συναφείᾳ δεσπόμενοι φθόγγοι Πα, Βου, εὐρίσκονται ἐν διαφωνίᾳ μετὰ τοῦ ἰσοκράτους ἰσοκρατοῦντος ἐπὶ τοῦ ἐτέρου τούτων καὶ τούτου ἕνεκεν ὁ ἰσοκράτης δέον νὰ συμπάλλη μετὰ τοῦ ψάλτου τὰς τοιαύτας ἐπὶ τοῦ Πα καταλήξεις εἰς τοὺς ἄλλους ἤχους τὸ ἰσοκρατεῖν εἶναι εὐκόλον λόγῳ τῆς ἀποστάσεως τῶν δεσποζόντων κατὰ διφωνίαν, τριφωνίαν ἢ τετραφωνίαν ἐνῶ εἰς τὸν Στιχηραρικὸν Τέταρτον ἀντὶ συμφωνίας ὑπάρχει διφωνία.

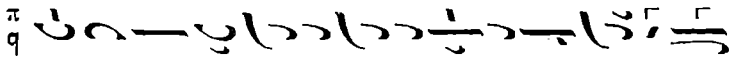
Σημ. β' Ἀποκρούομεν τὴν ἀηδῆ συνήθειαν τῶν νεοτεριζόντων ψαλτῶν τῶν ποιούντων τὰς ἐντελεῖς τοῦ Πα, καταλήξεις ἐπὶ τοῦ Βου, πρὸς ὀδηγίαν δῆθεν τῶν ἰσοκρατῶν ὡς :

π
q

Ε πι το μνη η μα α α σου ου Χρι ι

ι στε Ε αλ λα το Σω ω μα

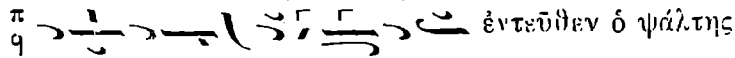
π
q

Ο τι α νε στη η ο ο Κυ υ υ ρι ι ι

ι ο Ος πι ρε χων η μιν

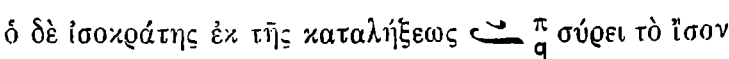
209 Ἡ μετάβισις τοῦ ἴσου τοῦ Στιχηραρικοῦ Τετάρτου ἤχου ἐκ τοῦ Πα, εἰς τὸν Βου, εὐοδοῦται ὑπὸ μόνου καλοῦ ἰσοκράτου ἐπὶ τῶν ἄνω θέσεων, ἐὰν συμπάλλη κατὰ τὸ συνηθεῖς μετὰ τοῦ ψάλτου τὰς καταλήξεις τοῦ Πα, ἀπὸ τὰς ὁποίας ὁ μὲν ψάλτης συνεχίζει τὰς ἐπομένους θέσεις τοῦ δεσπόμενου Βου, ὁ δὲ ἰσοκράτης σύρει ἀφ' ἑαυτοῦ τὸ ἴσον ἐκ τοῦ Πα εἰς τὸν Βου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἰσοκρατεῖ, ἕως οὗ ἀπαντηθῇ ἄλλη ἐντελής κατάληξις. ὡς :

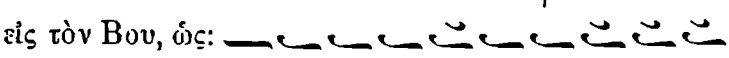
π
q

ο Κυ υ υ ρι ι ι ι ος

προχωρεῖ εἰς τὸ

πα ρε χων η μιν α γαλ λι α σιν

ὁ δὲ ἰσοκράτης ἐκ τῆς καταλήξεως

εἰς τὸν Βου, ὡς:

Πα ρε χων η μιν α γαλ λι α σιν

καὶ τοισυτοτρόπως ἐκτελεῖται φυσικῶς ἀφ' ἑαυτοῦ τὸ ἴσον τοῦ στιχηραριοῦ Τετάρτου ἤχου. ἄνευ τῆς προσθήκης ἐπὶ τῆς καταλήξεως Χριστὲ καὶ ὁ Κύριος τοῦ ε καὶ ος ὑπὸ τὸ Ὀλιγον τὸ ὁποῖον ἀπαιτεῖ ἰδίαν συλλαβὴν καὶ ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχει προξενεῖ ἀηδίαν.

Οἱ Ψάλται.

210 Οἱ Ψάλται ὡς ἀντιπρόσωποι ὀλοκλήρου τοῦ Ἐκκλησιασματος, δεόν νὰ εἶναι οἱ εὐσεβέστεροι ὄλων τῶν προσευχομένων χριστιανῶν, τύπος καὶ ὑπογραμμὸς εἰς αὐτοὺς ἐν τῇ ἀναπέμψει τῶν θείων ἀσμάτων διὰ τῆς κατανυκτικῆς αὐτῶν στάσεως, μὴ κινοῦντες τὸν κορμὸν, ἢ τὴν κεφαλὴν ἢ χεῖρας ἢ πόδας διὰ κροῦσιν χρόνου, ἢ τὰς ὀφρὺς, ἢ ἀνοιγοκλείοντες ὑπερμέτρως τὸ στόμα, ἢ κινοῦντες τὰς σιαγόνας καὶ μασῶντες τὰς συλλαβὰς καὶ τὰς λέξεις, ἢ τὰ χεῖλη ἐξεστραμμένα ἔχοντες ἄλλα συνηγμένα εἰς σχῆμα στρογγύλον, καὶ οὐχὶ ὑπερμέτρως ἀνοικτὰ, διὰ νὰ συμφωνῇ ἢ ἐξαγωγή τῆς φωνῆς ἢ ἐξερχομένη ἐκ τοῦ στόματος μετὰ τῆς ἐξερχομένης ἐκ τοῦ λάρυγγος· τὰ πάντα δεόν νὰ κανόνιζῃ ὁ ψάλτης διὰ τῆς γλώσσης καὶ τῶν χειλέων μηδὲ τὴν φύσιν ἐκβιάζων πρὸς κραυγὰς ὀξείας καὶ ὑπερμέτρους, μῆτε μεταλλάσων καὶ παραποιῶν συνεχῶς τὴν φωνὴν πρὸς τελειοτέραν τάχα μελωδίαν, ἀλλὰ ὀφείλει νὰ φυλάττῃ τὰ πάντα εἰς τὴν φυσικὴν αὐτῶν θέσιν, καὶ στάσιν καὶ φωνὴν καὶ στόμα καὶ χεῖλη διὰ νὰ ἐκλειψῇ ἢ ρινοφωνία ἔνεκα τῆς ὁποίας κατηγορεῖται ἡ μουσικὴ μας ὡς ἔρρινος. Τὰ φωνήεντα καὶ αἱ συλλαβαὶ ἐκάστης λέξεως δεόν νὰ ἀκούωνται εὐκρινῶς μέχρι ἀποστάσεως τοῦ ἤχου τῆς φωνῆς, ἐξερχομένης εὐπρεπῶς καὶ σηματοπρεπῶς καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις, νὰ φυλάττῃ τὸ πατροπαράδοτον Ἐκκλησιαστικὸν ὕφος, ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ.

Οἱ Ἱερεῖς καὶ Διάκονοι.

211 Αἱ ἐκφωνήσεις, τὰ εἰρηνικὰ, αἱ ἐκτενεῖς, αἱ αἰτήσεις καὶ γενικῶς πᾶσα ὑπὸ τῶν Ἱερέων καὶ Ἱεροδιακόνων ἐκφωνουμένη ἢ ἀναγινωσκουμένη τῶν ἱερῶν Μυστηρίων τελετῇ ἢ Λειτουργίᾳ, καὶ αἱ τῶν Ἱερῶν Εὐαγγελίων καὶ Ἀποστολικῶν ἀναγνωσμάτων περικοπαί, δεόν νὰ ἐκτελῶνται λίαν εὐκρινῶς καὶ ἀπταιστως, ὡς καὶ πᾶσα συλλαβὴ ἐκφερομένης λέξεως πρὸς κατανόησιν αὐτῶν ὑπὸ τοῦ περὶ-

στῶτος λαοῦ, τοῦ ἀπεκδεχομένου παρὰ Θεοῦ τὸ πλούσιον ἔλεος.

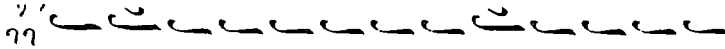
Ὁ τόνος τῆς φωνῆς τῶν ἱερέων καὶ Ἱεροδιακόνων, αἰ- ποτε ἐπιβάλλεται νὰ εὐρίσκειται ἐν συμφωνίᾳ πρὸς τὴν βί- σιν ἢ τὸν δεσπόζοντα φθόγγον τοῦ ἤχου τοῦ προσαλλο- μένου τροπαίου ἢ μελωδίας, οὕτως ὥστε μεταξὺ ψαλλομέ- νων καὶ ἐκφωνουμένων, νὰ ὑπάρχη σχέσις, καὶ οὐχὶ ὄλως ἀσχέτως καὶ εὐθαιρέτως νὰ ἀρπάζεται ἢ ἐκφώνησις, ἐκ τῆς ὁποίας προξενεῖται εἰς τὴν ἀκοὴν τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας ἀηδία καὶ κούρασις.

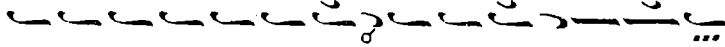
Οἱ ψάλται καὶ ἡ σχέσις αὐτῶν μετὰ τῶν Ἱερέων καὶ Ἱεροδιακόνων.

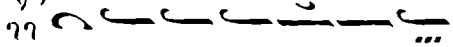
212 Οἱ ψάλται, ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ καθήκοντος αὐτῶν διὰ τῶν πρὸς τὸν Θεὸν ὕμνων καὶ ἀσμίτων, ὀφείλουσι νὰ εὐ- ρίσκωνται εἰς συμφωνίαν μετὰ τῶν ἱερέων καὶ ἱεροδιακό- νων, ἐν τῷ Διαπασῶν, ἢ Διαπέντε, ἢ Διατεσσάρων, καὶ οὐχὶ εἰς ξένον ἄσχετον πρὸς τὸν ἐπικρατοῦντα τόνον Εἰς μὲν τὰ Εἰρηνικά καὶ τὴν Ἐκτενῆ διὰ τοῦ «Κύριε Ἐλέη- σον» ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ τόνου καὶ χρόνου καὶ ἀναλογίας, οὐ ε ἀργότερα οὔτε συντομότερα, οὔτε ὀξύτερα, οὔτε βαρύτε- ρα. ὡς :

πλ. δ' ὁ
Εν ει ρη νη του Κυ ρι ου δε η θω μεν

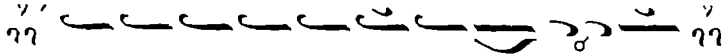
ἡ
Κυ ρι ε ε λε η σον

ἡ
Υ περ της α νωθεν ει ρη νης και της σω τη

ρι ας των ψυ χων η μων του κυ ρι ου δε η θω μεν

ἡ
Κυ ρι ε ε λε η σον

Οὕτω καὶ τὸ: Περὰς του Κυριε, ὡς :

ἡ
Αγ γε λον ει ρη νης πι στον ο δη γον

φυ λα κα των ψυ χων και των σω μα των η μων

γ' γ' Πα ρα του Κυ ρι ου αι τη σω με θα

γ' γ' Πα ρα σχου Κυ ρι ε

213 Τὰ Ἀντίφωνα τῆς Λειτουργίας, τὸ μὲν α' καὶ β' δύνανται νὰ ψάλλωνται βαρύτερον τῆς Νήτης κατὰ Τετράχορδον, τὰ δὲ λειτουργικὰ «Πατέρα, Υἱὸν, Ἐλεον εἰρήνης κ.λ.π. τοῦ πλ. δ' ἤχου, ἀρμόζει ὡς βάσις τοῦ ψάλτου, ἢ Βαρεῖα Διαπασῶν, ἀπὸ τῆς τοῦ διακόνου καὶ ἱερέως ἐκφωνούντων εἰς τὴν ὄξειν ἢ Νήτην, ἐπὶ τῆς ὁποίας σύρεται ἡ φωνὴ αὐτῶν, ὡς :

γ' γ' Στω μεν κα λως στω μεν με τα φο βου Προ

σχω μεν την α γι αν α να φο ραν εν ει ρη

η νη προσ φε ε ρειν

δ' Ε λε ον ει ρη η νης θυ σι αν αι νε σε ως

γ' γ' Η χα ρις του Κυ ρι ου η μων Ι η σου

Χρι στου και η α γα πη του Θε ου και Πα τρος

γ' γ' και η κοι νω νια του Α γι ου Πνευμα το ος

ει η με τα παν των η μων

και μετα αα του Πνευματος σου και

μετα αα του Πνευματος σου

Ανωσχωμεντας καρδιας

Εχομεν προστον Κυριον

Ευχαριστησω με εν τω Κυριω

Αααααααα ξιον και δικαιον

‘Ομοίως και εν τοις έφεξις όφείλει ό ψάλτης να εύρισκεται εν άρμονία μετά του ιερέως.

214 Τα άνωτέρω εις ήχον Βαρυν συρομένη φωνή.

Στω μεν καλωσ στω μεν μετα φο οβου προσχω

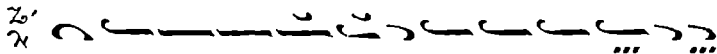
μεν την αγιαν αναφοραν εν ειρηηη

νη προσφε ερειν

Ελεον ειρηνης θυσι αναινεεσεως

Ηχαρις του Κυριου ημων Ιησου

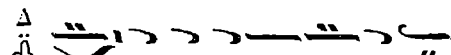
Χριστου και η αγαπη του Θεου και Πατρος

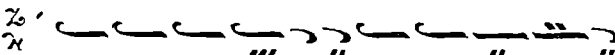
Σο'
καί η κοί νω νι α του Α γι ου Πνευματος

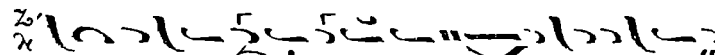
Δ
ει η μετα πα αντων η μων

Σο'
καί με τα α του Πνευμο το ο ο ος σου

π
Α νω σχωμεν τας καρ δι ας

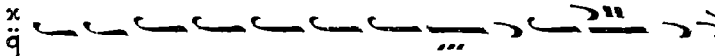
Δ
ε χομεν προς τον Κυ ρι ον

Σο'
Ευ χα ρι στη σωμεν τω Κυ ρι ι ω

Σο'
α α ξι ι ι ι ον και αι δι ι και αι ο ον

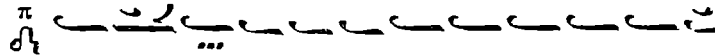
215 Τὰ αὐτὰ κατὰ τὸ ἡμέτερον, Ἐναρμόνιον γένος (§ 204 ..)

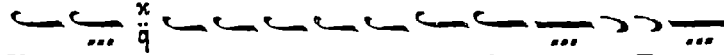
κ
Στω μεν κα λωσ στω μεν με τα φο βου προ σχο μεν

κ
την α γι αν α να φο ραν εν ει ρη η νη

προ σφε ρειν

κ
Ε λε ον ει ρη νης θυ σι αν αι νε ε σε ως

π
Η χα ρις του Κυ ρι ου η μων Ι η σου

Χρι στου και η α γα πη του Θε ου και Πα τρος

και η κοι νω νι α του Α γι ου Πνε ε ευ μα τος

ει η με τα πα αν των η μων

και με τα α α του Πνευ μα τος σου

Α νω σχωμεν τας καρδι ας Ε χο μεν προς τον

Κυ υ ρι ον Ε χο μεν προς τον Κυ υ ρι ον

Ευ χα ρι στη η σωμεν τω Κυ ρι ι ι ω

Α α α ξι ον και δι και ον κ. ο. κ.

Μελοποιία

- 216 Μελοποιία είναι δύναμις κατασκευαστική μέλους. Ὁ ψάλτης πρὸ τοῦ ἐπιχειρήσει ἔργον μελοποιουῦ, δέον νὰ μελετήσῃ ἀρχαῖα κλασσικὰ ἔργα διὰ τὰ ὁποῖα ἡ Μουσικὴ μας θαυμάζεται. Τοιαῦτα ἔργα εἶναι, τὰ τοῦ Ἰωάννου Κουκουζέλη, Ἰακώβου Πρωτοψάλτου, Πέτρου Λαμπαδαρίου, Χουρμουζίου Χαρτοφύλακος, Βαλασίου Ἱερέως, Ἰωάννου Τραπεζουντίου, Ξένου Κωρώνη, Πέτρου Περκεκέττου, Καλοφωνικοὶ Εἰρημοὶ καὶ Κρατήματα, καὶ ἄλλων ἐξόχων μελοποιῶν μαθήματα, καὶ διὰ πολυετοῦς μελέτης καὶ πείρας ἀποκτήσῃ τὴν ἔξιν τοῦ μελοποιεῖν· διότι τό σπουδαιότερον προσὸν τοῦ ψάλτου καὶ ἡ ἀψευδεστέρᾳ ἀπόδειξις τῆς μουσικῆς γνώσεως καὶ μορφώσεως αὐτοῦ, εἶναι ἡ Μελοποιία, δι' ἧς ἐφαρμόζει τὴν πρέπουσαν χρονικὴν ἀγωγὴν εἰς ἕκαστον μάθημα, τὰς μελωδικὰς θέσεις, συνδιαζῶν καταλλήλως, καθίσταται ἱκανὸς νὰ ἀποδίδῃ τὸν τονισμόν καὶ τὴν σημασίαν τῶν λέξεων διὰ μουσικῶν ἐμφάσεων ὁμαλῶς διακρίνων καὶ ἀποφεύγων τὰς ἀτάκτους ἀποτόμους καὶ αὐτοσχεδίους κραυγὰς καὶ νεωτερισμοὺς, φυλάττων τὸ Ἐκκλησιαστικὸν καὶ ἀποφεύγον τὸ ἐξωτερικὸν ὕφος.

217. Εἰς τὴν Μελωποιῖαν ὑπάγονται ἡθῆ τρία· ἡ Χρησις ἡ Μίξις, ἡ Λῆψις.

α'. Λῆψις λέγεται ἐκείνη διὰ τῆς ὁποίας ὁ μελοποιὸς εὐρίσκει ἐκ ποίας θέσεως τῆς Κλίμακος δέον νὰ ἀρχίσῃ τὴν μελωδίαν, ἢτοι ἀπὸ Μεσοειδοῦς ἢ Νητσειδοῦς, ἢ Ὑπατοιδοῦς

β'. Μίξις καλεῖται ἐκείνη διὰ τῆς ὁποίας ὁ μελοποιὸς προσαρμύζει εὐστόχως μὲ ἐπιτηδειότητα τοὺς διαφόρους ἐκφωνητικούς φθόγγους ἢ τὰς συλλαβὰς τῶν λέξεων καὶ ἐκτελεῖ τὰ γένη, τοὺς ἦχους καὶ τὰ συστήματα.

γ'. Χρησις εἶναι ἡ διάφορος ἐπεξεργασία τοῦ μέλους ἡ ὀρθὴ σύνθεσις τῶν χαρακτήρων, τὸ εἶδος τῆς ἀγωγῆς· εἰς τὴν χρῆσιν ὑπάγονται τέσσαρες τρόποι ἐκτελέσεως τῆς μελωδίας· ἡ Ἀγωγή, ἡ Πλοκῆ, ἡ Πεττεία καὶ ἡ Τονή.

218. Τῆς Ἀγωγῆς εἶναι τρόποι τρεῖς ἡ Εὐθεία ἡ Ἀνακάμπτουσα καὶ ἡ περιφερῆς.

α'. Εὐθεία καλεῖται ἡ συνεχῆς ἀνάβασις τῶν φθόγγων ὡς

$\overset{\pi}{\rho}$ Ἀνακάμπτουσα ἡ συνεχῆς

κατάβασις ὡς $\overset{\pi}{\rho}$ Περιφερῆς δὲ καλεῖται ἡ ἀναβαίνουσα διατονικῶς καὶ καταβαίνουσα χρωματικῶς, ἢ

καὶ τανὰπαλιν. ὡς $\overset{\pi}{\rho}$ Περι-

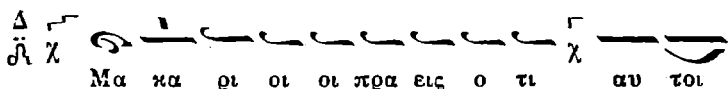
φερῆς καλεῖται καὶ ἡ μετάβασις εἰς ἄλλην ξένην ἁρμονίαν καὶ ἦχον, χάριν ποικιλίας καὶ καλλωπισμοῦ τοῦ μέλους, ἀποτελοῦσα ἡδίστην τὴν μελωδίαν· ὡς τὸ «Ἄνωθεν οἱ προφήται» τὸ ἀργὸν «τὸν Δεσπότην καὶ Ἀρχιερέα» τὸ ἀργὸν «Χριστὸς ἀνέστη» καὶ ἄλλα ἐπεῖσακτα καλούμενα, πεποικιλμένα, προερχόμενα ἐξ ἐμπείρου Μουσικοῦ τεχνίτου δυναμένου δι' ὁποιοῦδήποτε συστήματος ἢ φθορᾶς νὰ κινή τὴν ψυχὴν τῶν ἀκροατῶν εἰς ὅ,τι θέλει.

β'. Πλοκῆ καλεῖται ἡ ἀναβαίνουσα ἢ καταβαίνουσα περισσότερον τοῦ ἐνὸς τόνου,

γ'. Πεττεία καλεῖται ἡ ἐπανάληψις τοῦ αὐτοῦ τόνου τῆς χορδῆς ἢ φθόγγου τῆς φωνῆς. $\overset{\rho}{\rho}$

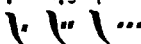

δ'. Τονή ἢ Μονοτονία λέγεται ἀπλῆ σύνθεσις γραμμῆς μελωδικῆς ἐξ ἐνός ἢ δύο τόνων, ὡς τὸ «Ἐλέησον ἡμᾶς Κύριε ἐλέησον ἡμᾶς» τὰ λειτουργικὰ ἀντίφωνα «Ἄγαθὸν τό ἐξομολογεῖσθαι τῷ Κυρίῳ» τὸ «ἐν τῇ Βασιλείᾳ σου» καὶ ἄλλοι Στίχοι τῶν ὁποίων ἡ Ἀγωγή ἀρχεται ἀπὸ $\overset{\rho}{\rho}$ ὡς:

κληρονο μη σου σι τη γην

Ἐπίσης Τονή λέγεται ἡ ἐπιμονή τῆς φωνῆς ἐπί τινος φθόγου περισσότερον τοῦ ἐνὸς χρόνου εἴτε ἐν τῇ ἀρχῇ εἴτε ἐν τῷ μέσῳ τῆς μελωδίας, ἥτις σημειοῦται διὰ Διπλῆς ἢ Τριπλῆς Προέτι Τονῆ ἢ Μονοτονία λέγεται καὶ ἡ δοκιμὴ ἥτις γίνεται ἐπὶ ἐγχόρδου ὄργάνου πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς μελωδίας.

Εἰς τὰ τέσσαρα ταῦτα εἶδη τῆς μελωδίας δύναται νὰ προστεθῇ καὶ ἡ Σιωπὴ ὡς :

219 Ἡ χρῆσις τῆς Μουσικῆς ἐν τῇ Μελοποιῖᾳ ἀφορᾷ δύο σκοποῦς, Ὑμνον πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἀνθρωπαρέσκειαν.

α'. Ἡ Ἁγία ἡμῶν Ἐκκλησία χρησιμοποιεῖ τὴν Μελοποιῖαν ἐν τῇ Μουσικῇ, προσφέρουσα νυχθημερὸν διὰ πολυειδῶν ὕμνων Δοξολογίας, Εὐχαριστίας, καὶ δεήσεις, τῷ πάντων ἐφόρῳ Θεῷ.

β'. Ἡ χρῆσις τῆς Μουσικῆς Μελοποιῖας δι' ἀνθρωπαρέσκειαν ὑποδιαιρεῖται εἰς λογικὴν καὶ ἄλογον· λογικὴ καλεῖται ἡ ἀφορῶσα εἰς πάθη σωματικὰ, ἐπιφέρουσα καὶ εἰς τὸ σῶμα μεταβολὰς καὶ παθήματα τὰ ὅποια προξενεῖ καὶ ἐπὶ τῶν ἀψύχων σωμάτων ὡς φαίνεται τοῦτο ἐπὶ τῆς πλακῶς τοῦ Γραμμοφώνου καὶ ἐπὶ τοῦ Ραδιοφώνου. Ἐπὶ δὲ τῶν ἐμψύχων σωμάτων ὅταν ἐπικρατῇ εὐθυμία, ἐνεργοῦσι κατ' ἀντίθετον σκοπὸν προξενεῖ λύπην, ἐνεργοῦσα δὲ κατ' ἐπαυξητικὸν σκοπὸν, αὐξάνει τὴν εὐθυμίαν, εἰς τὴν θλίψιν, δίδει τέρψιν, εἰς τὴν χαύνωσιν ἐνδυναμώνει, εἰς τὸν θρηνηνον παρηγορεῖ, εἰς τὸ πολύπονον δίδει τὴν ἀνεσιν, εἰς τὴν ἐξαργίωσιν φέρει τὴν ἐξημέρωσιν, ὅταν ἐπικρατῇ νόσος ἀποβλέπει εἰς τὴν ὑγείαν, εἰς τὴν ἀνορεξίαν ἀποβλέπει εἰς τὸ ν' ἀνοίξῃ τὴν ὄρεξιν· δίδει τόνον εἰς τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος, ἐνδυναμῶει τὰ μέλη τοῦ σώματος εἰς τὸ νὰ ἀντέχωσιν εἰς τοὺς χοροὺς, εἰς τὰς ὁδοιπορίας, εἰς τοὺς κόπους. Προξενεῖ ὕπνον, ἐρεθίζει τὰ πάθη, καὶ ὡς λέγει ἀρχαῖος φιλόσοφος «Θεοὶ μὲν ὕμνοι καὶ τιμαὶ κροσοῦνται Μουσικῇ Ἔορται δὲ ἴδιαι καὶ πανηγύρεις πόλεων ἀγάλονται· πόλεμοί τε καὶ ὁδῶν πορεῖαι, διὰ μουσικῆς ἐγείρονται τε καὶ καθίστανται, ναυτιλίας τε καὶ εἰρεσίας καὶ τὰ χαλαιπότερα τῶν χειρονακτικῶν ἔργων ἀνεπαχθῆ ποιεῖ τῶν πόνων γενομένη παραμύθιον» «Μέγας ὦ μακάριοι θυσαυρὸς ἐστὶ καὶ βέβαιος ἡ Μουσικὴ ἅπασι μαθοῦσί τε παιδευθεῖσι, καὶ γὰρ τὰ ἥθη παιδεύει καὶ τοὺς θυμοειδεῖς πραῦνει».

Μίμησις.

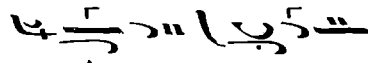
220 Μίμησις ἐν τῇ Μουσικῇ ἐστὶ τὸ μελιζεῖν καὶ ψάλλειν πρὸς τὰ νοούμενα ἢ τοὶ τὸ ψάλλειν μὲ ὀξεῖαν μελωδίαν λέξεις ἢ φράσεις δηλούσας ὕψος ὡς ; ἀνοδος, δύναμις, βουνὸν, ὄρος, νεφέλη, σελίμη, ἥλιος, ἀστέρες οὐρανόσ. δόξα, μεγαλεῖον, καὶ τὰ παρόμοια, τὸ ψάλλειν μὲ βαρεῖαν μελωδίαν λέξεις ἢ φράσεις δηλούσας χθαμαλότητα. ὡς : γῆ, τάφος, Ἄδης βάθος, ἄβυσσος, σπήλαιον, καπεινότης καὶ τὰ παρόμοια, τὸ ψάλλειν διὰ λυπηρᾶς μελωδίας λέξεις ἢ φράσεις δι' ὧν δηλοῦται λύπη. ὡς : θάνατος, θρῆνος, πόνος, φρίκη, τρόμος ἀμαρτία, καὶ τὰ παρόμοια, καὶ τὸ ψάλλειν διὰ χαρμωσύνου μελωδίας τὰς δηλούσας χαρὰν, νίκην, Ἀνάστασιν, ζωὴν, Ἐλευθερίαν, Παράδεισον καὶ τὰ παρόμοια.

Μίμησις λέγεται προτέτι ὅταν ὁ ψάλτης εἶναι γνώστης τῆς πράξεως καὶ θεωρίας τῆς Μουσικῆς καὶ μιμῆται ἐντελῶς τὸν τρόπον τὴν προφορὰν ἐνὸς πρωτοτύπου μαθήματος, τὸ παραστατικὸν ὕφος καὶ ὅταν ἐκτελῆ ὀρθῶς τὰς θέσεις ἀπαρᾶλλάκιως δι' ὄλων τῶν ἀπαιτουμένων μέσων τῆς μελοποιίας ὁ τοιοῦτος λέγεται ἄριστος μιμητῆς γίνεται δὲ ἡ μίμησις προπάντων διὰ τῆς παραδόσεως, διὰ ζώσης φωνῆς διὰ τῆς ἀκοῆς καὶ ἐπ' Ἐκκλησίας. Ἀποκαθίσταται δὲ μιμητῆς ἄριστος ἐν τῇ μελοποιίᾳ ἕκαστος, ἐὰν γένηται ἐγκρατής τῶν ἐξῆς :

- Α'. Ἀρχαίων μελῶν, τῶν Ἀνοιξανταρίων Ἰωάννου τοῦ Μαῖστορος τοῦ Κουκουζέλη καὶ ἄλλων Κλασικῶν.
- Β'. Τοῦ συντόμου Στιχηραρίου Πέτρου τοῦ Λαμπαδαρίου, καὶ τοῦ κατὰ νόημα μελοποιημένου ἀργοῦ Στιχηραρίου, Ἰακώβου Πρωτοψάλτου, τὸ ὅποιον καλεῖται στίλβοτρον τῶν μουσικῶν.
- Γ'. Τῶν σωζωμένων καὶ κατὰ νόημα παραδιδομένων συμφῶνως πρὸς τὰς ἀπαιτουμένας ἐνεργείας τῶν φθορῶν ἐξηγήσεις καὶ ἀναλύσεις τῶν τελικῶν γραμμῶν Γρηγορίου καὶ Χουρμουζίου Χαρτοφύλακος τῶν διδασκάλων τῆς νέας καὶ ἐν ἐνεργείᾳ μουσικῆς μεθόδου. ὡς :
- Δ'. Τὴν σειρὰν τῶν ἐκδοθέντων μουσικῶν βιβλίων τοῦ ἡμετέρου Κυπρίου μουσικοδιδασκάλου Ἀρχοντος Πρωτοψάλτου, τοῦ μ. Στυλιανοῦ Χουρμουζίου «Ἐκκλησιαστικὴ Σάλπιγξ» ἐκ τῶν ὁποίων πολλὰ θὰ ὠφεληθῆ ὁ μέλλον μελοποιὸς ψάλτης.

Παλλιλογία

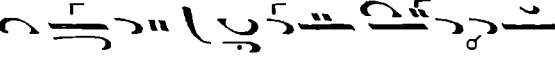
221 Παλλιλογία λέγεται ὅταν διὰ τῆς ἰδίας θέσεως γίνεται ἡ ἀνάβασις ἢ κατὰβασις τοῦ μέλους, ὡς :

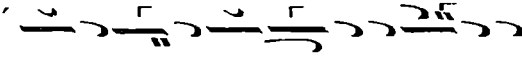
Δ
δλ
Α α α α α

(Ἐκ τοῦ κοιωνικοῦ
τῆς Ἀναλήψεως
Πέτρου Λαμπταδαρίου)

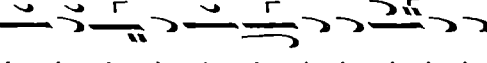
Γ
γγ
α α α α α α α

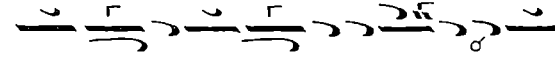
Δ
δλ
α α α α α α α

κ
κ̇
α α α α α α α α α α

ζ
ζλ
ι ι ι ι ι ι ι ι ι ι ι

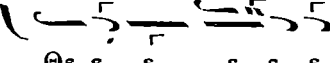
ἄλλο

κ
κ̇
ι ι ι ι ι ι ι ι ι ι ι

Δ
δλ
ι ι ι ι ι ι ι ι ι ι ι

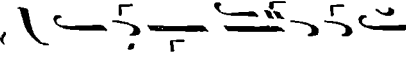
ε
ελ
Πα α α α α α ο

ἄλλο

κ
κ̇
Θε ε ε ε ε ε ε

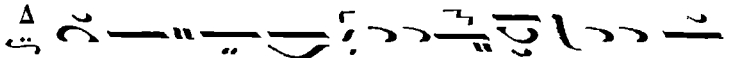
Δ
δλ
νι ι ι ι ι ι ι

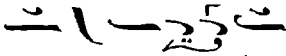
Γ
γγ
κη η η η η η ης

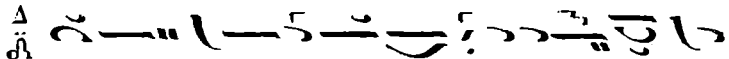
θ
θλ
α α α α α α πο

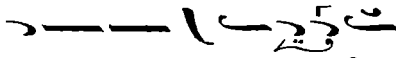
Ἐπανάληψις

222 Ἐπανάληψις καλεῖται ἡ χρῆσις θέσεώς τινος ἐκ δευτέρου ἐπὶ τῶν αὐτῶν φθόγγων καὶ τόνων ὀλοκλήρου περιόδου, ὡς:

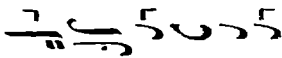
Δ

 ο ο ο ο ο ο ο ο ο ος Κυ υ υ υ

 υ ρι ι ι ρι

Δ

 Σα βα α ω ω ω ω ω ω ω θ πλη η

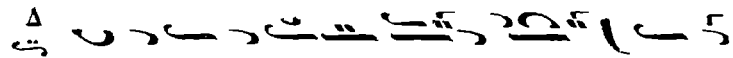

 η η η ρη η η ρης

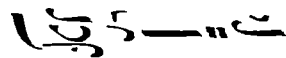
Ξ

 σοι οι οι οι οι ε ε ε λε ευ χα α α

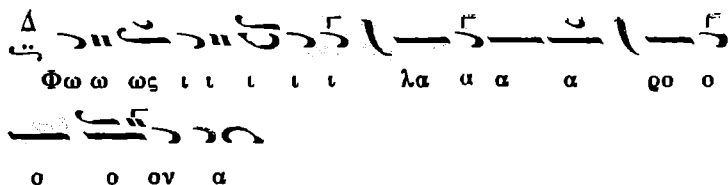

 α α α α α α

Θ

 Κυ υ ι υ υ ρι ι ι ι ε ε ε ε

 ε ε ε ρε

Δ

 Α ξι ον ε σταν ως α α λη η η
 πα να μω ω μη η η
 ραν των χε ε ρου ου ου
 και πα αν του ου ους

 θω ω ω ως μα
 το ο ο ον και
 βι ι ι ι ι μ
 γο ο ο ο ο σν

ἡ θέσις αὕτη ἐπαναλαμβάνεται πεντάκις εἰς τὸ «Φῶς ἰλαρὸν» τοῦ ὁποίου πᾶσαι αἱ συλλαβαὶ δαπανῶσιν ἀνὰ ἓνα μέτρον τετράχρονον.

Ἀναλογία

- 223 Ἀναλογία εἶναι τὸ νὰ μὴ ὑπερεκτείνηται μία συλλαβὴ ἢ λέξις καθ' ὑπερβολὴν καὶ ὑπερμέτρως, ἄλλη δὲ τούναντίον νὰ συντέμνηται ὑπερβολικῶς, πάντοτε δέον νὰ φυλάττηται ἀναλογία εἰς τὸν χρόνον καὶ τὴν χρονικὴν ἀγωγὴν. τῶν διαφόρων συλλαβῶν ἢ λέξεων.

Ρυθμικὴ

- 224 Ρυθμικὴ καλεῖται τὸ μέρος τῆς Μουσικῆς τὸ πραγματευόμενον περὶ χρόνων, ποδῶν, γενῶν, μέτρων, ρυθμοῦ, ἀγωγῆς, μεταβολῆς καὶ ρυθμοποιίας

Χρόνος ρυθμικὸς

- 225 Χρόνος κατὰ τὸν φυσικόν του ὀρισμὸν, ὡς διατυπῶνται ὑπὸ τῶν φιλοσόφων, καλεῖται γενικῶς ἡ ἐντύπωσις ἣτις προξενεῖται εἰς τὴν ψυχὴν, τὴν ὁποίαν τὰ παρερχόμενα πράγματα καταλείπουσιν, ἢ κίνησις πραγμάτων λαμβανόντων χώραν καὶ ὑποπιπτόντων εἰς τὰς αἰσθήσεις ἡμῶν, εἰς τὴν ἀκοήν, εἰς τὴν ὄρασιν, εἰς τὴν ἀφήν, ἐξ' ὧν ἡ αἰτία καταμετρήσεως τοῦ χρόνου. (§ 17)
- 226 Ὁ μουσικὸς χρόνος σύγκειται ἐκ δύο μερῶν, θέσεως καὶ ἄρσεως· πρῶτον μέρος τοῦ χρόνου εἶναι ἡ θέσις, ἡ στιγμιαία διάβασις ἀντικειμένου τινὸς ἐκ τινος σημείου, ἢ ἡ ἀκαριαία ἐπαφὴ αὐτοῦ εἰς ἴσα χρονικὰ διαστήματα ἐπὶ τινος σημείου, ἢ ἡ κίνησις τῆς χειρὸς κανονικῶς ἄνω καὶ κάτω τυπτούσης τὸ γόνι, τῆς ὁποίας ἡ μὲν πλήξις καλεῖται θέσις, ἡ δὲ φορὰ εἰς τὸ ἀντίθετον ἄκρον τῆς πλήξεως, καλεῖται ἄρσις, ἀφ' ἧς ἄρχεται τὸ δεύτερον μέρος τοῦ χρόνου καὶ λήγει πρὸ τῆς δευτέρας πλήξεως (κρούσεως) τῆς χειρὸς ἐπὶ τοῦ γόνατος ἐξ ἧς ἄρχεται ὁ δεύτερος χρόνος, ὁ τρίτος, κ. ο. κ.

- 227 Ὁ χρόνος εἶναι ἡ ψυχὴ τῆς μουσικῆς, ἡ μονὰς ἐκ τῆς ὁποίας σχηματίζονται πᾶσαι αἱ μελωδίαι· ἐκ τοῦ χρόνου σχηματίζονται οἱ πόδες, τὰ μέτρα καὶ οἱ ρυθμοί.
- 228 Ἡ θέσις καὶ ἡ ἄρσις τοῦ χρόνου εἶναι διὰ βραχύτατα ἀμερῆ καὶ ἄτομα χρονικὰ σημεῖα, τὸ τῆς θέσεως ἐλάχιστον χρονικὸν σημεῖον σημειοῦται διὰ τοῦ Ο, τὸ δὲ τῆς ἄρσεως ἐλάχιστον χρονικὸν σημεῖον σημειοῦται διὰ τοῦ Ι, εἰς μὲν τὸ χρονικὸν σημεῖον τῆς θέσεως Ο, πλήττομεν διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς τὸ δεξιὸν γόνυ, εἰς δὲ τὸ χρονικὸν σημεῖον τῆς ἄρσεως, πλήττομεν διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς, τὸ ἀριστερὸν γόνυ, (τοσοῦτο γίνεται χάριν τῶν πρωτοπειρῶν).
- 229 Ἐκ τούτων τῶν ἐλαχίστων χρονικῶν σημείων, θέσεως Ο, καὶ ἄρσεως Ι, σχηματίζονται διὰ τῆς ἐπιθέσεως στιγμῶν ἐπ' αὐτῶν μακρὰ θέσις Ὁ, μακρὰ ἄρσις Ι, ἢ δίσσημος θέσις Ὁ δίσσημος ἄρσις Ι ἢ τρίσσημος θέσις Ὁ, τρίσσημος ἄρσις Ι
- Ὁ ἐλάχιστος χρόνος ἔχει τὸ σημεῖον αὐτοῦ ἄστικτον, ὁ διπλάσιος ἔνστιγμον, ὁ τριπλάσιος δίστιγμον καὶ καθ' ἑξῆς.
- 230 Εἰς τοὺς ρυθμικοὺς χρόνους θεωροῦνται λόγοι τρεῖς. α'.) ὁ ἴσος χρόνος. β'.) ὁ διπλάσιος. γ'.) ὁ ἡμιόλιος· λόγος δὲ εἶναι ἡ πρὸς ἀλλήλους σχέσις ὡς : ὁ μὲν εἰς χρόνος συγκρινόμενος πρὸς ἑαυτὸν παράει λόγον ἰσότητος, ἔνθα ἡ θέσις Ο, συγκρινομένη πρὸς τὴν ἄρσιν Ι, δεικνύει ἰσότητα· οἱ δύο χρόνοι συγκρινόμενοι πρὸς τὸν ἕνα, παράγουσι λόγον διπλάσιον, ὡς Ο Ο Ι ἔνθα αἱ δύο θέσεις συγκρινόμεναι πρὸς τὴν ἄρσιν, ἔχουσι λόγον διπλάσιον, οἱ δὲ τρεῖς χρόνοι συγκρινόμενοι πρὸς τοὺς δύο, παράγουσι λόγον ἡμιόλιον. ὡς Ο Ο Ο Ι Ι, ἔνθα αἱ τρεῖς θέσεις, συγκρινόμεναι πρὸς τὰς δύο ἄρσεις ἔχουσι λόγον ἡμιόλιον.
- 231 Ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν ρυθμικῶν χρόνων, ἐνῶ κρούονται αἱ βραχεῖαι ἢ μακραὶ θέσεις διὰ τῆς δεξιᾶς καὶ αἱ βραχεῖαι ἢ μακραὶ ἄρσεις διὰ τῆς ἀριστερᾶς θεωρεῖται ψόφος (§ 17) καὶ ἡρεμία, διότι ἅμα τῇ πληῆξει τῆς χορδῆς ἢ τοῦ τυμπάνου, ἢ τῆς χειρὸς ἐπὶ τοῦ γόνατος, ἐκπίπτει ὁ ψόφος (ἤχος κρότος) καὶ διαρκεῖ ἕως οὗ γίνῃ ἕτερα χρονικὴ κρούσις. Τὰ ἀποτελέσματα τῆς διαρκείας τοῦ μεσολαβοῦντος χρονικοῦ διαστήματος ἐκ τῆς στάσεως τῆς ἑτέρας τῶν χειρῶν, δεξιᾶς ἢ ἀριστερᾶς, λέγεται ἡρεμία. ἡ δὲ διάρκεια τῆς ἡρεμίας δέον νὰ γίνεται τόση ὅσην ὁ χρόνος ἀπαιτεῖ, εἴτε δίσσημος, τρίσσημος, ἢ τετράσημος.
- 232 Οἱ γραμματοδιδάσκαλοι, τὸν ἀμερῆ ἐλάχιστον χρόνον καλοῦσι βραχὺν καὶ σημειοῦσι τοῦτον διὰ τοῦ βραχέως χρονικοῦ σημείου. ὡς : — τὸν δὲ δυνάμενον διαιρεῖσθαι, ὁ-

νομάζουσι μακρὸν, σημειοῦσι δὲ καὶ τοῦτον διὰ τοῦ μακροῦ χρονικοῦ σημείου ὡς : — καὶ χρησιμοποιοῦσι τὸν μὲν βραχὺν — διὰ τὰς βραχείας συλλαβὰς τῶν λέξεων, τὸ δὲ μακρὸν — διὰ τῆς μακρᾶς ὡς : ε χω ἐπίσης οἱ γραμματι-

διδάσκαλοι, γνωρίζουσι τὸν χρόνον ἐκείνον μακρὸν τὸν ἔχοντα μακρὰν συλλαβὴν καὶ οὐ καταγίνονται εἰς μετρίον τι, οὔτε ἐνδιαφέρονται διὰ τὸ διπλάσιον ἢ ἡμιόλιον ἢ Μουσικῇ δὲν ἐξετάζει τὴν βραχύτητα τῶν φωνηέντων, οὐδὲ βραχείας ἢ μακρὰς συλλαβὰς, οὐδὲ τὴν ἔκτασιν, ἢ συστολὴν τῶν διχρόνων ἢ μακρῶν. εἰμὴ μόνον χρόνους ἴσους, διπλάσιους, ἡμιολίους. Οἱ δὲ Μουσικοδιδάσκαλοι τόνδε χρόνον συλλαβῆς τινος, καλοῦσι μακρότερον τοῦ τῆς ἑτέρας· τὸν δε εἶναι δύο καὶ ἡμίσεως, τὸν δε τριῶν, τὸν δε πλειόνων.

- 233 Ἐν τῇ μελωδίᾳ μακραὶ συλλαβαὶ θεωροῦνται αἱ ἔντονοι καὶ βραχεῖαι αἱ ἄτονοι· τὰς ἐντόνους συλλαβὰς χαρακτηρίζει ὀξύτερος ἤχος, ἢ θέσις μακρὰ ἢ καὶ ἀμφοτέρα, ὡς :

ε χω ο λωσ λεγω ολη αι συλλαβαι ε(χω) ο(λωσ) λέ(γω) ο(λη) θεωροῦνται μακραὶ μελωδικῶς, ἐκτελούμεναι ἐν τῇ θέσει, αἱ δὲ συλλαβαὶ χω, λωσ, γω, λη, θεωροῦνται βραχεῖαι ἐκτελούμεναι ἐν τῇ ἄρσει· ἐνῶ γραμματικῶς συμβαίνει ἄλλω· καὶ κακῶς ποιοῦσιν οἱ νεώτεροι μουσικοὶ χρησιμοποιοῦντες τὰ γραμματικὰ σημεῖα βραχέα — μακρὰ — ἀντὶ τῶν μουσικῶν Ο Ι, διότι διαφέρουσιν ἐκάτερον ἐκάτερου καὶ ἕκαστον χρησιμοποιεῖται δι' ἴδιον σκοπὸν.

Ἐν τῇ Γραμματικῇ, λέξις ἐκ δύο συλλαβῶν, καλεῖται δισύλλαβος ἐκ δὲ τριῶν πολυσύλλαβος· ἐν δὲ τῇ μουσικῇ, συνεξετάζεται ποσότης συλλαβῶν, δύο, τριῶν, ἢ τεσσάρων μετὰ χρόνου δισήμου, τρισήμου, ἢ τετρασήμου, ὅπερ καὶ εὖτω ἀποδεικνύεται ὅτι ἄλλη ἢ προσφθία τῆς ποιήσεως γραμματικῶς, καὶ ἄλλη ἢ ἔρρυθμος μελωδία μουσικῶς· καὶ κατὰ συνέπειαν, τὰ χρονικὰ τούτων σημεῖα διαφέρουσι.

Πούς.

- 234 Ὁ Πούς ἐστὶ μέρος τοῦ ρυθμοῦ· διὰ τοῦ ρυθμικοῦ ποδός, γνωρίζεται καὶ μανθένεται ὁ ὅλος ρυθμὸς· γίνεται δὲ ὁ πούς ἐκ τῶν βραχειῶν, ἢ μακρῶν θέσεων καὶ ἄρσεων τοῦ χρόνου, εἴτε διὰ μιᾶς μακρᾶς θέσεως μετὰ μακρᾶς ἢ βραχείας ἄρσεως, εἴτε διὰ μακρᾶς ἢ βραχείας ἄρσεως μετὰ μακρᾶς ἢ βραχείας θέσεως, πούς ἐκ μόνων θέσεων ὡς Ο Ο Ο ἢ μόνων ἄρσεων Ι Ι Ι, δὲν συνίσταται καὶ δὲν ὑπάρχει Ὅθεν μέρος τοῦ ποδός εἶναι ἢ θέσις Ο καὶ ἢ ἄρσις Ι τοῦ χρόνου· ἐξ αὐτῶν γίνεται ὁ πούς δίσημος Ο Ι, Ι Ο τρισήμος Ο Ι Ι

Ὄ Ι, Ο Ι, Ο Ο Ι, ἢ Τετράσημος Ο Ο Ι Ι, Ὄ Ι Ι, Ὄ Ι, Ι Ὄ, Ι Ο Ο.

Γένη ποδῶν

235 Γένη ποδῶν εἶναι τρία, τὸ ἴσον, τὸ διπλάσιον. τὸ ἡμί-
 ὄλιον (230) ἐξ ὧν ἴσον εἶναι τὸ δακτυλικὸν Ὄ Ι Ι, ἐπειδὴ
 ἢ μία θέσις εἶναι ἴση πρὸς τὰς δύο ἄρσεις. Διπλάσιον
 εἶναι τὸ Ἰαμβικὸν Ι Ὄ, Ὄ Ι, ἐπειδὴ ἢ μία θέσις εἶναι
 διπλασία τῆς ἄρσεως, καὶ ἡμίόλιον εἶναι τὸ Παιωνικὸν
 Ὄ Ο Ι, ἐπειδὴ αἱ δύο θέσεις εἶναι ἡμίόλιον τῆς ἄρσεως.

236 Εἰς τὸ Δακτυλικὸν γένος σχηματίζονται πόδες ἕξ:

- α' Ἀπλοῦς Προκελευσματικὸς ἢ Πυρρὸς, ὡς: Ο Ι
 Ἀντιθέτως τοῦ Προκελευσματικοῦ κεῖται ὁ Ἠγεμῶν ποῦς
 ὡς: Ι Ο
- β' Διπλοῦς Προκελευσματικὸς, ὡς: Ο Ο Ι Ι, ἢ Ι Ι Ο Ο, ὅστις
 καλεῖται καὶ Δάκτυλος, διὰ τὴν τῶν συλλαβῶν ἀναλογίαν
- γ' Ἀνάπαιστος ἀπὸ Μείζονος, ὡς Ὄ Ι Ι ὠνομάσθη οὕτως διὰ
 τὸ παρορᾶν τὰς βραχείας καὶ ἀναπαίεσθαι ἐπὶ τὴν μακρὰν.
- δ' Ἀνάπαιστος ἀπ' ἐλάσσονος, ὡς Ι Ι Ὄ, ὠνομάσθη οὕτω
 διὰ τὸ ὅτι ἐτάχθη ἀνάπαλιν. Οὗτος καλεῖται καὶ Ἀνά-
 παιστος ἀπὸ ἄρσεως
- ε' Σπονδαῖος ἀπλοῦς ἢ Ἐλάσσων, ὡς: Ὄ Ι
- Ϛ' Σπονδαῖος διπλοῦς, ἢ Μείζων Ὄ Ι

237 Εἰς τὸ Ἰαμβικὸν γένος θεωροῦνται πόδες τέσσαρες:

- α' Ἰαμβος Ι Ὄ, ἢ Ο Ι
- β' Τροχαῖος ἢ χορεῖος Ὄ Ι
- γ' Ἰαμβος ὀρθιος Ι Ο
- δ' Τροχαῖος σημαντὸς Ὄ Ὄ Ι ὠνομάσθη οὕτω διὰ τὴν
 ἔντεχνον βραδύτητα τῶν χρόνων τσου.

238 Εἰς τὸ Παιωνικὸν γένος ὑπάρχουσι πόδες δύο

- α' Παῖων διάγυιος ἢ διμερῆς Ὄ Ο Ι
- β' Παῖων ἐπιβατὸς Ὄ Ι Ὄ Ὄ Ι
- Παῖων ἐκ χορείου καὶ ἡγεμόνος Ὄ Ι Ι Ο

239 Οἱ πόδες διαιροῦνται εἰς δύο, εἰς ἀρτίους καὶ περιττοὺς, Ἄρτιοι εἶναι οἱ δίσημοι καὶ οἱ τετράσημοι ἀνήκοντες εἰς τὸ δακτυλικὸν γένος. Περιττοὶ δὲ οἱ τρίσημοι καὶ πεντάσημοι ἀνήκοντες εἰς τὸ Ἰαμβικὸν καὶ Παιωνικὸν γένος, οὗτοι δὲ πάντες οἱ πόδες εἶναι ἀπλοῖ, ἀσύνθετοι.

Σημ. Ἀρχαιότατος καὶ κοινότατος πούς, εἶναι ὁ τετράσημος συγκείμενος ἐκ μακρᾶς δισήμου θέσεως Ὁ καὶ δισήμου ἄρσεως Ι Ι ἢ μακρᾶς ἄρσεως Ἰ. Μετὰ τὸν τετράσημον πόδα, ἀρχαιότερος εἶναι ὁ τρίσημος, ἔχων σχῆμα Ἰαμβικὸν Ι Ὁ, συγκείμενον ἐκ βραχείας ἄρσεως καὶ μακρᾶς θέσεως, ἢ σχῆμα τροχαϊκὸν Ὁ Ι ἐκ μακρᾶς θέσεως καὶ βραχείας ἄρσεως. Μετὰ τὸν τετράσημον καὶ τὸν τρίσημον πόδα ἐσχηματίσθη ὁ πεντάσημος πούς ἀνήκων εἰς τὸ Παιωνικὸν γένος Ὁ Ὁ Ι συγκείμενος ἐκ μακρᾶς θέσεως, βραχείας θέσεως, καὶ μακρᾶς ἄρσεως.

Μέτρα

240 Τὸ Μέτρον σχηματίζεται ὡς οἱ πόδες, ἐκ θέσεων καὶ ἄρσεων τοῦ χρόνου. Ἐμμετρον μέλος εἶναι ἐκεῖνο τοῦ ὁποίου οἱ χαρακτῆρες χωρίζονται διὰ καθέτων γραμμῶν περικλειουσῶν μελωδίαν τόσων χρόνων, ὅσων περικλείει τὸ μέτρον ὡς ἐξῆς:

α' Μίξ θέσις καὶ μία ἄρσις μετροῦσι χρόνους δύο, ἐξ ὧν σχηματίζεται τὸ Μέτρον ὅπερ σημειοῦται διὰ τοῦ 2. Εἰς τοῦτο τὸ Μέτρον πλήττομεν ἅπαξ τὸ γόνυ καὶ ἅπαξ τὸν ἀέρα καὶ ταυτίζεται μὲ τὸν Προκελευσματικὸν Ο Ι.

β' Μία θέσις καὶ δύο ἄρσεις μετροῦσι χρόνους τρεῖς, ἐξ ὧν σχηματίζεται τὸ Μέτρον ὅπερ σημειοῦται διὰ τοῦ 3, εἰς τοῦτο τὸ Μέτρον πλήττομεν ἅπαξ τὸ γόνυ καὶ δις τὸν ἀέρα, ὡς: Ο Ι Ι ἢ ἅπαξ τὸ γόνυ βραχέως καὶ ἅπαξ τὸν ἀέρα μακρῶς Ο Ι τοῦτο τὸ Μέτρον ταυτίζεται μὲ τὸν Ἰαμβον, θέσις βραχεῖα ἄρσις μακρὰ ἢ κατὰ τὸν τροχαῖον θέσιν μακρὰν ἄρσιν βραχεῖαν Ὁ Ι

γ' Δύο μὲν θέσεις, δύο δὲ ἄρσεις μετροῦσι χρόνους τέσσαρας, ἐξ ὧν σχηματίζεται τὸ Μέτρον ὅπερ σημειοῦται διὰ τοῦ 4 καὶ ὅπερ ταυτίζεται μὲ τὸν διπλοῦν Προκελευσματικὸν πόδα. Εἰς τοῦτο τὸ Μέτρον πλήττομεν δις μὲν τὸ γόνυ βραχέως, δις δὲ τὸν ἀέρα Ο Ο Ι Ι ἢ θέσιν μακρὰν καὶ δύο ἄρσεις βραχείας Ὁ Ι Ι

δ' Δύο μὲν θέσεις ἄρσεις δὲ τρεῖς μετροῦσι χρόνους πέντε

ἔξ ὧν σχηματίζεται τὸ μέτρον ὅπερ σημειοῦται διὰ τοῦ 5, πλήττομεν δὲ καὶ εἰς τοῦτο τὸ Μέτρον θέσιν μακρὰν μίαν καὶ θέσιν βραχεῖαν καὶ ἄρσιν μακρὰν. Τὸ μέτρον τοῦτο ταυτίζεται μὲ τὸν Παίωνα πόδα.

Ἔστω πόδες καὶ μέτρα συνταυτίζονται

- 241 Ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν μέτρων ἀπαιτεῖται νὰ ὑπάρχη ἐμφασισῆτοι νὰ συντρέχη κανονικὴ σύνδεσις μέλους χρόνων καὶ συλλαβῶν καὶ κατὰ τὴν ἔναρξιν καὶ κατὰ τὴν λήξιν αὐτῶν, ὁπόθεν ἀρχίζομεν νὰ χωρίζομεν τὰ μέτρα μὲ τὰς κατακαθέτους γραμμὰς, εἴτε δίχρονον εἶναι τὸ μέτρον, εἴτε τρίχρονον, εἴτε τετράχρονον. Ὅπου δὲ συμβαίνει νὰ ὑπάρχη συλλαβὴ περιττὴ, ἄρχουσα ἢ λήγουσα λέξεώς τινος, διορίζεται ἢ μὲν ἄρχουσα ἀπὸ τὴν προηγουμένην ἔμφασιν ἢ δὲ λήγουσα ἀπὸ τὴν ἐπομένην, ὡς:

$\overset{x}{\underset{q}{\text{—}}}$ — — — | — — — | — — $\overset{v}{\text{—}}$ — | — — | —
 Σοι τω ω παντου ουρ γω ω εν τη κα μι

— — — | — — — | — — — | — — $\overset{x}{\underset{q}{\text{—}}}$ — | — —
 ι ι ι νω ω παι αι αι δεσ παγ κο ο

— — | — — — | — — — | — — | — —
 ο σμι ον πλε ε ξα αν τες χο ο ρει αν

— — — | — — — | — $\overset{x}{\underset{q}{\text{—}}}$ — | — — — | — —
 ε ε με ε ελ πον παν τα τα α α ε

— — | —
 ε ερ γα

- 242 Παντός μέτρου, δισήμου, τρισήμου, ἢ τετρασήμου, ὁ πρῶτος χρόνος ἐκτελεῖται εἰς τὴν θέσιν, εἴτε βραχὺς εἶναι, εἴτε μακρὸς.

Σημ. Αἱ διαστολαὶ (κατακαθέτοι γραμμαὶ) τῶν μέτρων συμβάλλουσιν εἰς τὸ ὑποδεικνύειν τὴν ἀρχὴν ἀφ' ἧς δεόν νὰ γίνεται ἡ χρονικὴ θέσις ἐκάστου μέτρου, ὡς καὶ τὸ τέλος ἐκάστης ἄρσεως, εἰς τὸ ἀναγκάζειν ἕκαστον ἐκόντα ἄκοντα νὰ φυλλάττη ἀκριβῆσιαν τῶν χρόνων καὶ σιωπῶν καὶ νὰ λαβάνη κανονικῶς τὴν ἀναπνοὴν του Ἐν τοιαύτῃ ὁμως περιπτώσει αἱ γραμμαὶ τῶν μελῶν δεόν νὰ μὴ ἀλλοιωῦνται ἔξω τοῦ κύκλου τῶν ἀρχαίων μελοποιῶν.

Ρυθμός.

243 Ρυθμός καλεῖται ἐν τῇ Μουσικῇ, ἡ εὐτακτος χρονικὴ κίνησις καὶ ἡ τήρησις τῶν αὐτῶν τεταγμένων χρόνων. Εἶναι δὲ ὁ ρυθμὸς ἡ τρυτάνη τῆς μουσικῆς πλάστιγγος καὶ ὁ πῆχυς δι' οὗ μετρεῖται ἡ μουσικὴ τοῦ ψάλτου μόρφωσις. Ὑλὴ τοῦ Ρυθμοῦ εἶναι οἱ πόδες καὶ τὰ μέτρα, καὶ διαίρεται εἰς γένη τρία. Τὸ Δακτυλικόν, τὸ Ἰαμβικόν καὶ τὸ Παιωνικόν.

α'. Παραδείγματα ἐκ τοῦ Δακτυλικοῦ γένους. ΟΙ, ΟΙ ΟΙ, ΟΟΙΙ, ΟΟΙΙ, ΟΟΙΙ. **Ó ΙΙ, Ó ΙΙ Ó ΙΙ**

β'. Τοῦ Ἰαμβικοῦ γένους Ι Ó, Ι Ó, Ι Ó. **Ó Ι, Ó Ι Ó Ι Ο Ι, Ο Ι Ο Ι**

γ'. Τοῦ Παιωνικοῦ γένους **Ó Ο Ι Ó Ο Ι, Ó Ο Ι. Ó Ι Ó Ó Ι**
Ó Ι Ó Ó Ι

Ἡ ἐν χρόνῳ ἐπανάληψις ἐνὸς ἐκάστου τῶν ποδῶν αὐτῶν ἀποτελεῖ τὸν Ρυθμόν.

244 Οἱ ρυθμοὶ συντίθενται οὐ μόνον ἐξ ὁμοιογενῶν ποδῶν (§ 234) ἀλλὰ καὶ ἐξ ἑτερογενῶν, ὡς: Δακτύλου μετὰ Ἰάμβου ἢ Παίωνος, Προκελευσματικοῦ, μετ' Ἀναπαίστου, ἢ Ἰάμβου μετὰ τροχαίου' ἐκ τῆς συνθέσεως τῶν ὁποίων σχηματίζονται πολλοὶ καὶ διάφοροι Ρυθμοὶ καλούμενοι,

α'. Ρυθμὸς σημαντικὸς, ὅταν διὰ πλήκτρου ἐπὶ τυμπάνου ἢ ἐπὶ τινος ἀντικειμένου ἐξ οὗ παράγεται εὐσημος κρούσις τῶν μακρῶν ἢ βραχειῶν θέσεων μετ' ἄρσεων καὶ ἡ εὐτακτος κίνησις τῶν ποδῶν καὶ τοῦ λοιποῦ σώματος εἰς τὸν χορὸν.

β'. Ρυθμὸς ποιητικὸς, ὅταν διὰ συνθέσεως συλλαβῶν μακρῶν μετὰ βραχειῶν ἀποτελεῖ ἴσα μέτρα, κατα τοὺς ἀρχαίους;

γ'. Ρυθμὸς τονικὸς, ὅταν διὰ συνθέσεως λέξεων εἰς στίχους ὧν ὁ ἀριθμὸς τῶν συλλαβῶν καὶ ὁ τονισμὸς τῶν λέξεων συμπίπτει ἐπὶ τῷ αὐτῷ κατὰ τοὺς νεωτέρους.

δ'. Ρυθμὸς μελωδικὸς ὅταν ἡ σύνθεσις τῶν ἀποτελεῖται ἐκ μελωδίας πιπτούσης εἰς τὴν ἀκοὴν κατὰ τὴν αὐτὴν τάξιν.

245 Ὁ ρυθμὸς διακρίνεται μὲ αἰσθητήρια τρία' μὲ τὴν ὄψιν καθὼς εἰς τὸν χορὸν μὲ τὴν ἀκοὴν, καθὼς εἰς τὸ μέλος καὶ εἰς τὸν ἦχον τῶν μουσικῶν ὀργάνων καὶ μὲ τὴν ἀφῆν καθὼς εἰς τοὺς σφυγμοὺς εἰς τὴν ἀρτηρίας, ὥστε κίνησις σώματος μελωδία καὶ ἀφῆ διακρίνουσι τὸν ρυθμόν.

246 Τὸ μέλος λέγεται ἔρρυθμον, ὅταν οἱ χρόνοι ἐπαναλαμβάνονται κατὰ τὴν αὐτὴν τάξιν καὶ χωρίζονται οἱ χαρακτῆρες διὰ καθέτων καὶ φαίνεται ἐκ πόσων χρόνων συνίσταται ὁ Ρυθμός.

Ρυθμοποιία

(ἐκ τῶν τοῦ Χρυσάνθου).

247 Ρυθμοποιία εἶναι δύναμις ποιητικὴ ρυθμῶν, καὶ διαιρεῖται εἰς τρία, Λήψιν, Χρῆσιν, Μίξιν (§ 217 α' β'. γ'.) Λήψις εἶναι τὸ νὰ γνωρίζῃ ὁ ρυθμοποιὸς, ποῖον ρυθμὸν πρέπει νὰ μεταχειρισθῇ. Χρῆσις δὲ εἶναι τὸ νὰ ἀποδίδῃ τὰς ἄρσεις εἰς τὰς θέσεις τῶν ρυθμικῶν χρόνων πρεπόντως μετ' ἐμφάσεως (§241). Μίξις δὲ εἶναι ἡ γνώσις τοῦ ρυθμοποιοῦ εἰς τὸ νὰ συμπλέκῃ τοὺς πόδας ἢ τοὺς ρυθμοὺς ἀρμοδίως. Τελεία ρυθμοποιία εἶναι ἐκείνη εἰς τὴν ὁποίαν ὅλα τὰ ρυθμικὰ σχήματα περιέχονται.

248 Διὰ τὴν γένεσιν ρυθμοῦ λαμβάνεται δεκάς ἐλαχίστων χρόνων καὶ μερίζεται εἰς σχήματα καὶ εἰμὲν ἔχουσι λόγον πρὸς ἄλληλα, τὸ σχῆμα εἶναι ἕρρυθμον· εἰδὲ μὴ μετασχηματίζεται ἵνα κατασταθῇ εἰς λόγους, ὡς ΟΟΟΟΟ ΟΟΟΟΟ. Οἱ δέκα οὔτοι χρόνοι εἰάν μερισθῶσιν εἰς δύο Πεντασήμους ΟΟΟΟΟ, ΟΟΟΟΟ ἔχουσι λόγον ἰσότητος. Ἐὰν δὲ ἐκάτερος τῶν πεντασήμων μερισθῇ εἰς δίσημον καὶ τρίσημον, ὁ τρία πρὸς τὸν δύο ἔχει λόγον ἡμιόλιον ὡς ΟΟΟ ΟΟ, ΟΟΟ ΟΟ εἰάν δὲ ἀναλυθῇ ἐκάστη πεντάς εἰς τριάδα καὶ δυίδα ἀπὸ μὲν τῆς τριάδος παράγεται τροχαῖος ὡς Ὁ Ι ἢ Ἰαμβος Ι Ὁ ἔνθα ἡ θέσις ἔχει λόγον διπλάσιον τῆς ἄρσεως· ἀπὸ δὲ τῆς δυάδος ὁ Προκελευσματικὸς, ὁ ὁποῖος ἔχει λόγον ἰσότητος, ὡς: ΟΙ εἰάν δὲ ἡ δεκάς μερισθῇ εἰς δύο, ἕξ καὶ τέσσαρα, ὡς ΟΟΟΟΟΟ ΟΟΟΟ συνιστᾷ ρυθμικὸν σχῆμα ἑξασήμου καὶ τετρασήμου, ἔχοντος λόγον ἡμιόλιον. Τοιουτοτρόπως μανθάνομεν ἐκ τῆς Λήψεως τὸν λόγον τῆς ἰσότητος ΟΟΟΟΟ ΟΟΟΟΟ,

τὸν διπλάσιον λόγον Ὁ Ι, Ι Ὁ
καὶ τὸν ἡμιόλιον λόγον Ὁ Ο Ι

249 Ἐκ τῆς Χρῆσεως (§ 247) ἐμάθαμεν νὰ ἀποδίδωμεν πρεπόντως τὰς ἄρσεις εἰς τὰς θέσεις διότι δὲν ὑπάρχει οὔτε δύναται νὰ ὑπάρξῃ πούς ἐκ μόνων θέσεων, οὐδὲ ἐκ μόνων ἄρσεων. Ὅθεν τοῦ σχήματος ΟΟΟΟΟ, ΟΟΟΟΟ εἰάν τὰ μὲν τρία σημεῖα τῆς πρώτης πεντάδος, μετατραπῶσιν εἰς δύο θέσεις μακρὰν καὶ βραχείαν, ὡς: ΟΟ τα δὲ δύο εἰς μίαν μακρὰν ἄρσιν ὡς: Ι δίδει Παίωνα διάγυιον ὡς: ΟΟΙ ὁμοίως καὶ τῆς δευτέρας πεντάδος, ἄρα ὀλόκληρος ὁ

δεκάσημος, δίδει δύο Παίωνα διαγύιους πόδας ὡς: $\dot{O}\dot{O}\dot{I}$.
 $\dot{O}\dot{O}\dot{I}$ διαιρούμενος κατὰ λόγον ἡμιόλιον. Ἐὰν δὲ εἰς τὸ
 ρυθμικὸν σχῆμα $\dot{O}\dot{O}\dot{O}\dot{O}\dot{O}\dot{O}$, $\dot{O}\dot{O}\dot{O}\dot{O}$, περὶ συνίσταται ἀπὸ
 ἐξάδα καὶ τετράδα καὶ σώζει λόγον ἡμιόλιον, τεθῶσι τρεῖς
 θέσεις μακρὰ καὶ δύο ἄρσεις ὁμοίως μακρὰ ὡς: $\dot{O}\dot{I}\dot{O}\dot{O}\dot{I}$
 γεννᾶται ὁ ἐπιβατὸς Παίων.

- 250 Ἡ Μίξις εὐρούσα πόδας ἐτοίμους ἐκ τῆς Λήψεως
 (§ 248) καὶ Χρήσεως (§ 249) συμπλέκει αὐτοὺς καὶ κατα-
 σκευάζει ρυθμὸν ὀλόκληρον. ὡς: ὅταν συμπλέξῃ Παίωνα
 μὲ Παίωνα, κατασκευάζει τὸν Ἐπιβατὸν ὅταν δὲ συμπλέ-
 ξῃ Παίωνα μὲ προκελευσματικὸν καὶ μὲ Ἴαμβον κατα-
 σκευάζει δεκάσημον ρυθμὸν τὸν $\dot{O}\dot{O}\dot{I}\dot{O}\dot{I}\dot{I}\dot{O}$ καὶ παλιν
 ὅταν συμπλέξῃ Σπονδείον μὲ Προκελευσματικὸν παράγει
 τὸν καλούμενον Ἴωνικὸν ἀπὸ Μείζονος ὡς: $\dot{O}\dot{I}\dot{O}\dot{I}$ καὶ
 ὅταν συμπλέξῃ Ἴαμβον μὲ τρεῖς Τροχαίους παράγει τὸν
 Τροχαῖον ἀπὸ Ἰάμβου. ὡς: $\dot{I}\dot{O}\dot{O}\dot{I}\dot{O}\dot{I}\dot{O}\dot{I}$.
 Ἡ Μίξις συμπλέκει ὄχι μόνον πόδας μὲ πόδας, ἀλλὰ καὶ
 ρυθμοὺς μὲ ρυθμοὺς, καὶ πόδας μὲ ρυθμοὺς διὰ νὰ καταρτί-
 σῃ ἓν σῶμα ὡς ἐξῆς:

Ὁ προσωδιακὸς $\dot{O}\dot{I}\dot{I}\dot{O}\dot{O}\dot{I}$ συνεπλάκη ἐκ Προκε-
 λευσματικοῦ ἐξ Ἰάμβου καὶ τροχαίου (Βακχείου).

- 251 Χαρακτήρ καὶ γνώρισμα τῶν ρυθμικῶν ποδῶν εἶναι ὁ
 ἀριθμητικὸς λόγος ὃν ἔχει ἡ ἄρσις πρὸς τὴν θέσιν δοθει-
 σης μελωδίας. ὡς:
- α' Τὸ ἴσον, ἐνῶ ὁ λόγος τῆς θέσεως πρὸς τὴν ἄρσιν εἶναι
 ἴσος ὡς: $1:1=OI$
- β' Τὸ διπλάσιον, ἐνῶ ὁ λόγος τῆς ἄρσεως πρὸς τὴν θέσιν
 εἶναι ὡς δύο πρὸς ἓν, μέτρον τῶν ἀνίσων χρόνων ὡς:
 $2:1=OI, IO$
- γ' Τὸ ἡμιόλιον, ἐνῶ ἡ θέσις πρὸς τὴν ἄρσιν ἔχει λόγον ὡς
 τρία πρὸς δύο, ὡς: $3:2=OOI$
- δ' Τὸ Ἐπίτριτον, ἐνῶ ἡ θέσις ἔχει λόγον ὡς τέσσαρα πρὸς
 τρία, ὡς $4:3=OOII$
- ε' Τὸ τριπλάσιον, ἐνῶ ἡ θέσις ἔχει λόγον τρία πρὸς ἓν ὡς
 $3:1=OOI$

Ἄγωγη Ρυθμικῆ. Μεταβολὴ

- 252 Ὁ ἐστὶν ἀγωγή καὶ μεταβολὴ εἰς τὸν χρόνον, τοὺς ἡ-
 χους καὶ τὰ συστήματα, οὕτως ἐστὶν ἀγωγή καὶ μεταβολὴ
 εἰς τοὺς ρυθμοὺς (§ 38, 128).

253 Ἀγωγή ρυθμικὴ εἶναι ἡ ταχύτης ἢ ἡ βραδύτης τοῦ ριθμικοῦ χρόνου. Μεταβολὴ δὲ ἢ μετάβασις ἀπὸ ρυθμοῦ εἰς ρυθμὸν.

Σημ. Εἰς τὴν ρυθμικὴν ὁ παρερχόμενος ἄφωνος χρόνος πρὸς ἀναπλήρωσιν ἑλλικοῦς ποδὸς, καλεῖται κενὸς. (§ 66)

Ἦθη ρυθμικῆς. Ἐμφασις ρυθμικῆ.

254 Εἰς τὴν ρυθμικὴν διακρίνονται ἡθῆ τρία: Τὸ Διασταλτικόν, τὸ Συσταλτικόν καὶ τὸ Ἑσυχαστικόν.

α' Διασταλτικὸν ἦθος καλεῖται ἐκεῖνο διὰ τοῦ ὁποίου ἐξεγείρονται τὰ ψυχικὰ αἰσθήματα, ὡς πράξεις ἡρωϊκαί, διάγραμμα ἀνδρικόν, μεγαλοπρέπεια καὶ ὅσα φέρουσιν ἢ ἔχουσι τοιοῦτον χαρακτῆρα· εἰς τὸ ἦθος τοῦτο ἀρμόζει ὁ Πρῶτος ἦχος καὶ ὁ Τρίτος.

β' Τὸ Συσταλτικὸν ἦθος, διὰ τοῦ ὁποίου συνάγεται ἡ ψυχὴ εἰς διάθεσιν ταπεινότητος. Τὸ ἦθος τοῦτο φέρει τὴν ψυχικὴν διάθεσιν εἰς ἐρωτικὰ πάθη, εἰς θρήνους εἰς οἴκτους· ἰδιάζει εἰς τοῦτο τὸ ἦθος ὁ Δεύτερος ἦχος καὶ οἱ Πλάγιοι πλὴν τοῦ Βαρέως.

γ' Τὸ Ἑσυχαστικὸν ἦθος φέρει ψυχικὴν ἡρεμίαν· εἰς τὸ ἦθος τοῦτο ἀρμόζουσιν ὕμνοι ἐγκώμια συμβουλαὶ καὶ τὰ παρόμοια

255 Ἐμφασις ρυθμικῆ (241) εἶναι ὅταν συντρέχη κάθε ἓνας ψόφος τοῦ ρυθμοῦ μὲ κάθε ἓνα ψόφον τῆς μελωδίας, καὶ ἡ ἀποτύπωσις ἐν τῷ νῷ τοῦ ἀκροατοῦ, τῆς ἀκριβοῦς συνεχείας ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ ρυθμοῦ ὡς:

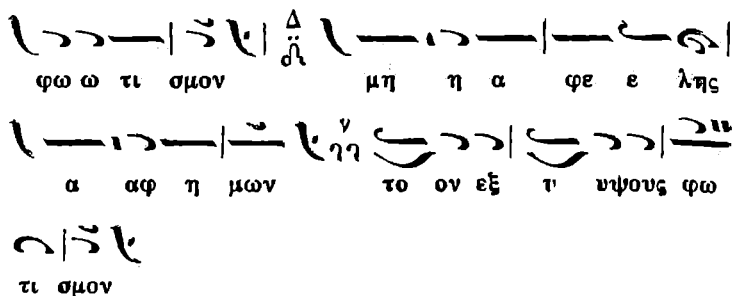
Θε ο τα ο κε η η ελ πι ι ις

πα αν των τω ων Χρι στι ι α νων

Ε ε που ρα νι ε ε Θε ε Πα

τερ Πνε ευ μα και αι Υι ε μη η α

φε λης α αφ η μων το ον εξ υ ψους

Σχήματα διαφόρων ρυθμικῶν ποδῶν

256 Πυρρίχιος Πούς ΟΙ ἡγεμῶν ΙΟ

Δάκτυλος. Διπλοῦς Προκελευσματικὸς	ΟΟΠΠ
Διπλοῦς Προκελευσματικὸς ἀπὸ ἄρσεως	ΠΙΟΟ
Ἀνάπαιστος ἀπὸ Μείζονος	ὍΠΠ
Ἀνάπαιστος ἀπ' Ἐλάσσονος	ΠΙὸ
Σπονδεῖος ἀπλοῦς	Ὅΐ
Σπονδεῖος διπλοῦς	Ὅ ΐ
*Ιαμβος ἀπλοῦς	Ιὸ
*Ιαμβος Ὕρθιος	ΐ Ὅ
Τροχαῖος ἀπλοῦς	ὍΙ
Τροχαῖος σημαντὸς	Ὅ ΐ
Παίων διάγλιος, ἢ ἀμφίμακρος, ἢ	
Κρητικὸς κύριος πούς. Κουτσὸς	ὍΟΐ
Παίων Ἐπιβατὸς	Ὅ ΐ Ὅ Ὅ ΐ
Δάκτυλος ἀμφίβραχης	Ιὸΐ
α' Παίων μὲ ἀναλελυμένην ἄρσιν	ὍΟΠΠ
β' » » » θέσιν	ΠΙΟΟ
γ' » » » ἄρσιν	ΠΙὸ
δ' » » » »	ΠΙὸ

ε'	Παίων με ἀναλελυμένην θέσιν	ΟΟΙΪ
ς'	Βακχεῖος	ΙΪΟΟ
ζ'	Βακχεῖος κύριος πούς	ΟΪΙ
η'	Παλιμβάκλειος	ΙΪΟ
θ'	Δάκτυλος	Ο 2

Σημ. Ὁ ἀριθμὸς 2, ἀπλοῦς μὲν σημαίνει δύο βραχεῖς χρό-
 νους τῆς ἄρσεως ἔνστιγμος δὲ 2, σημαίνει τρεῖς πλήξεις
 τῆς ἀριστερᾶς εἰς τὸν ἀέρα ἔγγοργος δὲ 2 σημαίνει δύο
 πλήξεις τῆς ἀριστερᾶς εἰς τὸν ἀέρα.

Ἰαμβοειδῆς ἀμφίβραχυς πούς	ΙΪΟΟ
χορεῖοι ἄλογοι	ΟΟΙ
Ἰαμβος ἀπὸ θέσεως	ΟΙ
Τροχαῖος ἀπὸ ἄρσεως	ΙΟ
Κρητικὸς τροχαῖα ἄρσις καὶ τροχαῖα θέσις	ΟΟΪΙ
Τρίβραχος Τροχαῖος καὶ Ἰαμβος	ΟΟΙ, ΙΟΟ

α' Ἐπίτριτος Ι Ο Ϊ Ο = 1]2 + 1 + 1 + 1 = 3 + 2 + 2 =

— — | — —

β' Ἐπίτριτος Ο Ι Ο 2 = 1 + 1]2 + 1 + 1 = 2 + 3 + 2 =

— — | — —

γ' Ἐπίτριτον 2 Ο Ι Ο = 1 + 1 + 1]2 + 1 = 2 + 2 + 3

— — | — —

δ' Ἐπίτρ. Ο 2 Ο Ι = 1 + 1 + 1 + 1]2 = 2 + 2 + 3

— — | — —

Ὀκτάσημος	ΟΟΙΟΙΙ
Χορίαμβος	. ΟΟΙΪ, ΟΙΟΪ
Ἀντίπαστος	. ΟΟΪΙ
Δισπόνδειος Ο Ϊ Ο Ϊ

Δάκτυλος καὶ Σπονδεῖος	ὄζοῖ
Διτροχάιος Λακτυλικὸς	ὄοῖι
Ἴωνικὸς ἀπὸ Μείζονος	ὄῖοι
Ἴωνικὸς ἀπ' Ἐλάσσονος	οῖοῖ
Μολοτιτὸς	ὄ ἰ ὄ

- 257 Ὁ Παιὰν συνίσταται ἐκ μακρᾶς θέσεως, βραχείας θέσεως καὶ μακρᾶς ἄρσεως ὄ ο ἰ ὄ ἰ ἰ ὄ ο ἰ
 Ὁ Βακχεῖος συνίσταται ἐκ βραχείας ἄρσεως μακρᾶς θέσεως, καὶ μακρᾶς ἄρσεως ἰ ὄ ἰ ἢ ὄ ἰ ἰ
 Ὁ Ἴαμβος συνίσταται ἐκ βραχείας ἄρσεως καὶ μακρᾶς θέσεως, ἰ ὄ, ο ἰ
 ὁ Σπονδεῖος ὄ ἰ ἰ ὄ
 ὁ Πυρρίχιος ο ἰ ἰ ο
 ὁ Πυρριχοτρόχαιος ο ἰ ὄ ἰ
 ὁ Δάκτυλος ὄ ἰ ἰ
 ὁ Ἀνάπαιστος (ἀναπαίω) ἰ ἰ ὄ
 ὁ Ἀμφίμακρος ὄ ἰ ὄ
 ὁ Μόλοσσος ὄ ἰ ὄ

Σύνθετοι ρυθμοί.

- 258 Οἱ ρυθμοὶ συντίθενται ἐκ τῶν εἰρημένων ποδῶν κατὰ συζυγίαν ἢ κατὰ περίοδον (§ 244)· κατὰ συζυγίαν μὲν ὅταν ἡ σύνθεσις αὐτῶν σύγκειται, ἐκ δύο ἀπλῶν καὶ ἀνομοίων ποδῶν· κατὰ περίοδον δὲ, ὅταν ἡ σύνθεσις αὐτῶν σύγκειται ἐκ περισσοτέρων καὶ ἀνομίων ποδῶν.

α'. Ρυθμοὶ κατὰ συζυγίαν τοῦ Ἴαμβικοῦ γένους εἶναι δώδεκα.

- ἰ ὄ ὄ ἰ ὄ ἰ ὄ ἰ Τροχάιος ἀπὸ Ἴαμβου 1 Ἴαμβος 3 Τροχάιοι.
 ὄ ἰ ἰ ὄ ὄ ἰ ὄ ἰ Τροχάιος ἀπὸ Βακχείου 3 Τροχάιοι 1 Ἴαμβος
 ὄ ἰ ὄ ἰ ἰ ὄ ὄ ἰ Βακχεῖος ἀπὸ Τροχάιου 3 Τροχάιοι 1 Ἴαμβος
 ὄ ἰ ὄ ἰ ὄ ἰ ἰ ὄ Ἴαμβος Ἐπίτριτος 3 Τροχάιοι 1 Ἴαμβος

- ὀ ι ι ὀ ι ὀ ι ὀ Ἰαμβός ἀπὸ Τροχαίου, 3 Ἰαμβοὶ 1 Τροχαῖος
 ι ὀ ὀ ι ι ὀ ι ὀ Ἰαμβος ἀπὸ Βακχείου 1 Τροχαῖος 3 Ἰαμβοὶ
 ι ὀ ι ὀ ὀ ι ι ὀ Βακχεῖος ἀπὸ Ἰάμβου 1 Τροχαῖος 3 Ἰαμβοὶ
 ι ὀ ι ὀ ι ὀ ὀ ι Τροχαῖος Ἐπίτριτος 1 Τροχ. 3 Ἰαμβοὶ
 ι ὀ ι ὀ ὀ ι ὀ ι Ἀπλοῦς Βακχεῖος ἀπὸ Ἰάμβου 2 Ἰαμ. 2 Τροχ.
 ὀ ι ὀ ι ι ὀ ι ὀ Ἀπλοῦς Βακχ. ἀπὸ Τροχαίου 2 Τροχ. 2 Ἰαμβ.
 ὀ ι ι ο ι ο ο ι Μέσος Ἰαμβοὶ 2 Τροχαῖοι 2 Ἰαμβοὶ
 ι ο ὀ ι ὀ ι ι ὀ Μέσος Τροχαῖος 2 Ἰαμβος 2 Τροχαῖοι
 β'. Ρυθμοὶ κατὰ περίοδον συντίθενται περισσότεροι.
 ι ο ὀ ο ι Δόχμιος (ἀμφίβολος) Ἰαμβος μετ' Ἀναπαίστου ἀπὸ
 Μείζονος
 ι ο ὀ ι ι ο ι ι ι Δόχμιος ἐξ Ἰάμβου Ἀναπαίστου καὶ Παίωνος
 ι ο ὀ ι ὀ ι ο ι Προσωδιακοὶ δύο συζυγιῶν 2 Βακχεῖοι 1 Ἰ-
 ωνικὸς.
 ο ι ι ὀ ο ι Προσωδιακοὶ τριῶν συζυγιῶν ἐξ 1 Πυρριχίου 1 Ἰ-
 άμβου 1 Τροχαίου
 ο ι ι ὀ ὀ ι ι ὀ Προσωδιακοὶ τεσσάρων συζυγιῶν 1 Πυρριχίου
 2 Ἰάμβων 1 Τροχαίου.
 ο ὀ ι ι ι Δάκτυλος κατὰ χορείον τὸν τροχοειδῆ δακτυλοειδῆς
 θέσις Τροχοειδῆς ἄρσις.

Προσωδία

259 Προσωδία εἶναι πάθος φωνῆς ἀντικείμενον ἔχουσα τὴν ἀκοήν. Ὑλῆ ἐφ' ἧς ἐφαρμόζεται ἡ προσωδία εἶναι ἡ λαλουμένη γλώσσα, πάθος φωνῆς, εἶναι σημεῖόν τι τὸ ὁποῖον διακρίνει μίαν τῶν συλλαβῶν ἐκάστης λέξεως, ἐν τῇ ἀναγνώσει τῶν συγγραμμάτων, τόπος καλούμενον. Οἱ δὲ τόνοι εἶναι τρεῖς, Ὁξεῖα, Βαρεῖα καὶ Περισπωμένη· ἐξ ὧν ἡ μὲν Ὁξεῖα δηλοῖ ποιότητα συλλαβῆς ἐπιτεταμένον ἐχούσης τόνον φωνῆς ἡ δὲ Βαρεῖα δηλοῖ ποιότητα συλλαβῆς ὑφειμένον (μέτριον) ἐχούσης τόνον φωνῆς, ἡ δὲ περισπωμένη δηλοῖ συνημμένον τόνον ἐξ ὀξεῖας καὶ βαρεῖας φωνῆς (§ 232)· εἰς δὲ τὴν Μουσικὴν οἱ τόνοι καλοῦνται ἡ μὲν Ὁξεῖα, Νήτη ἡ δὲ Βαρεῖα, Ὑπάτη ἡ δὲ Περισπωμένη, Μέση (§ 101)· αἱ τονισμένοι συλλαβαὶ τῶν λέ-

ξεων ἐν τῇ μελωδία ἢ μηκύνονται καὶ ὀξύνονται ἢ ὑφεί-
 ενται καὶ συστέλλονται· μακραὶ συλλαβαὶ θεωροῦνται αἱ
 διατηροῦσαι τόνον καὶ βραχεῖαι αἱ ἄτονοι· Ὅλον δὲ τὸ
 260 ἄρχαίᾳ προσωδία αἱ βραχεῖαι ἢ μακραὶ συλλαβαὶ
 σημειοῦνται διὰ τοῦ βραχέως ἢ μακροῦ χρόνου (§ 232, 233)
 ὡς: $\underline{\epsilon}$ $\underline{\tau\omicron\varsigma}$ $\underline{\eta}$ $\underline{\omega\varsigma}$. Ἐν τῇ νεωτέρᾳ προσωδία δὲν ἐξετάζε-
 ται ἡ βραχύτης ἢ ἡ μακρότης τῶν βραχέων ἢ μακρῶν συλ-
 λαβῶν ἀλλὰ τὸ ἔντονον ἢ ἄτονον αὐτῶν. Τὸν τονισμὸν
 τῶν λέξεων ἠκολούθησε καὶ ἡ Βυζαντινὴ Μουσικὴ, γνω-
 ρίζουσα βραχεῖαν συλλαβὴν τὴν ἄτονον καὶ μακρὰν τὴν
 ἔντονον, σημειοῦσα ταύτας διὰ τῶν μουσικῶν χρονικῶν
 σημείων, θέσεως Ο ἄρσεως Ι (§ 228, 229) ὡς: $\underline{\mu\eta}$ $\underline{\pi\omega\varsigma}$
 $\underline{\text{—}0}$ $\underline{\text{—}I}$
 ἔνθα ἡ ἔντονος συλλαβὴ (μή) θεωρεῖται μακρὰ ἢ δὲ (πως)
 βραχεῖα καὶ ὡς: $\overset{O}{\text{E}}$ $\overset{I}{\chi\omega}$ ἢ συλλαβὴ $\overset{O}{\epsilon}$ ἔντονος οὔσα θεωρεῖ-
 ται μακρὰ ἢ δὲ συλλαβὴ $\overset{I}{\chi\omega}$ θεωρεῖται βραχεῖα, ὡς οὔσα
 ἄτονος.

Σημ. Προσωδία καλεῖται καὶ ἡ δοκιμὴ ἐπὶ τοῦ ἐγγόρδου ὄρ-
 γάνου ἐάν αἱ χορδαὶ τοῦ εὐρίσκονται σύμφωνοι καὶ ὁ διὰ
 τοῦ τονοδότου ἤχος ἐπὶ τοῦ ὁποίου κανονίζεται ἡ βᾶσις
 τοῦ ἴσου, καὶ ὁ ἰσοκράτης ὁ βοηθὸς τοῦ ψάλτου, καὶ εἰς τὸ
 νὰ παρέρχεται χρόνος ἄφωνος διὰ συμπλήρωσιν ἐλλιποῦς
 ποδῶς, ἔτι δὲ καὶ γραμμὴ τονισμένη ἀνευ λέξεων, μονωδία
 ἀπλῶς φωνηέντων α, ἢ ε, ἢ ο ο ο

Ἀρχαία προσωδία
Πόδες δισύλλαβοι

Πυρρίχος — — ἔτος

Ἰαμβος — — ἔως

Σπονδεῖος — — φωνή

Τροχαῖος — — ζῶον

Πόδες Τρισύλλαβοι

Τρίβραχυς — — — ἔνοχος

Τρίμακρος — — — ποιητής

Βακχεῖος — — — ἐπαινῶ

Παλιμβάκχειος — — — ζωηρός

Ἐν τῇ Β. Μουσικῇ
πόδες δίσημοι

Ο Ι = ὀ, ἦ. ἢ ἐν ἐκ

Ι Ὀ αὐτὸς

Ὀ Ἰ πρὸς σὺν

Ὀ Ἰ τρέχει

Πόδες Τρίσημοι

Ο Ι Ο ἐν εἰς ἐκ

Ὀ Ἰ Ὀ καὶ σὺ ναι

Ι Ὀ Ὀ καλὸς εἰ

Ὀ Ὀ Ἰ τὸν οἶκον

Ἄμφιβραχυς — — — ἔνοικος Ο Ὅ Ι λαμβάνω
 Ἀνάπαιστος — — — νοερώς Ι Ι Ὅ ἀγαθός
 Ἀμφίμακρος — — — εὐγενής Ὅ Ι Ὅ πρῶτος σὺ

Πόδες πολυσύλλαβοι Τετράσημοι

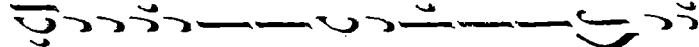
Προκελευσματικός — — — — Ο Ι Ο Ι ὁ ἢ εἰς ἓν
ε λε γο μεν
 Διαμβοί — — — — Ι Ὅ Ι Ὅ καλός Πατήρ
δε η σε ως
 Διτρόχαιος — — — — Ὅ Ι Ὅ Ι γράφω λόγον
ευ λο γου μεν

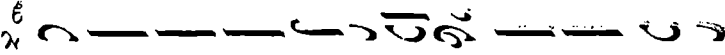
Ἐπίτριτος α'. — — — — ὁδηγήσω Ι Ὅ Ι Ὅ οἰκῶ τὴν γῆν
 » β'. — — — — πρῶτος παίζω Ὅ Ι Ὅ ἰ λέγω ναι σὺ
 » γ'. — — — — ζωὴν ἔχω Ὅ ἰ Ο ἰ ναι σὺ αὐτὸς
 » δ'. — — — — συγνώμην δός Ὅ ἰ Ὅ Ι πρὸς τὸν οἶκον

Ἀντίπαιστος — — — — λέγω ποιός Ι Ὅ Ὅ Ι ὀρθῶς γράφω
 Χορείαμβος — — — — χρωμα λέγω Ὅ Ι Ὅ τρέχω ἐκεῖ

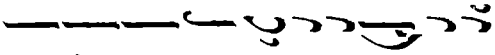
Ἰωνικός ἀπὸ Μείζ. — — — — φεύγω πόνον Ὅ Ι Ο ἰ τί γράφετε
 Ἰωνικός ἀπ' ἐλάσσονος — — — — τότε παύω Ο Ι Ὅ ἰ κατοικῶ δέ

261 Οἱ Ὀμηρικοὶ πόδες συνίστανται ἐκ δύο μακρῶν συλλαβῶν, ἢ μιᾶς μακρᾶς καὶ δύο βραχειῶν, τέσσαρες δὲ συλλαβικοὶ χρόνοι ἀποτελοῦσι τὴν ὕπαρξιν ἑνὸς ποδός, εἰκοσιτέσσαρες δὲ τοιοῦτοι χρόνοι, ἀποτελοῦσι τὴν ὕπαρξιν ἑνὸς ἠρωϊκοῦ στίχου. Εἰς δὲ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν μουσικὴν ἐν ἣ κυριεῦει ὁ δίσημος ποῦς, δὲν φυλάττεται ἡ αὐτὴ τάξις, διότι εἰς τὸ ἴδιον τροπάριον, Εἰρημὸν ἢ Στιχηρὸν ἀπαντῶνται διάφοροι πόδες ὡς:

⁶
 χ
 Θυ σω ω σοι με τα φω νησ αι νε σε ως κυ ρι ε
 Ὅ ἰ Ὅ | Ι Ο Ι Ο Ι Ὅ | Ο Ι Ο Ι Ὅ
 Μολοσσός Ἰαμβος ἐκ προκελ Ἰαμβος ἐκ προκελ.

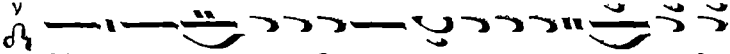
^ε
 λ
 Η εκ κλη σι α βο α σοι εκ δαι μο νων
 Ι Ο Ι Ο Ι Ο Ο Ι | Ο Ι Ο Ι |
 Προκελευσμ.

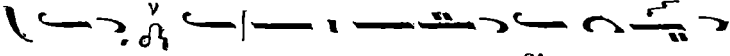

 λ ^ε
 λυ υ θρου κε κα θαρ με νη τω δι οι τον εκ
 Ο Ο Ι | Ο Ι Ο Ι | Ο Ι Ο Ι | Ι
 'Ανάπαιστος 'Ιωνικός άπ' Παίων δ'. Προ-
 'Ελάσσονος

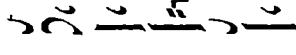

 της πλευ ρας σου ρευ σαντι αι μα τι
 Ο Ι Ο Ι | Ο Ο Ι | Ο Ι Ο
 κελευσματ. 'Ανάπαιστος 'Ανάπαιστος
 από Μείζονος άπ' 'Ελάσσος

Δίσημος πούς

262 Δίσημος πούς έν τῇ ψαλτικῇ λέγεται ἡ ὑπαγωγή δύο χρόνων εἰς ἓνα διπλοῦν, εἰς τὸν ὁποῖον αἱ δύο θέσεις καὶ αἱ δύο ἄρσεις συγχωνεύονται εἰς μίαν θέσιν μακρὰν καὶ μίαν ἄρσιν, μακρὰν ὡς:

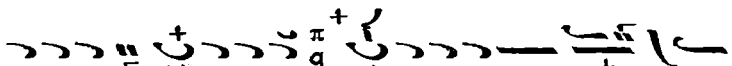
^γ
 λ
 Μυ στι κως ει ει Θε ο το σ ο κε ε πα ρα δει
 Ο Ι Ο | Ο Ο Ι | Ο Ι | Ο Ο Ι
 'Ανάπαιστος Παίων Τροχαῖος διπλ Μολοσσός

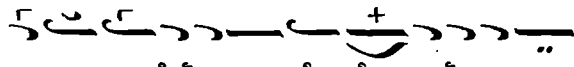

 γ ^γ
 σο ος α γε ωρ γη τως βλα στη η η
 Ο Ι Ο Ι | Ο Ι Ο | Ο Ι Ο |
 Δάκτυλος 'Ανάπαιστος 'Ανάπαιστος

 σα σα Χρι ι στον
 Ο Ι Ο Ο
 Σπονδειός

268 Αἱ συλλαβαὶ τῶν δισήμων ποδῶν τοῦ Εἰρημολογικοῦ μέλους λάμβανονται εἰς τὴν θέσιν καὶ εἰς τὴν ἄρσιν τοῦ ποδός Ο Ι, ἄνευ χρονοτριβῆς· ἐξαιροῦνται συνήθως αἱ ἔντονοι συλλαβαὶ, ἐκτελούμεναι εἰς τὴν θέσιν καὶ ἀπαιτοῦσαι χρόνον διπλάσιον, ἦτοι θέσιν μακράν, καὶ συνάμα ὀξύτερον τόνον φωνῆς· αἱ ἔντελεις καὶ τελικαὶ καταλήξεις τῶν δισήμων ποδῶν λήγουσιν εἰς Ἰαμβον διπλοῦν, ἢ Μολοσσόν ὡς:

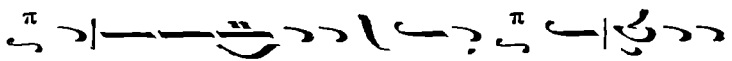
π
 q
 λα ω πε ζο πον το πο ρου ον τι και θε
 Ι Ο Ι Ο Ι Ο | Ι ὀ Ο | Ι Ο

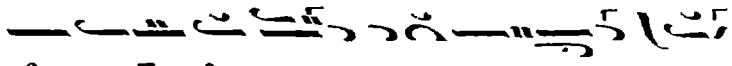

 π
 q
 α ρε στῶς μελ πο οντι α σωμεν τῶ Κυ ρι ι
 Ι Ο | Ι ὀ | ὀ ἰ | ὀ Ο Ι | Ο Ι ὀ

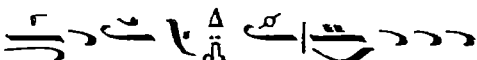

 ι ω εν δοξῶς γαρ δε δο ο ξα α σται
 ἰ Ο Ι Ο Ι ὀ ὀ ἰ

264 Ὅτι συμβαίνει εἰς τὰ μέτρα (§ 241) οὕτω συμβαίνει καὶ εἰς τοῦς δισήμους πόδας· Πολλάκις ἡ τελευταία συλλαβὴ λέξεώς τινος, λήγει ἀπλῶς εἰς θέσιν δισήμου, ἐλλειπούσης τῆς ἄρσεως τοῦ ὁπότε ὁ ἐλλειπῆς οὗτος ποῦς διορίζεται ἐκ τῆς ἀρχούσης συλλαβῆς τῆς ἐπομένης λέξεως, καὶ ἐλλείπει τοιαύτης συμπληροῦται διὰ κενῶν χρόνων (253 Σημ.)

Σιωπῆς

π
 Η Ε λι σα α α βε ετ συν ε λα α

 βε τον Προδρομο ον της χα α α α ρι ι

 ε ε τος Δ
 $\delta\lambda$ η δε ε ε Πα

(+) Αἱ ἔντονοι συλλαβαὶ, μακραὶ καὶ ὀξύτεραι

Οι του Σω τη η ρος ε ρα α σται την
 πλα α νη ην των ει δω ω ω λων
 ως υ υ λη ην κα α τε ε

265 Πρὸς ἐκτέλειον τῶν δισήμων ποδῶν ἄνευ καθέτων συν-
 τρέχουσι τὰ ἐξῆς:

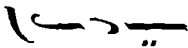
α'. "Όταν οἱ ἐκφωνητικοὶ μουσικοὶ χαρακτῆρες τῶν λέξεων
 εἶναι ἀπλοῖ, ἄνευ Κλάσματος ἢ Ἄπλης, ἐκτελοῦνται ἀλ-
 ληλοδιαδόχως κατὰ τάξιν εἰς τὴν θέσιν καὶ τὴν ἄρσιν ὡς :

Κυ κλω σα τε λα οι Σι ων καὶ πε ρι λα βε τε αυ την

β'. "Όταν δὲ μεταξὺ τῶν ἐκφωνητικῶν γαρακτῆρων ὑπάρχου-
 σιν ἐγκρατεῖς χρόνου, Κλάσματος ἢ Ἄπλης, οἱ μὲν ἐκφω-
 νητικοὶ χαρακτῆρες ἐκτελοῦνται εἰς τὴν θέσιν, τὸ δὲ Κλά-
 σμα ἢ ἢ Ἄπλη, εἰς τὴν ἄρσιν τοῦ δισήμου ποδός. ὡς :

Ευ λο γη με νος ο ερ χο με νος

ὅταν δὲ φέρῃ Διπλῆν ἢ Τριπλῆν ἐκτελεῖται μὲν καὶ πάλιν ὁ χαρακτήρ εἰς τὴν θέσιν, ἀλλὰ συνεχίζεται ἢ ἐκτέ-
 λεις τῆς Διπλῆς ἢ Τριπλῆς κατ' ἄρσιν καὶ θέσιν.

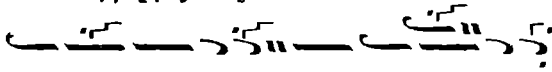

γ'. "Όταν δὲ μετὰ τὸ Κλάσμα ἢ τὴν Ἄπλην τύχη ἔγγοργος
 χαρακτήρ Τὸ Κλάσμα, ἢ ἢ
 Ἄπλη ἐκτελοῦνται καὶ πάλιν εἰς τὴν ἄρσιν, ἀλλ' ἀμέσως
 μετ' αὐτὰ λαμβάνεται εἰς τὴν ἰδίαν ἄρσιν καὶ ὁ ἔγγοργος

χαρακτήρ. ὡς :

δ' "Όταν μετὰ χαρακτῆρα θέσεως ἔπεται ἕτερος ἀπλοῦς τοῦ
 ὁποίου ἀκολουθεῖ ἕτερος ἔγγοργος. ὡς :

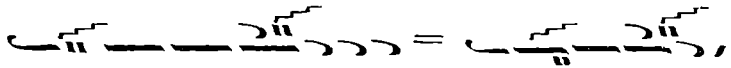
ὁ μὲν πρῶτος ἐκτελεῖται εἰς τὴν θέσιν, ὁ δὲ ἐπόμενος εἰς τὴν ἄρσιν καὶ μετ' αὐτὸν εἰς τὴν αὐτὴν ἄρσιν λαμβάνεται καὶ ὁ ἔγγοργος. ὡς :

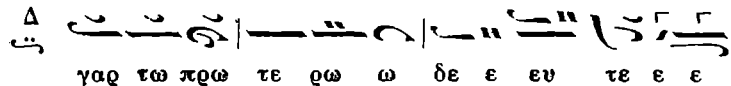
ε'. Καὶ ὅταν μετὰ χαρακτῆρα ἀπλοῦν θέσεως, ἀκολουθῆ ἔγγοργος, καὶ πάλιν ἀκολουθεῖ ἕτερος ἀπλοῦς καὶ ἔγγοργος, ὡς :

ἐκτελοῦνται δὲ οὕτω : Πρῶτον τὸ Ἴσον εἰς τὴν θέσιν τὰ Κεντήματα εἰς τὴν ἄρσιν τοῦ 1]4 τοῦ χρόνου, μετ' αὐτὰ τὸ πρῶτον Ὀλίγον εἰς τὸ 1]2 τῆς ἄρσεως τοῦ χρόνου καὶ τέλος τὸ ἔγγοργον Ὀλίγον εἰς τὰ 3]4 τοῦ χρόνου ὡς :

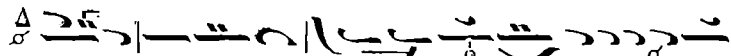
266 Γενικὸς κανὼν τῶν Κεντημάτων τοῦ δισήμου χρόνου εἶναι ὅτι λαμβάνονται πάντοτε εἰς τὴν ἄρσιν, ἐξαιρουμένης μιᾶς θέσεως ἣτις ἀπατάται εἰς τὸν Εἰρημολογικὸν καὶ Στιχηραρικὸν Πλ β'. εἰς τὴν ὁποίαν τὰ Κεντήματα ἐκτελοῦνται ὡς εἰς μακρὰν θέσιν, ὡς :

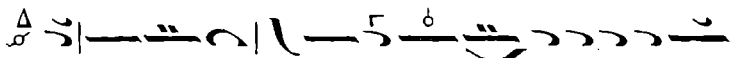
γαρ τω πρω τε ρω ω δε ε ευ τε ε ε

ε ρος

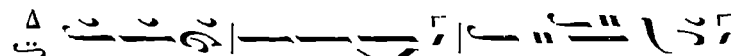

Χρι ι στε κα αυ χω ω ω ω με ε ε ε θα

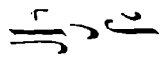

ε καλ λι ι ε ε ε ερ γη η η η σας

ἀλλὰ ἀπαντᾶται καὶ οὕτω :

δε συν α νι στη η η σι ι ι σκη η

η η νην

Τρίσημος Πούς

297 Ὁ Τρίσημος πούς, σπανίως ἐκτελεῖται εἰς τὰ Ἐκκλησι-
στικά μέλη ἀπαντᾶται εἰς δύο φράσεις τοῦ ἑξαποστειλα-
ρίου «Γυναῖκες ἀκουτίσθητε» καὶ εἰς τὰ Μεγαλυνάρια τῆς
Ἑπαπαντῆς, καὶ ἐσκορπισμέναι τῇ δε κακεῖσε θέσεις εἰς
διάφορα μέλη, ὡς:

Γ
το στε ρε ε ω μα των ε πι σοι πε ε

π
Θει ω αυ του προστα γμα τι

θ
λ
Η θε λον δα κρυ σιν ε ξα λει ψαι

Δ
δ
των ου ρα νι ων τα γ μα α των το

Γ
την ω ραι ο τητα α της Παρθε νι ι ας σου

Δ
τον τα φον σου Σω τη ηρ στρατι ω ται τη ρουντες

Πούς Τροχαίος

Δ
Ην πα αλαι προ ο κα τη ηγγει λε ε των

Προ ο φη τω ων ο συλ λο γος

γ
Α κα τα α λη πτο ον ε στι ι ι

το ο τε λου ου με νο ον εν σοι

268 Ὁ Τρίσημος ἐν τῇ Ἐκκλησιαστικῇ μελωδίᾳ σπανίως ἐκτε-
λείται ἐνίοτε εἰς τὰς Καταβασίας καὶ εἰς τοὺς Προλόγους:

Δ
Ο λην α πο θε με νοι εν ου ρα νοις την ελ

πι ι ι δα θη σαν ρον α συ λη τον ε

πι γη ης οι α α γι οι ε θη σαν ρι

σαν δω ρε α αν ε λα βον δω ρε αν δι δου

σι τοις νο σου σι τα ι α μα τα χρυ στον η

αρ γυ ρον ευ αγ γε λι κω ως ου κε κτη σαντο

αν θρωποις τε ε και κτη νε σι τας ευ ερ γε σι

ας με τε δωκαν ι να δι α πα αντων υ πη

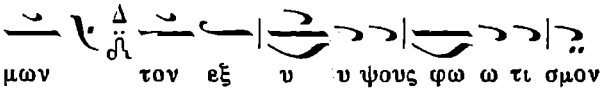
κο οι γε νο μενοι Χρι στω εν παρ ρη σι α πρε

σβενου σιν υ περ των ψυ χων η η μω ων

269 Ὁ τρίσημος εἰς τὰ σχολικὰ καὶ δημῶδη ᾄσματα εἶναι
πολὺ συνήθης, ὡς :

Ε που ρα νι ε Θε ε Πα τερ Πνε ευ

μα και αι Υι ε ε μη α φε ε λης αφ η

Είρμολογικὸν. Στιχηραρικὸν Παπαδικὸν.

- 270 Τὸ Είρμολογικὸν μέλος ἀποτελεῖται (§ 141 Σημ)
- α'. Ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μουσικῶν περιόδων τῶν περιεχομένων εἰς ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν ρυθμὸν
- β'. Ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν συλλαβῶν τῶν περιεχομένων εἰς ἑκάστην μουσικὴν περίοδον.
- γ' Ἐκ τῆς θέσεως τῶν τόνων ἐπὶ τῶν συλλαβῶν τῶν σημαντικωτέρων λέξεων ἑκάστης μουσικῆς περιόδου (§ 255).
- 271 Τὸ σύντομον Εἰρμολογικὸν μέλος τοῦ ὁποίου σκοπὸς εἶναι ἡ ἐντύπωσις εἰς τὸν νοῦν τῶν ἀκροατῶν τῆς ἐννοίας τῶν ψαλλομένων, δὲν ἐπιτρέπει ἐπέκτασιν τῶν συλλαβῶν εἰς τὰς ὁποίας καὶ ὑποτάσσει καθολοκληρίαν τὸ μέλος.
- 272 Εἰς τὸ ἀργὸν Εἰρμολογικὸν ἐπικρατεῖ ἡ αὐτὴ βᾶσις καὶ πορεία καὶ οἱ αὐτοὶ δεσπόζοντες, ἐπιβραδύνονται ὁμῶς συμμετρῶς αἱ συλλαβαὶ τῶν λέξεων, κλίνουσαι πρὸς τὸ στιχηραρικόν.
- 273 Εἰς τὸ Στιχηραρικὸν μέλος αἱ συλλαβαὶ τῶν λέξεων ἔρχονται βραδέως ἡραιωμένοι καὶ μεμακρυσμένοι ἀπ' ἀλλήλων καὶ πολλάκις ὑποτάσσονται εἰς τὸ μέλος.
- 274 Εἰς τὸ Παπαδικὸν μέλος, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνάγονται τὰ Χερουβικά καὶ Κοινωνικά, αἱ συλλαβαὶ τῶν λέξεων ἔρχονται λίαν ἡραιωμένοι καὶ ὑποτεταγμένοι καθολοκληρίαν εἰς τὸ μέλος.

Χορωδία

- 275 Χορωδία; δύο εἰσὶ τρόποι· ὁ τῆς ἑτεροτόνου καὶ ὁ τῆς ὁμοτόνου. Ἐτερότονος χορωδία λέγεται ἡ Ἰταλική, ἡ σκληρὰ. ἥτις συνδιάζεται καὶ συγκροτεῖται ἐκ φωνῶν ἑτεροειδῶν. Ὁμότονος δὲ λέγεται ἡ ἐκφωνουμένη διὰ φωνῶν ὁμοειδῶν καὶ ὁμοτόνων ἡ παραβολὴ τῆς Ἰταλικῆς μουσικῆς πρὸς τὴν Βυζαντινὴν καθίσταται ἀδύνατος, ἔνεκα τοῦ σκληροῦ καὶ ἀλυγίστου τῆς φωνῆς ἐξερχομένης ὁμοίως τῷ ἤχῳ τῶν ἀψύχων μουσικῶν ὀργάνων, ὅπερ ἡ Βυζαντινὴ ἀποκρούει, ἀπεδεχομένη μῖνον τὸ μαλακὸν, ὁμότονον, λογικὸν καὶ μέγα προσὸν τῆς ζωῆς καὶ ἐμπύχου ἀνθρωπίνης φωνῆς. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία ἀπαγορεύει καὶ ἀποδοκιμάζει τὴν χρῆσιν τῆς Ἰταλικῆς μουσικῆς εἰς τοὺς ἱεροὺς ναοὺς, ἥτις ἀρμόζει εἰς τὰ ἄψυ-

χα τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας μουσικὰ ὄργανα, καὶ τῆς μουσικῆς τοῦ θεάτρου.

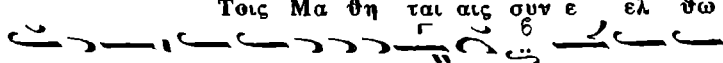
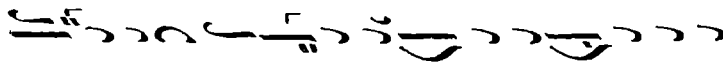
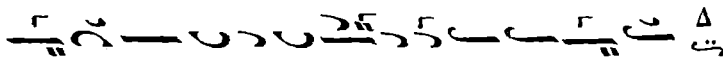
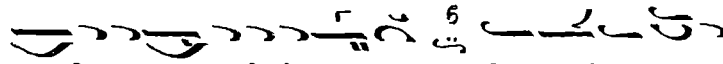
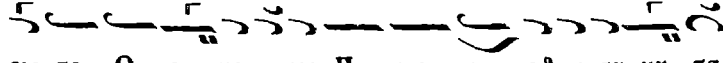
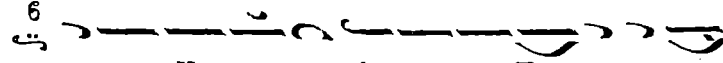
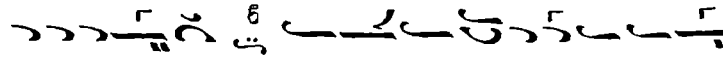
276 Οἱ ἱεροψάλται ἰστάμενοι ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν χορῶν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν θείων ἀσμάτων, ὀφείλουσι νὰ συνδυάζωσι κανονικῶς καὶ ἐντέχνως τὸ ρυθμικὸν μέτρον μετὰ τῆς ἐννοίας τῶν ψαλλομένων τροπαρίων καὶ νὰ μὴ θυσιάωσιν οὔτε τὸ μέτρον χάριν τῆς ἐννοίας, ἀλλ' οὔτε τὴν ἐννοίαν χάριν τοῦ μέτρου.

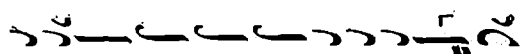
277 Τὰ συνήθη καὶ εὐκόλα ἄσματα ψάλλονται ἐν ὁμοφωνίᾳ, τὰ κατ' ἤχον στιχηρὰ καὶ Εἰρημολογικὰ, ψάλλονται μετὰ ἴσου. ἡ δὲ ἀρμόζουσα εἰς τὸ Ἐκκλησιαστικὸν ὕφος μουσικῆ, εἶναι ἡ ἐκφωνουμένη διὰ φωνῶν ὁμοειδῶν τελείας ὑγείας καὶ τέχνης ἀπταιστου, καὶ εἰλικρινοῦς προσευχῆς τὰ ψαλλόμενα διὰ τοῦ ἀρμονικοῦ συστήματος τῆς Ἰταλικῆς καταστρέφουν τὸν ἰδιάζοντα χαρακτηρισμὸν τῆς βάσεως τῶν ἤχων καὶ τὸ ὕφος τῆς Β. Μουσικῆς.

Ρυθμικὰ δοκίμια

Ἦχος Βου

Τοῖς Μαθηταῖς συνεελθὼ
 μένεν ὁρεῖ Γαλιλαίας πιστεῖ Χριστόν
 ὅθεν ἀσασθαί λεγόντα ἐξουσι
 ἰαν λαβειν τῶν ἀνω ὠω καὶ κατώ
 μαθόμεν πῶς διδάσκει βαπτίζειν εἰ
 εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς ἐθνηπαντα
 καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ Ἁγίου Πνεύματος καὶ
 αἰσυνειναι τοῖς Μυσταῖς ὠω ὠω ὠω ὠω

σχετο ε ως της συ υν τελει ει ας

278 Κατάταξις τούτου εις μελωδικὰς θέσεις καὶ ρυθμικοὺς πόδας.

Μελωδικαὶ θέσεις

	Τοις	Μα	θη	ται	αις	συν	ε	ελ	θω	μεν
	πι	σται	Χρι	στο	ον	θε	α	α	σα	σθαι
	βα	πι	ζειν	ει	εις	το	ο	ο	νο	μα
	τοις	Μυ	σταις	ω	ως	υ	πε	ε	σχε	το
α'	Ι	Ο	Ι	Ὄ		Ι	Ὄ		Ι	Ὄ
	Εἰς Ἑγμῶν		καὶ τρεῖς Ἰαμβικοὶ			πόδες				

β'	Ι	Ο	Ι	Ὄ		Ι	Ὄ	Ϊ		
	εν	ο	ρει	Γα	α	λι	λαι	αι	ας	
	λε	γον	τα	ε	ε	ξου	σι	ι	αν	
	μα	θω	μεν	πω	ως	δι	δα	α	σκει	
	του	Πα	τρος	ε	ε	θνη	πα	αν	τα	
	ε	ως	της	συ	υν	τε	λει	ει	ας	

εἰς Ἑγμῶν εἰς Ἰαμβος εἰς Παίων

γ'	Ι	Ο	Ι	Ὄ
	και	του	Υι	ου
	εἰς Ἑγμῶν		εἰς Ἰαμβος	

δ'	Ι Ο Ι Ο	Ὄ Ι	Ὄ Ι
	λα βειν των α	νω και	κα τω
	2 ἡ γε μ ω ν	1 τροχαιος	1 σπονδ.

ε' Ο Ι Ο Ι Ο | Ο Ι Ὄ | Ι Ὄ Ι
 και Α γι ου Πνευμα τος και σπ νει ναι
 Προκελευσματικὸς Ἀνάπαιστος Παιωνικὸς

ἦχος Δι
 τον τα φον σου Σω τη στρα τι ω ται
 τη ρουντες νε κροι τη α στρα πη του οφ θεντος Αγ
 γελων ε γε νον το ο κη ρυ υτ τον το ος γι ναι
 ξι τη ην Ανα α στασιν Σε ε δο ξα α ζο μεν
 τοντης φθο ρας κα θαι ρε την σοι οι προσπι ι πτο
 μεντω α να στα ντι εκ τα φου και μο νω Θε ω ημων

279 Κατάταξις τούτου εἰς ρυθμικοὺς πόδας καὶ μελωδικὰς θέσεις.

α' ρυθ. πόδες Ι Ὄ | Ι Ο Ι Ὄ | Ο Ι Ὄ | Ο Ι Ο Ι
 μελ. θέσεις τον τα φον σου Σω τη στρα τι ω ται τη ρουντες
 νε κροι τη ασ τρα πη του ο φθεντος Αγ γε λου

Ἰαμβος | Παίων | Ἀνάπαιστ. | Παίων

β' Ι Ο | Ι Ὄ Ι Ὄ Ι Ὄ |
 ε γε νον το κη ρυτ τον τος
 γυ ναι ξι την Α να στα σιν

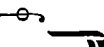
Ἠγεμῶν 3 Ἰαμβικοὶ

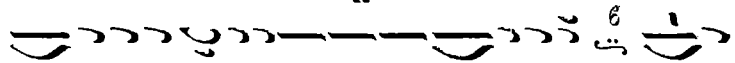
γ' Ὄ Ι Ὄ Ι Ὄ Ι Ὄ Ι | Ὄ Ὄ Ι | Ὄ ί
 Σε δο ξα ξο μεν τον της φθορας κα θαι ρε την
 Σοι προ σπι πτο μεν τω α να σαν τι εκ τα φου

| β Τροχαιοι | 'Ανάπαισ. | 'Ιαμβ.

δ' Ι Ο Ι Ο | Ὄ Ι Ὄ
 και μο νω θε ω η μων

 Πυρρήχιος | Παίων

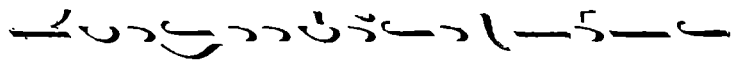
ἦχος πλ. τ Βου

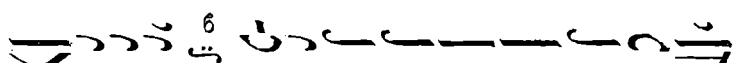
Αι Αγ γε λι και προ πορευ ε σθε Δυ να αμεις οι εν

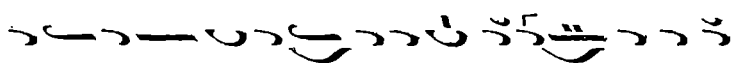
Βη θλε ε εμ ε τοι μα σα τε την φα α την

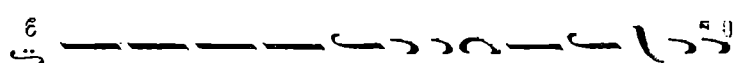
ο Λο γος γα αρ γεννα ται η Σο φι ι ι α

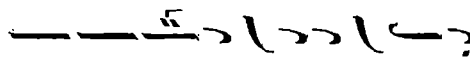
προ ερχεται δε χου α στα σμον η εκ λη σι

α εις την χα ραν της θε ε ο το κου λα οι ει πω μεν

ευ λο γη με νος ο ελ θων θε ο ος

η μων δο ο ξα α σοι οι

280 Κατάταξις τούτου εἰς μελωδικὰς θέσεις καὶ πόδας ρυθμικοῦς

α' Ο Ι Ο Ι Ὄ | Ο Ι Ο Ι Ο Ι | Ὄ ί
 Αι Αγ γε λι και προ πο ρευ ε σθε δυ να μεις
 Οι εν Βη θλε εμ ε τοι μα σα τε την φα την

ἀνάπαιστος ἐκ προκελ. | Προκελευσμ. Σπενδειος

β' Ι Ο Ι ὀ | ὀ Ι ὀ | Ο Ι ὀ | Ο Ι | Ο Ι ὀ
 ο Λο γος γαρ γεν να ται η Σο φι α προ ερ χε ται
 ἱαμβος ἀφ' ἠγεμ | Δάκτυλος | Απάπαισ. | Προκ. | ἀνάπαισ.

γ' Ο Ι Ο Ι Ο Ι Ο Ι | ὀ Ι Ο Ι | Ι Ο Ι ὀ | ^Ι | Ο Ι
 δε χου α σκασμον η εκ λη σι α εις την χαραν της Θε ο τοκοιν
 Προκολευσματικὸς | Ἀπάπαιστ | Προκελευσματικὸς

δ' Ο Ο Ι | ὀ Ι | Ο Ι Ο Ι | Ο Ι Ο Ι | ὀ Ο Ι | ^Μ | ὀ Ι ὀ
 Λαοι ει πο μεν ευ λο γη με νος ο ελθων Θε ος η μων δο ξα σοι
 ἀνάπαιστ. | ἱαμβ. | Προκελευσματικοὶ | ἀνάπαισ | Μολοσ.

Ἄναγκαῖαι τινες παρατηρήσεις.

Χάριν ὀρθογραφικῶν καὶ μελωδικῶν ἀσκήσεων.

Ρυθμικὴ ἀντίφασις Χρυσάνθου

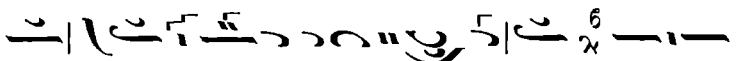
281 Ὁ ρυθμὸς τοῦ «Θείῳ καλυφθεῖς» Θεωρητικοῦ τοῦ ἀοιδίμου Χρυσάνθου § 183, ἀντιφάσκει πρὸς τὸν κανόνα ἰδίου § 155, ὀρίζοντος τοὺς ρυθμικοὺς πόδας, ὅτι οὔτε ἐκ μόνων θέσεων γίνεται πούς οὔτε ἐκ μόνων ἄρσεων ἄλλα συμπλεκόμεναι αἱ θέσεις μὲ τὰς ἄρσεις, εἴτε μία μὲ πολλὰς εἴτε πολλαὶ μὲ μίαν καὶ οὕτω συνιστῶσι τοὺς πόδας.

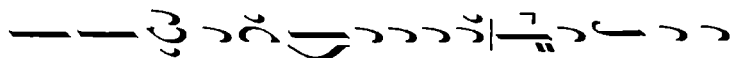
Παρατηροῦμεν ὅθεν, ὅτι τοῦ «Θείῳ καλυφθεῖς» οἱ πόδες ἐσημειώθησαν τοῦ μὲν Ἀναπαίστου δακτύλου ἐκ μόνων θέσεων, τοῦ δὲ Ἰαμβοειδοῦς (ὡς τὸν ὀνομάζει ὁ Χρυσάνθος) ἐκ μόνων ἄρσεων, ἐνῆ συμφώνως τοῦ εἰρημένου κανόνος, ὁ ὁποῖος συμφωνεῖ μὲ τοὺς Ὀμηρικοὺς πόδας (§ 261) ὧφειλε νὰ σημειωθῆ ὁ μὲν Ἀνάπαιστος ἀπὸ μείζονος, ἐκ μακρᾶς θέσεως καὶ δύο βραχειῶν ἄρσεων, ὡς :

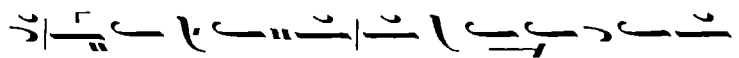
ὀ Ι Ι ὁ δὲ Ἰαμβοειδής, ὡς ἀποκαλεῖται κατὰ Χρυσάνθον, καθ' ἡμᾶς δὲ Ἀνάπαιστος ἀπ' Ἐλάσσονος, ὧφειλε νὰ σημειωθῆ ἐκ δύο βραχειῶν ἄρσεων καὶ μακρᾶς θέσεως, ὡς: Ι Ι ὀ

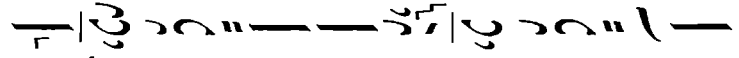
καὶ οὕτω οἱ δύο ρυθμικοὶ πόδες ὁμοῦ, κατὰ συζυγίαν (§ 236 γ'. δ' § 258) ἀποτελέσωσι τὸν ὀκτάσημον τοῦ «Θείῳ καλυφθεῖς» ρυθμὸν ὈΙΙΙΙὈ, δεκαεξάκις ἐπαναλαμβανόμενον κατὰ Χρῦσανθον. ὡς: τα α τα τα, τα τα τα α' ὅπερ σημειοῦμεν ἐνταῦθα κατὰ τὸ θεωρητικὸν τοῦ Χρυσάνθου.

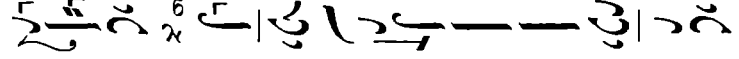
§ 183 ⁶/_λ |
 Θεὶ ω ω κα α λυ φθεις ο ο βρα α
 Ὀ Ο Ο Ι Ι Ἰ Ὀ Ο Ο Ι Ι

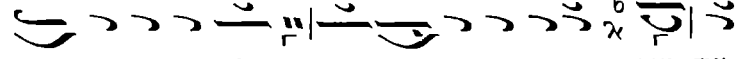

 δυ γλω ω ω ωσ σο ος γνω ω φω ε ρη
 Ἰ Ὀ Ο Ο Ι Ι Ἰ Ὀ Ο Ο

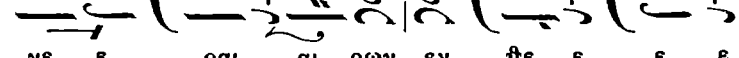

 το ο ρευ σε το ον Θε ε ο ο γρα φο ον
 Ι Ι Ἰ Ὀ Ο Ο Ι Ι Ἰ Ὀ Ο Ο Ι Ι

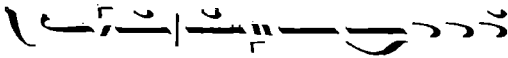

 νο ο μον ι ι λυν γαρ ε εκ τι ι να
 Ἰ Ὀ Ο Ο Ι Ι Ι Ὀ Ο Ο Ι Ι Ἰ

 α ξας ο ο ο ομ μα α α το ος νο
 Ὀ Ο Ο Ο Ι Ἰ Ὀ Ο Ο Ι

 ο ου ο ρα το ον ο ο ον τα
 Ι Ἰ Ὀ Ο Ο Ι Ι Ἰ Ὀ

 και αι αι μυ ει ει ται πνε ευ μα α τος γνω σιν
 Ο Ο Ι Ι Ἰ Ὀ Ο Ο Ι Ι Ἰ Ὀ

 γε ε ραι αι ρων εν θε ε ε ε
 Ο Ο Ι Ι Ἰ Ὀ Ο Ο

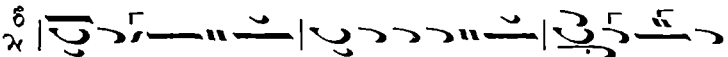
 ε ε ο ις τοι ο ις α α σμα α σι

 Ι Ι Ι Ό Ο Ο Ι Ι Ι

Σημ. α'. Εἰς τοῦτο τὸ παράδειγμα, τὸ μέλος καὶ ἡ μουσικὴ γραφή, ἔνεκα ἀπαιτήσεων τοῦ ρυθμοῦ, ποῦ μὲν ἀναγκάζεται διὰ προσθήκης καὶ ἄλλων χαρακτῆρων, νὰ πλατύνη, διὰ νὰ συμπληρώσῃ τὸ μέτρον, παραμορφουμένης τῆς ὀρθογραφίας τῶν μουσικῶν χαρακτῆρων, ποῦ δὲ πιεζόμενον ὑπὸ τοῦ ρυθμοῦ, ἀποβάλλει χρόνους καὶ χαρακτῆρας καὶ παρὰ τοὺς κανόνας, συντέμνεται καὶ κολοβοῦται.

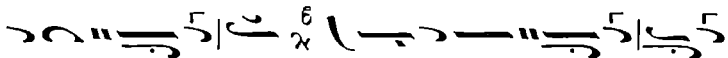
Σημ. β'. Καὶ ὁμοῦ παρατηροῦμεν ὅτι εἰ καὶ ἀτελῶς ἐρρυθμισμένον ὀφείλεται εἰς τὸν ἀοίδιμον Χρῦσανθον μεγάλη εὐγνωμοσύνη ὑπὸ τῶν ἐνασχολουμένων εἰς τὴν ρυθμικὴν τῆς Β. Μουσικῆς· διότι διὰ τοῦ παραδείγματος τούτου ἀφήκεν ὡς ἐκμαγεῖον τὰ ρυθμικὰ αὐτὰ Ο Ι βραχέα, Ο Ι μακρὰ σημεῖα ὄντα ἀναγκαιότατα εἰς τὴν ἀκριβῆ τοῦ ρυθμοῦ καταμέτρησιν καὶ κατάταξιν

282 «Θείω καλυφθεῖς» ἡμέτερον.

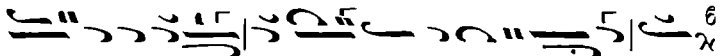
 Θει ω ω κα α λυ φθεις ο ο βρα α δυ γλω ω ω ω σ

 Ό Ι Ι Ι Ι Ό Ό Ι Ι Ι Ό Ό Ι Ι

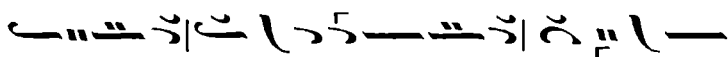
 σο ος γνω ω φω ε ε ρη η το ο ρε ευ

 Ι Ι Ό Ό Ι Ι Ι Ι Ό Ό Ι

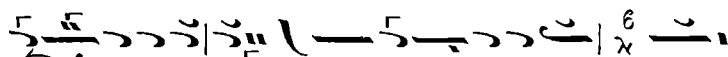
 σε τον θε ο ο γρα φο ον νο ο ο ο μον

 Ι Ι Ι Ό Ο Ι Ι Ι Ι Ό Ό

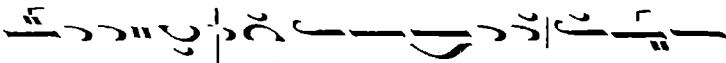
 ι ι λην γαρ εκ τι ι ι να ξας ο ο ο

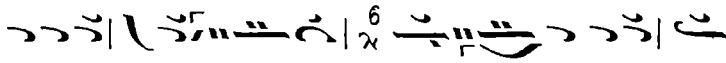
 Ι Ι Ι Ι Ό Ό Ι Ι Ι Ι Ό Ό Ι

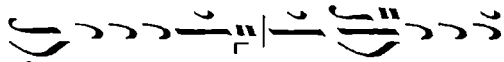

 ομ μα α τος νο ο ο ο ο ο ου ο

 Ι Ι Ι Ό Ό Ι Ι Ι Ι Ό Ό

 ρα α το ο ον τὰ και μυ ει ειται πνε ε ευ
 Ι Ι Ι Ι Ο Ο Ι Ι Ι Ι Ο Ο Ι Ι

 μα α τος γνω ω ω σιν γε ε ραι αι αι ρων εν
 Ι Ι Ο Ο Ι Ι Ι Ο Ο Ι Ι Ι Ι Ο Ο

 θε ε ε ε οι οis τοis α σμα α σιν
 Ι Ι Ι Ι Ο Ο Ι Ι Ι Ι Ο

Ἡ Β. Μουσική

ὑπὸ τῆς Ἀδελφότητος τῶν Θεολόγων
 ἢ «Ζωῆ»

283 Ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Μουσικὴ διὰ τῆς ἐκδόσεως μουσικῶν βιβλίων παρὰ τῆς Ἀδελφότητος τῶν Θεολόγων ἢ «ΖΩΗ» ἐπερίμενε τὴν ἀπόρριψιν καὶ ἀπομάκρυνσιν τῆς ἕξω καὶ ξένης μουσικῆς, ἐκ τῆς ἔσω ἱερᾶς καὶ πατροπαράδοτου, Ἐκκλησιαστικῆς καὶ Ἑθνικῆς παρ' ἐλπίδα ὁμως συνέβη τὸ ἀντίθετον.

Συνήθρισαν μετὰ τῆς ἱερᾶς ὑμνωδίας ἐπὶ τῷ αὐτῷ καὶ ἐκ τῆς ἕξω, καὶ διὰ σειρᾶς ἐκδοθέντων μουσικῶν βιβλίων εἰσήγαγον μεθοδικῶς μετὰ τῆς γνησίας Ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς καὶ Ἰταλικὴν καὶ Συμυρναϊκοὺς ἀμανέδες, ἐνεχείρισαν αὐτὴν εἰς τοὺς μουσικοὺς ἐν ἧ εὐρίσκει ἕκαστος μελωδίαν κατὰ τὴν ἰδιοτροπίαν καὶ ἀρέσκειάν του. Εἶναι ὁμως ἄξιον ἀπορίας, ὅτι διὰ τὸ κήρυγμα τοῦ θείου λόγου δεικνύουν ζῆλον ἐνθεον, ἀξιέπαινον, καὶ ἀξιομίμητον, ἐνῶ διὰ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Μουσικὴν τὴν τόσῳ σφιγκτὰ ἠνωμένην μετὰ τῆς Θεολογίας καὶ τῆς ὁποίας τὰ κηρύγματα ψάλλει ἀκαταπαύστως ἡ Μουσικὴ, ἔδειξαν ἀσύγνωστον ἀδιαφορίαν, ἐπιτρέψαντες τὴν συνύπαρξιν ἐπὶ τῷ αὐτῷ μαθημάτων, γραμμῶν, καὶ θέσεων ξένων.

Ἐπίσης εἶναι ἀπορίας ἄξιον, τὸ ὅτι διὰ τὴν ὀρθογραφίαν τῆς Θεολογίας προσέχουν μήπως λείψῃ ἔστω καὶ μία κεραία ἐνῶ διὰ τὴν ὀρθογραφίαν τῶν μουσικῶν χαρακτήρων, ἐπὶ τῶν ὁποίων θεμελιούται ἡ Ἐκκλησιαστικὴ ὑμνωδία καὶ τὸ ὕφος, ἐκάμυσαν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, ὅπερ δεικνύει μουσικὴν ἀμάθειαν τῆς ἐνεργείας τῶν σημείων τῆς Β.

Μουσικῆς, διότι τι ἄλλο σημαίνει ἢ χρήσις Ὀλίγου ἀντὶ Πεταστῆς, ἢ ἀντὶ Κεντημάτων Ὀλίγου καὶ τανάπαλιν, ἢ δύο Ἀποστρόφων ἀντὶ Συνεχοῦς Ἐλαφροῦ, ἢ ἡ χρήσις Βαρείας ἀντὶ Ψηφιστοῦ, καὶ τανάπαλιν, ἢ ἡ χρήσις Ὁμαλοῦ ἐπὶ δύο συλλαβῶν, ἢ Ἀντικενώματος, ἐπὶ ἰδίας συλλαβῆς :

Ἀπόδειξις τῶν ἀνωτέρω εἶναι τὰ ἐξῆς ἐκ τοῦ πρώτου τόμου τοῦ Πανδέκτου «Ζωῆς»

Τόμος α' Ἐσφαλμένα «Ζωῆς»
Σελ.

Διορθωμένα Οἰκονόμου

34
ευ λο γαι τε τον Κυ

ευ λο γαι τε τον Κυ ρι ον

ρι ον παν τες οι

παντες οι

35
σον Κυ ρι ε θε ος αντι

σον Κυ ρι ε θε ος αν τι

36
μα τι σου σω

μα τι σου σω

)
θε ος αν τι λη πτωρ

θε ο ος αν τι λη

η πτωρ

) 42
ος με ε ε μι ι ι

ος με ε ε μι ι ι

43
ο ον και προς κε κρα α ξα

ο ον και προς κε κρα α ξα

47
παν το ο ος α γα

παν το ος α γα

48
Κυ ρι ου Παρ θε ε νε
Μα ρι ι α

Κυ ρι ου Παρ θε ε νε
Μα ρι ι α

Ἐσφαλμένα «Ζωῆς»

Διορθωμένα Οἰκονόμου

Σελ.

48 ο τι Σω τη ρα ε

ο τι Σω τη ρα ε ε

τε

τε

» μο ο νη στο ο λους

μο ο νη στο ο λους

63 σι ις τω ων χει ει

σι ις τω ων χει ει ρω ω ων

ρω ω ων

85 γι α Θε ο το ο ο

γι α Θε ο το ο ο

» πι νη προστα σι α μη

πι νη προστα σι α μη κα τα

κα τα

» ε λε ε η η

ε λε ε η η

Ταῦτα νομίζομεν ἀρκετὰ διὰ νὰ γίνῃ φανερὰ ἡ ἀδιαφορία ἢ ἀμάθεια Β. Μουσικῆς τῶν Θεολόγων «Ζωῆ»· Καί' ἐτι μᾶλλον ἡ ἀδιαφορία αὐτῶν εἰς τὴν ρυθμοποιίαν

Εἰς ἀπόδειξιν τῆς ἀληθείας μεταφέρομεν ἐνταῦθα ἓνα παράδειγμα ἐκ τοῦ Τρίτου τόμου Πανδέκτου «Ζωῆς» σελίς 325 καὶ ἓνα ἐκ τοῦ Τετάρτου σελίς 35, 75, 81.

Τὸ πρῶτον παράδειγμα κατὰ τοὺς Ζωϊκοὺς

Θει ας πι ι στε ως ο μο λο γι α

Ἡ ρυθμικὴ αὕτη διαίρεσις εἰς δύο τρισήμους, καταστρέφει τὴν ὑπαρξίν τοῦ Παιωνικοῦ ἀσύνθετου πεντασήμου ποδὸς καὶ τῶν δύο ἐπομένων αὐτοῦ, Δισήμου ἀπὸ ἄρσεως, καὶ Ἀναπαίστου, Δακτύλου ἀπ' Ἐλάσσονος ἥτις καθ' ἡμᾶς ἔχει ὡς ἑξῆς:

Θεῖ ας πι ι στε ὤς ο μο λο γι α

 Ο Ι | Ο̇ Ι Ο̇ | Ι Ο | Ι Ο | Ι Ο Ο̇

Ἡ καθ' ἡμᾶς ρυθμικὴ διαίρεσις συνίσταται ἐκ τεσσάρων ποδῶν ἦτοι δύο δισήμων, τοῦ μὲν ἀπὸ θέσεως ἀρχομένοι, τοῦ δὲ ἀπὸ ἄρσεως ἐνὸς πεντασήμου Παιωνικοῦ ποδὸς καὶ ἐνὸς Ἀναπαίστου ἀπὸ ἄρσεως Δακτυλικοῦ ποδὸς, ἐν τῇ ὁποίᾳ συμφωνεῖ ὁ μουσικός καὶ ὁ τονικός ρυθμὸς μὲ τὴν ποιήσιν. ὡς :

Θείας | Πίστεως | ὁμολογία

 ἄλλον | Παῦλόν σε | ἡ Ἐκκλησία

Τὸ δεῦτερον παράδειγμα κατὰ τοὺς Ζωϊκοὺς ἔχει ὡς ἑξῆς :

Εἰς τὴν θέσιν ταύτην τὸ Ὀλίγον τοῦ Ἀντικενώματος ἐτέθη εἰς τὴν θέσιν τοῦ νομιζομένου δισήμου ποδὸς ἐνῶ χωριζομένη κανονικῶς, ἀποτελεῖ πόδα ἀπλοῦν, ἀσύνθετον τοῦ Παιωνικοῦ γένους. ὡς :

πεντάσημον καὶ οὐχὶ Τρίσημον, διότι ὁ Τρίσημος φέρει τὸ ἀπλοῦν Ἀντικένωμα εἰς τὴν θέσιν, ὅπερ οὐδέποτε ἐπιτρέπεται.

Σημ. Εἰς αὐτὴν τὴν θέσιν προσέκρουσε καὶ ὁ Καθηγητὴς τῆς Β. Μουσικῆς Κ. Ψάχος, ἀντικαταστήσας τὸ Ὀλίγον μετὰ τοῦ Ἀντικενώματος, ὅπερ ἀπῆτει βραχεῖαν χρονικὴν ἄρσιν, διὰ τῆς Πεταστῆς καὶ ἐσχημάτισε θέσιν, διαιρέσας ἀνεπιστημόνως τὸν ἀσύνθετον Παιωνικὸν πόδα, εἰς δύο, τρίσημον

καὶ δίσσημον ὡς :

Ἐπὶ τῆς ἰδίας θέσεως ἐσκόνταψε καὶ ὁ αἰίδιμος Θεόδωρος ὁ Φωκαεὺς ὑπερπηδήσας αὐτὴν τῇ χρησιμοποίησιν τοῦ γοργοῦ ὡς :

καὶ ὡς

Ὅλοι οἱ λοιποὶ ἄξιοι προσοχῆς μουσικοδιδάσκαλοι, ἐσεβάσθησαν αὐτὴν τὴν θέσιν

Ὀρθογραφικαὶ ἀσκήσεις

Ἐκ τῶν τοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου Κων]σταντινουπόλεως 1900

Ἐσφαλμένα

Διορθωμένα

Ἦχος Πρῶτος

1	π ρ Ορ θρι ι σω μεν ορ θρου βα θε ε ως και αν τι μυ ρου τον υ υ μνον προσοι οι σω μεν τω ω Δε σπο ο τη και Χρι στον ο ψο με θα δι και ο συ νης η λι ον πα σι ζω η ην α να τε ελ λο ον τα	π ρ Ορ θρι σω μεν ορ θρου βα θε ως και αν τι μυ ρου τον υ μνον προσοι οι σω μεν τω Δε σπο ο τη και Χρι στον ο ψο μεθα δι και ο συ νης η λι ον πα σι ζω ην α να τε ελ λο ον τα
---	---	--

Ἐσφαλμένα

Διορθωμένα

2 σοι οι παρ Αχ ραν τε

2 σοι παρ Αχ ρα τε

3 την κλη ρο νο μι

3 την κλη ρο νο μι

4 θω ω ω μεν λα οι

4 θω μεν λα οι

5 ος η μας δι ε

5 ος η μας δι ε

6 ε πι νι κι ον

6 ε πι νι κι ον

7 στου εν ω στερε

7 στου εν ω στερε

εν η ευ λο

εν η ευ λο

8 ση με ρον τα α τοις

8 ση με ρον τα τοις της γης

της γης

2 Το Συνεχές Ἐλαφρὸν γράφεται ἔταν ἢ πρώτη συνεχῆς ἔγγοργος κατάβασις συνεχίζει συλλαβὴν προηγουμένου χαρακτήρος ἢ δὲ δευτέρα κατάβασις τῆς θέσεως εἶναι ἐγκρατῆς ἰδίᾳ συλλαβῆς, ὡς :

ε εχω ε χω ὄχι διὰ δύο Ἀποστρόφων

3 Το Ψηφιστὸν τίθεται ὑπὸ Ἴσον ἢ Ὀλίγον πρὸ δύο ἢ περισσοτέρων συνεχῶν ἰσοχρόνων, ἑτεροσυλάδων καταβάσεων, οὐδέποτε πρὸ μιᾶς, ὡς

7 Το Ἀντικένωμα δὲν γράφεται καὶ δὲν ἐκτελεῖται: ὑπὸ Ὀλίγον ἑτεροσύλλαβον.

8 Πρὸ μιᾶς καταβάσεως ἑτερόχρονος Πεταστῆ δὲν τίθεται:

Ἐσφαίμενα

Διορθωμένα

9 $\overset{\times}{\underset{\grave{\alpha}}{\alpha}}$
Εκ κα μι ι νου

$\overset{\times}{\underset{\grave{\alpha}}{\alpha}}$
εκ κα μι νου ρυ

10 $\overset{\Delta}{\underset{\grave{\alpha}}{\alpha}}$
α φθα ρ σι ι ι ας εν

$\overset{\Delta}{\underset{\grave{\alpha}}{\alpha}}$
α φθα ρ σι ας εν

11 $\overset{\Delta}{\underset{\grave{\alpha}}{\alpha}}$
η μι α α των Σαβ

$\overset{\Delta}{\underset{\grave{\alpha}}{\alpha}}$
η μι α των Σαβ

η μι α των

12 $\overset{\Delta}{\underset{\grave{\alpha}}{\alpha}}$
τη κε χα ρι

$\overset{\Delta}{\underset{\grave{\alpha}}{\alpha}}$
τη κε χα ρι τω

13 $\overset{\Delta}{\underset{\grave{\alpha}}{\alpha}}$
χαι αι ρε και πα λιν

$\overset{\Delta}{\underset{\grave{\alpha}}{\alpha}}$
χαι αι ρε και πα λιν ε ρω

ε ρω χαι αι ρε

χαι αι ρε

14 $\overset{\Delta}{\underset{\grave{\alpha}}{\alpha}}$
η γαρ δο ξα Κυ ρι ι ου

$\overset{\Delta}{\underset{\grave{\alpha}}{\alpha}}$
η γαρ δο ξα Κυ ρι ι ου

15 $\overset{\pi}{\underset{\grave{\alpha}}{\alpha}}$
χο ο ρευ ε νυ υν και

$\overset{\pi}{\underset{\grave{\alpha}}{\alpha}}$
χο ρευ ε νυ υν και α

α γα αλ λου Σι ων

γαλλου Σιων

16 $\overset{\Gamma}{\underset{\gamma}{\gamma}}$
γερ σει του το ο κου

$\overset{\Gamma}{\underset{\gamma}{\gamma}}$
ε γερ σει του το ο κου

ου σου

ου σου

17 $\overset{\pi}{\underset{\grave{\alpha}}{\alpha}}$
με χρι τερ

$\overset{\pi}{\underset{\grave{\alpha}}{\alpha}}$
με χρι τερ με χρι τερτα των

Ἐσφαλμένα

Διορθωμένα

18 ἦη
 πι ι ι δα κα τε

 χοντες α γα

Δ
 ελ πι δα κα τε χοντες

 α γαλ λο

19 Δ
 η με ρα της βα σι

 λει ει

Δ
 η με ρα της βα σι λει

 ει α

20 Δ
 με ε ε ρα της

 υ πο των Ι ου

π
 με ρα της υ πο των Ι ου

21 κ
 μι αν σου μο ο νε φι

κ
 μι αν σου μο νε φι

18 Διορθωτέον οὕτω διότι ἡ συλλαβὴ α(γαλλώμεθα) δὲν
 τονίζεται ἀλλὰ καὶ ἂν ἐτονίζετο θὰ ἐδέχετο Πιτταστήν ὡς ὅχι
 α γα
 Ψηφιστὸν ὡς
 α γα

19 Ἡ Βαρεία δὲν προτάσσεται πρὸ κκτιούσης ἑτεροσυλλάβου ὡς
 ἀλλὰ ἑμοσυλλάβου
 ρα της ε ε χω

20 Ἡ Πιτταστὴ τοῦ Ἰσοῦ περιττὴ διότι εἶναι ἄτονος ὡς
 τῶν Ι ου
 ἀντὶ δὲ Ὀλίγου καὶ Ψηφιστοῦ εἰς τὸ τίθεται Πιτταστὴ ὡς:
 υ πο των

 υ πο των

Ἐσφαλμένα

Διορθωμένα

22 ^κ _α ^Γ _θ

^Γ _θ

ου και νουρ

23, 24 ^Δ _δ ^δ _κ

^Δ _δ ^δ _κ

ω ων

^π _ρ

^π _ρ

25 ^Δ _δ

^Δ _δ

στα α α

στα α

24 Ἄσκοπος ἡ γραφή τοῦ δευτέρου Ἰσο

μω ω ων

ἡ δὲ κατάβασις τῶν δύο τελευταίων Ἀποστρόφων

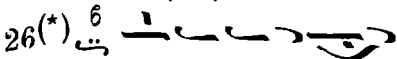
μω ω ων

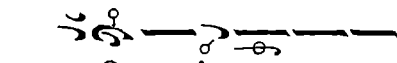
ἀπαιτεῖ Ἰπορροήν ὡς ^Γ ὄχι δύο Ἀποστρόφους

Ἦχος Δεύτερος

Ἐσφαλμένα

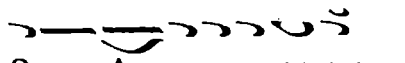
Διορθωμένα

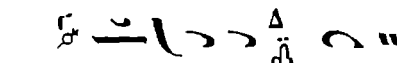
26(*)
την α δι α φθο ο

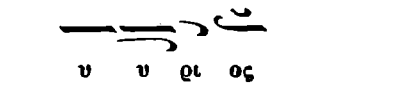

ρωσ θε ον λο ο γον τε

κου ου σαν

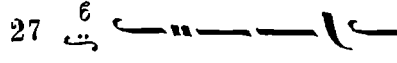

την α δι α φθο ο ο ρως

θε ον λο γο ον τεκου σαν

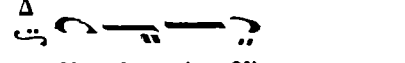

το κον σε Κυ υ

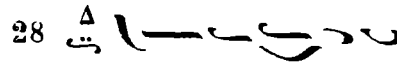

υ υ ρι ος

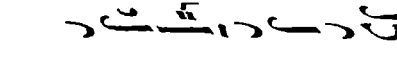

το κονσε Κυ υ ρι ος

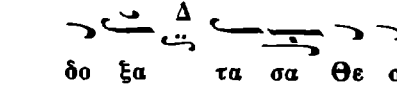
27
ρι ι ι ι ου

ου ου

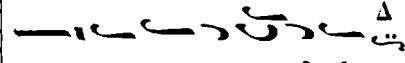

ρι ι ι ου

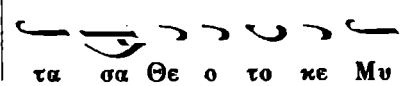
28
Παν τα υ περ εν

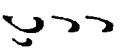
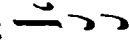
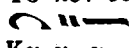
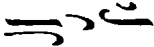

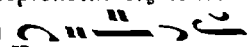

νοι αν παν τα υ περ εν

δο ξα τα σα θε ο

παν τα υ περ εννοι αν

παν τα υ περ εν δο ξα

τα σα θε ο το κε Μυ

26 (*) Ἡ πρὸ δύο συνεχῶν καταβάσεων δίχρονος ἀνάβασις γράφηται διὰ Πεταστῆς ὡς ὄχι δι' Ὀλίγου ὡς
το κον σε Το κον σε
Τὸ Ἀντικένωμα κακῶς ἐτέθη ὑπὸ τὸ Ὀλίγον ὡς:
 Κυ υ υ
υ ρι ος τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται εἰς τόπον Κεντημάτων ὡς:
 Κυ υ υ ρι ος ἢ Κυ υ υ ρι ος

Ἐσφαλμένα

Διορθωμένα

το ο ο κε Μυ στηρια

στη ρι α

29(*) Αχ ραντε πε θε

Α χραντε πε θε

30 ε δει ει ειχ θη

δειχ θη αλ λο τριος

αλ λο τρι ος

31 Ἐναρξίς τοῦ β' ἤχου Θε ο ο ο σ ος Κυ ν ρι ος

Ἐναρξίς τοῦ δ' ἤχου Θε ος Κυ ρι ος

Ἐναρξίς τοῦ πλ. β' Θε ος Κυ ρι ος

Ἐντελεῖς καταλήξεις τοῦ β' Θε ο το κε Πα ρ θε

29 (*) Ἡ ἔντονος συλλαβὴ πρὸ μιᾶς κατιούσης ἰσοχρόνου, διὰ Πενταστῆς γράφεται ὡς :

δχι δι' Ὀλιγου καὶ Ψηφιστοῦ ὡς : α χραν τε ἢ δὲ Βαρεῖτα προτίθεται πρὸ ἰσο-

α χραν τε χρόνου καὶ ὁμοσυλλάβου κατιούσης πρὸ τοῦ ἴσου ὡς :

ἢ πρὸ δύο ὁμοσυλλάβων Ἀποστρόφων ὡς :

ε ε ως

δχι πρὸ ἑτεροσυλλάβων ὡς :

μ ι

πε θε

ν ε υ μ ν ο υ μ ε ν σ ε

νε υ μ ν ο υ μ ε ν σ ε

τοῦ δ' Δ του Κυ ρι ου μα θητρι αι

του Κυ ρι ου μα θητρι αι

τοῦ πλ. β' Δ προς τους κε κρυμμενους Α πο στολους

προς τους κε κρυμμενους Α πο στολους

Τελικαί καταλήξεις τοῦ β' Δ δο ο ο ξα σοι

δο ο ο ξα σοι

τοῦ δ' Δ τοίς εν Α δη πα ρε χων ζω ην και Α να στα σιν

τοίς εν Α δη πα ρε χων ζω ην και Α να στα σιν

τοῦ πλ. β' Δ α νε ε στη ο Κυ ρι ι ο ος

α νε ε στη ο Κυ ρι ι ο ος

Ἐσφαλμέμα

Διορθωμένα

32 (*) Δ δο ο ο ξαν

δο ο ο ξαν

Δ δο ο ο ξαν

δο ο ο ξαν

33 (*) Δ και αι νε το ο

και αι νε το ο

Δ και αι νε το ο ον και

και αι νε το ο ον και

ο ον και

32 (*) Ἐγγοργίων Κεντημάτων, οὔτε προηγεῖται ἀλλ' οὔτε ἔπεται ἔγγοργος χαρακτήρ ὡς:

δο ο ο ο ξαν ἀλλὰ οὕτω:

δο ο ο ο ξαν

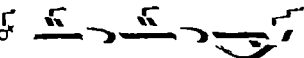

δο ο ο ξαν

δο ο ο ξαν

33 (*) Αἱ ἔγγοργοι συνεχεῖς ὁμοσύλλαβοι καταβάσεις γράφονται μὲ Ἐπυρορὸν ὡς: και αι νε το ο ον και ἔταν ἡ πρώτη Ἀπόστροφος εἶναι ἔγγοργος και ὁμοσύλλαβος μὲ τὴν δευτέραν γράφονται δι' Ἐπυρορῆς ὡς:

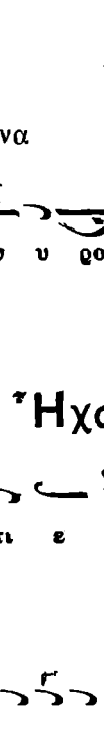

Ἐσφαλμένα

Διορθωμένα

34 (*)
 ι ισχυ υ ρο ο

 ο ος

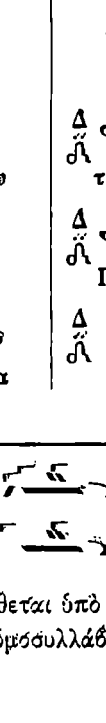
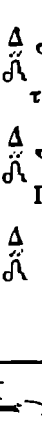

 ι ισχυ υ ρο ο ο ος

Ἦχος Τρίτος

35 (*)
 ο τι ε ποι

 η σε

 ο τι ε ποι η σε

36
 και πα ρε σχε ε τω

 και πα ρε σχε ε τω και

 πα ρε σχε ε τω

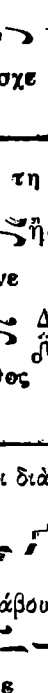
37
 σω τη ρι ι αν του

 την σω τη ρι αν του

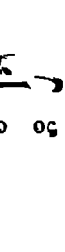
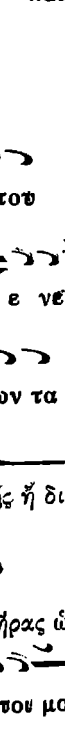
38
 Παρ θε ε νε

 Παρθε ε νε Παρ θε ε νε

39
 Πα α θος ον των τα

 πα α θος ον των τα

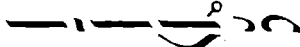
34 (*) Ἡ θέσις αὕτη γράφεται διὰ Πεταστής ἢ διὰ Βαρείας ὡς .

35 (*) Τὸ Ἀντικένωμα δὲν τίθεται ὑπὸ ἑτεροσυλλάβους χαρακτήρας ὡς ἀλλὰ ὑπὸ ὁμοσυλλάβους ὡς ε ε ε ποι μορ

Ἐσφαλμένα

Διορθωμένα

16 $\begin{matrix} \delta \\ \lambda \end{matrix}$
 Θε ο το ο κε α

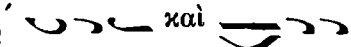
16 $\begin{matrix} \delta \\ \lambda \end{matrix}$
 Θε ο το κε α

17 $\begin{matrix} \Delta \\ \delta \lambda \end{matrix}$
 υ περ ε ε εν δο ξον

17 $\begin{matrix} \Delta \\ \delta \lambda \end{matrix}$
 υ περ εν δο ξον

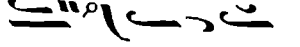
Ἦχος πλ. τοῦ Πρώτου

48 $\begin{matrix} \gamma \gamma' \\ \gamma \gamma' \end{matrix}$
 λο ογον Μη χρο

48 $\begin{matrix} \gamma \gamma' \\ \gamma \gamma' \end{matrix}$
 λο γον Μη χρο νω τον

 ο ο νω τον

49 $\begin{matrix} \kappa \\ \eta \end{matrix}$
 λυ νο ο ο ο μεν

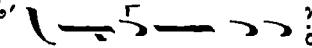
49 $\begin{matrix} \kappa \\ \eta \end{matrix}$
 λυ νο ο ο μεν

50 $\begin{matrix} \kappa \\ \eta \end{matrix}$
 ρι ι ου

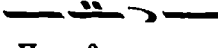
50 $\begin{matrix} \kappa \\ \eta \end{matrix}$
 ρι ι ι ι ι ου

51 $\begin{matrix} \kappa \\ \eta \end{matrix}$
 και ε γει ει ει ραι

51 $\begin{matrix} \kappa \\ \eta \end{matrix}$
 και ε γει ραι τους

52 $\begin{matrix} \zeta \delta' \\ \lambda \end{matrix}$
 να α α ναρχον

52 $\begin{matrix} \zeta \delta' \\ \lambda \end{matrix}$
 να ναρχον Παρ θε νου τε

 Παρ θε νου τε

Ἐσφαλμένα

Διορθωμένα

53 (*) $\overset{\Delta}{\delta\lambda}$ στα σεις
 αυ του ου

$\overset{\Delta}{\delta\lambda}$ στα σεις η αυ του

54 (*) $\overset{\Sigma}{\lambda}$ σου ου ου ου ου ου ου

$\overset{\Delta}{\delta\lambda}$ το κον σου ου ου ου

ἦχος πλ. τοῦ Δευτέρου

55 (*) $\overset{\beta}{\beta}$ θα λασσανθει ω αυ

55 $\overset{\beta}{\beta}$ θα λασσανθει ω αυ του

του προ

προσταγμα τι

56 (*) $\overset{\gamma}{\gamma}$ ευ λογει τε τα

$\overset{\pi}{\pi}$ ευ λογει τε τα ερ

ερ γα Κυ

γα Κυ

53 (*) Ἡ Βαρεια προτίθεται πρὸ δύο ὁμοσυλλάβων χαρακτηρῶν οὐχι πρὸ ἑτεροσυλλάβων ὡς : στα το κτι στην α σαν το
 ἀλλὰ ὡς : α νε ε στη ε νε κρωθησαν

54 (*) Ἴδε ἀριθμ. 33

55 (*) Ἴδε ἀριθμ. 7

56 (*) Ἴδε ἀριθμ. 8. Πρὸ δύο ἢ τριῶν συνεχῶν καταβάσεων ἰσοχρόνων, ἑτεροσυλλάβων προτίθεται Ψηφιστὸν ὡς :

Κυ ρι ε ε ερ γα

Ἐσφαλμένα

Διορθωμένα

57 και χα ραν τω
 κοσμω κυ η σασα σε υ
 μνου ου ου μεν Πα να
 γι ι α Παρθε νε

και χα ραν τω κο ο
 σμων κυ η σι σα σε υ
 μνου μεν Πανα γι ι α Παρ
 θε νε

58 τι ι Κυ ρι ου

τι Κυ ρι ου

59 ε νε κρω θησαν

ε νε κρω θησαν

60 τον Α δην μη πει

τον Α δην μη πειρασθης υπ
 αυτου

ἤχος Βαρύς

61 Μητης φθο παν τε
 χνη μο νι

Μητης φθο παν τε χνη
 μο νι

62 και τοις σοις Αποστολοις κη

και τοις σοις Αποστολοις κη

63 πα ρε χων τω

πα ρε χων τω

Ἐσφαλμένα

Διορθωμένα

64
 ἠ προ το ο ο κου παρ
 65
 τι αν τα πο δω σω

 μεν τω Κυ ρι ω πε

 ρι παν των ων αν τα

ἠ προ το κου παρ

 τι αν τα πο δω σω μεν

 τω Κυ ρι ι ω πε ρι

 παν των

ἦχος πλ. τοῦ Τετάρτου

66
 δι ο σε πασαι
 67 (*)
 χο με νος
 68
 εξ υ ψους κα τη η ηλ

 θες ο ε ευσπλα αγχνος

 τα φην κατε δε ε ξω τρι

 η η η με ε ρον

δι ο σε πασαι

 χο με νος

 εξ υ ψους κα τηλ θες

 ο ο ευ σπλα α γχνος

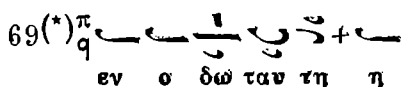
 τα φην κα τε δε ξω τρι ι

 η με ε ρον

67 (*) Τὸ Ὅμαλόν ὑπογράφεται εἰς ὁμοσύλλαβα,
 στι ι κω ως
 εἰς τὰ ἰσόχρονα καὶ ἑτεροσύλλαβα τίθεται ψηφιστὸν ὄχι Ὅμαλόν

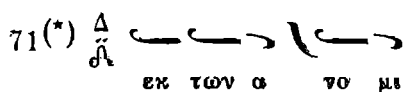
 χο με νος ἴδε ἀριθ 3

Ἐσφαλμένα ἐκ τῶν
τοῦ Ἰωάννου Σακελλαρίδη

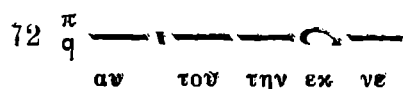
69(*) π
 q π
εν ο δω ταυ τη η

ε πο

70(*) π
 q π
απ ε μου και ουκ εστιν

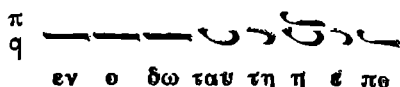
71(*) Δ
 $\delta\lambda$ Δ
εκ των α νο μι

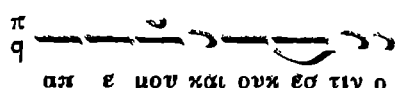

ων η

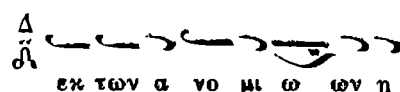
72 π
 q π
αυ του την εκ νε

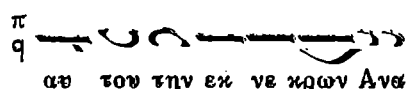

κρων Α να

Διορθωμένα ὑπὸ
Οικονόμου Χαλαλάμπου

π
 q π
εν ο δω ταυ τη η ε πο

π
 q π
απ ε μου και ουκ εστιν ο

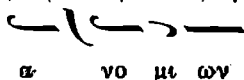
Δ
 $\delta\lambda$ Δ
εκ των α νο μι ω ων η

π
 q π
αυ του την εκ νε κρων Ανα

69 (*) Πρὸ μιᾶς κατιούσης δὲν τίθεται ἔγχρονος ἡ Πεταστή.

70 (*) Δὲν ἐπιτρέπεται ὄχι μόνον εἰς τὴν λαλίαν ὁ παρατονισμὸς τῶν λέξεων, ἀλλ' οὔτε εἰς τὴν μουσικὴν ὡς : καὶ οὐκ εστὶν καὶ οὐκ ἦν, γίνωσκων με, ταπείνωθην, ὑπέρεμε ἐδώρησατό. σπλάγγχισθητι, ἐκαινότομησε, καὶ ἄλλων πολλῶν παραστρατημάτων τῆς μουσικῆς τοῦ Σακελλαρίδη,

71 (*) (Ἴδε ἀριθ, 53) ἡ Βαρεῖα δὲν προτίθεται ἑτεροσυλλάδων ὡς

α νο μι ων

Ἐσφαλμένα Ι. Σ.

Διορθωμένα Ο. Χ.

73 (*) π _q τον σαρκ
 ϵ ϵ κ υ ν ω ς

σι ως

74 π _q σο ο ο ον μου ου προ

ο ο σ

75 π _q ει σα α ακου

ξα α α προς

76 π _q ει σα α κουσο ο ον μου

77 γ _q μι ι α α μα α ε

γ _q
Κυ υ υ υ υ ρι ι

ε ε ε ε ε

π _q τον σαρκ ε κου σι ως

π _q σο ο ο ον μου ου προ ο

ο σ χ ε ς προ σ χ ε ς

π _q ει σα α κου

ξα α προς

π _q ει σα α ακουσο ο ον μου

π _q θυ μι α α μα α ε

π _q
Κυ υ υ υ ρι ι ι

ι ε

73 (*) Τα Κεντήματα οὐδέποτε τίθενται εἰς τὴν θέσιν ρυθμικοῦ ποδός ὡς : ἀλλὰ οὔτε προ κατιόντος χαρακτῆρος εἰ μὴ ἐπὶ τοῦ Ὀλίγου ὡς

Ἐσφαλμένα Ι. Σ.

Διορθωμένα Θ. Χ.

78 π
 ρ ρ
 ε λαι ον δε α μαρ

 τω λου μη λι πα να τω

π
 ρ ρ
 ε λαι ον δε α μαρ τω λου

 μη λι πα να α τω

79 π
 ρ ρ
 ε πο θη σαν ε χο

 ο με ε να α πε τρας

Δ
 ρ ρ
 κα τε πο θη σανε χο με

 να α πε τρας

80(*) π
 ρ ρ
 α πο σκαν δα λων

π
 ρ ρ
 α πο σκαν δα α λων

81 π
 ρ ρ
 ε ως αν πα α ρε ε ελ θω

π
 ρ ρ
 ε ως αν πα ρελ θω

82 Δ
 ρ ρ
 και συ εγνωσ τα σς τρι

 βους μου

π
 ρ ρ
 και συ ε γνωστας τριβους μου

83(*) ρ
 ρ ρ
 α γα θος και φι

π
 ρ ρ
 α γα θος και φι

84(*) π
 ρ ρ
 α γαλ λι α σαντο

π
 ρ ρ
 η γαλ λι α σαν το

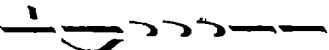
80 (*) Τα άγοργα Κεντήματα εύρισκόμενα μεταξύ δύο Ἰσων δὲν τίθενται ἐπὶ Ὀλίγου ὡς ἀλλὰ μεταξύ τῶν Ἰσων εἰς τὴν σειρὰν ὡς

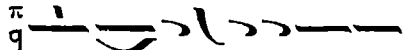
83 (*) Πρὸ δύο ἢ περισσοτέρων συνεχῶν καταβάσεων τίθεται Πεταστή δίχρονος ὄχι Ὀλίγον δίχρονον μετὰ Ψηφιστοῦ

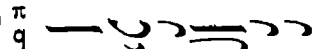
84 (*) Ἡ Βαρεῖα προτίθεται δύο ὁμοσυλλάβων καὶ ἰσοχρόνων Ἀποστρόφων, οὐχι τριῶν

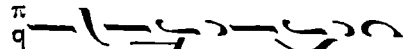
Ἑσφαλμένα Ι. Σ.

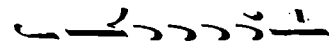
Διορθωμένα Ο. Χ.

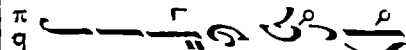
85 $\frac{\pi}{q}$
 ζω ην η μι ιν ε δω
 ρη σα το

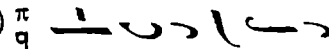
$\frac{\pi}{q}$
 ζω ην η μι ιν τ δω
 ρη σα το

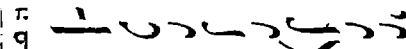
86(*) $\frac{\pi}{q}$
 τα εθνη μετ ευ φρο

$\frac{\pi}{q}$
 τα ε εθνη μετ ευ φρο

87 $\frac{\pi}{q}$
 α νε ε ε ε στη ω
 του θαν μα α τος

$\frac{\pi}{q}$
 α νε ε στη ω του θαν
 μα τος

88(*) $\frac{\pi}{q}$
 βα στα σα σι τον
 κτι στην σου

$\frac{\pi}{q}$
 βα στα σα σα τον κτι στην σου

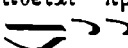
89 $\frac{\pi}{q}$
 εις τα ο ο ρη των
 σω ω ω ω ν

$\frac{\pi}{q}$
 εις τα ο ο ρη των
 σω ω ν

90 $\frac{\gamma}{\delta}$
 Οι κτιρω ω ν κα α α
 θα

$\frac{\gamma}{\delta}$
 οι κτιρω ω ν κα α
 α α θα

86 (*) Ἴδε ἀριθ. 79

88 (*) Ἡ Βαρεια δὲν προτίθεται πρὸ ἑτεροσυλλάβων κατιουσῶν
 ἀλλὰ τὸ Ψιγριστὸν ὡς
 ει πω μεν

Ἐσφαλμένα Ι. Σ.

Διορθωμένα Ο. Χ.

91 Δ
 tre e e e e mw

Δ
 tre e e e e mw

92 π
 εκ τω ωων ου

π
 εκ τω ωων ου

93 π
 πα α σα πνο ο η αινε

π
 πα σα πνο η αι νε

94 γ
 αι νει ει ει τε

γ
 αι νει ει ει τε αι νει τε

95 π
 με ε ε ε νοι οις

π
 ε πη γο ο με ε ε νοις

96 γ
 ε ε ε ε πα α α

γ
 ε ε πα αρσιν

αρ σι ι ι ιν

97(*) π
 σοι οι οι πρε ε ε πει

π
 σοι οι οι πρε ε ε πει

98 π
 α αυ το ο ον

π
 α αυ το ον

99 γ
 και Σω τη η η ηρ τω

γ
 και Σω τηρ τω ων ψυ

ω ω ν ψυ χω ω

χω ω ω ων η η

97 (*) Πεταστή προτίθεται δύο Ἀποστρόφων, ὁμοσυλλάβων ὧν ἡ δευτέρα ἔγγοργος ὡς
 τει ει ει χος
 φιστοῦ ὡς
 ψη

Ἐσφαλμένα Ι. Σ.

Διορθωμένα Ο. Χ.

ω ω ν η η η η η η

η η μ ω ν

τω ω ν ψ υ χ ω ω ω ν η η

η η μ ω ω ω ω ω ν

100 Δ
οἱ υ ψ ι σ τ ο ι ς θ ε ω Γ ε

Δ οἱ υ ψ ι σ τ ο ι ς θ ε ω Γ ε ν ο ι

νο ι τ ο Κυ ρ ι ε

το Κυ ρ ι ε Κυ ρ ι ε

101 Δ
α ρ χ η γ ω ω τ η ς ζ ω

Δ α ρ χ η γ ω τ η ς ζ ω η ς η μ ω ν

η ς η μ ω ν

102 Δ
α συ γ κ ρ ι ι τ ω ς τ ω ν

Δ α συ γ κ ρ ι ι τ ω ς τ ω ν Σε

Σε ρ α φ ει μ

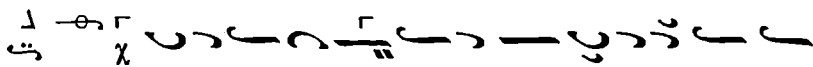
ρα φ ει μ

103 π
q Πα ρ θε νε μ ν η η μ η η σ ο υ

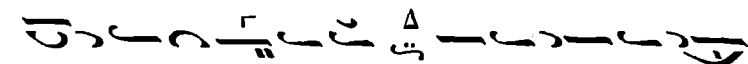
π q Πα ρ θε νε μ ν η η μ η η σ ο υ

Ἦχος Δεύτερος

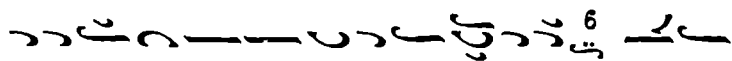
104 Ὁ Ι Σακελλαρίδης μὴ δυνηθεῖς νὰ ὑποτάξῃ εἰς τὸν τετρασσημόν του τὸ «Ὅτε κατήλθες πρὸς τὸν θάνατον» τὸ ἐγκατέλιπε μὲ τὴν παρηγορητικὴν τῆς ἀλώπεκος φράσιν «Ρυθμοειδές=Ὀμφακές εἰσι» τοῦτο ἡμεῖς διαιροῦμεν εἰς διαφόρους ρυθμικοὺς πόδας.

 Ο τε κα τη ηλ θες προς τον θα να τον η ζω
 Ο Ι | Ι Ο | Ι Ο | Ι Ο | Ο Ι
 δίσημος Ίαμβος δίσημος Ίαμβοι δίσημος
 από άρσεως

 η η α θα α να τος το τε τον Α δην ε νε
 Ο Ι Ι | Ο Ι Ο | Ο Ι Ι Ο | Ι Ι Ο |
 τρίσημος Παιωνικός Δίσημοι ανάπαισ.

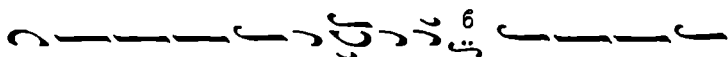
 ε κρωσας τη ασ τρα πη της Θε ο τη τος ο τε
 Ι Ο | Ι Ο Ι Ο | Ι Ι Ο | Ι Ο | Ο Ι
 Ίαμβος δίσ. από άρσ. ανάπαισ. Ίαμβ. τριση

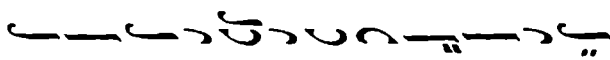
 δε και τους τε θνε ω τας εκ των κα τα χθο νι
 Ι | Ο Ι Ο Ι | Ο Ι Ι | Ο Ι Ο Ι Ο
 μος δίσημοι τρίσημοι δίσημοι

 ων α νε ε στησις πα σαι αι δυ να μεις των
 Ι | Ι Ο Ι Ο | Ο Ι Ο Ι Ο Ι Ο
 Ίαμβοι Δίσημοι

 ε που ρα νι ων ε κραυγαζον ζω ο δο κα
 Ι Ο Ι Ο Ι | Ι Ο Ι Ο | Ο Ι Ο Ι
 δίσημοι Ίαμβοι δίσημοι

 Χρι στε ο Θε ος η μων δο ο ο ξα σοι
 Ι Ο | Ο Ι Ο Ι | Ι Ο | Ο Ι
 δίσημοι Ίαμβ. όρθ.

105 (*)
 Κα τευ θυν θη

κα τευ θυν θη

η η τω η η η προ ο ο

η η η προ ο ο

106
 α μαρ τι ι ι α

α μαρ τι ι α

107
 α νε στη η γαρ

α νε στη η γαρ

108
 μων τη ε γερσει σου

μων τη ε γερ σει σου

109
 και ζω η η ης η

και ζω ης η ξι ω θημεν

110 (*)
 η κα τα α α

η κα τα ρα νε νε ε

ρα νε νεκρωται

κρω ται

111
 εις τον λι ι ι ι ι

εις τον λι ι ι ι

112
 σοι ε πι λαμψει

σοι ε πι λαμ φει

105 (*) Το Ἀντικένωμα δὲν τίθεται εἰς αὐτὴν τὴν θέσιν

διότι δὲν ἐκτελεῖται· ἀλλὰ τὸ Ψηφιστὸν ὡς

110 (*) Ἡ ἀνάμιξις πορείας τοῦ Πλ β' εἰς τὰ τοῦ Δευτέρου δὲν ἐπιτρέπεται ἀλλ' οὔτε Ἀντικένωμα ὑπὸ Ὀλίγον ἑτεροσύλλαβον καὶ οὔτε ὑπερπροπαροξυτονισμὸς εἰς τὸ : γένεκρωτα:

Ἐσφαλμένα Ι. Σ.

113
ει ει πων Χρι

στος ε νε ε στη η

ε εκ νε ε κρων

114
ε κυ υ υ υ

υ υ υ υ λ ε ε ι

σε εν

115
βο ο ο ε με ε

ε ε εν σοι

116
και ε πλησθηχαρας

το στο ο ο ο μα α

ο α αυ τω ω ω ν

117
τον θο ο ρυ υ

υ υ βον

Διορθωμένα Ο. Χ.

ει ει πων Χρι στος

α νε στη η εκ

ε κυ υ υ υ υ υ

λε ο ι ε σεν

βο ο με εν σοι

και ε πλησθη χαρας το

στο ο ε μα α αυ τω ω ν

τον θο ο ρυ υ υ υ βον

Ἐσφαίμενα Ι. Σ.

Διορθωμένα Ο. Χ.

118 δι ο κη ρυ υ
 υ υ ξα α α α τε
 τοις κη η ρυ υ υ υ ξιν

δι ο κη ρυ ξα α τε
 τοις κη η ρυ υ υ ξιν

119(*) εις την Γα λι λαι
 αι αι αι α αν δρα α μει
 ει ει ει ει ν

Γα λι λαι αι αι αι
 α αν δρα α α μειν

Ἦχος Τρίτος

120(*) Κυ ρι ι ι ι ε ε
 κε ε κρα ξα προ ο ος σε

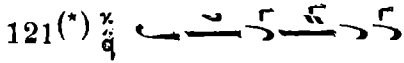
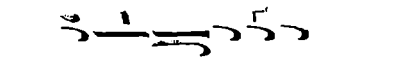
Κυ ρι ι ε ε κε ε
 ε κρα ξα α προ ο ος σε

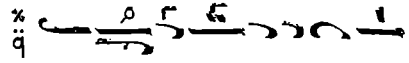

119 (*) Ἐντὶ Πεταστῆς μετὰ Κλάσματος τίθεται τὸ ὀλίγον μετὰ Ψηφιστοῦ ὡς

120 (*) Ὁρθογραφικῶς ἔπρεπε νὰ γραφῆ οὕτω, Κυ ρι ι ι ε ε κε ε ε κρα ξα προ ο ος σε ἄλλ' ὁ Σακελλαρίδης ἐρήμαξεν, ἐσκόρπισεν ὡς ἡ ὄρνις τὰς τροφὰς ὑπὸ τοὺς πόδας τῆς, δὲν ἀφῆκεν οὔτε μουσικοὺς χαρακτῆρας εἰς τὴν θέσιν τοὺς ἄλλ' οὔτε Ἐκκλησιαστικὰς θέσεις.

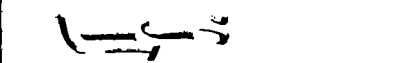
Ἐσφαλμένα Ι. Σ.

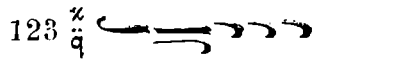
Διορθωμένα Ο. Χ.

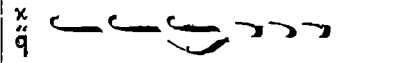
121(*)
 ει σα α α α α

 κου σο ον μου ου ου

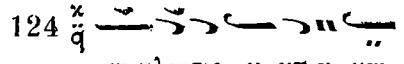

 ει σα α α α α

 ον μου

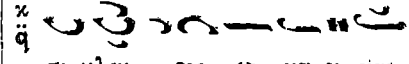
122
 και οη μη συνδυ α σω

 α α σω

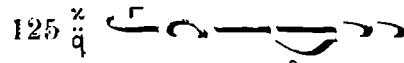
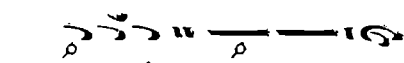

 και ου μη συν δυ

 α α σω

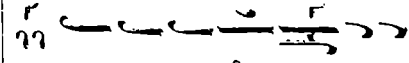
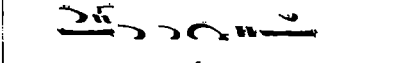
123
 μυ στη ρι ου την

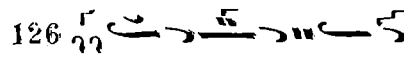

 μυ στη ρι ι ου την

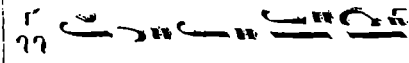

124
 τι κλαιεις ω γυ υ ναι

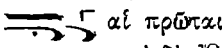
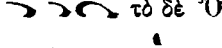
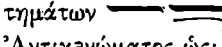
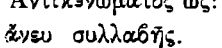

 τι κλαι εις ω γυ υ ναι

125
 το της καρ δι ι ι

 ι ασκλη η ρο ο ον

 το της καρ δι ι ι ι

 α ας σκλη η ρον

126
 α πε ε στε ε ε ε

 ελ λο ο ο ο ον το

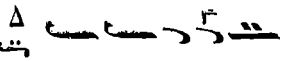

 α πε ε στε ε ε ε λ λο

 ο ο ο ο ο ον το ο

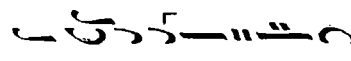
121 (*) Το πρώτον Ὀλίγον απαιτεῖ ἑγχρονον Ἀντικένωμα ὡς αἱ πρώται τρεῖς Ἀπόστροφοι Συνεχές Ἐλαφρὸν ὡς τὸ δὲ Ὀλίγον τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται εἰς τόπον Κεντήματων λόγω συγχύσεως, γράφεται ἀπλοῦν ὄχι μετ' Ἀντικενώματος ὡς: καὶ ἐκτελεῖται ὡς Κεντήματα ἄνευ συλλαβῆς.

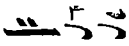
Ἐσφαλμένα Ι. Σ.

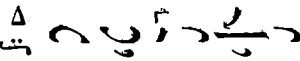
Διορθωμένα Ο. Χ.

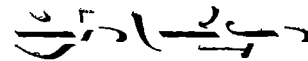
Ἦχος Τέταρτος

127
 η προ ο ο σευ

127
 η προ θ ο σε ευ χη μου

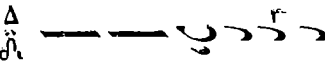

 χη η μου

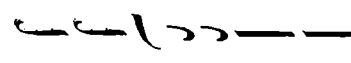
128
 ει σα α κου σον μου

128
 σα α κου σο ον μου

129 και οὔμη συνδυάσω

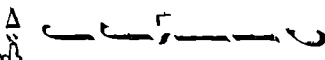
και οὐ μὴ συνδυάσω

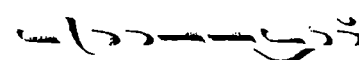
130
 συν ε χο με ε να

130
 συ νε χο ο με να

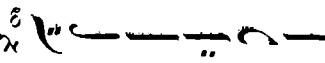

 πε ε ε ε τρας

 πε τρας

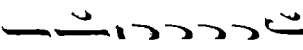
131
 βα σι ι λει ον ε

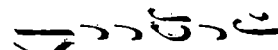
131
 βι σι ι λει ον ε λυσας

 λει σας

132
 το φαι δρον της Α

132
 το φαι δρον της Α να

 να στα σεως κηρυγμα

 στα σεως κηρυγμα

Ἐσφαλμένα Ι. Σ.

Διορθωμένα Ο. Χ.

133 δ
 λ — — — + — — —

δι ου α να στη

— — — — —

σας τον προ ω το πλα

— — — — —

στον ε σω σεν εκ θα

— — — — —

να α του τας ψυ χας η

— — — — —

μω ω ω ω ω ν

$\frac{1}{\rho}$ Δ — — — — —

Κα τε πλα γη Ι ι

— — — — —

ω σηφ

134 π
 ρ — — — — —

αι νει ει ει ει τε

135 Δ
 δ — — — — —

τω Θε ε ω ω ω

136 δ
 λ — — — — —

εκ τει ει ει νας την

137 Δ
 δ — — — — —

και αι αι Α γι ω

— — — — —

πνε ευ μα α τι ι ι ι

133 Τελεία παραμόρφωσις ἤχου, γένους, μέλους, μουσικῆς Ὀρθογρα-
ας ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Ι. Σακελλαρίδη
εἰς τὰ ἀπολυτικά, τοῦ Τετάρτου
ἤχου καὶ εἰς τὰ Καθίσματα «Ἀνα-
βλέψασαι τοῦ τάφου τὴν εἴσαδον»
καὶ «Κατεπλάγη Ἰωσήφ».

Δ — — — — —

Κα τε πλα γη Ι ω σηφ

π
 ρ — — — — —

Αι νει ει ει ει ει τε

Δ
 δ — — — — —

τω Θε ε ω ω

Δ
 δ — — — — —

εκ τει νας την

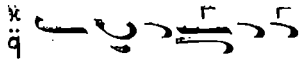
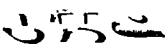
Δ
 δ — — — — —

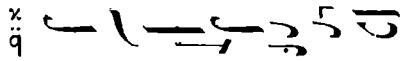
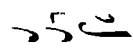
και αι αι Α γι ι ω ω

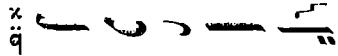
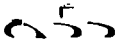
— — — — —

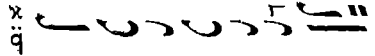
Πνε ευμα α τι

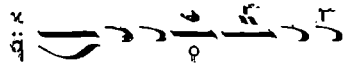

Ἦχος Πλ. τοῦ Πρώτου

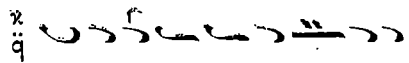
138
 ει σακου ου ου

 σο ον μου

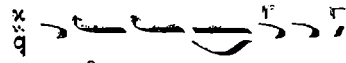
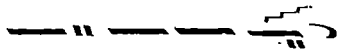
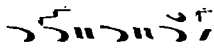
138
 ει σα ακου ου σο

 ο ον μου

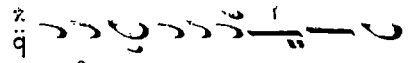

139
 ει σα κου σο ο

 ο ον μου

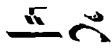
139
 ει σα κου σο ο ον μου

140
 σρο ο σχες τη φω ω ω

 νη

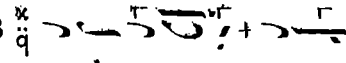
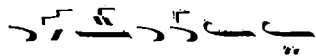
140
 σρο ο σχες τη φω τη η η

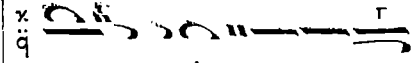
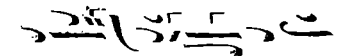
141
 ως θυ μι ι ι α

 μα α α ε ε ε

 νω ω πι ι ο ο

141
 ως θυ μι α α μα α ε νω

 ω ω πι ι ο ο ο ον σου

142
 δι η μας παθο ο

 ον τα

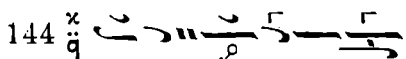

142
 τον δι η μας παθε οντα

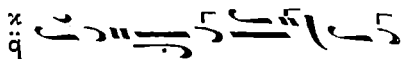

143
 την Α α να α α α

 α α α α στα σιν

143
 τη ην Α ανι α α

 α α στα α α σιν

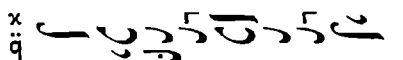
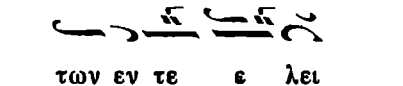
Ἐσφαλμένα I. Σ.

Διορθωμένα O. X.

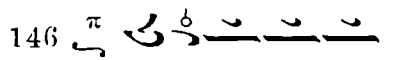
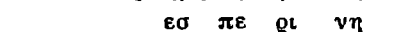
144 και κλε ε ω ω ω ω
 ω ω πα

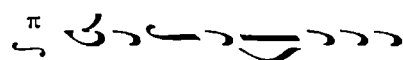
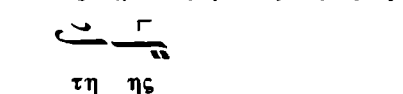
144 και κλε ε ω ω ω ω ω
 πα

145 και μη με τε εχων των
 εν τε λει ει ει

145 και μη με ε τε ε ε χων
 των εν τε ε λει

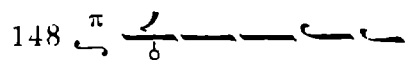
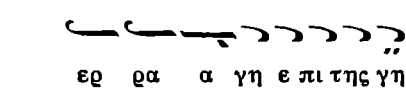
Ἦχος πλ. τοῦ Δευτέρου

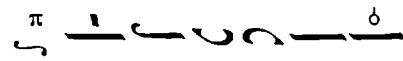
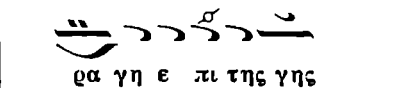
146 προσχες τη φω νη
 εσ πε ρι νη

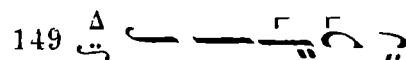

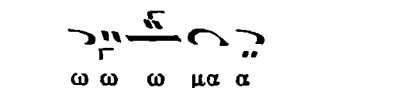
146 προσχες τη φω νη η η η
 τη ης

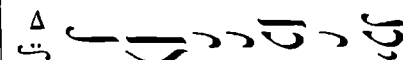
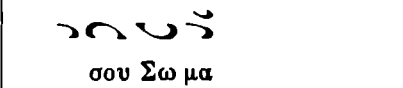
147 και οὔμη συνδυάσω

147 και οὐ μή συνδυάσω

148 ω σει πα χος γης
 ερ ρα α γη ε πι της γης

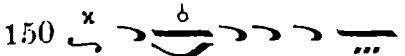
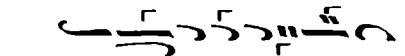
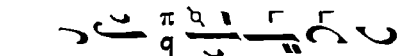
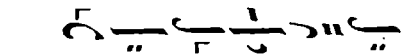
148 ω σει πα χος γης ερ
 ρα γη ε πι της γης

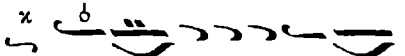
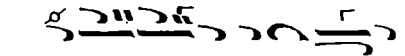

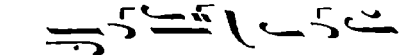
149 ζη του ου ου σα
 το αχραντον σου σω ω
 ω ω ω μα α

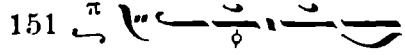
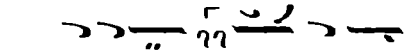
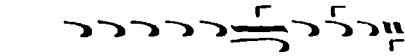
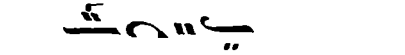
149 ζη του σα το α χραν το
 σου Σω μα

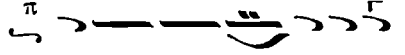

Ἐσφαλμένα Ι. Σ.

Διορθωμένα Ο. Χ.

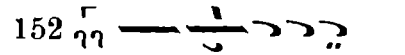
150
 τον τα ραχον αυ των

 τη η η ης ψυ υ υ χη

 η ης δει ει ει ει

 ει ξας τας χει ρα α ας

 τον τα ρα α χον αυ τω

 ω ων τη η ης ψυ υ υ

 χης δει ει ξας τας

 χει ει ει ει ει ρας

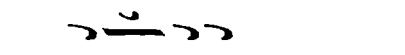
151
 και δει πνον ξε

 ε ε νον η τοι οι

 οι οι οι οι μο ο ο ον ε ε

 εν γη η η

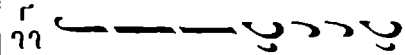

 και δει πνον ξε ε ε ε

 νον ε τοι οι μο ον

 ε ε εν γη

Ἦχος Βαρύς

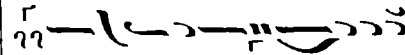
152
 ε γερ σει ει σου

 ε γερσει ει σου

153
 και των θυ ρων κε

 κλει σμε νω ων

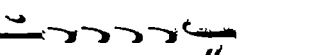

 και των θυ ρων κεκλεισμε

 νω ων

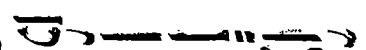

154
 η πα αντω ων Αναστασις

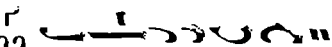

 η πα αν τω ων Αναστασις

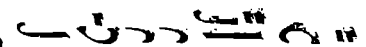

Ἐσφαλμένα Ι. Σ

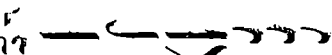

Διορθωμένα Ο. Χ.

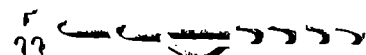

155
 ου τος χα ρα ας

 δρε ψεται δραγματα

155
 ου τος χα ρα ας δρε ε

 ψε ται δραγμα τα

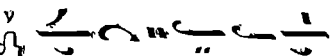
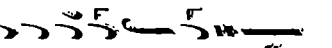
156
 Αι νει τετον Κυ ρι ι

 ον εκ τω ω ω ων ου

 ρα α νων

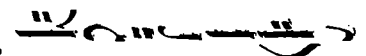
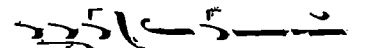
156
 Αι νει τε τον Κυ ρι ι

 ον εκ τω ω ω ων ου

 ρα α νων

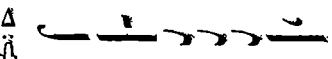

157
 η Α να στα σε ις

 δι α τους πε σο ον τας

157
 η Α να στασι ις δι

 α τους πε σο ον τας

Ἦχος πλ. τοῦ Τετάρτου

158
 Κυ ρι ι ε Ε κε κρα

 κρα α ξα α προ ο ος σε

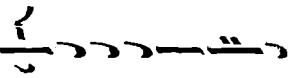
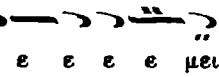
158
 Κυ ρι ι ε Ε κε κρα

 α ξα α προ ο ος σε

159
 και ου μη συνδυ α

 σω με τα των εκλεκτων αυτων

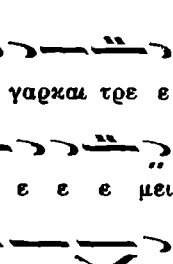
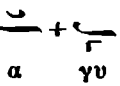

159
 και ου μη συν δυ

 α α σω με τα των ε

 κλε κτων αυ των

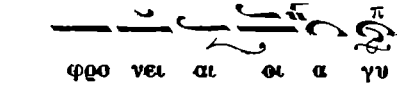
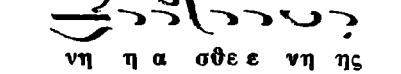
Ἐσφαλμένα Ι. Σ.

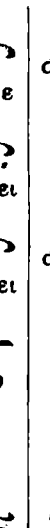
Διορθωμένα Ο. Χ.

160
 φριτ τει ει γαρ και τρε ε

 ε ε ε ε ε ε ε μει

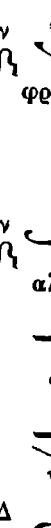
 φριττει ει γαρ και τρε ε ε μει

162
 αλ λε τι προσγει

 α φρο νει οι α γυ

 νη η α σθενης

 αλλ ε τι προσγει ει α

 φρο νει αι αι α γυ

 νη η α σθεε νη ης

163
 Ι η σου ουΧρι ι στε

 Ι η σου Χρι στε

164
 ο Θε ος των πα τε

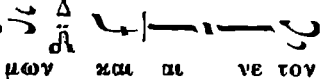
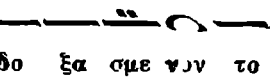
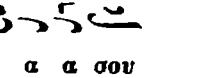
 ρων η μων και αι νε

 τον και δε δο ξα

 σμε ε ε ε νον το ο νο

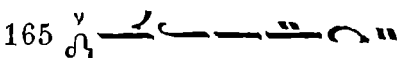
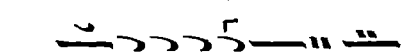

 μα α σου εις τους αι ω

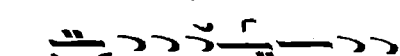
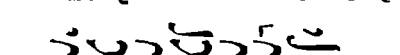
 ω νας Αμην

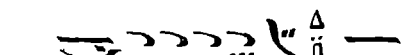

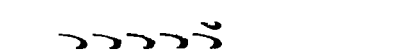

 ο Θε ος των πα τερων

 η μων και αι νε τον

 και δε δε δο ξα σμε νον το

 ο νο μα α α σου

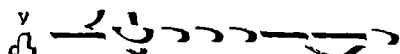
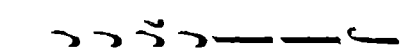

Ἐσφαλμένα Ι. Σ.

Διορθωμένα Ο. Χ.

165
 Ευ λο γη τος ει ει

 Κυ ρι ι ε ε ε ε ε

 ε ε ε ε ε ε ε ε

 ευ λο γη τος ει ει

 Κυ ρι ι ε ε ε ε ε

 ε δι δα ξο ο ο ν με

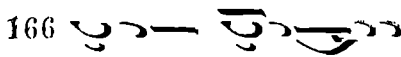

166
 Πα ρα α α τει πα

 ρα α τει ει νον το

 ε λε ο ος σου τοις γι

 νωσκουσι ι σε

 πα ρα τει ει νον το ε λε

 ο ος σου τοις γι νω σκου

 σι ι σε

Διορθώσεις Μουσικῶν χαρακτήρων μὴ ὀρθῶς γεγραμμένων, ἐκ τοῦ Ἀναστασιματαρίου τοῦ μ. Στυλ. Χουρμουζίου.

Ἄνορθογραφία Σ. Χ.

Ὄρθογραφία Ο. Χ.

166
 Σε γαρ Μη σε γαρ ε ε φρι

 βων σοι λω τι σται

 σε ε γαρ Μη σε ε

 γαρ ε ε φρι

 βο ο ων σοι λω τι σται

Ἐσφαλμένα Σ. Χ.

Διορθωμένα Ο. Χ.

Ἡ δίχρονος Πεταστή δὲν γράφεται πρὸ μιᾶς καταβάσεως ἀλλὰ πρὸ δύο ἢ τριῶν συνεχῶν πρὸ μιᾶς καταβάσεως ἑτεροσυλλάβου γράφεται ὄχι δίχρονος ἢ Πεταστή ἄντι δίχρονου Πεταστής γράφεται Ὅμαλόν ὡς :

168
 Left: κε ε ταις
 Right: κε ε ταις

Πρὸ μιᾶς ὁμοσυλλάβου καταβάσεως τίθεται Βαρεία ὄχι Ψηφιστόν.

169
 Left: γι ω πνευ
 Right: γι ω Πνευ
 Bottom:
 Left: ος α χρο
 Right: ος α χρο ο

Πρὸ μιᾶς ἑτεροσυλλάβου ἰσοχρόνου καταβάσεως τίθεται Πεταστή ὄχι Ψηφιστόν ὡς:
 Left: κε κρα ξα προς
 Right: κε κρα ξα προς

170
 Left: μι αν μου
 Right: μι αν μου
 Right:
 Left: λα οι και α
 Right: λα οι και α

ὡς τὸ Ψηφιστόν εἶναι ἄχρηστον ὡς:
 Left: Α γι ος
 Right: Α γι ος

Left: ος κο σμω γε γο νε
 Right: ος κο σμω γε γο νε

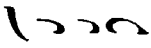
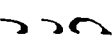
171
 Left: ρου με νος
 Right: ρου με νος
 Right:
 Left: Αγ γε λος
 Right: Αγ γε λος

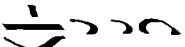
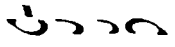
λίγον δίχρονον πρὸ Ἀποστρόφου ὡς
 Left: κω ως
 Right: κω ως

λαβον ἴσον ὡς
 Left: ο ο τι
 Right: ο ο ος

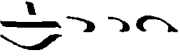
Ἐσφαλμένα Σ. Χ.

Διορθωμένα Ο. Χ.

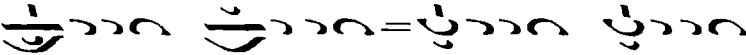
172
ος και ος και

173		
	νε ε στης	νε ε στης
	κρω ων τον	κρω ων τον
	μει εις τον	μει εις τον

Εἰς τὰ ὁμοσύλλαβα ἀντὶ Ψηφιστοῦ τίθεται Πεταστή.

174
μη κλαι ε τε πε παυ ται μη κλαι ε τε

πε παυ ται

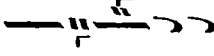
Εἰς τὰ ἑτεροσύλλα, ἰσόχρονα, τίθεται τὸ Ψηφιστόν.

183
τρω σω παρ τρω σα τω τρωσα τω τρωσα παρ

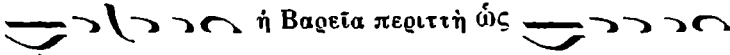
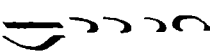
Εἰς τὰ ἑτερόχρονα καὶ ἑτεροσύλλαβα τίθεται ἡ Πεταστή,

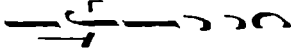
184
τα α δη λα τα α α δη λα

Τὸ Ψηφιστόν οὐδέποτε τίθεται πρὸ μιᾶς Ἀποστρόφου εἴτε δίχρονον οὔτε ἰσόχρονον.

185 τὸ ὁμοσύλλαβον τῶν δύο Ἀποστρόφων
πε ε ε στη η

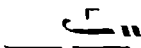
ἀπαιτεῖ Βαρεῖαν ὡς:
πε ε ε στη η

186 ἡ Βαρεῖα περιττὴ ὡς
Α α γι ον Α α γι ον
ε ε παρ σις ε ε παρ σις

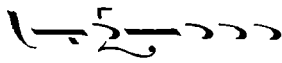
187
τι ι ι σου ο τι ι ι σου ο

Ἐσφαλμένα Σ. Χ.

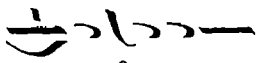
Διορθωμένα Ο. Χ.

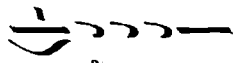
Τὸ Ὀλίγον δὲν δέχεται Ψηφιστὸν, διότι ἐτέθη εἰς τὸν το-
πον Κεντημάτων ὡς:

188
νη η η σω ω μεν

νη η η σω ω μεν

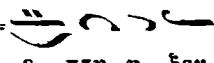
189 Ἀντὶ Πεταστής τὸ Ψηφιστὸν
με ε γα με ε γα

190
νω ω δουςκραυγης

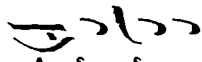

νω ωδουςκραυγης

Ἡ Βαρεία περιττὴ διότι αἱ δύο ἀποστροφοὶ εἶναι ἑτεροσύλ.

191 ὀρθοτέρα ἢ θέσις μετὰ ψηφιστοῦ διό-
ε πτη η ξεν

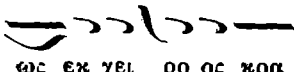
τι ἡ συλλαβὴ πτη, εἶναι ἄτονος, ὡς
ε πτη η ξεν

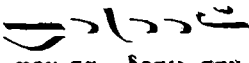
192
Α δη δε ε

Α δη δε ε

Ἀπαιτεῖται Βαρεία εἰς τὸ ἔντινον δε, ὁμοσύλλαβον τῶν
δύο Ἀποστροφῶν ὡς:

ως εκ χειρο ος κρα

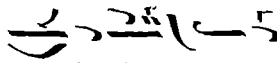

ως εκ χει ρο ος κρα

193
φεν τα δοτω σαν

φεντα δο τωσαν

Ἡ Βαρεία ἀχρηστος εἰς τὰ ἑτεροσύλλαβα

194
δι δα ξο ο ον

δι δα ξο ο ον

Ἀντὶ Πεταστής ἀπαιτεῖται Ψηφιστὸν διὰ τὸ ισόχρονον
τῶν δύο Ἀποστροφῶν, ὡς ἐξῆς:

Ἐσφαλμένα Σ. Χ.

Διορθωμένα Ο. Χ.

— η μα ς εκ σκο ο

η μα ς εκ σκο ο

— η μα ς εκ σκο ο

η μα ς εκ σκο ο

ρα σ χ ου το

ρα σ χ ου το

ρα σ χ ου το

ρα σ χ ου το

ἡ Πεταστή δὲν γράφεται πρὸ δύο ἰσοχρόνων καταβάσεων ἀλλὰ πρὸ μιᾶς· πρὸ δύο ἰσοχρόνων γράφεται τὸ Ψηφιστὸν· πρὸ δύο δὲ ἰσοχρόνων καταβάσεων γράφεται δίχρονος

ἡ Πεταστή ὡς:

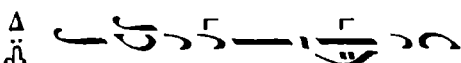
195 η μα ς εκ σκο ο

η μα ς εκ σκο ο

η μα ς εκ σκο ο

η μα ς εκ σκο ο

ἀπαιτεῖται Βαρεῖα διὰ τὸ ὁμοσύλλαβον καὶ ὄχι Πεταστή

196 εἰς τὴν θέσιν αὐτὴν
ο Πε τρο ος ε ε δ ρ α

ἡ Πεταστή δὲν ἐκτελεῖται διότι εἶναι ἐτεροσύλλαβος μετὰ τὴν Ἀπόστροφον ἀλλὰ οὕτω:

ο Πε ε ε τρο ος ε ε δ ρ α α α με

Μουσικαὶ Κρίσεις

Ἡ Κλίμαξ τῆς Μουσικῆς τοῦ ἀοιδίου Χρυσάνθου ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τῆς ἐν χρήσει Β. Μουσικῆς τῆς σήμερον, καὶ αὐτὴν ἔχω πρὸ ὀφθαλμῶν μου ὡς:

$$108 \quad \frac{96}{108} \quad \frac{88}{108} \quad \frac{81}{108} \quad \frac{72}{108} \quad \frac{66}{108} \quad \frac{60}{108} \quad \frac{54}{108} =$$

$$1 \quad \Delta \quad \frac{8}{9} \quad \eta \quad \frac{22}{27} \quad \zeta \quad \frac{3}{4} \quad \nu \quad \frac{2}{3} \quad \pi \quad \frac{11}{18} \quad \theta \quad \frac{9}{16} \quad \rho \quad \frac{1}{2} \quad \delta$$

Ἐχω τὸ Ἐπι τρίτον $\frac{1}{4}$ τῆς χορδῆς ὡς θεμέλιον τοῦ μουσικοῦ οἰκοδομήματος, τὸ ὁποῖον πληρῶ δι' ἑνὸς Ἐπογδόου καὶ δύο Ἐπιενδεκάτων κατὰ συνέχειαν, ὡς ἐξῆς: Τὸ πρῶτον διάστημα τόνου $\frac{\Delta}{\delta} - \eta$ εἶναι Ἐπόγδοον (§ 86) τὸ δεύτερον διάστημα $\eta - \zeta$ εἶναι τόνος Ἐλάσσων Ἐπιενδέκατος καὶ τὸ τρίτον $\zeta - \nu$ εἶνε ὁμοίως τόνος Ἐλάσσων, Ἐπιενδέκατος

ἀλλὰ κολοβός. Κολοβός λέγομεν διότι ὁ Ἐπιενδέκατος οὗτος, ὑπερβαίνει τὰ ὅρια τοῦ Ἐπι τρίτου ($\frac{1}{4}$) τῆς ὅλης χορδῆς $\frac{\delta}{\Delta} - \nu$ ἐπὶ τοῦ ὁποίου εὐρίσκεται ἀκριβῶς ὁ φθόγγος ν καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐφ' ἑκατέρωθεν τῶν μερῶν τῆς χορδῆς ηγεῖται ἡ Διαπέντε συμφωνία, χάριν τῆς ὁποίας κολοβοῦται τὸ διάστημα $\zeta - \nu$ κατὰ $\frac{1}{108}$ (καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλως γενέσθαι).

Ἐν τούτοις καίτοι κολοβὸν τὸ διάστημα $\zeta - \nu$ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ὀνομασθῇ ἄλλως εἰμὴ Ἐλάσσων τόνος, ἢ Ἐπιενδέκατος, διότι καὶ οἱ ἐξ Ἐπόγδοοι ἐνῶ ὑπερβαίνουν τὸ $\frac{1}{2}$ τῆς χορδῆς εἶναι ὅμως ὅλοι Ἐπόγδοοι καίτοι κολοβοῦνται ὁμοίως συμβαίνει καὶ εἰς τὰ ἐπί τριτα Τετράχορδα. (§ 87 Σημ.)

Σημ. Ἐπὶ τοῦ Ἐπι τρίτου τῆς χορδῆς ἐσκόνησαν ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου Κωνσταντινουπόλεως, τοῦ 1881, ἡ ὁποία ἐνῶ καθώρισε χορδὴν ἐκ τμημάτων 1,000 μήκους, καὶ ὄφειλε νὰ θέσῃ τὸν Νη— $\frac{\nu}{\delta}$ ἐπὶ τοῦ πρώτου Ἐπι τρίτου τῆς χορδῆς $\frac{1}{4}$ ($\frac{250}{1000}$) αὐτῆς, τὸν ἔθεσε ἐπὶ τοῦ $\frac{256}{1000} = (\frac{32}{125})$ καὶ ἔνεκα τούτου ἐπελαγοδρόμησεν, ἡστόχησε

τοῦ σκοποῦ τῆς, διότι παρέλυσεν ὅλας τὰς συμφωνίας αἱ ὅποιαι παράγονται ἐκ τῆς διαιρέσεως τῆς χορδῆς εἰς ἴσας μοίρας' ὡς $\frac{1}{9}$ διὰ τὸν Ἐπόγδοον, $\frac{1}{4}$ διὰ τὸν Ἐπίτριτον, $\frac{1}{3}$ διὰ τὴν Διαπασῶν, $\frac{1}{3}$ διὰ τὴν Διαπέντε, $\frac{2}{9}$ διὰ τὴν Διαπασῶν τῆς Διαπέντε, $\frac{3}{4}$ διὰ τὴν Δισδιαπασῶν. Καὶ τούτου ἕνεκα, κατὰ τὴν τοποθέτησιν τῶν φθόγγων ἀπέτυχε, διότι εὗρεν ὅτι τὸ διάστημα τοῦ τόνου (Ἐπογδόου) $\frac{1}{\delta_1} = \frac{\pi}{9}$ ἦτο χαμηλὸν καὶ ἐδέησε νὰ τὸν ὑψώσῃ διὰ τῆς προσλήψεως καὶ ἑτέρων τμημάτων· ἀλλ' εὗρέθη ὁ Βου, χαμηλὸς, διότι τὸ ἐπὶ χορδῆς διάστημα αὐτοῦ, προσετέθη εἰς τὸ τοῦ Πα, καὶ ἕνεκα τούτου πολλαὶ συνεδριάσεις καὶ δοκιμαὶ ἔγειναν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὴν τοποθέτησιν τοῦ Βου— $\frac{1}{\chi}$ ἀλλὰ καὶ πάλιν εὗρέθη χαμηλὸς ὁ τόνος Γα, ὁ Δι, διὰ τὰ ὅποια ἐξωθεύθη χρόνος ἄσκοπος καὶ χρῆμα ἀνωφελῶς διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ περιφήμου Ἰωακείμου «Ψαλτηρίου».

Ἐκ τῆς κριτικῆς ἡμῶν δημοσιεύσεως εἰς «Ἠλίφον»
 9)2)1939 διὰ τὸ «Ἡ Παρθένος σήμερον».

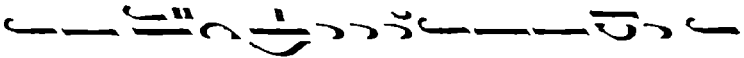
Τὸ Αὐτόμελον «Ἡ Παρθένος σήμερον» εἰς τινὰ μουσικὰ βιβλία ἀπεντιᾶται, ἦχος τρίτος Γα, παρὰ τὸν ὅποιον ὑπάρχει Ἐλαφρὸν, ὡς: Γα \curvearrowright εἰς ἄλλα δὲ, ἦχος πλ. Δ' Τρίφωνος' καὶ ὁμοῦς ὅτε εἰς Τρίτον ἦχον ψάλλεται τούτο, ὅτε εἰς πλ. τοῦ Δ' Τρίφωνον, διότι:

Ὁ πλ δ' ἐπὶ τῆς χορδῆς ἔχει βάσιν τοῦ τὸ Ἐπίτριτον $\frac{1}{4}$ τῆς χορδῆς, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὁ φθόγγος Νη— $\frac{1}{\delta_2}$ διάτονος τόνος Τετραχόρδου τῶν Ὑπατῶν, ἐξ αὐτοῦ βαδίζει ἐλευθέρως πρὸς τὴν Νήτην κατὰ τὸ Διαπασῶν σύστημα καὶ Δισδιαπασῶν καὶ σπανίως πρὸς τὴν Ὑπάτην.

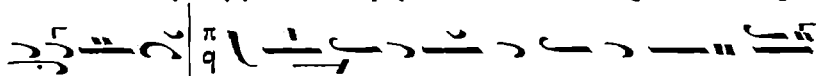
Προκειμένου ὁμοῦς περὶ σχηματισμοῦ Τριφωνίας τοῦ πλ' δ' ὑψώνει τὴν βάσιν τοῦ Νη— $\frac{1}{\delta_2}$ κατὰ Τετραχόρδον ἐπὶ τοῦ Γα Διατόνου τόνου τῶν Μέσων, καὶ ἐπ' αὐτοῦ σχηματίζει τὸ μέλος τῆς Τριφωνίας κινούμενος κατὰ συναφὴν ἐξ ἴσου ἐπὶ τῶν δύο Μέσων Τετραχόρδων, τόσον ἐπὶ τὸ ὀξὺ, ὅσον καὶ ἐπὶ τὸ βαρὺ με βάσιν καὶ κέντρον τὸν Γα, = $\frac{\Gamma}{\gamma_2}$ μεταβλη-

θέντα διὰ τῆς φθορᾶς ω εἰς $\Gamma\alpha = \overset{\gamma}{\delta\lambda} (\overset{\gamma}{\delta\lambda})$

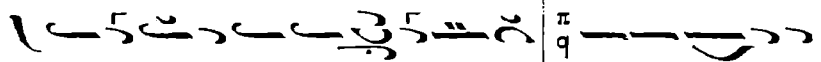
Τὸ «Ἡ Παρθένος σήμερον» ἔχει βάσιν τὸν $\text{N}\eta = \overset{\gamma}{\delta\lambda}$ τοῦ Πλ. δ' τοῦ Διαπασῶν συστήματος, οὐχὶ τοῦ Τριφώνου· ἐκ τοῦ $\overset{\gamma}{\delta\lambda}$ βαδίζει μόνον ἐπὶ τὸ ὄξυ κατὰ διάζευξιν, οὐχὶ κατὰ συναφήν ὡς ὁ Τρίφωνος πλ. δ' οὐδὲ ὡς ὁ Τρίτος ἦχος, καὶ δὲν κατέρχεται οὐδὲ ἓνα τόνον κάτω τοῦ $\overset{\gamma}{\delta\lambda}$ ὡς συμβαίνει εἰς τὰς Τριφωνίας, ὡς: Ἦχος πλ. δ' $\overset{\gamma}{\delta\lambda}$

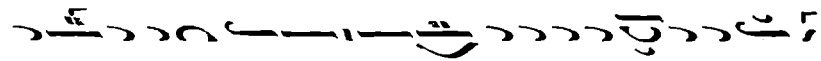
Ἡ Παρ θε νος ση η μερον τον υ περ ου σι ον
και η γη το σπη η λαι ον τω α προ σι τω προσ

τι ι ι κτει | Α αγ γε λοι με τα ποι με ε ε
α α α γει Μα α γοι δε με τα α στε ε ε

ε ε νων δο ξο λο γου ου ου σι | δι η μας γαρ ε
ε ε ρος ο δοι πο ρου ου ου σι

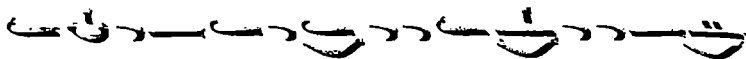
γεν νη η θη παι δι ον νε ον ο προαι ω νων Θε ο ο

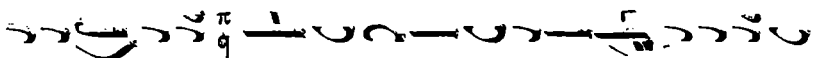
ο ο ο ο ος

Γυμνάσματα τῶν διαφόρων τρόπων καθ' οὓς ψάλλεται
ἕκαστος τῶν ὀκτώ ἤχων

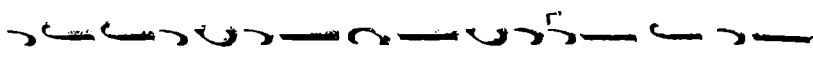
Σύντομον Εἰρημολογικὸν μέλος, Ἦχος Α' Πα

Σο φι α Λο γος και δυ να μις Υι ος ων του Πα τρος

το α παν γασμα Χρι στος ο Θε ος Δυ να α μεις λαθων ο

σας υ περ κο σμι ονς ο σας εν γη η η και εν αν θρω

τι ι σας, α νε κτη σα το η μας, ο τι δε δο σ ξα α σται

Ἄρχον Εἰρημολογικὸν μέλος π
9

Φλο ο ο ο γα δρο σι ζου σαν ο ο σι ι ι

ου ος δυ σ σε ε ε βει ει εις δε ε κα α

τα φλε ε ε γου ου σταν Αγ γε ε λος

Θε ε ου ου ου ου ο ο ο παν σθε ε νης ε δει

ει ξε ε παι αι σι ζω αρ χι κη η η η η πη

η η η η γην ειρ γα α σα το ο ο σ ο την

Θε ο ο ο το ο κων φθο ραν θα να α α α του ου

ου ου και ζω ω ην βλυ στα α α νου ου σα αν

τοι οισ με ε ελ που ου σι ι το ον Δη μι

ου ουργον μο ο νο ο ον ο ον υ υ μνου με ε ε εν

οι οι λε λυ υ τρω ω με ε ε νοι οι

και αι υ πε, υ υ ψου ου ου με ε ε εν ει

εις πα αν τα; του ου ου; αι ω ω ω ω να α

α ας

Σύντομον Στιχηραρικόν μέλος, π
9

Το φι λο τα ραχεν γε νε; των Ι ου δαι ων ε νω

τι σα α σθε που ει σιν οι Πι λα α τω προ ο σε ελ

θο ον τε; ει πω σιν οι φι λα α ασ σο ο ον τε ες

στρα τι ω ω ω ω ται που ει σιν αι σφρα γι δε; του

μνη μα α το; που με τε τε ε θη ο τα α φει; που ε

πρα θη η ο α α α πρ α α το; πω;

ε σου λη η θη ο ο θη σα αυ ρος τι συ κο φαν τει

τε την ε γερσιν του Στα αυ ρω ω θε εν τος πα ρα α

α νο ο ο μοι οι Ι ου δαι αι αι οι α νε

στη ο εν νε κροι; ε λευ θε ε ρος και πα ρε χει ει

τω ω κο ο σμω το με γαι ε ε ε ε λε ε ε ε ος

Ἄργον Στιχηραρικὸν μέλος Ἦχος ♭ Κε

συ ει ει ει ει ει ει ει ει ει ει ει ει ει

ε ε ει ει ει ει ει ει ει ει ει ει ει ει ο ο

Ποι οι μη η η η η η η η η η η η η η η η η η

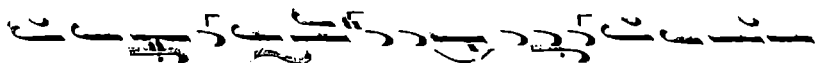

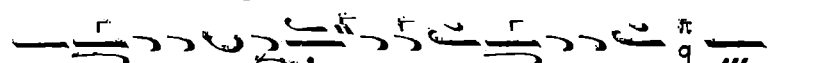
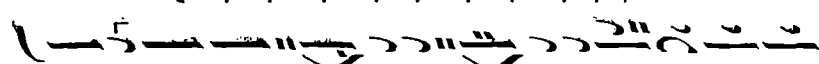
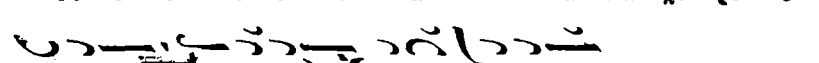
η ην ο ο ο ο ο ο ο κα α α α α α ηα

α α α λος ο ο δου ου ου ου ου ου ου ου ου

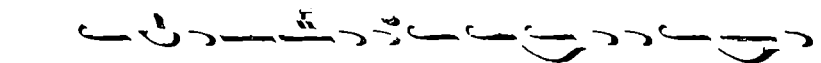
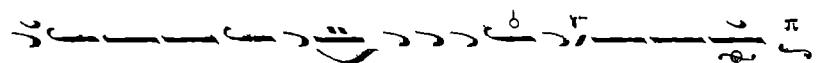
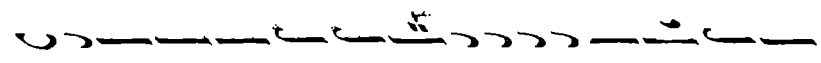

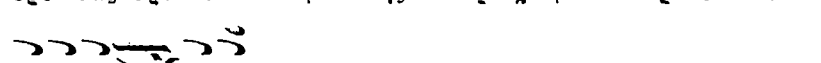
ου ου ους σε ε ε α α α α σε α αυ το ο ηο

ο ο ο ο ο ο ον Γρη η η η η η γο ο ο

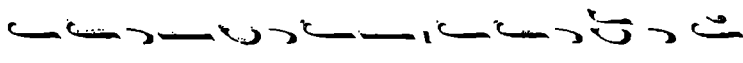
ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο ρι ι ι ι ι ι ι

 η ι Γρηγορι ε ως ο ο δι ι ι ι δα α

 α α α α σκα α ο δι δα α σκα α λος Χρι στο ο

 ο ο ο ο ος υ υ υ υ υ υ υ υ πε ε ε

 ε ε ε ε ρ η η η η η η η η μων και

 συ υ υ υ υ υν Πα α α α α α αυ λω χο ρε ε

 ε ε ε ε ε ε ε υ ει ει ει ει

Σύντομον Ειρημολογικόν μέλος Ἡχια β' Πα

 Κα θει λε δυ να στας σι αυ ρω θεις ως παντο δυ να

 μος και την κα τω κει με νηεν τη του α δου φρου ρα

 φυ σιν των αν θρω πων υ ψω α σας τω πατρι κω ε νι

 θρου σας θρο ο νω μεθ ης σε ερ χο μενον προ σκυ νουν

 τες μεγα λυ νομεν

Ἄλλον σύντομον μέλος τοῦ β' ἡχοῦ Δ

 παν τα υ περ εν νοι αν παν τα υ περ εν δο ξα

τα σα Θε ο το κε μυ στη ρι α τη α γνει α εσφρα
γι σμε ε νη και παρ θε νι α φυ λατ το με ε νη
Μη τηρ ε γνω σθης α ψευ δης Θε ον τε κου σα α
λη θι νον αυ τον ι κε τευ ε σω θη ναι τας ψυ χας
η μω ω ων

Ἄργον Εἰρημολογικὸν μέλος τοῦ β' ἤχου Πά

Ε ε με ε γα λυ υ να ας Χρι ι ι στε
την τε κου ου οο ου σα α αν σε ε Θε ε ο το
ο ο κον α φη η ης ο ο πλα α α α στη
ης η η η μων ο μοι ο πα θε ες πε ε ρι ι
ι ε ε ε θου σω ω ω μα το των η με
τε ε ε ε ρων λυ τη ρι ι ο ο ν α αμ πλα
α κη μα α α των τα α α α αυ τη ην με

γα λυ νο ον τε ες πα ασαι γε νε αι αι σε ε μα α

κα ρι ζο ο με εν

Σύντομον Στιχηραρικόν μέλος τοῦ β' ἤχου Δ

Πα ρη η ηλ θεν η η σκι ι ι α α α του

νο ο μου τη ης χα ρι ι ι το ο ος ε ελ θου ου ου

σης ως γαρ η βα α α τος ου ουκ ε ε και αι

ε ε ε ε το κα τα φλε ε ε ε γο ο

με ε ε νη ου τω παρ θε ε νος ε ε ε ε τε

ε ε κες και αι Πα α α αρ θε νος ε ε ε μει

ει ει νας αν τι στυ υ υ λου πυ υ ρο ο ο ο ος

δι και ο συ υ υ υ νη η ης α νε ε ε ε τει

λεν η η η λι ι ι ος αν τι ι ι Μω υ υ

υ σε ε ε ως Χρι ι στος η Σω τη ρι ι ι α των ψυ

υ χω ω ων η η η η μω ω ω ων

Ἄργον Στιχηραρικὸν μέλος τοῦ β' ἤχου Δ

Ω πο ο ο θ ο ο ο ο ο ο ο σ ο ο σων

α α α γα θω ω ω ω ω ω ω ω ω ω ων

ο ο ο ο α α α α θλι σ α α θλι ο ο ο

ο ο ο ο ος ε μα αθ το ο ο ο ο ο ο

ο ο ον ε ε ε ε στε ε ε ε ε ε ε ε ε

ρη η ε μα θ το ον ε στε ε ε στε ρη σα ω ποι οι οι οι

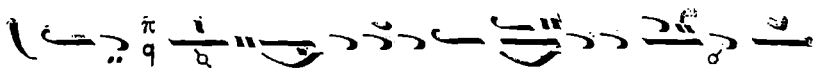
οι οι οι οι οι οι ασ Βα α α σι λει ει ει ει

ει ει ει ει ει ει ει α ας ε ξε ε ε πε ε ε

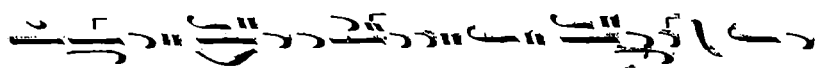
ε ε ε ε ξε ε ε ε σα ο τα λαι αι αι αι αι

αι αι πω ω ω ω ρο ο ο ος ε γω ω τσ ο ον πλου

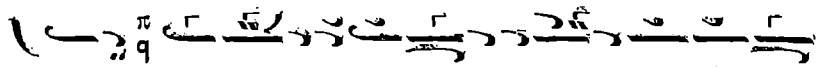
ου ου ου ου ου το ο ο ο ον η να α α α λω ω

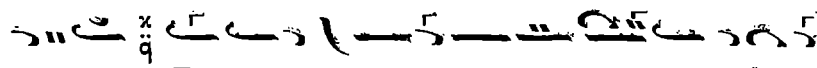
 στοι οι πα αν α αρσεν το την μη τρα αν δι ι α

 νοι οι οι οι γο ο ον α α γι ι σ σ ον θε ε ε ε

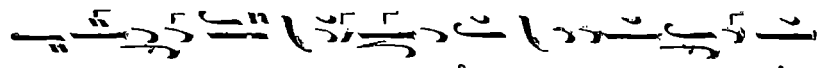
 ω ω δι ο ο προ τα σ ο σ το σ κον λο ο

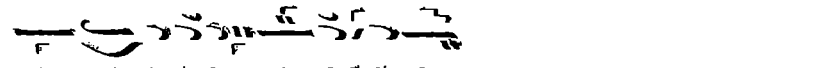
 ο ο γον Πα τρος α να α α α γ χου συ Υι υι

 υι θ ο ον προ το το κοσ με νο ον Μη η η τρι

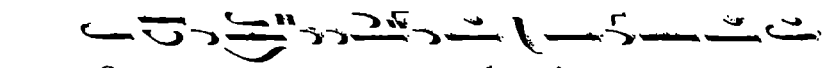

 ι ι α α πει ρα αν θρω ω ω με γα α λυ

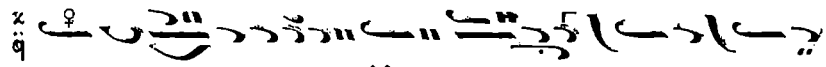

 υ υ υ υ νο ο ο με ε ε εν

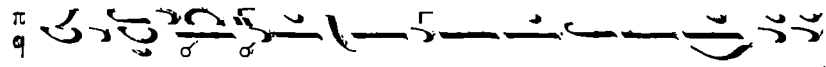
Σύντομον Στιχηραϊκόν μέλος τοῦ Τρίτου ἤχου ᾠὴ Γα

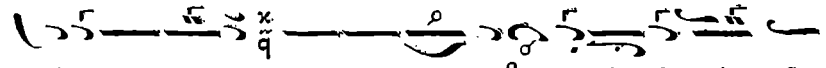
 Θε ος υ παρ χων α α να λ λοι οι οι ω τος

 σα ρ κι πα α ασχων η λλοι οι οι ω ω ω ω σαι αι

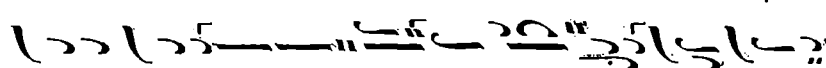
 ον η κτι σι ις μη φε ε ε ρου σα κρε μα μενον

 σ ο ο ρα αν τω φο σ βω ω ε ε ε ε

 κλο νει ει το και στενουσα α υ υ υ μνει

 τη ην ση η ην μα α κρο ο θυ μι υ υ α αν

κα τὲλ θῶων ἐ ἐν Α α δη δε ε τρι η
 η η η η η με ε ρο ος α ι νε ε ε ε στης
 ζω ην τω κο ο σμω ὴ δω ρη η σα α α με
 ε ε ε ε νο; και το με γα α ε ε ε ε
 ε ε λε ε ος

Ἄργον Στιχηραρικὸν τοῦ Τρίτου ἡλίου

Νυν προ φη η η η η η η η η η η η η η
 τι κη η η η η η προ ῖο ο ο ο ο ο ρη η η
 η η η η η η προ ορη η σε ῖι ι ι ις πλη ρω ω
 θη η ῖη η η η να ι ε πει ει ει ει ει ει ει ε ε
 πει γε ε ται αι αι αι αι αι αι μϑ στι κω ω ω ω ω ως
 η η η η η φα α α α α α α α α α μϑ
 στι κω ως η η φα α α α α σκου ου ου η φασκου
 ου σα ῖα α α α α και αι αι αι αι αι α

αι αι αι αι αι συ υ γυ υ υ υ υ γυ υ Βη η η η η η

η ηθλε ε ε ε εμ γη η η η η η Ι ι ι ι ι

ι ι ι ι ι ου ου ου ου ου ου ου γου ου ου ου ου

δα ου δα μω ως υ υ υ υ πα α α α αρ

χει υ πα αρ χει εις ε λα χι ι ι ι ι ι στη η

ε ε ε ε εν τοι οι οι οις Η η η η η γε

ε ε ε ε μο ο ο ο ο ο ο ο σι ι ι ι ι

προ ε ε ευ τρε ε πι ί ζου ου ου ου ου γου ου ου

σα το ο ο ο ο ο ο ο ο σπη η η η η η

η η η η λαι αι αι τοςπηλαι αι ο γο ο ο ον

εκ σου γα α α α αρ μοι οι ε ε ξε

ε ε ε

Σύντομον Εἰσολογικὸν μέλος τοῦ δ' ἴχου ⁶λ

χει ει ρας εκ πε τα σας Δα νι ηλ λε ον των χα

σματα εν λακ κω ε φρα ξε πυ ρος δε θυ υ ναμιν ε

σβεσαν α ρε την πε ρι ζω σα α με ε νοι οι ευ σε βει

ας ε ρα σται παι δες κραυ γα ζον τες ευ λο γει τε παν

τα τα ε ρ γα Κυ ρι ι ου τον Κυ ρι ον

Ἄργον Εἰρημολογικὸν μέλος τοῦ δ' ^βλ

A α πας γη γε νη η η ρε κικ τα τω τω πνε ευ μα

τι ι λα αμ πα α διυ χου με ε νο ο ος πα νη γυ υ

ρι ξε ε ε τω ω ω δε α υ λω ων νο ο ο ο

ω ων φυ υ σι ι; γε ραι αι ρου ου σα α την ι ε

ρα αν πα ανη η γυ υ ριν της Θε ο υ ο μη

η η η η το ο ο ρο ο ος και αι βο α α

α α τω και αι ροι οι; πα αμμι κα ρι ι στε ε

Θε ο το ο κε Α γνη η η η α ει πα αρθε ε ε νε ε

ε ε ε

Σύντομον Στιχηραρικὸν μέλος τοῦ Δ΄ ἤχου $\frac{4}{\beta\lambda}$ Πα

Κυρι ε η εκ Πα τρος σου ου γεν νη η σις α

χρονος υ παρ χει και αι α α ι ι ι δι ι ι ι ος

η εκ Παρ θε νου σαρκω ω σις α φραστος αν θρω ω ποις και

αι α ανερ μη η η η νε ε ε ευ τος και η

εις Α α δου ου κα θε οδος φο βε ρα δι α α βο ο ο

λω ω και τοι οις Α αγ γε ε ε λοι οις α α αυ του

Θα να τον γαρ πα τη η σας τρι η με ρος α α νε

ε ε ε στης α φθαρ σι αν πα ρεχων α ανθρω ω ω

ποις και το ο ο με γα α ε λε ε ε ος

και εν δυ σω ω ω με λε ε ε ε ε ε

θα α α α α ια α α α α α τα α ο

ο ο πλα α α α ια α α τα α ο ο

Ἄργον Στιχηραρικὸν τοῦ Δ΄ ἤχου $\frac{4}{\beta\lambda}$ Πα

και εν δυ σω ω ω με λε ε ε ε ε ε

θα α α α α ια α α α α α τα α ο

ο ο πλα α α α ια α α τα α ο ο

ο ο πλα α α α ια α α τα α ο ο

ο ο πλα α α α ια α α τα α ο ο

ο ο πλα α α α ια α α τα α ο ο

πλα α α του ου ου ου ου ου ου ου ου ου ου

ου ου ου ου ου ου φω ω ω ω ω ω ω ω ω ω ω

ω ω του ου φω ω τος ο ο ο ο

ο ο ο ο ο πω ω ως δι α πλε ε ε

ε ε ε ευ σα α δι α α πλε ε σα αν τε ε ες

το της νη η οτει ει ει ει ει ει ει ει ει ει α

ας με ε ε ε ε ε ε ε ε ε ε ε γα α πε

ε ε ε ε ε λε ε ε ε ε ε λα α με γα πε

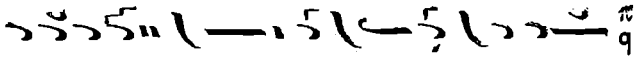
ε λα γο ο ο γο ο ο ο ος εις την τρι ι ι

η η η η με ε ε ε ε ε ρο ο ο ο γο ο ο

ο ο A α να α α α α α α α α α α

α α α α στα α A να α α στα σι ι

ι ι ι ι ι ιν κα ταν τη η η η η η η σω ω

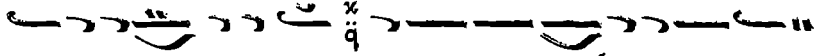

 ω ω ω ω ω ω ω με ε ε ε εν

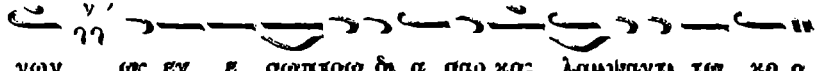
Σύντομον Εἰρημολογικὸν τοῦ πλ. Α' ἐκ τοῦ Κε

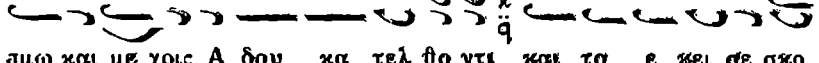
 Ε σπε ρι νην προ σκυ νη σιν προ σφε ρο με εν σοι

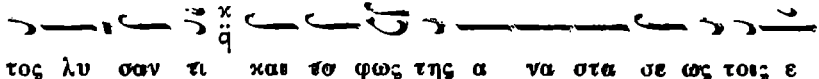
 τω α νε σπε ρω φω τι τω ε πι τε λει των αι ω ω

 νων ως εν ε σωπτρω δι α σαρκ ος λαμβαντι τω κο ο

 σμω και με χρις Α δου κα τελ θο ντι και τω ε κει σε σκο

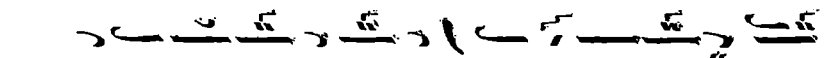

 τος λυ σαν τι και τω φως της α να στα σε ως τοις ε

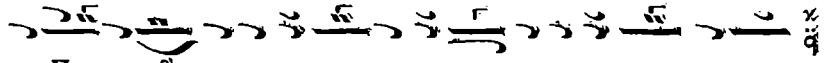

 θνε σι δει ξαντι φω το δο τα Κρυ ρι ε θε ξα α σι

Ἄρχον Εἰρημολογικὸν μέλος τοῦ πλ. Α' $\begin{matrix} \chi \\ \chi \end{matrix} \begin{matrix} \kappa \\ \kappa \end{matrix}$

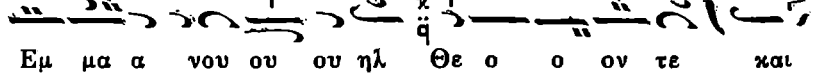
 Η σα ε α α χο ο ρε ε ευ ε ε η

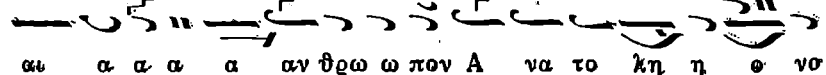
 η Πα αρ θε ε ε νος ε ε σχε ε ε εν εν γα α στρι

 και ε ε ε τε κε εν Υι υι υι ο ον το ον

 Εμ μα α νου ου ου ηλ Θε ο ο ον τε και

 αι α α α ανθρω ω πον Α να το κη η ο νο

ο μα α αυ τω ο ο ον με γα α α λυ

νο εν τε ες την Παρ θε ε νο ον μα κα ρι ι ι

ξο ο ο ο με ε ε εν

Σύντομον Στιχηραρικόν του πλ. Α' ᾠ Πα

Ο ο ο που ου ε πι ι σκι ι α α σει η

χα ρις σου Α αρ χα α αγ γε ε ε ε λε ε

κει θεν του δι α α βο ο λου δι ω κε ται αι η η

δυ υ υ υ να α α α μις ου φε ρει γαρ τω φω

τι ι σου προ ο σμε ε ε ε νειν ο πε ε σω ω

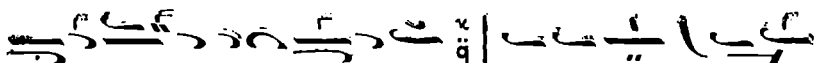
ων Ε ε ω σφο ο ο ο ρος δι ο αι αι του

με εν σε τα πυρ φο ρα αν του ου βε ε ε ε ε λη

τα κα θη μων κι νου με να α α α πο ο ο ο

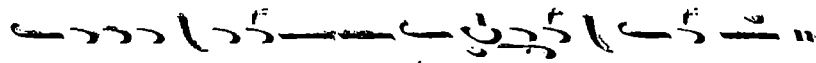
σβε ε ε σον τη με σι ι τει α α σου λυ

τρου με ε νο ος η η μα α ας εκ τω ων σκαν δα α

 α α λω ων α α αυ του | α ξι υ υ υ

 ή θέσις αύτη έκ του

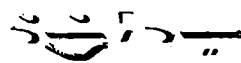

 υ υ υ υ μνη η η α ξι υ μνη η τε ε ε ε

 άργου Στιχηραρικου ελήφθη

 λε ε ε ε ε ε ε ε | Μι χα η ηλ

 Αρ χα αγ γε λε

Άργόν Στιχηραρικι μλος του πλ. Α' ή Πα

 Τι ι ι ι ι ι ι ι ι σ σ α να χαι αι

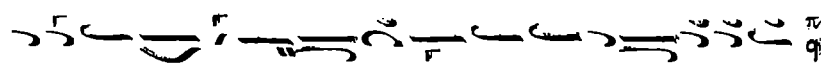
 τι ι ι ξη η η η η η η η η η ης σου ου τα α

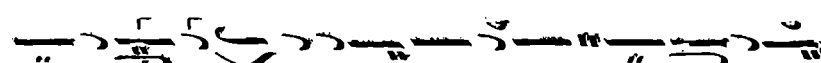
 υ υ υ υ υ δα α τα υ υ δα α τα ω ω ω

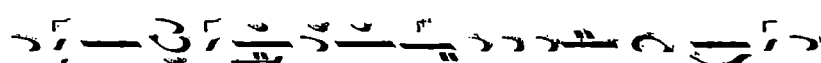
 ω ω Ι ι ε ι ι ε ι ι ι ι ο ο ο ο ο ο ο

 ο ο ρ δα α α α α α α τω Ι ο ρ δα α η η

 τι υ ι ι ι ι ε α α α να πο ο δι ι ε ι

 ξει ει το ρει ει ει ει ει ει ει ει ει θρο ο ο ο

 ο ο ο ο ο ο ο ον και αυ αι αι αυ αυ ου ου

ου προ ο ο ο βαι αι αι αι αι αι αι νει ει ει

ει ει εις τη η η ηη η ην κα α τα φυ υ υ

υ υ υ αι ι ι ι ι ι ι ι ιν πο ο ο ο

ο ο ο ο ο ρει ει ει ει ει ει ει ρει ει ει

ει ει αν

Εἰσολογικὸν σύντομον τοῦ πλ. Βου

Κυρι ε πα ρι στα το τω τα φω σου Μα ρι α

α Μαγδα λη νη και ε κλαι ε βο ω σα και κη που

ρον σε νο μι ι ι ζου σα ε λε γε που ε

κρυψας την αι ω ν ον ζω ην που ε θη κας τον

ο πι θρο νου Χερουβιμ οι γαρ του ου ου τον φυ λασ

σοντες α πο του φο ο βου α κε νε κρω θη σαν η

τον Κυ ρι ον μου δο τε μοι η συν ε μα κρου γα σα τε

ο εν νε κρωις και τους νε κρου ρως ανα στη σας θε ξα

α σοι οι

α σοι οι

Ἄρχὸν Εἰσολογικὸν μέλος τοῦ λ̣ ̣̣ Βου

θε ε ε ε ο ο ο φα νει ει ει ας

σου ου Χρι ι ι στε της προς η μας συμ πα θω

ω ω ως γε ε ε νο ο με ε ε νης Η σα α

ι ας φως ι δων α α α νε ε σπε ε ρο ον εκ

νυ υ κτο ος ο ορ θρι ι σα α ας ε κρα αυ γα

α α ξεν α να στη η η σο ο ον ται οι νε

κρι και ε γε ερ θη η η σο ο ο ον ται αι αι

αι αι οι εν τοι ος μνη μει ει ει ος και πα

α αν τε ες οι εν τη γη η η α γα α

αλ λι ι α α σο ον ται αι

Σύντομον Στιχηραρικὸν μέλος τοῦ πλ. ̣̣ Πα

Κυ ρι ε με γα και φο βε ρο ο ον υ υ παρ χει

της σης α να στα α α α σε ε ε ε ε ως το ο μν

στη η η η η η η η η μι ον ου τω γαρ προ

ηλ θε ε ες ε εκ του ου τα α α φου

ως νυ υμ φι ι ος ε εκ πα στα α α δος θα

να τω θα α να α α το ον λυ υ σας ι να τον

Α α δα αμ ε λευ θε ρω ω ω σης ο θεν εν

ου ρα α νοι οις Αγ γε ε ε λοι χο ο ρε ευ ου κυ ου

ου σι και ε πι ι γης αν θρω ποι οι δο ξα α ζου

ου οσ σι την εις η μας γε νο με νην ευ σπλαγ χνι

αν σου ου φι λα α αν θρω ω ω πε

Ἄργον Στχημαρικόν τοῦ π/ Πά

Ε κα α α α α θι ι ι ι ι ι ι

σε εν Α α δα α α α α α α αμ α α πε ε

ε ε ε ε να α α Α πε να αν τι ι του Πα α

α α α ρα δει ει ει ει ει σου ου και την ι ι

δι ελεησον ελεησον ελεησον ελεησον ελεησον αν γυ

υ υ υ υ μνω ωω γυ υ μνω ω ω σιν θρη νω ω

ω ω ω ω ω ω ω ω ω δυ υ υ υ υ υ υ

γυ υ υ υ ρε ε ω δυ ρε τυ οι οι οι οι

οι οι οι οι οι οι γοι οι οι οι οι οι οι οι οι οι

οι οι οι οι οι οι οι οι οι οι οι οι μοι οι τον α

α α α πα α α α α α τη τον α πα τη η πο

νη η η η πο ο νη η ρα α πει ει σθε ε λε ε

ε εν τα α α πει σθε εντα και αι αι κλα α α α

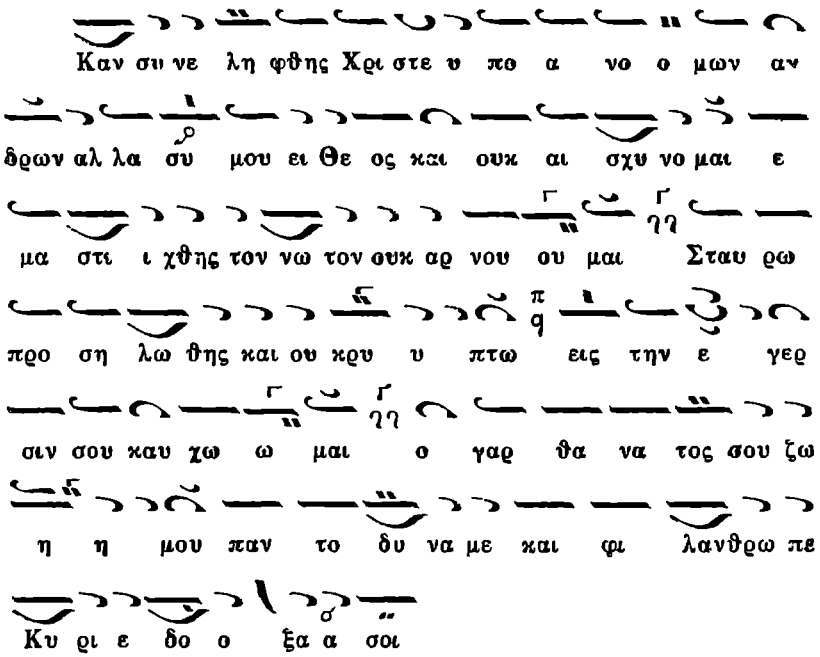
πε εε ε ε ε ε εε ε ε εν τα α α

α α α α και αι αι αι αι αι αι αι αι αι αι

δο ο ο ο ο ο ξη η ης μα α α α α α α

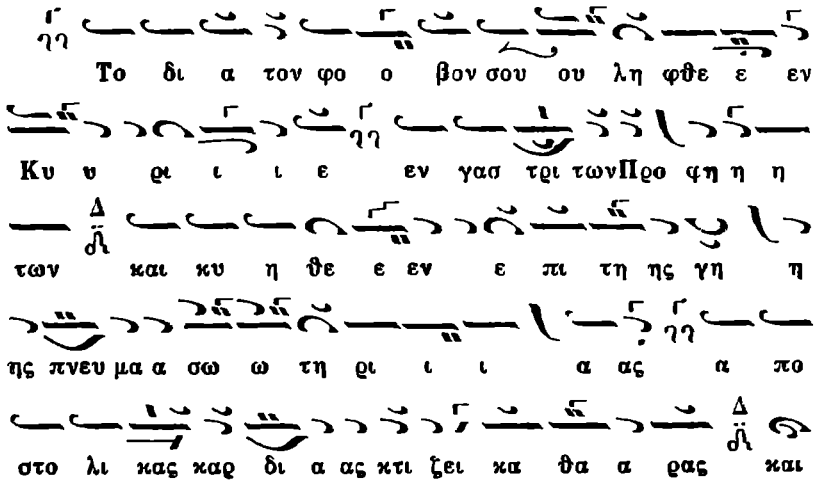
κρυ υ υ υ υν θε ε ε ε εν τα π

Εἰσολογικὸν σύντομον τοῦ Βαρέως ἤχου Γα

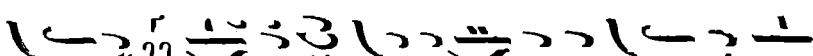
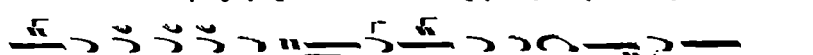

Καν συ νε λη φθης Χρι στε υ πο α νο ο μων αν
θρων αλ λα συ μου ει Θε ος και ουκ αι σχυ νομαι ε
μα στι ι χθης τον νω τον ουκ αρ νου ουμαι Σταυ ρω
προ ση λω θης και ου κρυ υ πτω εις την ε γερ
σιν σου και χω ωμαι ο γαρ θα να τος σου ζω
η η μου παν το δυ να με και φι λανθρω πε
Κυ ρι ε δο ο ξα α σοι

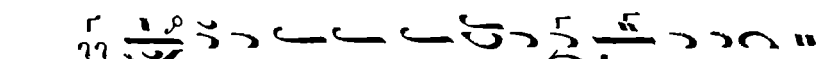

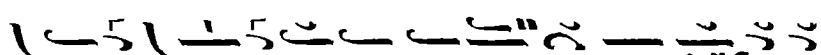
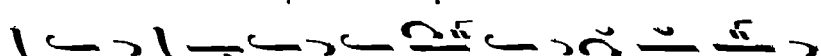

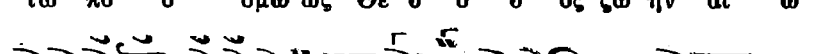
Εἰσολογικὸν Ἄργον μέλος τοῦ Βαρέως ἤχου

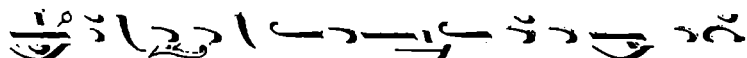
Το δι α τον φο ο βον σου ου λη φθε ε εν
Κυ υ ρι ι ι ε εν γασ τρι των Προ φη η η
των και κυ η θε ε εν ε πι τη ης γη η
ης πνευ μα α σω ω τη ρι ι ι α ας α πο
στο λι κας καρ δι α ας κτι ζει κα θα α ρας και

 εν τοις πι ι στοις ευ θε ε ε ες ε ε γκαι νι ζε

 ται φως γαρ και ει ει ρη η η νη η δι

 ο ο τι τα σα προ ο στα α α αγ μα α α τα

Σύντομον Στιχηραρικόν μέλος τοῦ Βαρέως

 Δευ τε α γαλ λι α σω ω ω ω ω με ε

 θα τω ω Κυ ρι ι ι ω και ευ φραν θω ω

 ω ω ω ω μεν εν τη α να στα α σει αυ

 του ου ο ο τι συν η η γει ρε νε ε

 κρου ου ους εκ των του ου Α α α δου ου α λυ υ

 υ υ υ τω ων δε ε σμων και ε θω ρη σα το

 τω κο ο σμω ως θε ο ο ο ος ζω ην αι ω

 υι ι ον και το με γα ε ε ε ε ε λε ε ε ος

Ἄργον Στιχηραρικόν μέλος τοῦ Βαρέως

 Δευ τε α α πα α α ι α α αν τε

ε ε ες π ^π στω^γς κα νη η γι υ ρι ι ι ι

ι ι σω ω ω ω ω ω με ε εν των προ

νο ο ο ο ο ο ο ο ο μου ου ου ου Πα

α α α α α α α τε ε ε ε ε ε ε ε ε

ε ε ε ρων Α βρα α α α α α α

α αμ και αι αι αι αι αι των σην α αυ τω ω ω

ω ω ω την ε τη η η αι ι ι ι ι ο

ο ο ο ο ο ο ο ον μνη η η η η η η η η

η η η η η η η μη η η η η η η η του

Ι ι ου υ ου ου ου ου ου ου ου ου ου ου ου

δα τη η η η η η η η η η η φυ υ λη

η η η η η η η η α α α α α ξι

ι ι ι ω ω ως τι ι ι ι ι ι μη η η η

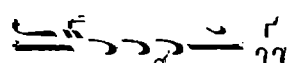
η η σω ω ω τι μη σω ω με ε λε ε ε εν

 τους ε ε ε εν Βα α βυ λω ω νι ι

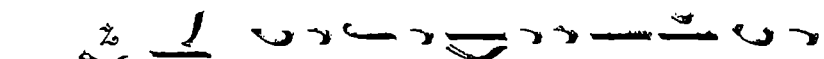

 ι ι ι ι ι Παι οι αι αι αι αι αι δα α

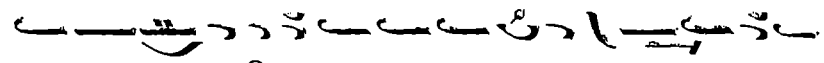

 α α α α ας

Σύντομον Τετράφωνεν σύστημα τοῦ Βαρέως

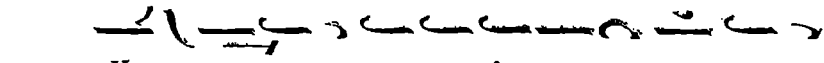
 Δο ξα σοι τω δει ξαντι τω φως δο ξα

 εν υ ψιστοις θε ω και ε πι γης ει ρη η νη εν

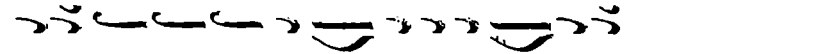
 εν θρω ποις ευ δυ κι ι α

 Υ μνον ου μεν σε ευ λο γου μεν σε προ σκυ

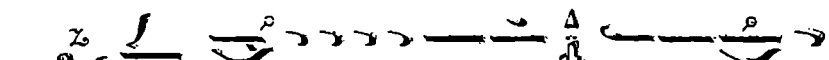

 νου μεν σε δο ξο λο γου μεν σε ευ χα ρι στου με

 εν σοι δι α την με γα α λην σου δο ο ξαν

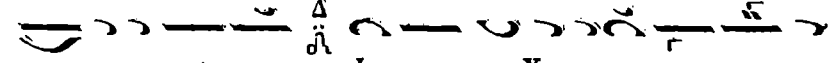
Ἄτερον παράδειγμα τοῦ Βαρέως κατὰ τὸ Πεντάφωνον

 Κυ υ ρι ε Βα σι λευ Ε που ρα νι

 ε θε ε ε ε Πα τερ Παν το κρα α τωρ Κυ ρι ε Υι

 ε μο νο γε νης Ι η σου Χρι στε και α α

γι ον Πνε ε ευ μα

Κο υ ρι ε ο Θε ος ο α μνος του Θε ου ο

Υι ος του Πα τρος θ αι αι ρων την α μαρ

τι ι ι αν του κο ο σμου ε λε η σον η

μας ο αι αι ρων τας α μαρ τι ι ας του κο ο ο σμου

Παράδειγμα του Βαρβάτος κατά τὸ σύντομον

Στχηραρικὸν μέλος

Δου ου λοι οι Κυ ρι ο σον Αλ λη η λι υ ου ου

ι ι ι ι α αι νει ει ει τε ε το ο

νο ο μα Κυ υ ρι ι ι ι ου ου αι νει ει τε

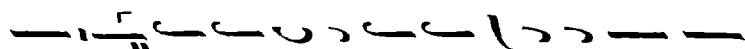
θου οθ λοι οι οι Κυ ρι ι ον οι οι οι Ε ε στω

ω ω τε ες εν οι οι οι κω Κυ υ ρι ι ι

ι ου ου εν α αυ λαι: οι οι κωθ Θε ε

ε ου η η μων

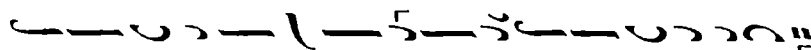
Σύντομον Είρημολογικὸν μέλος τοῦ ἤχου λ δ̣ Νη

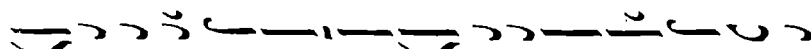
Κυ υ ρι ε ει και ως νε κρο ον εν μνη

μει ει ω Ι ου δαι οι σε ε κα τε θεντο αλλ ως

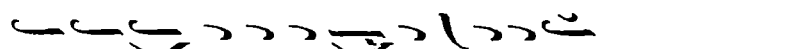
Βα σι λε α υ πνου ου ουν τα στρα τι ω ται σε ε

ε φυ λατ τον και ως ζω η ης θη σαι ρον σφρα γι δι

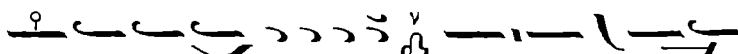

ε σφρα γι σαντο αλ λα α νε στης και πα ρε εσχες

α φαρ σι αν ταις ψυ χαι αις η η μων

Ἔτερον σύντομον Είρημολογικὸν μέλος τοῦ λ δ̣ Νη $\frac{\gamma}{\delta}$ $\frac{1}{\Gamma\alpha}$

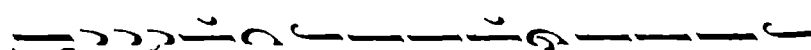
Ε πτα πλα σι ως κα μι νον των Χαλ δαι αι

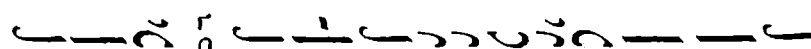
ων ο τυ ραννος τοις Θε ο σε βε ε σιν εμ μα νως ε

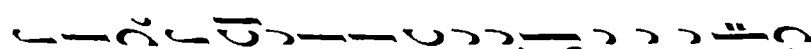
ξε καν σε δυ να μει δε κριτ τοννι πε ρι σω θεν τας

του ουτους ι δων τω Δη μι ουρ γω και Λυ τρω τη αν

ε βο α οι παι δες ευ λο γει τε Ι ε ρεις αν

υ μνει τε λα ος υ περ υ ψου τε εις παντας τους αι ω νας

Ἄργον Εἰρημολογικὸν μέλος τοῦ πλ. δ' ᾧ Ἠή

Ρα αβδος ει εις τυ υπον του ου μυ στη η η ρι ου

πα α ρα α λιαμ βα α α νε ε ε ε ται

τω βλα στω ω ω γαρ προ ο ο κρι ι ι νει το ον Ι

ε ε ε ε ρε ε ε ε α τη στει ρευ ου

ση δε πρω η ιν Εκ κλη η σι ι α νυ υν ε ε ξη

η ην θη η η σε ξυ υ υ υ λο εν Στα

α αυ ρου εις κρα α τος και στε ρε ε ε ε ε ω ω

ω ω μα

Ἔτερον Ἄργον Εἰρημολογικὸν μέλος τοῦ ἴχου πλ ᾧ Γα

Συ υ μου ου ι σχυς Κυ ρι ι ε συ μου

και δυ υ να α μις συ Θε ο ο ο ος μου συ μου α

γα αλ λι α α μα ο Πα τρι ι κον; κολ που; μη η

λι ι ι πων και την η με τε ραν πιω χει ει ει

ει ει' ει ει αν ε ε πι σκε ψα με ε νος

δι ο ο ο ο ο ο συν τω Προ φη η η τη Αβ

βα κο ου ου ουμ σοι κραυ γα ξω τη δυ να α α

α μει σου δο ο ο α ξα φι λα αν θρω ω πε

Σύντομον Στιχηραρικὸν μέλος τοῦ ἤ δ̣ Νη

Χρι στον δο ξο λο γη σω ω μεν τον α να στα

αν ται εκ νε ε ε κρω ω ων ψυ χην και σω ω

μι γα αρ α να λα α βων τω πα θει α παλ λη

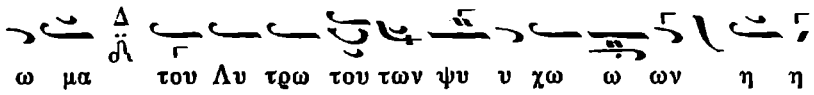
η η η λων δι ι ε τε ε με της α χρα αν

του μεν ψυ υ υ χη η ης εν α δου κατελ θου ου

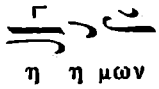
ου ση ης ον και ε ε σκυ υ υ υ λε ε ε

ευ σε τα φω δε ε δι ι α φθο ο ραν ουκ

οι οι οι οι δε το Α α α γι ι ο ον σω ω ω

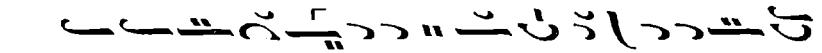

 ω μα του Λυ τρω του των ψυ υ χω ω ω ν η η

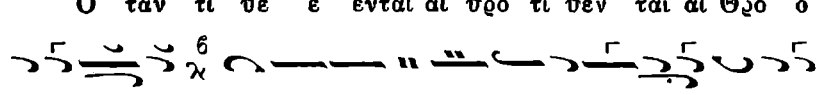

 η η μων

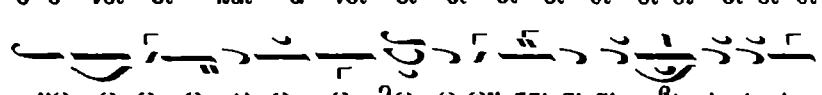
Ἄργον Στιχηραρικὸν μέλος τοῦ λ δ̣ Νη

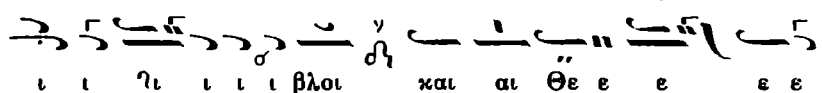
 Ο ταν τι θε ε ενται αι θρο τι θεν ται αι Θρο ο

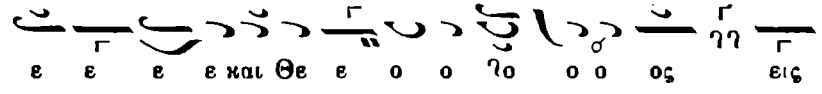
 ο ο νοι οι και α νοι οι οι οι οι οι οι οι οι οι

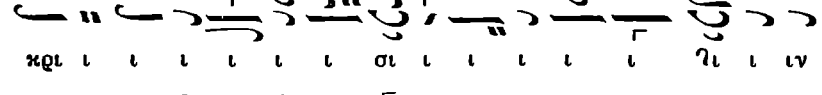
 γω ω ω ω ω ω ω ω ω ω ν ται αι αι βι ι ι ι

 ι ι γι ι ι ι βλοι και αι Θε ε ε ε ε ε

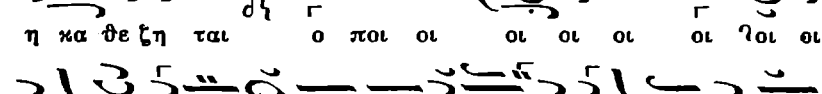
 ε ε ε και θε ε ο ο γο ο ο ος εις

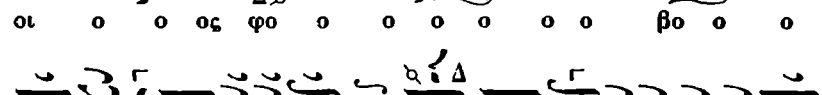
 κρι ι ι ι ι ι ι σι ι ι ι ι ι γι ι ι ν

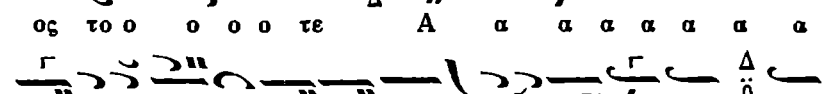
 κα α α θε ε ε ε ε ε ε ζη η η η η η η η

 η κα θε ζη ται ο ποι οι οι οι οι οι οι γοι οι

 οι ο ο ο ος φο ο ο ο ο ο ο ο βο ο ο

 ος το ο ο ο ο τε Α α α α α α α α

 α α α αγ γε ε ε ε λω ω ω ω ω ν πα

ρι ι ι ι στα α πα ρι ι στα α με ε ε

ε ε ε ε ε νω ω ῥω ω ω ω ν ε ε ε

ε ε ε λε ε ε εν φο ο ο ο ο βω και

πο ο τα α α α α ῥα α α και πο τα α

μου ῥου ου ου ου ου ου ου ου ου ου ου ου ου

ου ου ου ου ου ου ου ου ου ου ου ου ου ου ου λε

ε ε ου ου ου ου ου ου ου ου ου ου ου ου ου ου

ῥου ου ου ου ου ου ου πυ υ υ ρο ο ο ο ο ο ο

ο ος ε ε ε ε ε ε ε λε ε ε ε λ κο ο

ο ελ κοντος τι ποι η η η η η η η η η σω

ω ω ω ω ω ω ῥω ω ω με ε ε εν το ο

ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο

ο ο ο ο ῥο ο ο ο ο ο ο ο ο ο ο τε

Ἡμέτερα Δοκίμια. Ἦχος ἄ Πα

Οὐκ ε ε ε σ τιν η Βα σι λει ει α α του Θε
ου ου ου ου ου ου ου βρω σι ις και αι πο
ο ο ο υ ο σις αλ λα δι και ο συ νη και α
α α σκη σις συ υν α γι ι ι ι α α α
α σμω ο θεν ου δε πλου σι ι οι εισ ε λευ σονται
ε εν α αυ τη η η αλ λο σοι τους θη σαν ρους
α αυ των εν χερ σι πε νη των α α πο τι ι
ι ι ι ι ι θε ε εν ται τα α αυ τα α και
Δευ βιδ ο Προ φη η η της δι δα α σκει ει λε ε
γων δι ι και αι ο ος α α νη η ρ ο ε
λε ω ω ω ω ο ο ο λην τη η ν η με ε ε ε
ραν ο κα τα τρυ φων τω Κυ ρι ι ι ω και τω φω
τι πε ε ρι πα α τω ω ω ω ω ω ου μη η προ

σκο ο ο ψη ταν τα δε πα αν τα προς νου θε
 σι αν η μων γε γρα α παι ο πως νη στευ ο ον τες χρη
 στο τη τα ι ποι η η η η σω ω ω ποι η
 η σω ω ω μεν και δι η η μιν Κυ υ ρι ι
 ος αν τι των ε πι ι γει ει ει ων τα ελ ου ρα α
 α α νι ι ι ι α

Ἦχος Δ

Ε τε ε ε χθης ως αυ το ος η θε ε ε λη
 σας ε φα α α νη ης ως αυ το ος η η βου λη
 η η η θης ε ε πα θε σαρ κι ο θε ο ο
 ο ος η η η η μων εκ νε κρων ι α
 νε ε ε ε ε στης πα τη η σα α ας τον θα α α
 α α α α α να τον α νε λη η η φθη
 η ης ε ε εν δε ο ο ο ξη ο τα συ υμ πα

αν τα πλη η ρων και α πε ε στει ει λας η η μι

ιν Πνε ε ε ευ μα α θει ει ει ον του αν υ

μνειν και δο ξα ζει ει ειν σου ου ου την Θε ε

ο ο ο ο ο ο ο ο τη τα

Ἦχος ᾠ Γα Πα

Α φι ε ρω θει ει ει εις τω Θε ε ω ω ω

ω εκ κοι λι ας μη η τρι ι ι κης ως αλ

λος Σα μου ου ου ηλ Πα α α α τερ Ε ευ θυ υ

υ μι ι ι ι ι ε ε φε ρω νυ

μω ως γε ε γο ο νας ε ε ε ευ θυ υ

μι ι ι α τω ωων πι ι ι στων βα κτη

ρι ι α α και ε ε δραι αι αι ω ω ω ω μα α

του α γι ου Πνευμα α το ο ος οι κη η τη η ρι ι

τες τους ι ε ρους α αυ του ου πο ο ο ο ο ο ο
 νους ο ο πω ως ταις πρε σβει ει αις α α αυ του
 λα βωμεν πα ρα Χρι στου ου ου του ου θε ε ε
 ου το με ε γα ε ε ε ε ε ε λε ε
 ε ε ο;

Ἦχος ᾠ Πα

Ε λαμψεν η χα ρις σου ου κυ ρι ι ι ε
 ε λα αμ ψεν ο φω τι σμος τωων ψυ υ χω ω ων
 η η η η η μων ι δου ου και αι ρο ος ευ προ
 ο οσ δε ε ε ε ε λε ε ε ε κτος ι δου και ρο
 ο ος με ε τα νοι οι οι οι ας α πο θω με
 θα τα ε ερ γα του σκο ο ο ο ο ο ο α ο τως
 και εν δυ σω με ε ε θα τα ο ο πλα α του ου

ου φω ω ω ω το; ο ο ο ο ο πω ως

δι α πλε ε ε ε ε ε ευ σα δι α πλε ευ

σα α αν τας το της νη στει ει ει ει ει

ει ει ει α ας με ε ε γα α α πε ε λα α

α γος εις την τρι η με ε ρον Α να α α α α

α α στα α α Α να α στα α α σιν κα

ταν τη σω ω μεν του Κυ ρι ου ου και Σω τη

η ρος η η η μων Ι η σου Χρι ι ι στου του ου

νω ζοντο ο ο ος τας ψυ υ χας η η η μω ων

Ἦχος ᾠ ᾠ Πα.

Δο ο ο ο ο ξα α Πα α τρι ι ι ι και

αι Υι υ ω κη Α γι ι ω Πνε ευ μα α α τι

Ο ο ο που ου ε πι σκι α σει η χα ρις σου ου

Α αρ χα γ γε ε λε ε κει θε ε εν του ου Δι α βο

ο ο ο λου δι ω ω ω κε ται αι η δυ υ υ

υ υ υ να μισ ου φε ρει γαρ τω φω τι ι σου

προ ο σ με ε ε νειν ο πε σών Ε ε ω σ φο ο ο

ο ο ρος δι ο ο ο αι του με ε ε εν σε

τα πυρ φο ο ρα α α αυ του βε ε ε ε

ε ε λη τα καθ η μων κι νου με να α πο ο

ο ο ο ο σβε ε ε ε σον τη με σι τει

α σου λυ τρου με ε νο ος η η μα α ας εκ τω

ων σκιαν δα α α λω ων α α αυ του α ξι

υ υ μνει ει τε ε ε ε ε κε ε ε ε ε ε

ε Μι χα η η ηλ Αρ χα αγ γε λε

Ἦχος λ Πά κε ε Δο ο ο ξα Πα α τρι και Υι

υι ω και α γι ι ω Πνε ευ μα α α τι

Ο ο σι ι ε Πα α α α τερ εις πα σαν τη ην γην
ε ε ξη η η η ηλ θε εν ο σ σ φθογ γος
των κα το ορ θω μα α α τω ων σου δι ων εν
τοις ου ρα α νοις ευ ρες μι σθον των κα μα α α
τω ω ων σου των Δαι μο νων ω λε σας τας φα
α α α λα α αγ γας των Αγ γε ε ε ε λω ων ε
φθα α σας τα τα α α α α α αγ μα α α α τα
ω ω ων τον βι ι ι ι ι εν α με εμ
πω ως ε ζη η η η η λω σας παρ ρη σι
αν ε ε ε χων προς Χρι στο ο ον τον Θε ε ο ον ει
ρη η νη αι αι αι αι τη η η η σαι ται αις ψυ
χαι αι αι αι αι αι ταις ψυ χαι αις η μων

Ἦχος Γα

Μη τη μεν ε ε γνω ω ω σθης υ περ φυ υ

σιν θε ε ε ο το ο ο κε ε ε ε μει

νας δε πα αρ θε ε ε ε ε ε νος υ περ λο

ο ο ο γο ον και εν νοι α αν και το θα αυ

μα του το κου ου σου ερ μη νευ σαι γλω ω ω ω σ σα α

ου δυ να ται πα ρα δο ο ξου ου γα αρ ου ου

σης της συλ λη η η ψε ως Α α γνη α κα

τα α α λη η πτο ος ε ε ε στιν ο τρο ο

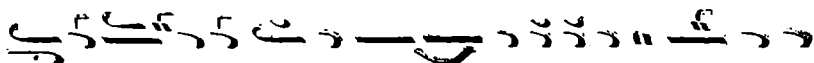
πος τη ης κυ η σε ως ο ο ο που γαρ βου ου

λε ται θε ε ος νι κα α ται αι φυ υ υ σε ε ως τα

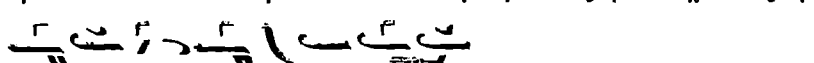
α α ξις δι ο σε πα αν τες Μη τε ρα του θε ε ε

ου ου γι νω ω σκο ο ον τες δε ο με θα

σου ου ε ε εκ τε ε ε νω ω ως πρε ε ε σ

 βε ε ε ε ευ βε του σω θη η νοιτας ψυ υ χα ας η

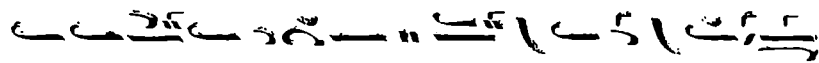

 η μω ω ω ω ω ω ω ν

Ἦχος ᾠδῆς Νη

 κε Δο ο ξα Πα α τρι ι ι και Υι τι ω ω

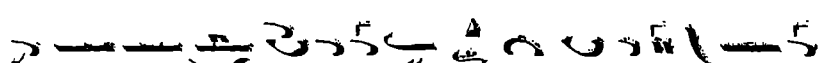
 και Α γε ω ω Πνε ε ε ε ευ μα α

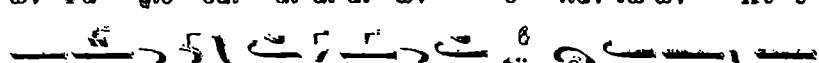
 α τι

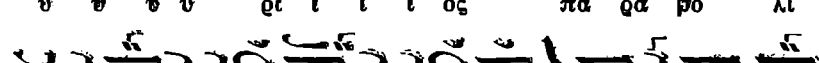
 Τη Υ ψη λο φρο να γνω ω μην των κα πι στω

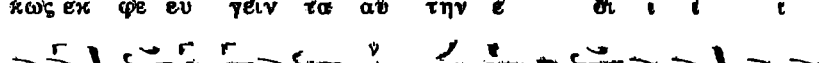
 ων Φα ρισ σαι αι αι αι ων ο παν των ων Κυ υ

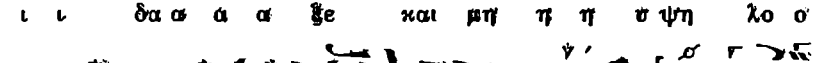
 υ υ υ υ ρι ι ι ι ος πα ρα βο λι

 κως εκ φρε ευ γειν τα αυ την ε θι ι ι ι

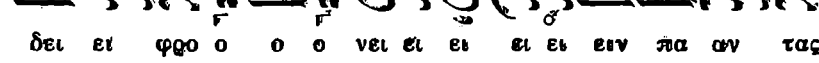
 ι ι δα α α α ξε και μη η η σ ψη λο ο

 ο ο φρο ο νει ει ει ει ει ει ει παρ ο ο ο

 δει ει φρο ο ο ο νει ει ει ει ει ει ει πα αν τας

 ε παι αι αι δε ε ε ευ σεν υ πο γραμ

μο ος και αι τυ υ υ προς ο αυ το ος γε ε

νο ο ο ο ο με ε ε νος με χρι Στα αυ ρον

ου ου και αι θα α να α α α α του ε αυ

το ον Ε κε ε ε ε ε νω ω ω ω ω σεν ευ

χα ρι στου ου ουν τε ε ε ρς ουν ουν τω τε

λω νη η ει ει πω ω ω μεν ο πα θων υ περ

η η μω ων και α πα θη η η ης δι α α μει ει

ει ει ει εν να ας θε ε ε ος των πα

θω ων η η μα ας ρυ υ υ σαι και σω ω σαι τας ψυχα α

α ας η η η η μων

Δύο προσόμοιοι τρόποι καθ' οὓς ἀναγινώσκονται τὰ
Ἱερὰ Εὐαγγέλια ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ

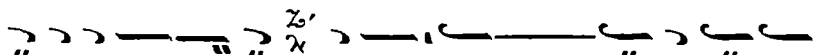
ἀ' ἐκ τοῦ λ' συρομένη φωνῇ ἀχρόνως

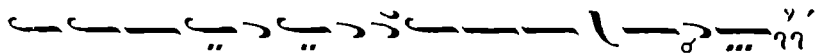
Δι α γε νο με νου του Σαβ βα του Μα ρι α

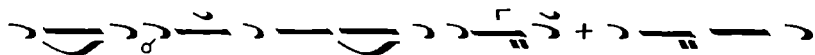
η Μαγδαλη νη η και Μα ρι α Ι α κω ω

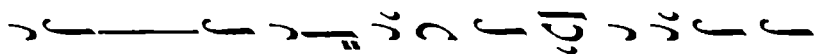
βουκ-α Σαλω ω μη η γο ρα σαν α ρω μα τα ι

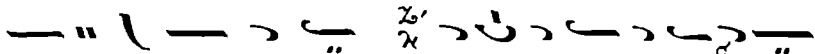
να ελ θουσαι α λει ψωσι τον Ι η σου ου ουν

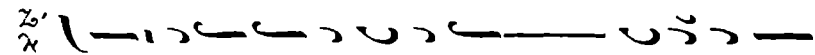
και λι αν πρῶ ι της μι ας Σαββα α των ε ε ερ χον

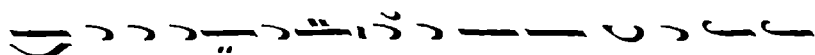
ται ε πι το μνη μει ει ον α να τει λαν τος του η

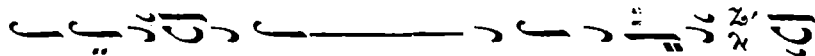
λη ι ι ι ου και ε λε γον προς ε αυ τας

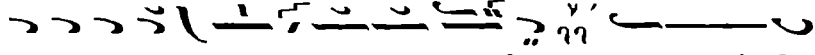
τι ις α πο κυ λι σει η μιν τον λι θον εκ της

θυ ρας του μνημει ει ει ου και α να βλε ψασαι θε

ω ρου σιν ο τι α πο κυ λι σται ο λι ι θος ην

γαρ με ε γας σφο ο ο ο δρα και ει σελ θου

σαι εις το μνημειον ειειδον νεανισκον κα

θη ημενον εν τοις δεξι οιοις περιβεβλη

μενον στολην λευκη ην και εξεθαμβηθη η

η ηθησαν ο δε λεεγει αυαι

αι αις μη εκθαμβειειει σθε Ιησουν ζητει

τες τον Ναζωρον τον εσταυρωμεεενον

η γε ρθη ουκ εστιν ωω δεειει δε ο το

πο; ο που εεθη καν αυτον αλλυπαα

γε τεειπατε τοις Μαθηται αις αυτου και τω Πε

τρω ο τι προαγει ημας εις την Γαλιλαιαιαν

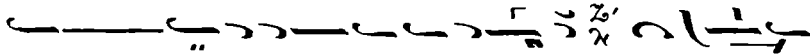
εκει αυτον ο οψεσθε καθως ειειει

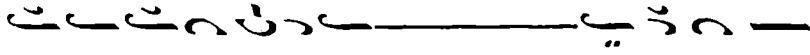
πενυμιν και εξελθουσαι ταχυεφυγον

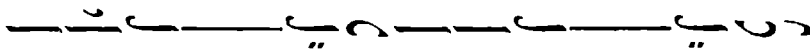
απο του μνημειου ειχε δε αυτας τρωο

μος και ε ε ε εκστασι ι ι ι ι ις και ου δε
νι ου δε εν ει πον ε φο γου ουν τα γα α α α α
α α α α αρ

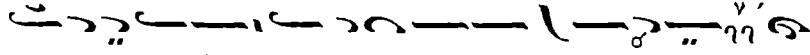
β' εκ του γγ'
Τω και ρω ε κει νω Μα ρι α ει στηκει

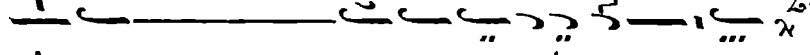

προς το μνη μει ο ον κλαι ου σα ε ε ξω ως ου ουν

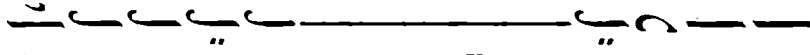

ε κλαι ε πα ρε κυ ψεν ει εις το μνη μει ον και θε

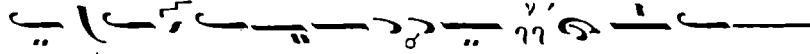

ω ρει δυο Αγγε λους εν λευ κois κα θεζομε νους ε να

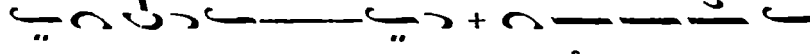

προς τη κεφα λη και ε ε ε να π_ο; τοις πο σιν ο που

ε κει το το Σω μα του Ι η σου ου ου και

λε γου σιν αυτη εκει νοι γυ ναι τι κλαι αι αι εις

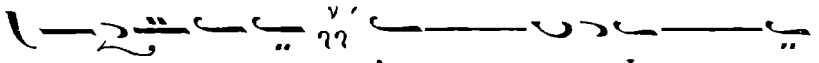

λε γει αυ τοις ο τι ηραν τον Κυριον μου και ουκ οι

δι που ου ε ε θη καν αυ τον και ταυ τα ει που

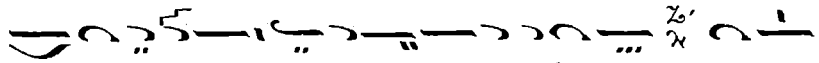

σα εσ τρα φη εις τα ο πι σω και θε ω ρει τον

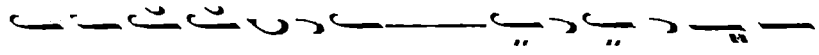
Ι ησουν ε στω τα και ουκ η δει ο· τι ο Ι η

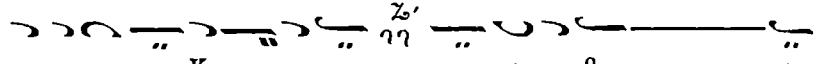
σου ου ους ε στι λε γει αυ τη ο Ι ησους γυ ναι

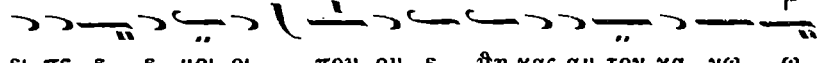
τι ι κλαι αι αι εις τι ι ι να ζη τεις ε κει

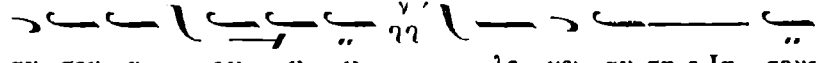
νη δο κου σα ο τι ο κηπου ρος ε στι λε ε ε

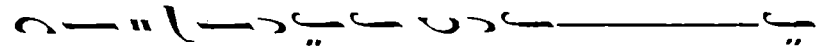
γει αυ τω Κυ υ ρι ε ει συ ε βα στασας αυ τον

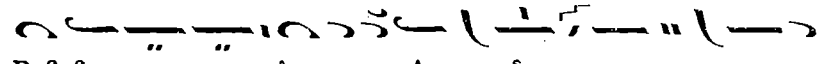
ει πε ε ε μοι οι που ου ε θη κας αυ τον κα γω ω

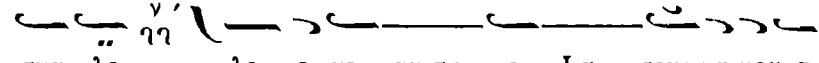
αυ τον α ρω ω ω λε γει αυ τη ο Ι η σους

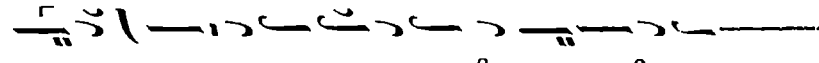
Μα ρι ι ι ι α στρα φει σι ε κεινη λεγει αυ τω

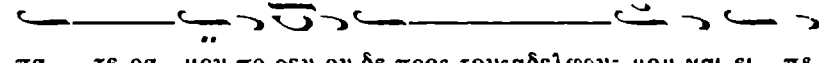
Ραβ βου νι ο λε γε ται Δι δα α α α α α

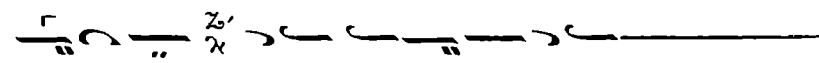
σκα λε λε ε γει αυ τη ο Ι η σους μη μου α

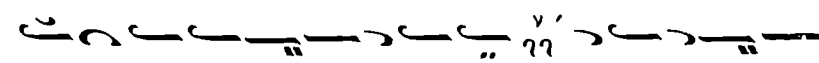
α πτου ου ου πω γαρ α να βε ε ε βη κα προς τον

πα τε ρα μου πο ρευ ου δε προς τους αδελφους μου και ει πε

ε αυ τοις α να βαι αι αι νω προς τον Πατερα

μου και Πα τε ε ε ρα η μων και Θε ο ο ον

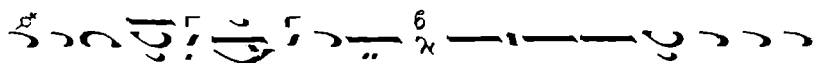
μου ου και θε ο ο ον η μων ερχεται Μαρια η
 Μαγ θα λη νη α παγ. γελ λουσα τοις Μαθη ταις σ τι
 ε ω ρα κέ τον Κυ υ υ υ ρι ο ο ο ο ο ον και
 ταυ τα ει πεν αυ τη η η η η η η η η η η

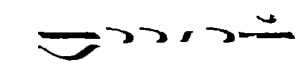
Δύο Γυμνάσματα τῶν φθορῶν ς

α' Ε ξε λε ξα α α μη ην πα ραρ ρι πτει εισθαι
 εν τω οι κω ω ω του θε ου μου μα αλ λον
 η η η η η Οι κει ει ει με ε ε εν σκη
 νω ω μα α σι εν α α α α μα αρ τω
 ω ω λω ω ω ω ω ω ων Αλ λη λου σου σου
 ι ι ι ι ι α

Φθορά Οίμωγής ς

β' Κη ρι ι ι ι ε μη σε κ λι ι ι ι νη
 ης τη ην κα αρ δι ι α αν μου ου εις λο γου ους

 πο νη ρι ε ι ε ι ε ας του προ φα σι ζε εσθαι

 λου ου ε ι ε α

 παν τα κο ις παν τα τε ε ε φρα πα α αν τα σκι α

Εἰς τὴν Ὀρθὴν τῶν μουσικῶν χαρακτήρων γραφήν συμβάλλουσι καὶ τὰ ἑξῆς:

α' Τὸ ἢ τὸ ἢ ἢ ἢ ἢ

 ἢ ἢ ἢ καὶ ἡ

τίθενται καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς γραμμῆς καὶ εἰς τὸ τέλος.

β' Τὰ δὲ ἑξῆς   καὶ ἡ μόνον εἰς τὸ τέλος γραμμῆς τίθενται οὐχὶ εἰς τὴν ἀρχὴν.

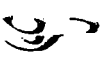
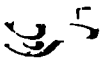
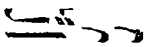
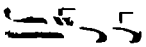
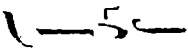
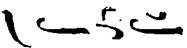
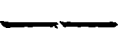

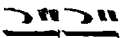

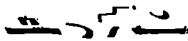

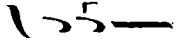
γ' Ἡ Βαρεῖα μόνον εἰς τὴν ἀρχὴν γραμμῆς τίθεται εἰς τὸ τέλος οὐδέποτε

δ' Ὄταν ἔμπροσθεν τοῦ Ὀλίγου τύχη μία μόνη Ἀπόστροφος μὲ Κλάσμα ὁμοσύλλαβος καὶ ἰσόχρονος τίθεται Ὅμαλὸν ὑπὸ τὸ Ὀλίγον ὡς

Πολλάκις τὸ Ὀλίγον δὲν ἰσοχρονεῖ μὲ τὴν Ἀπόστροφον πλὴν ὁ ἐπόμενος φθόγγος τῶν Κεντημάτων ἀναπληροῖ τὸ ἰσόχρονον

ε' Ὄταν χαρακτήρ τις ἀνιῶν ἢ κατιῶν, εἶναι συνδεμένος μετὰ Ἰσου δι' Ὅμαλοῦ, ἢ Ἐτέρου εἰς τὸ τέλος γραμμῆς δὲν χωρίζεται ἀπὸ τοῦ Ἰσου, διότι χωριζόμενος ἀποβάλλει τὸ Ὅμαλόν, ἢ τὸ Ἐτερον, ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ ψάλτης ὀφείλει νὰ ἐκτελῇ τὴν ποιότητα τοῦ ἀποβληθέντος χαρακτήρος.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Σελίς	Γραμμή	ἀντί	γράφε
✓ 28	12		
✓ 36	13	συμικούς	συθηκούς
38	35	νονος	Τόνος
39	9	750	756
41	22	60 3]4 : 6	60 3]4 : 9
✓ 75	7		
✓ »	10		
81	41	οῖα	οῖαι
82	12		
101	6	σαι σου	σας σου
103	15 β'	ἐπανεξέρχεται	ἐπανέρχεται
»	3 α'		
»	27 γ'	παραδέσω	παραδώσω
»	28	 εκ νε	 εκ νη
108	11	Ειρημολόγιον	Είρημολογικόν
113	27	ἦχος. Ἔχει τήν	ἦχος ἔχει τήν
»	29	ὁ Κύριος	ὁ κύριος
114	5	πλ. β'	πλ. α'
»	22		
115	3		
119	29		
145	5	4 ἀπό 70	4 ἀπό 72

Σελίς	Γραμμή	ἀγτί	Γράφε	
173	15	Τροχαία θέσις	Τροχαία ἄρσις	✓
»	16	τρίβραχος	τρίβραχυς	✓
189	4	Ο Ο θε ο	ὸ Ι θε ο	✓
»	7	Ο Ι	Ο Ι	✓
204	21 34 (+)			✓
208	2			✓
244	22			
245	7			
246	26	 τα σας Δα νι	 τα σας Δα νι	
»	26	 των χα	 των χα	
253	21	 ο πι	 ε πι	
256	8	 ρε τυ	 ρε το	
263	11			
268	18	 θε	 θες	

Πίναξ τῶν Περιεχομένων

	Σελίς
	α—γ'
Πρόλογος	1
Θεωρία τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς .	2
Κλίμαξ. Ποσὸν	3
Χαρακτῆρες Ποσότητος	4
Χρόνος καὶ Χρονικοὶ Χαρακτῆρες .	5
Χαρακτῆρες Ποιότητος	6—7
Μαρτυρίαι. Γένος. Χειρονομία. . .	9
Χρονικὴ Ἀγωγή	10
Παραλλαγὴ, Ἡ Διαπασῶν Κλίμαξ	12
Συνεχῆς Παραλλαγὴ	13
Σύνθεσις Χαρακτῆρων	16—19
Γυμνάσματα	20—21
Μελος καὶ Παραδείγματα	
Ὁρθογραφία μουσικῶν Χαρακτῆρων	
α' Ποσότητος. Περί Ἰσου κ.λ.π.	22—30
β' Χρονικοὶ Χαρακτῆρες	30—34
Χαρακτῆρες Ἰσότητος	34
γ' Χαρακτῆρες Ποιότητος	34—37
Σύστημα. Τόνος. Ἐπόγδοος. Ἐπιενδέκατος	
Χορδὴ Τόνοι καὶ Συστήματα	38—39
Τετράχορδον. Διατονικὴ Κλίμαξ . . .	40—41
Οἱ ἕξ Ἐπόγδοοι. Οἱ Ὀκτὼ Ἐπιενδέκατοι	42
Πίναξ Μειζόνων καὶ Ἐλασσόνων . .	43
Συμφωνία ἢ Συνιηχησις	44
Ἀμετάβολον Σύστημα Φερόμενοι . .	46
Ὑφῆσις. Δίεσις. Φθοραὶ	46—48
Ἑπάτη, Μέση, Νήτη	49
Συνδιασμός φθορῶν καὶ Μαρτυριῶν	49
Μαρτυρίαι τῶν ἤλων	50
Ρίζι Μαρτυριῶν δηλωτικαὶ τῶν τόνων .	51
Ἐστῶτες φθόγγοι. Φερόμενοι	52—54
Φερόμενοι ἡμετέρας μεθόδου	54
Προσλαμβανόμενος. Συναφή. Διαζευκτικὸς	56
Τόνοι καὶ Τετράχορδα κατὰ τὸ σύστημα Πυθαγόρα	56—59
Τετράχορδα ἐπὶ Μονοχόρδου	60
Ἡ Βυζαντινὴ Κλίμαξ ἡμετέρου συστήματος	61
Ἡ Δεκαπεντάχορδος Πυθαγόρου κατὰ Χρῦσανθον	62

Ἦχος καὶ Παλμοὶ Χορδῆς	63
Ἡ Κλίμαξ τῆς Εὐρωπαϊκῆς	64
Σχέσις φθόγγων. Ὑφος καὶ Μεταβολὴ	65
Ἦχος. Ὑποδιαίρεσις ἤχων	67—68
Δεσπόζοντες Ὑπερβάσιμοι Καταλήξεις καὶ συμφωνίαι Δεσποζόντων	69
Παραχορδὴ	70
Ἐλξις	71
Ἀπήχημα	76
Ἡ Παλαιὰ Βυζαντινὴ μουσικὴ Γραφή	79
Ἐκφωνητικὰ σημεῖα	80
Πολυσύλλαβοι φθόγγοι	86
Τροχὸς Δισπενταχόρδου	88
Τετράχορδον Πολυουλλάβων	89
Παραλλαγὴ Παλαιᾶς γραφῆς. Μετροφωνία κατὰ Χρῖσανθον	90
Ἦχος Πρῶτος	91
» Δεύτερος	96
» Τρίτος	104
» Τέταρτος	106
» Πλ. Δεύτερος	113
» Βαρυς	130
» Πλ. Τετάρτου	135
Ἐναρμόνιον γένος	142
Τὸ ἡμέτερον Ἐναρμόνιον γένος	144
Γενικὸς Πίναξ ὄλων τῶν τόνων	147
Ἴσον καὶ Ἴσοκράτης	149
Οἱ Ψάλται. Οἱ ἱερεῖς καὶ Διάκονοι	151
Οἱ Ψάλται καὶ ἡ σχέσις αὐτῶν μετὰ τῶν Ἱερέων καὶ Διακόνων	152
Μελοποιία	156
Μίμησις	159
Παλιλλογία	160
Ἐπανάληψις	161
Ἀναλογία	162
Ρυθμικὴ	162
Χρόνος	»
Ποῦς	164

	Σελίς
Ἰ ἐνή ποδῶν	165
Μέτρα	166
Ρυθμός .	168
Ρυθμοποιῖα	169
Ἀγωγή Ρυθμική Μεταβολή	170
Ἦθη ρυθμικῆς Ἐμφασις ρυθμική	171
Σζήματα Ποδῶν	172
Σύνθετος ρυθμός	174
Προσφδία .	175
Λίσημος Πούς	178
Τρίσημος Πούς	182
Εἰρηολογικόν, Στιχηραοικόν, Παπαδικόν	184
Χορφδία	»
Ρυθμικά δοκίμια	185
Ρυθμική ἀντίφασις Χρυσάνθου .	189
Ἡ Β΄ Μουσική ὑπὸ τῆς ἀδελφότητος τῶν Θεολόγων «ἡ Ζωή» .	192
Ὄρθογραφικαὶ ἀσκήσεις ἐκ τοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου Κωνσταντινουπόλεως	196
Ὄρθογραφικαὶ ἀσκήσεις ἐκ τῶν τοῦ I. Σακελλάριδῆ .	210
Ἐκ τῶν τοῦ μ. Σ΄ Χουρμουζίου	228
Μουσικαὶ κρίσεις	233
Κριτικὴ δημοσίεμισις εἰς Πάφον	234
Ἰμνάσματα διαφόρων τρόπων τῶν 8 ἤχων	236
Ἰμέτερα Δοκίμια εἰς τοὺς 8 ἤχους	267
Δύο τρόποι Προσομοίων Εὐαγγελίων	267

